

**Publicație anuală AO „Pro-Cultura” în colaborare cu Muzeul de Istorie și Etnografie,
Săptămânalul Independent „Observatorul de Nord”, Soroca.**

Colegiul de redacție

Ignat Berbeci, Nicolae Bulat, Victor Cobăsneanu, Vadim Șterbate

Responsabil de ediție – Ignat Berbeci

Lector: Ignat Berbeci

Asistență Computerizată: Dmitrii Șemeacov

Design copertă și interior: Dmitrii Șemeacov

Coperta: Vadim Șterbate

Toate interviurile și materialele nesemnate, sunt realizate de *Ignat Berbeci*

ISBN

Editura

În Almanah

PERSOANE

Bacinski Anastasia	91
Bacinski Silvia	89
Botgros Nicolae	17
Boldescu Mihaela	41
Ciobanu Ludmila	126, 145
Cobășneanu Victor	38
Donos Ghenadie	34
Duca Diana	90
Ghilas Gavril	101
Grițenco Tamara	29, 145
Lipovanciuc Vitalie	47
Macovschii Petru	35
Mitrofan Tatiana	45
Mîțu Mihai	58, 157
Moșneguțu Ioan	134
Mutruc Iulia	165
Mutruc Victor	79, 165
Pânzaru Liudmila	90
Popa Petre	139
Prisacaru Angela	89
Revenco Ion	89
Robu Tatiana	6
Său Victor	68
Sîrghii Nelea	89, 173
Sîrghii Vadim	89, 173
Șincari Ion	183
Șincari Lidia	184
Șterbate Vadim	8
Tincu Vera	90
Țușca Maria	90
Vîsoțchii Victor	193
Velișco Rodica	90
Zaharii Ludmila	90

INSTITUȚII

Colegiul de Arte „N.Botgros” din Soroca	15
Consiliul raional Soroca	49
Primăria Soroca	63
Primăria Egoreni	79
Secția Evidență și Documentare a Populației (SEDP), Soroca	88
Plutonul de Patrulare Soroca-Florești	97
Instituția Medico-Sanitară Publică Centrul de Sănătate (IMSP CS), Soroca	118

PLANȘE COLOR

Consiliul Raional Soroca	202
Colectivul didactic CAS „N.Botgros”	204
Colectivele artistice CAS „N.Botgros”	205
Instituția Medico-Sanitară Publică Centrul de Sănătate Soroca	206
Primăria Soroca	203
Primăria Egoreni	209
Plutonul de Patrulare Soroca-Florești	208
Secția Evidență și Documentare a Populației (SEDP) Soroca	207
Familia Boldescu	210
Familia Ciobanu	211
Familia Grițenco	212
Familia Mîțu	213
Familia Mutruc	214
Familia Sîrghii	215
Familia Șincari	216
Familia Vîsoțchi	217

Tabletele lui V.Cobășneanu
38, 96, 112, 131, 143, 164, 192, 200

Sumar

În Almanah	3
Istorie	6
Integrarea europeană - prioritate a RM	6
<i>Tatiana Robu</i> , manager proiect. Renașterea unei legende - Restaurarea Cetății Soroca (Proiectul „Bijuterii Medievale: Cetățile – Hotin, Soroca, Suceava”	6
<i>Vadim Șterbate</i> . Zilele Cetății — renașterea unei legende	8
<i>Vadim Șterbate</i> . Monumente distruse de stat	10
Instruire și Educație	15
Colegiul de Arte „Nicolae Botgros” din Soroca, la 75 de ani	15
Imnul colegiului	15
Scurt istoric al colegiului	16
Directori,șefi de studii și de secții (catedre), conducători ai colectivelor artistice instructive, absolvenți ai colegiului	18
Administrația actuală și organigrama colegiului	23
Catedrele de instruire	24
Servicii școlare	28
<i>Tamara Grițenco</i> ,directorul colegiului. Colegiul de Arte „Nicolae Botgros” la 75 ani de activitate .	29
<i>Petru Macovschii</i> . CAS – o școală de prestigiu	35
Album istoric	36
<i>Ghenadie Donos</i> , șeful Direcției raionale învățământ Soroca „Reforma învățământului are un scop major — îmbunătățirea calității studiilor”	39
Tineretul de aur al Sorociei. Mihaela Boldescu - „Î-mi doresc enorm, să devin o artistă instrumentistă de performanță majoră!”	41
Basarabia Română	45
<i>Tatiana Mitrofan</i> . Principele Nicolae al României a vizitat raionul Soroca	45
<i>Vitalie Lipovanciuc</i> . 27 martie 1918 – dată remarcabilă din istoria Basarabiei	47
Soroca oficială	49
Consiliul raional Soroca	49
Conducerea Raionului, legislatura 2015-2019, organigrama Consiliului	50
Aparatul președintelui raionului	51
Direcțiile și Secțiile Consiliului	52
Consilierii Consiliului raional, legislatura 2015-2019	54
Primarii raionului, legislatura 2015-2019	56
<i>Mihai Mîțu</i> , președintele raionului. Strategia de dezvoltare socio-economică a raionului Soroca pe anii 2016- 2020	58
Primăria Soroca	63
Conducerea primăriei, legislatura 2015-2019	63
Aparatul primăriei, organigrama primăriei	64
Consilierii Consiliului orașenesc, legislatura 2015-2019	66
<i>Victor Său</i> , primarul orașului Soroca. Planul de acțiuni 2014-2020	68
Primăria Egoreni	79
Componența primăriei	79
Satul Egoreni (scurt istoric)	80
Consiliul local Egoreni, legislatura 2015-2019	81
Salariații primăriei	82
Realizările primăriei Egoreni în perioada 2003-2015	83
<i>Victor Mutruc</i> , primarul satului Egoreni. Activitatea primăriei Egoreni în perioada 2003-2015	84
Centrul Resurselor Informaționale de Stat „REGISTRU” al RM, organigrama	87
Secția Evidență și Documentare a Populației (SEDP), Soroca	88

Structura SEDP (șef, inspectori, servicii auxiliare)	89
Scurt istoric, veterani SEDP	91
<i>Vadim Sîrghii, șef al SEDP. Activitatea Secției Evidență și Documentare a Populației (SEDP)</i>	
Soroca, 2015	92
Plutonul de Patrulare Soroca – Florești	97
Inspectoratul Național de Patrulare (INP), Plutonul de Patrulare Soroca-Florești (P.P. SR-FR)	97
Conducerea plutonului	98
Efectivul plutonului	99
<i>Gavril Ghilas, comandantul plutonului. Activitatea Plutonului de Patrulare Soroca-Florești, 2015</i> .	
101	
Alegerile locale din 14 iunie 2015	109
Candidații la funcția de primar de Soroca	109
Turul II – Victor Său — Iurie Todirean	109
2015, anul calamităților politice în Republica Moldova	110
Cultură	113
Festivalul mărului, ediția a V-a	113
Festivalul-concurs al interpreților de folclor „Trandafir de pe cetate”, ediția a IV-a	114
Soroceanca Valeria Ramașcan - Premiul III la un Concurs republican	114
Portul popular, sărbătorit la Rublenița	114
Grigore Bucătaru, șeful Secției Cuitură și Turism Soroca— laureat al Premiului GALEX	115
Nașterea lui M.Eminescu și Ziua Națională a Culturii-sărbătorite la Soroca	115
Poeta Steliana Grama — vie în amintirea sorocenilor	116
Lansarea volumului „Cetatea Soroca — istorie, memorie și tradiții seculare” la Soroca	116
Oenogramele lui Vasile Botnaru, expuse la Soroca	117
Maria Posteuca, Miss Soroca 2015	117
Ecologie, Sănătate, Sport	118
Instituția Medico-Sanitară Publică Centrul de Sănătate (IMSP CS), Soroca	118
Scurt istoric, organigrama IMSP CS Soroca	119
Structura IMSP CS	120
<i>Ludmila Ciobanu, director al IMSP CS. Activitatea IMSP CS Soroca, 2015</i>	126
<i>Victor Cobășneanu. Denis Titomir (Krieger):</i>	
„Visul meu cel mare este să devin campion mondial”	132
Gala sportului sorocean	133
Spiritualitate	134
Ioan Moșneguțu, Episcop de Soroca, Vicar al Mitropoliei Chișinăului și al Întregii Moldove	134
<i>Vadim Șterbate. Interviu cu PS Ioan Moșneguțu, Episcop de Soroca</i>	135
Literatură	139
Almanahul literar sorocean „De la Nistru pîn la Tisa”	139
<i>Petre Popa. Almanah în Almanah</i>	139
Soroceni, soroceni	144
Ludmila Ciobanu - director, Instituția Medico-Sanitară Publică Centrul de Sănătate Soroca	145
Tamara Grițenco - director, Colegiul de Arte „N.Botgros” din Soroca	151
Mihai Mîțu - președinte al raionului Soroca, legislatura 2015-2019	157
Victor Mutruc - primar al satului Egoreni, legislaturile 2003-2019	165
Nelea Sîrghii - inspector superior al Secției Evidență și Documentare a Populației, Soroca	173
Vadim Sîrghii - șef al Secției Evidență și Documentare a Populației, Soroca	173
Ion Șincari - președinte al Comitetului Executiv orășenesc Soroca (1963-1969)	183
Victor Vîsoțchi - șef, Oficiul Cadastral Teritorial (Întreprinderea de Stat „Cadastru”), Soroca	193

Integrarea europeană- prioritate a RM

Tatiana Robu-Țarlungă

Născută la 26 septembrie 1961.

Manager proiect „Bijuterii medievale, cetățile Suceava-Hotin-Soroca”.

Studii: Universitatea Pedagogică „I. Creangă” (istorie și științe sociale), Chișinău, 1983.

Șef, Agenția pentru Dezvoltare Durabilă și Integrare Europeană, Consiliul Raional Soroca.

Renașterea unei legende - Restaurarea Cetății Soroca

Pe Linia de finanțate TACIS CBC, Consiliul raional Soroca a participat în cadrul a 15 proiecte. În 6 proiecte a avut calitatea de partener pentru Consiliul Județean Vaslui, de asemenea în 6 proiecte a avut calitatea de partener pentru Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vaslui și în câte un proiect a avut calitatea de partener pentru Consiliul Județean Botoșani și Consiliul Județean Iași.

Au fost semnate 15 acorduri de partenariat și colaborare.

Consiliul raional Soroca a implementat cu succes în cadrul Programului de Vecinătate România- Republica Moldova 2004 - 2006 proiectul „Parteneriate sociale transfrontaliere pentru beneficiul bătrânilor solitari”, având calitatea de aplicant.

Pe durata anului 2008 au fost identificate și evaluate, în comun cu partenerii transfrontalieri, noi idei de proiecte comune eligibile pe **Programul Operațional Comun ENPI CBC România-Ucraina-Republica Moldova 2007-2013, finanțator fiind Uniunea Europeană.**

În cadrul acestui Program au fost implementate 2 proiecte - „Management performant și eficiență administrativă”, Prioritatea 3. Promovarea activităților de la om la om; „Bijuterii medievale, cetățile Suceava-Hotin-Soroca”, Prioritatea 1. Către o economie transfrontaliară mai competitivă.

Restaurarea Cetății Soroca, care este o carte de vizită a Republicii Moldova, un monument de valoare națională, un element principal al zonei turistice din nordul țării și organizarea Festivalurilor medievale ale cetăților Moldovei - Suceava-Hotin-Soroca,

sunt doar câteva din șirul activităților realizate prin intermediul acestui proiect finanțat de Uniunea Europeană.

- **Valoarea totală** a proiectului - **3.003.220,82 euro**;
- **Contribuția** Uniunii Europene - **2 701 997,77 euro**;
- **Bugetul total al Partenerului Lider** (Consiliul Raional Soroca, RM) - **2 134 859,52 euro**, dintre care contribuția Partenerului Lider - **149 260,07 euro**;
- **Bugetul total al Partenerului 1** (Primăria orașului Soroca, RM) - **10.712,4 euro**, dintre care contribuția Partenerului 1 - **59 764,10 euro**;
- **Bugetul Partenerului 2** (Municipiul Suceava, România) - **118.000,0 euro**, dintre care Contribuția Partenerului 2 - **18 019,33 euro**;
- **Bugetul total al Partenerului 3** (Rezervația de Stat de Istorie și Arhitectură Cetatea Hotin, Ucraina) - **739 648,9 euro**, dintre care contribuția Partenerului 3 - **74 179,55 euro**.

**Festivalul Medieval
„Zilele Cetății - Renașterea
unei legende” - la Soroca
(16-17 mai 2015)**

La eveniment au participat: Nicolae Timofte, președintele Republicii Moldova; Chiril Gaburici, prim-ministrul Republicii Moldova; Adrian Candu, președintele Parlamentului Republicii Moldova; Pirkka Tapiola, reprezentantul oficial al Uniunii Europene în Republica Moldova; ambasadori acreditați în Republica Moldova, reprezentanți UE și alte înalte oficialități din Republica Moldova și de peste hotare.

Evenimentul a fost organi-

zat cu mare fast, la sărbătoare a participat atâta lume, cât n-a mai văzut orașul Soroca de la înființare încoace. Evenimentul a fost mediatizat de către reprezentanții mass-media locală și națională.

Programul artistic a festivalului a cuprins:

Surorile Osoianu; Ansamblul de dans, „Plăieșii”; Tudor Ungureanu și ansamblul „Ștefan Vodă”; Ansamblul „ANIMO”; artistul de teatru Andrei Sochircă; trupa „Harmăsar”; „Ensisfer”; „Cavalerii Armoniei”; colectivul „Țărăncuța”; naistul Vasile Iovu; Ansamblul „Colinda”; Ansamblul „Haiducii”; Corul „Orantis”, Soroca.

A fost organizată parada portului medieval, dansuri medievale, înscenate momente de tragere cu arc (clubul de reconstituire a Istoriei „Tevtar”), bătălii și manevre de atac, teatralizat, atacul cetății de către „cavaleri-dușmani” și apărarea cetății de către „arcașii moldoveni”.

În aceste două zile Cetatea Soroca a fost „asaltată” de mii de vizitatori, care stăteau cuminiți la coadă și așteptau să intre în Cetate, unde au fost expuse fragmente din colecțiile Muzeului Militar din Chișinău, colecțiile particulare ale d-lui Costin – 450 de piese muzeistice – obiecte de luptă medievală, arme, unelte de luptă, monede, drapele de autenticitate impresionantă. În paraclisul Cetății vizitatorii au putut admira o expoziție de icoane, cu o vechime de sute de ani.

În parcul din preajma Cetății și în gheretele special amenajate, au fost expuse pentru vânzare o gamă largă de obiecte de artă populară, organizate expoziții ale meșterilor populari din oraș și raion.

Agenții economici din oraș și raion au pregătit bucate tradiționale pe gustul tuturor vizitatorilor, au organizat expoziții cu vânzare a produselor autohtone.

A fost amenajat „Orășelul European”, unde s-au prezentat: expoziția proiectelor cu finanțare din partea Uniunii Europene;

Festival Medieval la Soroca

„Zilele Cetății - Renașterea unei legende”

16-17 mai

CONTRACTOR ORGANIZARE FESTIVAL VATRA CENTRUL CULTURAL

ORGANIZATOR: Consiliul Raional Soroca

PARTENERII PROIECTULUI: Primăria orașului Soroca, Primăria municipiului Suceava

PARTENERI MEDIA: PRIME, CANAL 3, Timpul, adevărul, REALITATEA TV, TV, diez, UNIMEDIA, AGORA, moldova.org, CIVIC.MD, ZUGO PROFI

ROMÂNIA-UCRAINA-REPUBLICA MOLDOVA
PROGRAM DE COOPERARE TRANSFRONTALIERĂ
Programul Operațional Comun România-Ucraina-Republica Moldova 2007-2013

Proiect finanțat de Uniunea Europeană

Consiliul Raional Soroca

Rezervația de Stat de Istorie și Arhitectură-Cetatea Hotin

bucătăria tradițională a statelor membre UE. Au fost organizate dezbateri pe tema integrării europene a RM; distribuite materiale promoționale, elaborate în cadrul proiectelor cu finanțare europeană.

În total la eveniment au participat peste **60.000** de localnici, oaspeți invitați, turiști.

O altă activitate, din cadrul acestui proiect, a fost

Conferința Internațională „Conservarea și restaurarea patrimoniului cultural, model de bune practici” (Soroca).

Conferința a avut ca scop împărtășirea bunelor practici în domeniul conservării și restaurării patrimoniului cultural, acumulate de către România, țară membră a Uniunii Europene,

schimbul de experiență în domeniul vizat între cele 3 state implicate în realizarea proiectului **România-Moldova-Ucraina.**

Toate activitățile din cadrul proiectului sunt un prim pas important în cooperarea transfrontalieră din zona eligibilă, cu mari șanse de continuare și extindere în alte domenii, unde avem probleme comune: **economie, social, drepturile omului, etc.**

Toate aceste activități nu fac decât să ne apropie și mai mult, oferindu-ne cadrul propice de a ne cunoaște mai bine, de a colabora împreună, astfel încât frontiera UE să nu fie o barieră în colaborarea transfrontalieră.

Odată cu implementarea proiectului “Bijuterii medievale: cetățile Hotin, Soroca, Suceava”:

- orașele Soroca, Suceava și Hotin au devenit mai atractive, atât pentru cei care vor să locuiască sau să investească aici, precum și pentru cei ce vor să le viziteze;
- a crescut atractivitatea, s-a îmbunătățit percepția Cetăților Medievale localizate în regiunea transfrontalieră Soroca-Suceava-Hotin, la nivel național și internațional;
- a fost îmbunătățit accesul către Cetățile Soroca și Hotin;
- a sporit popularitatea Cetăților Soroca, Suceava, Hotin, ca o nouă destinație turistică pe piața Europeană a turismului;
- s-a majorat cu 80% numărul de turiști în regiunea transfrontalieră;

Oferta turistică ale cetăților medievale a crescut prin activitatea și atractivitatea:

- unui târg medieval cu amplasarea a 14 gherete, unde sunt oferite materiale pro-

moționale: ghiduri pentru vizitatori, hărți turistice, calendare, obiecte de artă populară, organizate expoziții ale meșterilor populari din oraș și raion;

- 2 Centre de Informare și Promovare a Turismului (Soroca, Hotin);
- 2 parcuri amenajate în preajma Cetății Soroca;
- 2 sisteme de iluminare artistică, instalate la Cetățile Soroca și Hotin;
- 3 sisteme de semnalizare, prin instalarea a 30 panouri informative în preajma cetăților, la intrările în oraș, la hotarele de stat (Soroca, Suceava, Hotin).

În Cetatea Soroca sunt organizate periodic diferite manifestări culturale de interes local și național, expoziții, festivaluri, concerte etc.

Pe viitor ne propunem să creăm în turnurile Cetății Soroca săli expoziționale, în baza rigorilor muzeografiei contemporane, menite să reconstituie un segment foarte important al

istoriei și civilizației din această zonă a Europei.

Toate acestea și multe altele măsuri, vor spori gradul de atractivitate a Cetății, vor stimula dialogul dintre Cetate și publicul vizitator, vor conduce la optimizarea activităților științifice și cultural-educative.

Aspectul nou pe care l-a căpatat Cetatea, drumul de acces renovat, amenajarea parcurilor din preajma Cetății, îmbunătățirea calității infrastructurii și a serviciilor turistice, sunt realizări obținute la prima etapă a acestui proiect. Proiectul tehnic de restaurare a Cetății Soroca, elaborat în cadrul acestui proiect, prevede și alte lucrări, care nu au avut acoperire financiară la prima etapă de implementare a proiectului.

La moment, Consiliul Raional Soroca – Partenerul Lider al proiectului, pregătește o cerere de finanțare pentru a putea finaliza lucrările de restaurare începute la Cetatea Soroca - monument de valoare națională, cartea de vizită a orașului Soroca.

Zilele Cetății — renașterea unei legende

Restaurarea cetății din orașul Soroca este un reper important în filele de istorie ale acestei fortărețe medievale. Sorocenii au văzut cum au decurs lucrările. Unii sunt mândri de restaurarea și întărirea acesteia, alții însă,

încă de la începutul lucrărilor, au privit chiorâș la tot ce se face cu cetatea și în jurul acesteia. Ba chiar s-au auzit și vorbe precum că “până la restaurare era o cetate moldovenească, dar acum au făcut-o românească”(!)...

Am fotografiat procesul de restaurare, de la venirea arheologilor și a zidarilor, până când Cetatea Soroca a fost redată vizitatorilor.

Vadim Șterbate

Fotografii de Vadim Șterbate

Lucrări zi de zi

pentru restaurarea

Cetății Soroca

Monumente distruse de stat

Vadim Șterbate

Născut la 7 februarie 1984 în orașul Soroca

Jurnalist, reporter la ziarul "Observatorul de Nord"

Studii: Licențiat în jurnalism și Master în Științe ale Comunicării, Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, Universitatea de Stat din Moldova

Experiența profesională:

Reporter la Revista Tinerilor Români de Pretutindeni „ACUM” (2002); Reporter la Publicația Periodică „Observatorul de Nord” (2002 – 2009, 2014-prezent); Reporter și prezentator la Studioul de televiziune „Sor-TV” (2002 – 2009); Reporter la „Jurnal TV” - Departamentul Știri, „Jurnal de Weekend” și „Asfalt de Moldova” (2009 – 2011); Reporter al emisiunii „Prima Oră” la „Prime TV” (2011-2014).

În Republica Moldova există câteva mii de monumente arheologice, istorice, arhitecturale și artistice, care sunt sub ocrotire formală de stat. În raionul Soroca sunt incluse în registrul monumentelor 411 monumente, dintre care 193 de categorie națională și 217 de categorie locală. Dintre acestea: 160 – arheologice; 70 – istorice; 78 – arhitecturale; 15 – de artă, 88 – mixte, toate fiind parte a patrimoniului național.

În lipsa unei strategii naționale de protecție a acestor vestigii și a unor alocări financiare, necesare pentru conservarea și restaurarea lor, monumentele dispar de la an la an. Unele sunt demolate sau modernizate de actualii lor proprietari, altele sunt lăsate de zeci de ani, să se ruineze treptat. Iată câteva dintre aceste clădiri: **Școala Normală „Petru Maior” (în gestiunea Colegiului Tehnic Agricol); Sediul Siguranței Române (în gestiunea Colegiului Pedagogic „Mihai Eminescu”); Clădirea Zemstvei (proprietate privată) și altele.** Apelurile repetate ale directorului Colegiului Tehnic Agricol Constantin Nesterenco, către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare pentru repararea fostului bloc administrativ al Colegiului (vizavi de LT „Ion Creangă”), au rămas deocamdată fără efect. Miniștrii se schimbă, iar problema rămâne nerezolvată, riscând astfel să mai pierdem un monument.

Eduard Grama, ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare, fiind în vizită la Soroca, ne-a declarat că știe de această problemă – „Eu nu o să vă promit nimic ca alți miniștri, dar acum avem un proiect în domeniu, care prevede niște fonduri adăugătoare pentru a face reorganizarea instituțiilor științifice. Din fondurile respective vor ajunge bani și la Colegiul Tehnic Agricol din Soroca, pentru scoaterea clădirii din starea de avarie, dar asta va mai dura”.

Ministrul Eduard Grama ne-a îndemnat să ne adresăm organelor de drept – „Sunt de acord că trebuia ceva să se facă, însă eu nu pot răspunde pentru colegii mei, care au fost până la mine. Dar responsabilă trebuie să fie și societatea civilă de aici, ea are tot dreptul să se adreseze către Procuratura Generală sau către organele de drept, care să vină cu un răspuns la întrebarea cine este vinovat”.

Clădirea fostei Siguranțe Române. Soroca, 2015

Clădirea Zemstvei (Palatul Administrativ), Soroca. Anii 1930

Legea Nr. 1530, privind ocrotirea monumentelor Capitolul II OCROTIREA MONUMENTELOR

Art.10. – (1) Ocrotirea monumentelor de către stat cuprinde prevederea și asigurarea lucrărilor de evidență, studiere, punere în valoare, salvare, protejare, conservare și restaurare; extinderea bazei materiale; folosința și accesibilitatea monumentelor pentru diverse investigații în procesul de instruire și propagare. Ocrotirea de către stat este exercitată de Parlament, de Guvern, de Consiliile raionale, municipale, orășenești și comunale, de președinții raioanelor și de primari.

Una dintre clădirile care înfrumuseța acum câteva decenii centrul orașului, este fostul sediu al Siguranței române din perioada interbelică, peste ani — căminul de băieți al Colegiului Pedagogic. Cu regret, prea puține informații s-au păstrat despre istoricul acestui edificiu ascuns în spatele Bibliotecii pentru copii „Steliana Grama”. Chiar și în starea jalnică, în care se află în prezent această construcție, putem întrezări măreția ei de al-

tădată. S-au mai păstrat scările cu balustrada de lemn, pe care te poți ridica la etajul doi.

Clădirea se află în gestiunea Colegiului Pedagogic “Mihai Eminescu” din Soroca, dar în realitate este părăsit de mulți ani. Tatiana Vișniovaia, directorul Colegiului, ne spune cu regret: „Ministerul Educației a permis casarea clădirii, fiindcă ea prezintă un pericol public, dar arhitectul orașului ne-a spus însă, că este vorba de un monument istoric, așa că am transmis actele necesare Ministerului Culturii”. Această clădire nu este unicul monument arhitectural din gestiunea Colegiului, astfel doamna Vișniovaia a spus că încearcă să facă tot ce-i stă în puteri, ca celelalte edificii să nu ajungă în situații similare — „Am avut cândva și acel institut

învățătoresc, dar unde este el? Gata, s-a terminat viața lui, dar cine va răspunde pentru el?” — se întreabă și ne întreabă doamna Tatiana Vișniovaia. Și într-adevăr, cine va răspunde pentru aceste crime împotriva patrimoniului nostru arhitectural? Răspunsul la această întrebare am încercat să-l aflăm de la d-na Corina Fusu, ministru al Educației din Republica Moldova, care ne-a recomandat să discutăm cu predecesorii dumneaei, căci ea se află în această funcție de puțin timp — „Responsabilitatea o poartă, bineînțeles, autoritățile, fie centrale sau locale, care nu au întreprins pașii necesari la momentul potrivit” — a spus d-na Corina Fusu — „Din punctul meu de vedere, dacă această clădire face parte din lista clădirilor ce țin de patrimoniul nostru istoric-arhitectural, atunci restaurarea ține de Ministerul Culturii. Oricum, în cazul dat și Ministerul Educației este preocupat de rezolvarea acestei probleme. Noi am identificat soluția, a început procedura de selectare a unui expert, care va fi finanțat din partea unui proiect al Uniunii Europene. El va studia legislația Republicii Moldova, inclusiv Codul Educației și alte legi, și ne va oferi mai multe variante pentru aceste proprietăți ale noastre. Am putea prevedea și astfel de situații, când unele clădiri le-am putea înstrăina, adică vinde” — declară C. Fusu.

Clădirea Zemstvei (Palatul Administrativ), Soroca. Anii 2000

Legea Nr. 1530, privind ocrotirea monumentelor Capitolul II OCROTIREA MONUMENTELOR

Art.13. – În vederea menținerii integrității monumentelor, deținătorii lor cu orice titlu juridic sînt obligați: să ia măsuri ce asigură protecția și paza monumentelor, prin punere în adăpost și supraveghere a lor, să respecte contractele de folosință și Regulamentul, privind intervenția în zonele de protecție ale monumentelor și folosința lor. Răspunderea pentru protecția monumentelor care nu au fost transmise în posesiune, folosință ori pentru păstrarea instituțiilor specializate, revine organelor de autoadministrare locală.

Frumoasa clădire a Zemstvei Soroca (anii construcției 1876-1877), situată în capătul de sub deal al străzii Mihai Eminescu, care a găzduit pe parcursul anilor - Palatul Administrativ al Județului, Institutul învățătoresc, Direcția de învățământ, Oficiul Stării Civile, Arhiva raională și alte instituții de stat, astăzi a ajuns într-un hal fără de hal. Treptele de marmură și-au pierdut urma, unii pereți s-au prăbușit, alții abia de se mai țin. Astfel, monumentul "ocrotit de stat", podoaba arhitecturală a Sorociei de acum mai bine de un secol, a fost transformată în ruine. Proprietarul monumentului, statul, l-a vândut și s-a spălat pe mâini, iar noul stăpân, Ecaterina Martâniuc, directorul Fabricii de Tricotate din Soroca, nu a reușit să-l restaureze – „Acolo a fost un incendiu mare, care a mistuit aproape tot. Eu am cumpărat clădirea și am dorit să o restaurez ca obiect de arhitectură. Am vrut și scara ceea să o restabilesc, doream să fac un lucru bun pentru oraș. Pe urmă Inspectoratul Fiscal mi l-a luat în contul datoriilor și cu asta s-a mântuit” – povestește Eca-

terina Martâniuc. Proprietar al monumentului a fost și familia primarului actual de Soroca Victor Său, prin firma „Navisor”, pe care o deține – „Ideea era ca acolo să fie construit un hotel cu o sală de ședințe, un restaurant și vreo douăzeci de camere, fiind păstrat aspectul istoric, așa cum a fost pe timpuri. Firma a procurat-o de la o bancă, dar din cauza situației economice, monumentul a fost vândut SA „Magistrala Nistru” – povestește domnul V. Său.

Mircea Moldovan, directorul SA „Magistrala Nistru”, ne-a declarat că dorește să restaureze clădirea, cu aspectul ei de odinioară, pentru a deschide acolo un hotel frumos – „Eu sunt al patrulea sau al cincilea proprietar al clădirii. Statul nu trebuia să o vândă, fiindcă este un monument istorico-cultural de o semnificație foarte mare pentru Soroca!”.

**Victor Său,
primarul orașului Soroca:**

„Condițiile economice ale RM nu permit agenților economici să investească mulți bani în afaceri de restaurare, fiindcă veniturile sunt mici, iar statul nu se gândește la patrimoniu. În cazul când un agent economic vrea să restaureze o clădire istorică, statul ar

trebui să dea credite fără procente din fondul național, iar banul să fie direcționat clar pentru aceste lucrări. Pe parcursul a 15 ani, agentul economic ar putea întoarce creditul din afacerea începută. În ceea ce este legat de patrimoniu, trebuie să fie un sistem național și local, dar atât timp cât nu este, agentul economic face doar atât cât îi stă în puteri.”

Legea imperfectă, indiferența unor funcționari și a statului în ansamblu, transformă procesul de ruinare a monumentelor de patrimoniu într-un fenomen național. Și dacă multe dintre edificiile de patrimoniu sunt „protejate” doar prin includerea lor în registrul monumentelor, altele nici măcar nu au fost incluse în el, asemenea soartă având-o și fostul Seminar pedagogic din Soroca (Școala normală de Învățători), care după Marea Unire s-a numit Școala Normală „Petru Maior”.

Actualii proprietari ai acestor clădiri le repară după cum doresc, deși ar trebui ca ele să fie restaurate exact așa, cum au fost inițial. Spre exemplu clădirea de pe str. M. Eminescu 13, în care acum funcționează o stomatologie, a fost acoperită cu faianță, ceea ce nu este potrivit pentru o clădire de epocă. „Nouă nu

Fosta Școală Normală Petru Maior. Dealul Sorociei, anii 2015

Școala de Învățători, Soroca. Anii interbelici

Fosta Școală de Învățători, Soroca. 2015

ne-a spus nimeni la Cadastru că această clădire este monument. Nici în actele primite de la ei, nu este menționat că am achiziționat un monument ocrotit de stat. Nici fostul proprietar nu mi-a spus nimic de statutul clădirii. Am aflat de la arhitectul orașului, care ne-a spus asta după ce pusesem deja teracota. Să fi știut, făceam altfel, am fi acționat în conformitate cu legea” – a declarat proprietarul Eduard Romanciuc.

Mulți proprietari ai monumentelor ocrotite de stat nu știu că edificiile lor au statut de patrimoniu. Și nici nu au de unde să cunoască, dacă specialiștii de la Cadastru nu dețin Registrul monumentelor și nu sunt obligați să facă asemenea însemnări. Victor Vișoțchi, șeful OCT Soroca, declară – „Proprietarii au dreptate, fiindcă la noi la Cadastru nu se înregistrează clădirile ca monumente istorice. Cred că ar fi bine să fie modificată legea de Parlament, ca Legea Cadastrului să ne oblige să facem și înscrierile cu privire la apartenența bunului la patrimoniul ocrotit de stat.”. Totuși, Legea nr. 1530, privind ocrotirea monumentelor, în capitolul II, articolul 14, stipulează că „Deținătorii cu orice titlu juridic ce posedă, folosesc sau păstrează monumente cu valoare istorică, artistică sau științifică luate la evidență, sau înscrise în Registrul monumentelor, sunt obligați să respecte prevederile prezentei legi, condiție ce se include în actele de proprietate, de cumpărare-vânzare sau de închiriere”.

Până atunci, când protejarea

patrimoniului va fi cu adevărat ridicată la nivel de politică de stat, iar societatea noastră va înțelege adevărata valoare a „vechiturilor” care „urâtesc” fața orașului, s-ar putea ca unicele amintiri ale clădirilor de epocă, să rămână doar fotografiile lor de prin muzee.

Ion Ștefăniță, directorul Agenției de Inspectare și Restaurare a Monumentelor (AIRM) din cadrul Ministerului Culturii, ne-a declarat că administrația publică locală și centrală prin art. 42 din Legea ocrotirii monumentelor, este obligată să ducă evidența, conservarea și restaurarea patrimoniului cultural. „O responsabilitate o avem și noi AIRM, dar suntem 5 oameni pentru toată Republica Moldova. Ar fi bine să avem câte un inspector în fiecare raion și am propus în noul Regulament AIRM ca să avem minim 25 de specialiști, cu o filială la nord și una la sud.

Până una alta avem, doar pe hârtie, strategia “Cultura 2020”, unde patrimoniul cultural este declarat prioritate. Așa că, cel puțin deocamdată, patrimoniul cultural mai rămâne în rol de cenușăreasă”. În opinia lui Ion Ștefăniță, autoritățile locale pot face adresări la Inspekția de Stat în Construcție – „Atunci când actele permissive lipsesc inspekția face prescripția de stopare care pleacă în Judecată, respectiv persoana este amendată sau pleacă pe penal, conform art. 221” – afirmă directorul AIRM.

Valentin Vascauțan, inspector principal la Inspekția teritorială în construcții “Nord”, ne-a spus că activitatea sa nu ține de pro-

tejarea clădirilor de epocă și nici măcar nu deține Registrul monumentelor ocrotite de stat. O soluție, în opinia domnului Valentin Vascauțan, ar fi ca monumentele să nu fie vândute persoanelor fizice. „Ele ar trebuie să fie în proprietatea administrației publice locale, iar autoritățile să fie la curent cu datele din registrul monumentelor și să nu permită intervențiile ilegale”

Grigore Guțu, arhitectul orașului Soroca, dă vina pe lipsa unor pârgii eficiente ale autorităților publice locale, pentru ținerea situației sub un control riguros – „Astăzi acestea se limitează doar la o avertizare oficială a proprietarilor, fapt care nu aduce rezultate, deținătorii acestor clădiri declarând cu supărare: „noi suntem proprietari și facem ce vrem”. Dar nu este corect. Amenziile într-un fel ar disciplina cetățenii. Pe parcursul multor ani de zile s-au făcut mai multe adresări către proprietarii fostului cămin de băieți a Colegiului Pedagogic, dar au fost pur și simplu ignorate și nu s-a făcut nimic pentru a proteja monumentul din partea Ministerului Educației. Recent a apărut o hotărâre a Ministerului vizat, unde clădirea se dă la casare, adică la lichidare și radiere din cadastru. Am întrebat reprezentantul Ministerului cum este posibil, așa ceva dacă prin hotărâre de guvern, clădirea stă la evidență ca monument. Așa că le-am spus că nu le pot da autorizare de desființare și le-am lămurit: acesta este rezultatul inacțiunilor dumneavoastră pe parcurs de post utilizare în timp a obiectului dat, și iată rezultatul.

Iar pe celelalte clădiri le așteaptă aceeași soartă. Statul este impotent la acest capitol” – a declarat arhitectul.

În luna mai 2015, au intrat în vigoare noi prevederi ale Codului Penal și Codului Contravențional al Republicii Moldova cu amenzi și sancțiuni mai drastice pentru cei care atentează la patrimoniul istorico-cultural. ***Astfel, pentru cazurile de deteriorare a bunurilor de patrimoniu cultural, sunt prevăzute amenzi de la 500 la 3000 de unități convenționale, sau închisoare de până la 1 an, iar pentru distrugerea acestora, amenzile sunt în mărime de la 3000, la 10000 de unități convenționale, sau privare de libertate pentru un termen de la 1 la 3 ani.***

În ultimile luni ale anului 2015 la Soroca au avut loc câteva întruniri ale membrilor grupului local, ce s-a implicat în realizarea proiectului “Strategii urbane ghidate de comunitate în orașe istorice”, zis și „COMUS”. Orașul nostru este unul pilot în RM în implementarea acestui proiect, susținut și sprijinit de Uniunea Europeană și Consiliul European. Printre preocupările de bază ale proiectului, sunt și valorificarea patrimoniului istoric și cultural, ce va duce la dezvoltarea economică a localității. Autoritățile locale și societatea civilă sunt încurajate să creeze un parteneriat în crearea unui cadru strategic de dezvoltare integrată a patrimoniului cultural. Astfel, prin reabilitarea orașului nostru ca localitate istorică, este

încurajată conservarea monumentelor arhitecturale, istorice și de artă.

Am încercat să aflăm și poziția ministrului Culturii în privința susținerii din partea statului a activităților de conservare și punere în circuitul turistic a monumentelor ocrotite de stat – „Ministerul Culturii, în conformitate cu atribuțiile funcționale, a susținut și va susține constant conservarea și punerea în valoare a bunurilor de patrimoniu cultural imobil, – se spune în scrisoarea de răspuns semnată de Monica Babuc – Ministerul Culturii oferă sprijinul metodologic necesar tuturor celor care intenționează să intervină asupra monumentelor istorice, inclusiv le oferă posibilitatea să participe la concursul pentru finanțarea, din bugetul de stat, a proiectelor culturale organizat la finele fiecărui an, unde asociațiile obștești pot înainta solicitări de finanțare sau cofinanțare, inclusiv a proiectelor care se referă la monumente istorice. Problema punerii în circuitul turistic a bunurilor respective, constituie una dintre atribuțiile esențiale ale Agenției Turismului a Republicii Moldova. Totodată, pentru consolidarea legislației în domeniu, ministerul a elaborat proiectul Legii protejării monumentelor istorice, care stabilește, inclusiv, un mecanism clar, aliniat bunelor practici internaționale, de susținere de către stat a conservării și restaurării bunurilor de patrimoniu cultural construit. Proiectul de lege, actualmente,

se află în circuitul de avizare”. La întrebarea cine va răspunde pentru monumentele în stare de avarie și care nu mai pot fi restabilite, sau pentru restaurarea cărora este nevoie de sume înzecite, de cât dacă se intervine inițial, răspunsul a fost unul cam evaziv – „În ceea ce privește tragerea la răspundere a celor care distrug sau deteriorează bunurile cu statut de monument, Ministerul Culturii a elaborat și a promovat adoptarea de către Legislativul țării a Legii nr. 75 din 21.04.2016, pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Monitorul Oficial al RM, 13.05.2016, nr. 128-133, art. 272). Este vorba de modificarea și completarea prevederilor Codului Penal și Codului Contravențional al RM la capitolul patrimoniu cultural, prin care s-au stabilit responsabilități clare, privind ilegalitățile comise față de patrimoniul cultural imobil, precum și autoritățile competente pentru constatarea în teren a situației în domeniu” – scrie în mesajul ministrului Culturii.

Până când toate monumentele ocrotite de stat vor fi marcate cu plăcuțe informative, ca să cunoască nu doar trecătorii, dar și proprietarii acestora despre istoria și valoarea clădirii, se pare că mai avem de așteptat. Și chiar dacă suntem în plină criză economică, clădirile valoroase din punct de vedere istorico-artistic nu mai pot aștepta prea mult intervențiile. Se impun măsuri concrete pentru a păstra măcar puținul ce ne-a mai rămas.

Monument. Casă de locuit din perioada interbelică. Soroca, anul 2015

Monument. Casa Joltanovschii. Intersecție str. Eminescu și str. Alexandru cel Bun. Soroca, anul 2015

Colegiul de Arte „Nicolae Botgros” din Soroca, la 75 de ani

Imnul Colegiului de Arte

În centru de oraș, în preajma cetății

Sub teii semeți, simbolul frumuseții

Se-nalță Colegiul, Colegiul iubit

De toți cunoscut și de noi slăvit

Cu profesori dotați, cu tineri talenți

Cu har înzestrați, prin Artă botezați

Se-nalță Colegiul, Colegiul de Arte

De toți cunoscut și de noi slăvit

Cu cântec și dansuri, viori zbuciumate

Cu tineri frumoși și cu zâmbet zglobiu

Se-nalță Colegiul, Colegiul de Arte

De toți cunoscut și de noi slăvit!

Muzica Alexandru Grossu

Textul Tamara Grițenco

S
A

În cen-tru de o - ra-aș În pre-a-j-ma Ce - tă - ă-ții sub Te - e - ii se - me-ți sim -

T
B

8

1. 2.

bo - lul - Fru - mu - se - e - e-ții Se Ar - tă bo - te - zați Cu Sla - vă senal - ță Co -

13

le - giul de Ar - te De toți cu - noscut și de no - o - i slă vi - 1 - it Cu

16

zi-m-bet-zglobiu Se nal - ță Co - le - e - giul, Co - le - giul de A - ar-te de toți cu - nos -

22

1. 2.

cut și de noi slă - ă - vit - Se it.....

Scurt istoric al Colegiului de Arte „Nicolae Botgros” din orașul Soroca

Perioada 1940 -1944

După anexarea Basarabiei de către URSS la 28 iunie 1940, instalarea regimului bolșevic și fondarea Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești, așa cum toate instituțiile românești de învățământ existente în provincie, inclusiv în Soroca, au fost evacuate în România, sau desființate, noua putere a purces la crearea sistemului său, complet ideologizat, de instruire-educație comunistă a populației locale. Printre multe alte instituții, din cadrul acestui sistem, deschise pe teritoriul RSSM, a fost și „Școala de Iluminare politică” din Soroca, **deschisă în octombrie 1940**. Corpul didactic a fost format din persoane loiale noii puteri, aduse de peste Nistru (fosta RASSM), sau din alte părți ale URSS. În cadrul școlii se pregăteau, doar în limba rusească, bibliotecari și lucrători de „club” (cămin de cultură rural), misiunea cărora era să ducă ideile comuniste și ateismul în satele republicii. Școala a fost situată pe locul și în clădirile în care funcționează și astăzi, acestea fiind expropriate de la un evreu sorocean, care a fost deportat în Siberia. Atunci, în îndepărtatul 1940, blocul principal de studii cuprindea doar aripa cu cabinetul actual al directorului, ulterior construindu-se și aripa cu actualele sală de dans și contabilitatea (vezi foto.). Până în 1940, în această casă, arendată de autoritățile române locale, se găsea Școala de fete. Actualele acareturi secundare ale blocului principal (2 case unde se găsesc sălile de fanfară, cor, taraf; blocurile sălii de festivități și al bibliotecii, în beciul de sub care până în 1940 se găsea o crâșmă), au fost de asemenea proprietăți private, aparținând aceluiași stăpân. Clădirea cu 2 nivele, ridicată mai sus de bibliotecă, cu micile ei cabinete în care acum lucrează pianistii, coriștii, instrumentiștii, a fost construită între anii 1967-1969 (director M. Murzac). *(După proclamarea independenței RM (1991), fiica fostului stăpân al construcțiilor, a cerut prin judecată, să i se restituie pierderile (blocul principal al Colegiului de Arte) și după o istorie judecătorească de mai mulți ani, Ministerul Culturii al RM a plătit reclamantei în anul 2000, suma de 200 . 000 (două sute mii) de lei RM, astfel problema apartenenței imobilelor colegiului, fiind rezolvată irevocabil).* Odată cu reîntoarcerea în Basarabia a autorităților române, în vara anului 1941, Școala de Iluminare politică din Soroca și-a încheiat existența, în clădirea ei reluându-și activitatea Școala de fete, care a activat până în 1944.

Perioada 1944-1957

După intrarea Armatei roșii, în primăvara anului 1944, pe teritoriul Basarabiei și reanimarea RSSM, în republică își reia activitatea sistemul sovietic de educare-instruire, inclusiv Școala de Iluminare Politică din Soroca. Evident, limba de studii și administrare a fost declarată abuziv limba rusă, cu toate consecințele nefaste pentru tineretul băștinaș. Prima înmatriculare a avut loc la 1 decembrie 1944 și a constituit 13 bibliotecari și 11 metodiști- organizatori ai muncii în club. Peste 2 ani, **la 2 decembrie 1946**, printr-o Hotărâre a Sovietului Miniștrilor al URSS, Școala de Iluminare Politică din Soroca a fost reprofilată în **Tehnicum** (școală specială) **de Bibliotecari, esența instruirii rămânând de fapt aceeași - pregătirea lucrătorilor ideologici pentru „cluburile”(căminele de cultură) și bibliotecile din republică**. Prima promoție a absolvit la 30.09.1947, constituind 25 specialiști: 11 metodiști organizatori ai muncii în clubul sătesc și 14 bibliotecari de gradul trei. **Tehnicumul de bibliotecari** a funcționat timp de circa 10 ani (2.12.46-1.01.57), pregătind bibliotecari și lucrători de club „bine potcoviți” ideologic, pentru populația rurală a RSSM.

Perioada 1957-1991

La 1 septembrie 1957, Tehnicumul de Bibliotecari a fost reorganizat în „Școala Republicană de Iluminare Culturală” (PKIT-Respublicanscoe Culiturno Prosvetitelinoe Učilișce) (în limbajul studentesc de mai târziu-„CULITPROSVET”; „CULIT”), căreia, la **1 ianuarie 1958**, i se atribuie numele „Elena Sîrbu”. *(E. Sîrbu (21.05.1915-1.08.1943), născută în satul Rudi, Soroca. În-*

tre ani 1931-1933, membră activă a organizației ilegale din Soroca „Crasni școlinic”(școlarul roșu). În anii Războiului al II Mondial, membră a CC a așa numitei Rezistențe bolșevice din România. În 1942 a fost arestată și condamnată de către Tribunalul Militar al Armatei Române, la 25 ani de muncă silnică. A murit în urma unui bombardament al Aliaților, în închisoarea din or.Ploiești, România.)

În cadrul Școlii „E.Sârbu” s-a continuat pregătirea cadrelor de bibliotecari și metodiști, treptat însă, pe parcursul următorilor ani, **au fost fondate următoarele structuri de studii:**

1957- Secția “Obiecte generale și muzical-teoretice); Secția “Instrumente populare rusești”(baiatul,familia domrelor); Secția „Metodist – organizator al lucrului în club”(Clubologie);

1958—Secția „Conducător de fanfară și metodist – organizator al lucrului în club”;

1960 – Secția „Conducător al colectivului coral și metodist – organizator al lucrului în club”;

Secția „Conducător al colectivului de dans și metodist – organizator al lucrului în club”;

1961- Secția „Regizor al colectivelor teatrale de amatori”;

1966 –Secția “ Conducător al orchestrei de muzică populară- organizator al lucrului în club”;

1967 –Deschiderea grupelor de studii, în cadrul secțiilor muzical-artistice, în bază de 8 clase a școlii generale;

Perioada 1991- prezent

1991 - deschisă catedra “Arte Plastice și Decorative”;

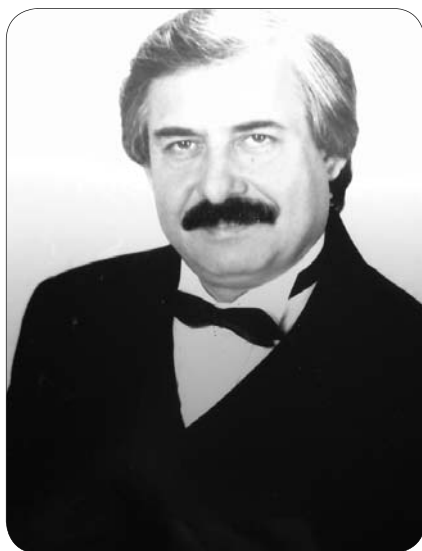
1991 - prin Hotărârea Guvernului RM Nr. 350 din 17.07.1991 și Ordinul Ministerului Culturii și Cultelor din Republica Moldova Nr. 165 din 25.07.1991, Școala de Iluminare Culturală „Elena Sîrbu” este reorganizată în Colegiul Republican de Creație Populară;

2002 - deschisă catedra „Culturologie”;

2002 - prin Hotărârea Guvernului RM Nr. 127 din 07.02.2002, Colegiul Republican de Creație Populară este redenumit în Colegiul Republican de Arte din Soroca;

2004 - prin Hotărârea Guvernului RM Nr. 1551 din 25.12.2003, Colegiul Republican de Arte din or. Soroca, este redenumit în Colegiul de Arte din Soroca;

Din 2014 - conform Ordinului Guvernului Republicii Moldova nr.15 din 15 ianuarie 2014(ministru al culturii d-na Monica Babuc), „Cu privire la conferirea numelui Nicolae Botgros Colegiului de Arte din orașul Soroca”, instituția poartă numele „N.Botgros” (Nicolae Botgros - violonist, absolvent al Școlii de Iluminare Culturală „E.Sîrbu”(1969), Artist al Poporului, dirijor al orchestrei „Lăutarii”).

Nicolae Botgros

Născut la 25 ianuarie 1953 în satul Bădicul Moldovenesc, Cahul. Este considerat un magician al viorii. Prima orchestră dirijată de Nicolae Botgros a fost „Ciocârlia” de la Edineț.

Din 1973 este violonist în orchestra „Mugurel”, apoi în orchestra ansamblului „Joc” a Filarmonicii din Chișinău.

Din 1978 conduce Orchestra Națională de muzică populară „Lăutarii”.

N.Botgros deține titlul de „Artist al Poporului”, este cavaler al distincțiilor:

- „Ordinul Republicii”;
- „Ordinul Serviciului Credincios în grad de Comandor”, România;
- Ordinul „Meritul Cultural” în grad de Mare Comandor, România;
- Ordinul „Ștefan cel Mare și Sfânt”, Mitropolia Chișinăului și a Moldovei;
- „Crucea Sfântă a Patriarhiei Române”.

Directori ai Colegiului de Arte din Soroca

Ion Cîrstea
1949 - 1955

Mihail Gumionâi
1955 - 1960

Nicolai Mândrescu
1960 - 1967

Mihail Murzac
1967 - 1970

Semion Popa
1970 - 1983

Roman Petrovici
1983 - 1987

Tamara Grițenco
1987 - 1988

Grigore Zănoagă
1989 - 1997

Petru Moisei
1997 - 2003

Șefi de studii ai CAS

N.A. Badelea
1949 - 1955

L.A. Lifanova
1955 - 1960

S.V. Borisov
1960 - 1969

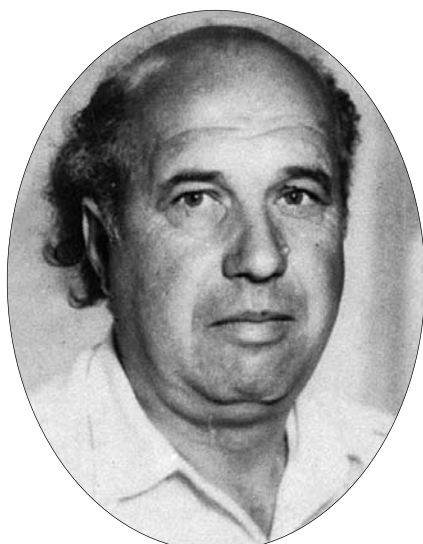
P.I. Macovschii
1969 - 1987

I.Gr. Grigorieva
1987-1988

M.F. Bucataru
1988 - 1990

N. Mazur
1990 - 1992

R.F. Petrovici
1992 - 1997

Gr.F. Bucătaru
1997 - 2003

Șefi de secții (catedre) ai CAS

X.A. Suriș
Coregrafie

V.A. Mazur
Bibliotecari

L.F. Liutov
Cor

V.F. Postolachi
Taraf

A.M. Coromâșlicenco
Cor

A.N. Gnatiuc
Secția (F.F.)

O.F. Munteanu
Regie teatru

C.N. Topolnițchi
Aerofone

I.I. Stănescu
Taraf

Gr.I. Ahimblit
Secția (FF)

V.F. Vitcovschi
Taraf

T.F. Petrovici
Taraf

V.A. Covaliov
Cor

T.I. Cebotari
Regie teatru

L.P. Grossu
Bibliotecari

V.D. Grigoriev
Secția de zi

V.N. Macușinschi
Bibliotecari

V.A. Grițenco
Coregrafie

V.P. Podelniuc
Taraf

A.II. Hibovschi
Secția (F.F.)

G.I. Bacun
Secția de zi

F.A. Cotici
Cor

Gr.F. Bucătaru
Taraf

A.M. Pastârnac
Aerofone

Gh.S. Duminică
Taraf

Conducători ai colectivelor instructive ai CAS

C.N. Topolnițchi
Fanfara

L.F. Liutov
Cor

I.F. Teacă
Fanfara

V.F. Postolachi
Taraș

N.I. Iachimliuc
Instr. pop. ruse

A.I. Doncenco
Fanfara

I.G. Ivanov
Fanfara

Tr. F. Petrovici
Taraș

V.A. Covaliov
Cor

T.V. Nistor
Taraș

M. Gh. Bratcova
Cor

V.N. Prebora
Fanfara

V.P. Podelniuc
Taraș

V.A. Grițenco
Coregrafie

A.F. Grossu
Cor

Ig. Gr. Berbeci
Fanfara

V.M. Purici
Taraș

V.S. Smântână
Fanfara

N.A. Selevestru
Fanfara

Gh. S. Duminiță
Taraș

V.T. Burdeinai
Orch. Estradă

V.I. Cebotari
Fanfara

M.I. Boldescu
Fanfara

E.T. Postolachi
Coregrafie

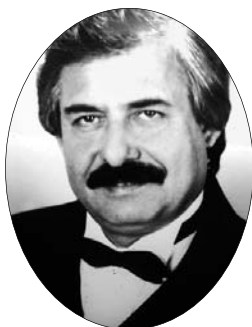

R.T. Berbeci
Cor

Absolvenți ai CAS

V. Apostol
Artist al Poporului

N. Botgros
Artist al Poporului

L. Bejenari
Artist al Poporului

S. Grecu
Artist al Poporului

I. Capraru
Artist al Poporului

Gh. Banariuc
Artist Emerit

A. Țarălungă
Maestru în Arte

A. Vițu
Artist Emerit

B. Rudenco
Artist Emerit

S. Guțan
Artist, an. „Lăutarii”

A. Chițan
Pedagog, Soroca

Gh. Macarov
Artist, an. „Lăutarii”

Gh. Șevcișin
Artist al Poporului

T. Tataru
Regizor

V. Negrii
Dirijor, Fălești

V. Podelniuc
Pedagog, Cornești

A. Magdâl
Maestru în Arte

I. Marinescu
Pedagog, Soroca

A. Golomoz
Artist, an. „Folclor”

Gh. Perju
Om Emerit

D. Radu
Maestru în Arte

V. Dubencu
Artist, an. „Folclor”

A. Dabija
Solistă an. „Lăutarii”

Gh. Duminică
Om Emerit, Soroca

Gr. Bucătaru
Om Emerit, Soroca

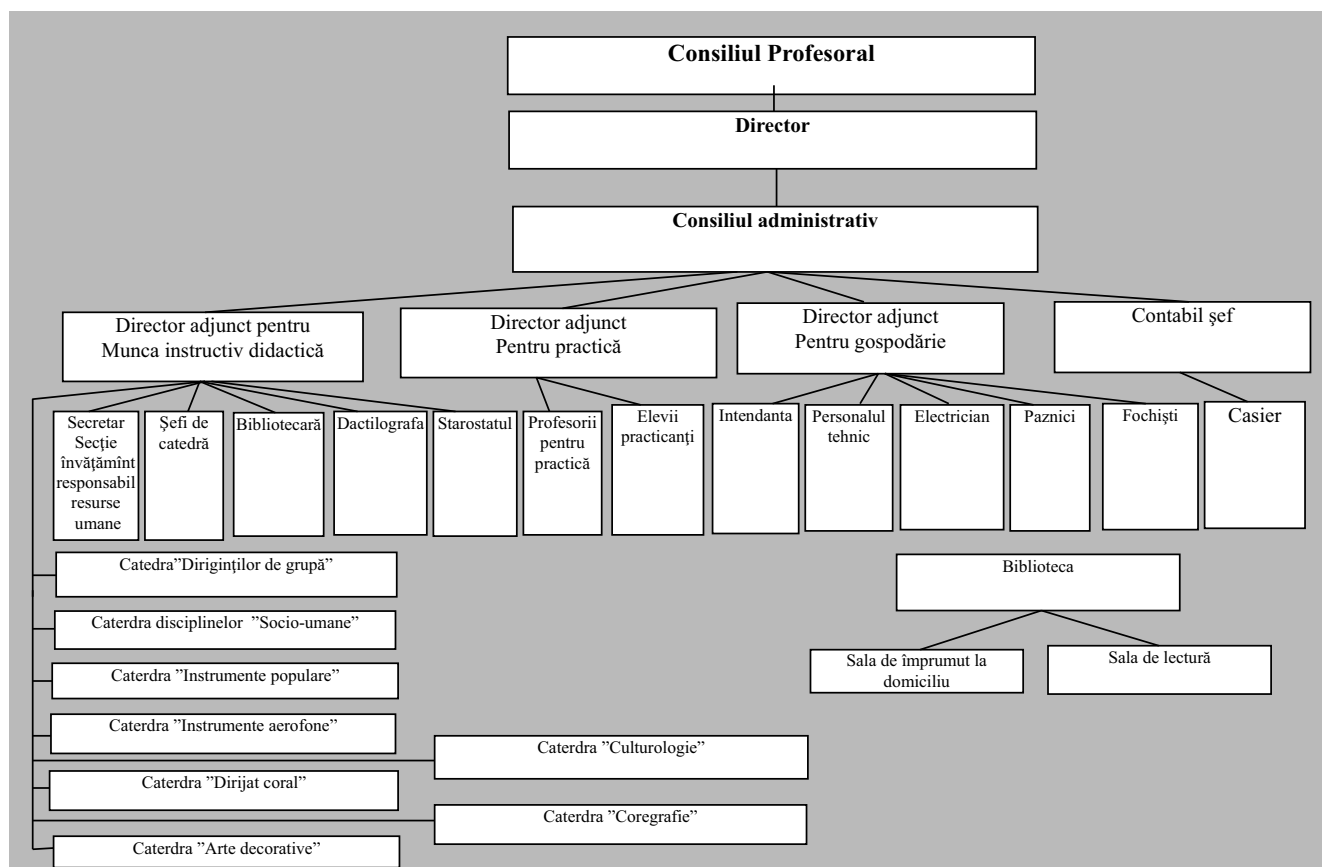
Colegiul de Arte „Nicolae Botgros” astăzi

Administrația colegiului

De la stânga: **Leonid Cârlig**, director adjunct pentru gospodărie; **Tatiana Rusnac**, director adjunct pentru instruire; **Tamara Grițenco**, directorul colegiului; **Vasile Sulima**, director adjunct pentru practica elevilor

Organigrama CAS „Nicolae Botgros”

Catedrele CAS „Nicolae Botgros”

Catedra disciplinelor social-umane

Catedra contribuie la ridicarea culturii generale a elevilor, conform planurilor liceale de învățământ.

Actualmente catedra este alcătuită din 12 profesori:

Ala Caldare (l.rom.) - grad didactic II; **Petru Macovschii** (istorie) - grad didactic II; **Raisa Sângereanu** (limba

și lit.rom) grad didactic-II; **Tatiana Rusnac** (psihologie) - grad didactic I; **Mihai Zeamă** (istoria, educație civică) - grad didactic II; **Mariana Focșa** (l. franc.engl.) - grad didactic II; **Luminița Andriuță** (biol., chim.) - grad didactic II; **Inga Plop** (l.franc. engl.) - grad didactic II; **Sergiu Ardeleanu**

Ala Caldare - șef catedră

(informatica, noile tehnologii) - grad didactic II; **Vasile Guțu** (ed.fizică) - grad didactic II; **Silva Pocitari** (matematica) - grad didactic II; **Ala Ștăcov** (pedagogia) - grad didactic II.

În cadrul catedrei funcționează:

- **Atelierul didactic;Cenaculul literar „La vatra bunătații noastre”** (cond. A.Caldare);
- **Cenaculul „Baștina”** (cond. M.Zeamă).

*Vera Selevestru - șef catedră
- „Om Emerit”*

Caracteristica calificativă a specialistului: pedagog-culturolog, animator în cultură, pentru activitate în cămine de cultură, licee și gimnazii.

Specialitatea prevede studierea următoarelor discipline:

„Regia și măiestria actorului”, „Arta vorbirii scenice”, „Management artistic”, „Regia activităților publice”, „Is-

Catedra „Culturologie”

torie culturii și civilizației universale și naționale”, „Odihna și agrementul”, „Sociologia culturii”.

La catedră activează profesorii: **Vera Selevestru** (șef catedră), **Tamara Grițenco** - grad didactic I; **Iurie Babii**, **Nina Babii**, **Natalia Morneală**

- grad didactic II.

Profesorii și elevii catedrei sunt inițiatori, scenariști și organizatori a diverse activități artistice publice, desfășurate atât în incinta colegiului, cât și în afara lui (orașul și raionul Soroca, alte localități din R.M.).

Catedra „Interpretare instrumentală Instrumente populare”

Specialitatea prevede studierea următoarelor discipline: „Dirijat orchestral”, „Lectura partiturilor”, „Teoria muzicii”, „Solfegiul”, „Armonia”, „Aranjamentul orchestral”, „Clasa orchestrală”, „Metodica lucrului cu orchestra”, „Literatura muzicală națională”, „Literatura muzicală universală”,

„Instrumentul de specialitate” (vioara, contrabasul, țambalul, acordeonul, fluierul, naiul, clarinetul, saxofonul, trompeta).

La catedră activează profesorii: **Raisa Ciumac** (șef catedră) - vioară, **Gheorghe Duminică** „Om Emerit” - saxofon, clarinet, **Tudor Nistor** „Om Emerit” - contrabas - grad didactic I;

Raisa Groza - șef catedră

Aliona Lisnic - vioară, **Emilian Guțu** - acordeon, **Dumitru Melnic** - acordeon, **Serghei Groza** - vioară, **Nicolae Zabulica** - țambal, **Valentin Purice Maestru în Arte** - nai - grad didactic II; **Vasile Mîțu** - acordeon.

Orchestra instructivă a Catedrei (cond. **Gh.Duminică**), evoluează cu succes în cadrul a numeroase manifestații din colegiu, oraș, raion, participând la festivalurile și concursurile organizate în republică și peste hotarele ei.

Raisa Berbeci - șef catedră

Specialitatea prevede studierea următoarelor discipline: „Dirijat coral”, „Lectura partiturilor”, „Canto și ansamblul vocal”, „Instrumentul muzical (pian)”, „Teoria muzicii”, „Solfegiul”, „Armonia”, „Aranjamentul coral”, „Teoria corului”, „Clasa corală”, „Metodica educației muzicale”, „Literatura muzicală națională”, „Literatura muzicală universală”.

Actualmente în cadrul cate-

Catedra „Dirijat coral”

dreii activează profesorii:

Raisa Berbeci - grad didactic I; **Valentin Coșciug**, **Larisa Meleşenco**, **Alexandru Grosu**, **Artur Bondarenco**, **Irina Rusnac**, **Aliona Colțova**, **Vasile Sulima**, **Veronica Rabota**, **Ari-**

na Vinnițaia, **Olga Avramioti** - grad didactic II; **Denis Pastîrnac**.

Corul instructiv al catedrei (cond. **R.Berbeci**), evoluează, cu succes în cadrul a numeroase manifestații de masă, concursuri, festivaluri, concerte.

Catedra „Instrumente aerofone și percuție”

Specializarea prevede următoarele discipline: **„Dirijat orchestral”, „Lectura partiturilor”, „Studierea instrumentelor”, „Teoria muzicii”, „Solfegiul”, „Armonia”, „Aranjamentul orchestral”, „Metodica lucrului cu orchestra”, „Clasa orchestrală”, „Metodica educației muzicale”, „Literatura muzicală na-**

țională”, „Literatura muzicală universală”.

Catedra pregătește dirijori ai orchestrelor de fanfară, promotori ai tradițiilor muzicii românești și universale de fanfară.

Viitorii dirijori sunt specializați temeinic și la unul din instrumentele orchestrale : **flaut, clarinet, saxofon, trompetă, trombon,**

Nicolai Selevestru - șef catedră

bariton, tuba, percuție.

Actualmente la catedră activează profesorii: **Nicolai Selevestru** (șef catedră) - grad didactic II; **Mihail Boldescu, Valeriu Cebotari „Om Emerit”** - grad didactic I; **Ion Mocanu, Leonid Cârlig, Sergiu Vrabie** - grad didactic II.

Fanfara instructivă a catedrei (cond. **M.Boldescu**), participă în multiple manifestații, concursuri, festivaluri, atât locale și republicane, cât și internaționale (România, Ucraina, Turcia).

Maia Șevciuc - șef catedră

„Unde joacă moldovenii...”

Specialitatea prevede studierea următoarelor discipline:

„Dans clasic”; „Dans scenic popular”; „Dans sportiv”; „Dans modern”; „Dans de epocă”; „Compoziția și montarea dansului”; „Istoria baletului”; „Istoria costumului”; „Arta coregrafică a Moldovei”.

Actualmente la catedră activează profesorii: **Maia Șevciuc** (șef catedră) - grad didactic II; **Elena Postolachi** - grad didactic

Catedra „Coregrafie”

II; **Valentina Caluțchii** - grad didactic II; **Grigore Stârcu** - profesor, dans contemporan; **Mihail Tartan**, corepetitor - grad didactic II.

La catedră activează formația instructivă de dans **„Sorocean-**

ca” (fondator și conducător, **E.Postolachi**), cu un program variat de dansuri populare. Ansamblul participă la diferite manifestații și activități desfășurate în colegiu, oraș, republică.

Catedra „Biblioteconomie și asistență informațională”

„O strălucire de stea- cartea!”

Profesia de bibliotecar are puternice implicații în viața culturală, spirituală și științifică a societății, bibliotecarul fiind și un om de cultură și un cercetător.

În anii 1990 pregătirea cadrelor de bibliotecari în Cole-

giul de Arte din Soroca a fost suspendată, fiind reluată peste 18 ani, în anul 2008. Pe parcursul anilor de existență, catedra a pregătit circa 6.000 specialiști de calificare medie. În prezent profesia de bibliotecar are puternice implicații în viața culturală, spirituală și științifică a societății, bibliotecarul fiind și un om de cultură și un

Elena Postolachi - șef catedră

Eugenia Coșeru

Eugenia Railean

cercetător.

În cadrul catedrei activează profesorii: **Elena Postolachi** (șef catedră) - grad didactic II; **Eugenia Railean** - grad de calificare superior; **Eugenia Coșeru** - grad de calificare I. Procesul de studii al catedrei este organizat astfel, încât programele de învățământ se îmbină armonios cu activități educaționale de informare publică.

Vasile Bugai - șef catedră

Catedra „Arte Plastice și Decorative”

psihopedagogice, oferă elevilor experiențe și abordări interdisciplinare, multidisciplinare și interferențe culturale creative.

Actualmente la catedră activează profesorii: **Vasile Bugai** (șef catedră) - grad didactic II; **Nadejda Romașcan** - grad didactic II; **Tatiana Ruga** - grad didactic II; **Ana Savca** - grad di-

dactic II.

Meritul catedrei „Arte Plastice și Decorative” constă în faptul, că aici se pregătesc cadre didactice calificate în domeniul artei decorative, artizanatului, meșteșugurilor populare, arte care astăzi își aduc aportul la revitalizarea și promovarea tradițiilor naționale.

Catedra pregătește profesori de educație artistică plastică, pentru învățământul preuniversitar.

Specialitatea cuprinde următoarele discipline: „Compoziția”, „Desenul”, „Pictura”, „Modelarea”, „Bazele Artei Decorative”, „Istoria Artelor Plastice”, „Tehnici și tehnologii în arta decorativă”, „Prelucrarea artistică a pietrei”. Disciplinele artistice practice, corpul de materii teoretice, precum și cele

Servicii școlare

Contabilitate

Zinaida Alexandrov
contabil șef

Tatiana Vlas
contabil - casier

Intendent

Valentina Balan
intendent

Resurse umane

Olesia Chirilov
resurse umane, secretar

Elena Alexandrov
pedagog social

Ala Ștîcov
bibliotecară

Pedagog social

Biblioteca

Personal auxiliar

T.Grițenco (dir.CAS) cu pers. aux., M.Apostol, V.Balan, E.Tomac, C.Digor, E.Romaniuc, A.Bacalîm

Colegiul de Arte „Nicolae Botgros” din Soroca, la 75 de ani

Tamara Grițenco

Născută la 19 august 1949 în satul Boșcana, Criuleni

Director al Colegiului de Arte „N.Botgros” din Soroca.

Pedagog, regizor teatru, promotor al culturii locale și naționale, „Om Emerit” al RM.

Fișier biografic:

1956 – 1964 - Elevă, școala de 8 ani Boșcana, Criuleni.

1964 – 1967 - Studentă, Școala de Iluminare Culturală „E.Sârbu”, Soroca.

1967 – 1970 - Conducător al cercurilor de activitate artistică, clubul sătesc Prepelița, Lazovsc.

1970 – 1974 - Studentă, Institutul de Stat al Artelor, f-taea regie, actorie, Chișinău.

1974 – 1987 - Șef Catedră „Clubologie”, profesor, Școala de Iluminare Culturală „E.Sârbu”, Soroca.

1987 – 1988 - Director, Școala de Iluminare Culturală „E.Sârbu”, Soroca.

1989 – 1990 - Director adjunct pentru educație, profesor, diriginte, Școala de Iluminare Culturală „E.Sârbu”, Soroca.

1991 – 2003 - Șef catedră, diriginte (aceiași instituție redenumită), Colegiul Republican de Creație Populară, Soroca.

1997 – 2003 - Președinte al Comitetului Sindical, Colegiul Republican de Creație Populară, Soroca.

Din 2003 – până în prezent - Director (aceiași instituție redenumită), Colegiul Republican de Arte, Colegiul de Arte, Colegiul de Arte „N.Botgros”, Soroca.

Tamara Grițenco s-a născut în satul Boșcana, raionul Criuleni, în familia lui Iochim (Oachim) (1906 -1979) și Parascovia (Paraschița) (1912-1971) Cebotari, ambii născuți în Boșcana, țărani mijlocași apoi colhoznic, așa cum erau vremurile satului moldovenesc în perioada în care au viețuit. În familie au fost 7 copii: Alexandra (Sașa) Antocică (n.1936) lucrător în comerț (acum pensionată), stabilită la Coșernița; Claudia Carmazan (n.1938) colhoznică (pensionată), stabilită Boșcana; Nicolai (n.1939) lucrător în organele de interne Chișinău (pensionat), stabilit Boșcana; Gheorghe - (1942-1960) lucrător SMT tractorist; Visarion (Visa) (n.1944) miner la Vorcuta (Rusia); Valeriu (n.1952) pedagog, trombonist, Colegiul de Arte „N.Botgros”, Soroca și Tamara. Soțul, Veaceslav Grițenco (1939-2001), absolvent al Școlii de Iluminare Culturală “E.Sîrbu” din Soroca și al Institutului de Cultură, f-tatea Regie de Balet din Moscova, a activat în cadrul Colegiului de Arte din Soroca (acum CAS “N.Botgros”), fiind un minunat coregraf și pedagog. Veaceslav a condus până în ultimile zile ale sale catedra „Coregrafie”, dând dovadă de calități deosebite în selectarea, dezvoltarea și promovarea artei dansului clasic și popular, pregătind mai multe generații de coregrafi pentru republică. Cuplul Grițenco a crescut și educat un copil - fiul Virgiliu, născut la 28 martie 1977, absolvent al Colegiului de Arte din Soroca, stabilit cu familia la Chișinău. T.Grițenco are un nepoțel - Artiom, născut la 15 februarie 2002, acum licean.

Discipoli

Alexandru Grecu, Nina Lefter, Galina Nichita, Lidia Curca, Anatol Magdâl, Semion Roșca, Nina Todirică, Pavel Nosalciuc, Tatiana Svecică, Mihaela Zubcu, Nadia Crâlov, Alexandru Crâlov, Gheorghe Șevciuc, Oxana Caldare, Maria Purice, ș.a.

Astăzi, după 75 ani de activitate, Colegiul de Arte „Nicolae Botgros” este un adevărat centru de cultură, orientat la pregătirea cadrelor naționale, care până în prezent a emis peste 16 mii de specialiști în domeniul culturii și artelor.

Direcția actuală a colegiului, subsemnata **Tamara Grițenco (director, Om Emerit), Tatiana Rusnac (șef de studii), Vasile Sulima (adjunct pentru practica de producere), Leonid Cârlig (adjunct pentru gospodărie)** - a reușit, în condițiile crizei social-economice acute din RM, să obțină o finanțare satisfăcătoare din partea statului, în baza căreia s-a reparat capital blocul de bază al Colegiului, s-a instalat sistemul de încălzire, s-a reparat capital unul dintre cele două cămine studențești ale instituției (Soroca-Nouă), s-au procurat unele seturi de instrumente muzicale, echipament artistic, aparataj performant de amplificare, aparataj electronic, etc.

Colegiul a modernizat programele de studii pe specialități și a susținut (în anul 2006) acreditarea de stat.

Actualmente, în cadrul Colegiului de Arte „Nicolae Botgros” activează următoarele catedre de specialitate:

Catedra disciplinelor social-umane șef catedră - Ala Caldare

Catedra (inițial „secția obiectelor generale și muzical-teoretice), fondată în 1954, contribuie la ridicarea culturii generale a elevilor, conform planurilor liceale de învățământ. În diferiți ani, în cadrul catedrei au activat profesorii:

M. Ștepmă (istorie); Gr.Ahimblit (istorie); P.Macovschii (istorie); A.Ceciotina (l.rusă); V.Capițcaia (l.rom.); T.Cazazbașeva (l.rusă); E.Ursu (ed.fiz.); V.Cogan (ed.fiz.); F.Făgurel (ed.fiz.); V.Gâțlan (l.rom.); T.Rusnac (l.rusă); A.Hibovșcaia (l.franc.); A.Caldare (l.rom.); R.Cojocari (mat.). Actualmente catedra este alcătuită din 12 profesori:

Ala Caldare (l.rom.) - grad didactic II; Petru Macovschii (istorie) - grad didactic II; Raisa Sângereanu (l.rom) - grad didactic II; Tatiana Rusnac (psihologie) - grad didactic I; Mihai Zeamă (istoria, educația civică) - grad didactic II; Mariana Focșă (l.franc.engl.) - grad didactic II; Luminița Andriuță (biol., chim.) - grad didactic II; Inga Plop (l. franc. engl.) - grad didactic II; Sergiu Ardeleanu (informatică, geografia) - grad didactic II; Vasile Guțu (ed. fizică) - grad didactic II; Silva Pocitari (matemati-

ca) - grad didactic II; Ala Ștăcov (pedagogia) - grad didactic II.

Profesorii catedrei depun eforturi considerabile pentru a asigura un caracter științific înalt al materiei de studiu, aplicând în procesul de predare - învățare surse suplimentare științifice, creând oportunități diverse de învățare, pentru a facilita atingerea obiectivelor propuse.

La catedră funcționează:

- **Atelierul didactic** în cadrul căruia profesorii pregătesc și discută diverse referate metodic-științifice, cum ar fi: „**Orientări contemporane în teoria și proiectarea învățării școlare la orele de chimie**” (prof. L.Andriuță); „**Formarea și dezvoltarea la elevi, a culturii comunicării**” (prof. A.Caldare); „**Rolul profesorului în educația moral-civică**” (prof. M.Zeamă), ș.a.
- **Cenacul literar „La vatra bunătății noastre”** (cond. prof. A.Caldare), în cadrul căruia se organizează: întâlniri cu personalități literare, manifestări literar-muzicale, conferințe, recitaluri, concursuri, mese rotunde. Spre exemplu: „**Să-ți aperi limba, istoria și neamul!**”, **dedicată poetului Grigore Vieru; „Ion Druță-**

una din marile conștiințe ale vremii sale”; „**Adrian Păunescu - Omul ca lumânarea-când luminează mai tare, atunci se sfârșește**”, ș.a.

- **Cenacul „Baștina”** (cond. prof. M.Zeamă), se ocupă cu studierea și promovarea istoriei și culturii naționale. La ședințele Cenacului se discută diferite teme: „**URSS-început și sfârșit**”, „**Unirea Basarabiei cu România - importanța și consecințele culturale**”, „**Personalitatea lui C.Stere și rolul lui din anul 1918**”, ș.a.

Anual, elevii participă la olimpiade (12 colegii republicane) zonale și republicane, plasându-se pe locuri de frunte:

Limba și literatura română:

2012- M. Golban (anul I) - locul II, C. Bodiu (anul II) - locul IV, M. Rusu (anul III) - locul III;

2013- M.Cristal - locul I;

2015- M.Cristal (cl.XII) - locul III, Cr.Luța (cl.X) - locul III, D.Bandac (cl.X) - mențiune, M.Morari (cl.XI) - mențiune.

Biologia:

A.Clim (cl.XII) - locul III; D.Rusu (cl.XI) - mențiune.

Limba franceză:

A.Vicol -Diplomă de gradul I pentru performanțe deosebite.

Catedra „Interpretare instrumentală - Instrumente populare” șef catedră - Raisa Groza

Catedra a fost fondată în anul 1966, cu specializarea „Lucrător de club - conducător al orchestrei de muzică populară”. În anul 1991 denumirea specialității a

fost schimbată în „Interpretare muzicală - instrumente populare”. Specialitatea prevede studierea următoarelor discipline: „**Dirijat orchestral**”, „**Lectura**

partiturilor”, „**Teoria muzicii**”, „**Solfegiul**”, „**Armonia**”, „**Aranjamentul orchestral**”, „**Clasa orchestrală**”, „**Metodica lucrului cu orchestra**”, „**Literatura muz-**

icală națională”, „Literatura muzicală universală”, „Instrumentul de specialitate” (vioara, contrabasul, țambalul, acordeonul, fluierul, naiul, clarinetul, saxofonul, trompeta).

La baza fondării și dezvoltării catedrei au fost pedagogii: **I.Stănescu** (țambal), **V.Postolachi** (acordeon), **Tr.Petrovici** (țambal), **I.Draganiuc** (baian, acordeon), la care, pe parcursul anilor, sau alăturat: **T.Nistor** (contrabas), **V.Podelniuc** (țambal), **V.Purice** (orchestra, nai), **E.Golovaciiov** (vioară), **T.Revenco** (vioară), **V. și M.Vitcovschii** (baian), **V.Bagrii** (clarinet), **N.Gusan** (țambal), **Gr.Bucataru** (vioară), **S. și R.Talmaci** (acordeon), **I.Rotaru** (acordeon), **S.Draganiuc** (baian, acordeon) **V.Gogu** (vioară), **I.Alexei** (acordeon), **M.Biciuc** (țambal), **V.Mîțu** (acordeon), **A.Andronachi** (acordeon).

În prezent la catedră activează, toți având studii superioare în domeniu, profesorii:

Raisa Ciumac (șef catedră, vioară), **Gheorghe Duminică** „Om Emerit” (saxofon, clarinet), **Tudor Nistor** „Om Emerit”, (contrabas) — grad didactic I; **Aliona Lisnic** (vioară), **Emilian Guțu** (acordeon), **Dumitru Melnic** (acordeon), **Serghei Groza**

(vioară), **Nicolae Zabulica** (țambal), **Valentin Purice** „Maestru în Arte” (nai) - grad didactic II.

Orchestra instructivă a Catedrei evoluează cu succes în cadrul a numeroase manifestații din colegiu, oraș, raion, participând la festivalurile și concursurile organizate în republică și peste hotarele ei. Pe parcursul anilor în fruntea orchestrelor de muzică populară ale clolegiului au fost profesorii: **I.Stănescu**, **V.Postolachi**, **Tr.Petrovici**, **V.Podelniuc**, **T.Nistor**, **V.Purice**, care au selectat și aranjat pentru orchestră melodii și cântece populare naționale.

Repertoriul actualei orchestre instructive a catedrei, conduse de **Gh. Duminică**, cuprinde lucrări bazate pe folclorul autentic, cules și aranjat pentru orchestră de către conducătorul orchestrei, dar și lucrări aranjate de Nicolae și Corneliu Botgros, Serghei Ciuhrii, Gheorghe Banariuc, Anatolie Vițu, frații Ștefăneț, frații Advahov. Un loc aparte în repertoriul orchestrei îl au și unele lucrări de compozitori clasici (V.A.Mozart, G.Verdi, M. Oghinski, F. Schubert, I. Brahms, G. Bizet, Dm.Șostakovici), prelucrate pentru orchestră de Gh.Duminică.

Pe parcursul anilor de activitate

Catedra a pregătit peste 1000 de specialiști, care și-au adus aportul la dezvoltarea muzicii populare moldovenești în republică și peste hotarele ei, printre care: **N.Botgros** - Artist al Poporului, conducător al orchestrei „Lăutării”; **B.Rudenco** - Artist Emerit, - nai; **M.Bătrânu** - acordeon; **L.Bejenaru** - Artist al Poporului, solistă vocalistă; **Gh.Șevcișin** - Artist al Poporului, dirijor al orchestrei „Joc” și „Ginta latină” - țambal; **S.Guțanu** - „Om Emerit” vioară; **Gh.Macarov** - vioară; **Gh.Banariuc** - Artist Emerit - vioară; **A.Vițu** - Artist Emerit, conducător al orchestrei „Mărțișor” - violă; **V.Negrii** - acordeon; **V.Petic** - vioară; **Gh.Duminică** - „Om Emerit” - saxofon, **M.Tartan** - acordeon, **D.Melnic** - acordeon, **E.Guțu** - acordeon, **S.Groza** - vioară - profesori la Colegiul de Arte or. Soroca, ș.a.

În Școala „E.Șirbu” între anii, 1957-1989, a activat Secția instrumente populare rusești cu profesorii : **N.Iachimliuc** (dirijor, baian, domră), **R.Croitor** (domră), **V.Mineev** (baian), **V.Grigoriev** (baian), **Iu.Grigorieva** (domră), **V.Croitor** (domră), **Iu.Cuzin** (baian), **N.Baranenco** (baian, domră).

Catedra „Dirijat coral” șef catedră Raisa Berbeci

Catedra a fost fondată în 1957, inițial pregătind specialiști cu calificarea „Metodist – organizator al lucrului în club”. Începând cu anul 1960, specialitatea s-a numit „Conducător al colectivului coral și metodist – organizator al lucrului în club”, iar din 1991- „Dirijor de cor-artist al corului”. Prima promoție a avut loc în anul 1960 – 15 elevi. Specialitatea prevede studierea următoarelor discipline: „Dirijat coral”, „Lectura partiturilor”, „Canto și ansamblul vocal”, „Instrumentul muzical(pian)”, „Teoria muzicii”, „Solfegiul”, „Armonia”, „Aranjamentul coral”, „Teoria corului”, „Clasa corală”, „Metodica educației muzicale”, „Literatura muzicală națională”, „Literatura muzicală universală”.

Piatra de temelie a specialității au pus-o profesorii: **V.Garaz**, **L.Liutov**, **N.Colecico**. Pe parcursul anilor, în cadrul catedrei au mai activat profesorii – **V.Covaliov** (șef de catedră - 1970-1990), **A.Coromâșlicenco**, **M.Bratcicova**, **V.Sorochina**, **V.Ptașnic**, **A.Grossu**, **E.Burdeinai**, **N.Godorog**, **O.Godorog**, **R.Berbeci**, **V.Coșciug**.

Corepetitori:

V.Tihonova, **T.Antonova**, **S.Liutova**, **M.Curnițchi**, **V.Draganiuc**, **L.Bondarenco**, **V.Cazacu**, **A.Găină**, **A.Volcova**.

Anterior disciplinele muzical-teoretice au fost într-o secție separată, în care au activat profesorii: **V.Raimond**, **Cl.Malova**, **G.Bluvștein**, **M.Gleizerman**, **E.Rotari**, **V.Rozenfeld**, **V.Suli-**

ma.

Actualmente în cadrul catedrei activează profesorii:

Raisa Berbeci (dirijat coral,clasa corală) - grad didactic I; **Valentin Coșciug** (dirijat coral, canto), **L.Meleşenco (Bondarenco)** (pian, maestru de concert), **Artur Bondarenco** (pian, m/c), **Irina Rusnac** (pian,m/c), **Aliona Colțova** (pian,m/c), **Vasile Sulima** (obiecte muzical-teoretice), **Veronica Rabota** (obiecte muzical-teoretice), **Arina Vinnițaia** (pian,m/c), **Olga Avramioti** (dirijat coral,canto) - grad didactic II.

Corul instructiv al catedrei (cond. **R.Berbeci**), evoluează, cu succes în cadrul a numeroase manifestații de masă, concursuri, festivaluri, concerte, atât în cad-

rul colegiului și orașului, cât și în plan republican. La Festivalul internațional de interpretare corală „G.Muzicescu”, corul a evoluat în ultimile 3 ediții cu deosebit succes, fiind menționat cu Diplome de Laureat și inclus în programul Concertului de gală, în Sala cu Orgă, Chișinău.

Pe parcursul anilor, coruri-

le colegiului au fost conduse de profesori-dirijori calificați: **L.Liutov, N.Colecico, V.Covaliov, M.Bratcicova, A.Grosu.**

În perioada sa de activitate, catedra a pregătit peste 1500 de specialiști, care s-au manifestat în toate raioanele Moldovei, în calitate de conducători de cor,

cântăreți, profesori de muzică în școlile de arte și gimnazii. Printre ei sunt: **I.Capraru, A.Dabija, A.Grossu, T. și G.Niculiseanu, A.Cazacu, S.Moraru, S.Vieru, L.Zănoagă, O.Avramioti, I.Moraru, I.Rotaru, S.Prepeleț, C.Ursachi, E.Cealâc, Oleg Gorodenco, Alex Cravțov, A.Morari, ș.a.**

Catedra „Instrumente aerofone și percuție” șef catedră Nicolai Selevestru

Catedra a fost deschisă în 1958, iar peste 4 ani, în anul 1962, a absolvit prima promoție - 22 elevi. La baza fondării specialității, pe parcursul mai multor ani, au fost profesorii: **B.Anghel** (trombon), **C.Topolnițchii** - șef-catedră (clarinet), **I.Teacă** (trompetă), **I.Ivanes** (trombon), **M.Castruc** (clarinet), **I.Gromacov** (bariton), **P.Furer** (trompetă), **V.Chironda** (trompetă), **E.Păunescu** (clarinet), **I.Catan** (corn), **V.Chirvas** (flaut), **A.Doncenco** (tuba), **V.Prebora** (trompetă), **P.Focșă** (bariton), **A.Pastârnac** - șef catedră (bariton), **L.Sozanschii** (trombon), **V.Mârzac** (trompetă), **A.Chițan** (clarinet, saxofon), **I.Berbeci** (flaut), **V.Bagrii** (clarinet, saxofon), **Gr.Zănoagă** (trombon), **Dm.Cojoc** (trompetă), **M.Roșca** (tuba), **L.Roșca** (flaut), **V.Burdeinai** (trompetă), **V.Smântână** (trombon), **E.Botnari** (tuba), **S.Melnic** (corn), **Gr.Cetulean** (trompetă).

Catedra pregătește dirijori ai orchestrelor de fanfară, promotori a tradițiilor muzicii românești și universale de fanfară, care se păstrează și se transmit din promoție în promoție. Specializarea prevede următoarele discipline: **„Dirijat orchestral”, „Lectura partiturilor”, „Studierea instru-**

mentelor”, „Teoria muzicii”, „Solfegiul”, „Armonia”, „Aranjamentul orchestral”, „Metodica lucrului cu orchestra”, „Clasa orchestrală”, „Metodica educației muzicale”, „Literatura muzicală națională”, „Literatura muzicală universală”.

Viitorii dirijori sunt specializați temeinic și la unul din instrumentele orchestrale: **flaut, clarinet, saxofon, trompetă, trombon, bariton, tuba, percuție.**

Actualmente la catedră activează profesorii: **Nicolai Selevestru** (șef catedră) - grad didactic II; **Mihail Boldescu** - grad didactic I; **Valeriu Cebotari**, „Om Emerit” - grad didactic I; **Ion Mocanu, Leonid Cârlig** - grad didactic II; **Sergiu Vrabie** - pedagog.

Orchestrale instructive ale catedrei, în fruntea cărora pe parcursul anilor, au activat dirijori - pedagogi calificați: **C.Topolnițchii, I.Teacă, I.Ivanes, V.Prebora, A.Doncenco, N.Selevestru, I.Berbeci, V.Smântână, V.Cibotari, M.Boldescu**, au participat la numeroase manifestații, concursuri, festivaluri, au evoluat la radio și televiziunea națională.

În anul 1977 fanfara colegiului, în cadrul Festivalului Unional (fosta URSS) de Creație

Populară, a fost distinsă cu diploma de gradul I și cu Medalia de aur (dirijor - C.Topolnițchii). Orchestra - model (dirijor - I.Teacă), a participat la festivalurile internaționale ale muzicii de fanfară din Vilnius (1989), Moscova (1990), România (1991-1992). Actuala **orchestră a catedrei, condusă de M.Boldescu**, participă activ în multiple manifestații, concursuri, festivaluri, atât locale și republicane, cât și internaționale (România, Ucraina, Turcia). La Festivalul Național „Fanfarele Argintii”, petrecut în Soroca, orchestra s-a plasat pe locuri premiate, iar în Ediția XIII-a, s-a învrednicit de Premiul Mare.

Pe parcursul anilor de activitate catedra a pregătit numeroși conducători ai orchestrelor de fanfară, care activează astăzi în localitățile rurale și urbane ale Moldovei, printre care: **V.Moldovanu** (Șoldănești), **I.Slivca** (Ocnița), **D.Lisii** (Briceni), **E.Candaurov** (Glodeni), **I.Vrabie** (Râșcani), **M.Vescu** (Chișinău), **A.Florea** (dirijorul orchestrei militare), **D.Tapalaga, M.Postolachi, V.Manin, G.Romanciuc, V.Gânga, A.Cojocari, V.Postoroncă, A.Cebotari** - interpreți în orchestrele militare.

Catedra „Coregrafie” șef catedră Maia Șevciuc

Istoria specialității „Coregrafie” își ia începutul în anul 1960, specialitatea prevăzând studierea următoarelor discipline: **„Dans clasic”, „Dans scenic popular”, „Dans sportiv”, „Dans modern”, „Dans de epocă”, „Compoziția și montarea dansului”;**

„Istoria baletului”; „Istoria costumului”; „Arta coregrafică a Moldovei”.

Pe parcursul anilor de activitate, în fruntea catedrei au fost profesorii: **Xenia Suriș, Vera Teplova, Vasilii Bahcevan, Lidia Banar, Veaceslav Grițenco,**

Elena Postolachi. Actualmente la catedră activează 5 profesori cu studii superioare:

Maia Șevciuc - șef catedră - grad didactic II; **Postolachi Elena** - grad didactic II; **Valentina Caluțchii** - grad didactic II; **Grigore Stârcu** - profesor,

dans contemporan; **Mihail Tartan**, corepetitor - grad didactic II. Începând cu anul 2007, anual, la catedră se desfășoară **sărbătoarea „Curcubeul Terpsihoarei”**, dedicată Zilei Mondiale a Dansului, la care participă foștii absolvenți ai catedrei cu colectivele lor, pentru a-și demonstra măiestria interpretativă, talentul, ținuta scenică și repertoriul variat.

În prezent la catedră activează formația instructivă de dans **„Soroceanca”** (fondator și conducător, E.Postolachi), cu un program variat de dansuri populare. Ansamblul participă la diferite manifestări și activități desfășurate în colegiu, oraș, re-

publică: **„Festivalul Mărului”; Festivalul Internațional „Mărțișor”; „Festivalul Etniilor”; Festivalul folcloric „Nistrule cu apă rece”, s.Socola Șoldănești, etc.** În 2010 **„Soroceanca”** a câștigat **Medalia de Aur** la Festivalul Internațional de folclor din or.Nedelino (Bulgaria).

În 2011 ansamblul a participat la Festivalul Internațional de folclor, „Doina Covurluiului”, România.

Catedra se mândrește cu absolvenții săi, printre care: **Anatol Magdâl** - Maestru în Artă, cond. al ansamblului model de dansuri populare „Mărțișor”; **Nicolae Susanu, Radu Zberea, Ala Ungureanu** - dansatori

ai Ansamblului de Stat „Joc”; **Antip Țarălungă** - Maestru în Arte, cercetător AȘM, autor de publicații coregrafice; **Pavel Popa**-cond. al ansamblului model de dansuri populare „Moldovița”, autor de manuale de coregrafie; **Valeriu Topor** - Maestru în Arte, fondator al ansamblului sorocean de cântece și dansuri „Nistrenii”; **Andrei Ungureanu** - „Om Emerit”, cond. al formațiilor model de dans „Porumbița” și „Enigma”, Ialoveni; **Tudor Soltan** - cond. al ansamblului model de dansuri populare „Codrul”, Orhei; **Olga Secieru**-cond. al formației model de dansuri sportive „Bal-Noroc”, Soroca, arbitru internațional, ș.a.

Catedra „Culturologie” șef catedră Vera Selevestru, „Om Emerit”

Catedra a fost fondată în anul 2002 cu calificarea – „Pedagog-Culturolog, Animator în Cultură”, fiind succesoara fostelor Secții ale colegiului:

„Regizor al colectivelor teatrale de amatori”, deschisă în 1961, în cadrul căreia, în diferite perioade, au activat profesorii - **O.Munteanu, V.Teplov, M.Bucataru, T.Cebotari, A.Moroz, M.Guțanu, I.Babii, L.Curca, G.Nichita, M.Balan, M.Cenușă, G.Poderniov.**

„Clubologie”, la fondarea și dezvoltarea ulterioară a căreia, au contribuit profesorii: **N.Mândrescu, S.Popa** (foști directori ai instituției); **O.Munteanu, T.Grițenco, A.Baranenco, Gr.Morgosi, A.Sorocopud, V.Selevestru, V.Dobrovolscaia, V.Grosu, A.Antonevici, C.Lazăr, V.Arion, Gh.Gangan, C.Cazacu.**

Caracteristica calificativă a specialistului: pedagog-culturolog, animator în cultură, cu studii medii de specialitate, cu instruire pentru activitate în sistemul Ministerului Culturii și Ministerului Educației, în cămine de cultură, licee și gimnazii.

Specialitatea prevede studierea următoarelor discipline:

„Regia și măiestria actorului”, „Arta vorbirii scenice”, „Management artistic”, „Regia activi-

tăților publice”, „Istoria culturii și civilizației universale și naționale”, „Odihna și agrementul”, „Sociologia culturii”.

Întemeetorii specialității au fost actualii profesori ai catedrei: **Tamara Grițenco**, „Om Emerit”, („Regia și măiestria actorului”, „Arta vorbirii scenice”) - grad didactic I; **Nicolai Mazur** (disciplini culturologie) - grad didactic II; **Vera Selevestru**, „Om Emerit” (șef catedră) („Regia activităților publice”, „Managementul”) - grad didactic I; **Iurie Babii** („Regia și măiestria actorului”, „Arta vorbirii scenice”) - grad didactic II. Ulterior în activitatea catedrei s-au inclus profesorii - **Nina Babii** („Regia activităților publice”, „Istoria culturii”), **Natalia Morneală** („Practica pedagogică”, „Sociologia culturii”, „Managementul”) - grad didactic II.

Profesorii și elevii catedrei sunt inițiatori, scenariști și organizatori a diverse activități artistice publice, desfășurate atât în incinta colegiului, cât și în afara lui (orașul și raionul Soroca, alte localități din R.M.):

- **„Ziua Cunoștințelor”, „Adio clipe fericite” - la început și sfârșit de an școlar;**
- **„Festivalul Național al Mărului” (edițiile I, V), Soroca;**
- **Festival teatral „Rampa Nis-**

treană”;

- **Serată în memoria lui Ion și Doina Aldea-Teodorovici - „Pentru ei un clopot bate”;**
- **Serată în memoria Mariei Bieșu - „O lacrimă din memoria unui neam”;**
- **Serată-profil – Raisa Berbeci „Amintiri flori de dor”;**
- **Concert teatralizat - „Avem un drum comun-Viața!”;**
- **Manifestație artistică publică „Azi e hram la noi în sat”;**
- **„Noaptea muzeelor” - Cetatea Soroca;**
- **„75 de ani de la fondarea Colegiului de Arte „N.Botgros”;**
- **Festivalul Medieval „Cetatea Soroca – filă din legendă”;**
- **Concurs raional „Miss Soroca”.**
- **Activități artistice organizate în grădinițe de copii, centrul pentru copii „Azimut”, de „Ziua internațională a copiilor”, etc.**

Absolvenții catedrei duc faima colegiului, activând în diferite teatre profesionale, sau având funcții creative în instituții de cultură ale RM: **A. Grecu; N.Lefter; G.Nichita, L.Curca; T.Țătaru, A.Magdâl, S.Roșca, N.Todirică, P.Nosalciuc, Tatiana Svelă, M.Zubcu, N.Crâlov, D.Mârza, E.Jenescu, A.Solomina, A.Crâlov, E.Pâslă, R.Parasiuc, Gh.Șevciuc, O.Caldare, O.Guțu, V.Leșan, N.Ignat, ș.a.**

Catedra „Arte Plastice și Decorative” șef catedră Vasile Bugai

Catedra a fost inițiată în anul 1991 și pregătește profesori de educație artistică plastică, pentru învățământul preuniversitar. Viitorul cadru didactic, care va preda în școală disciplina de educație artistică – plastică, trebuie el însuși să desfășoare o muncă de creație proprie, planul de învățământ oferind în acest sens multiple posibilități de realizare artistică.

Specialitatea cuprinde următoarele discipline: „**Compoziția**”, „**Desenul**”, „**Pictura**”, „**Modelarea**”, „**Bazele Artei Decorative**”, „**Istoria Artelor Plastice**”, „**Tehnici și tehnologii în arta decorativă**”, „**Prelucrarea artistică a pietrei**”. Disciplinele artistice practice, corpul de materii teoretice, precum și cele psihopedagogice, oferă elevilor experiențe și abordări interdisciplinare, multidisciplinare și interferențe culturale creative.

La temelia și dezvoltarea ulterioară a catedrei au fost profesorii: **Vasile Bugai**, **Nadejda Romașcan**, **Ion Lozan**, **Viena Nevoie**, **Antonina Antonenco**, **Svetlana Bordian**, **Tatiana Armaș**.

Actualmente la catedră activează profesorii: **Vasile Bugai** (șef catedră) - grad didactic II; **Nadejda Romașcan** - grad didactic II; **Tatiana Ruga** - grad didactic II; **Ana Savca** - grad didactic II.

Lucrările de diplomă ale absolvenților, denotă faptul că rezultatele activității pedagogilor catedrei, corespund cerințelor societății. Iată doar câteva lucrări: **Intrarea decorativă în piatră** a Colegiului de Arte „N.Botgros”, Soroca; **Barelieful lui C.Stere** - fațada blocului principal a liceului nominalizat; **Stela** - vama orașului Soroca; „**Aplicație decorativă**” - **Nicolae Cebotari**; „**Costum Național**” - **Gabriele Hropotinschi**; „**Spiritele**” (quilling) - **Olimpiada Petic**; „**Haritele**” (basik) - **Irina Corbu**; „**Pasărea Măiastră**” (filigran) - **Daniela Bejenari**; „**Acuarelă**” (prel.art.piatră) - **Sergiu Crâjanovschi**; „**Bufnița**” (pr.art.piatră) - **Sergiu Olnițchi** și **Iacob Țurcan**; „**Peisaj de iarnă**” (pictură) - **Dumitru Lozan**; „**Drum spre casă**” - **Petru Baran**, ș.a.

Elevii și profesorii catedrei participă la concursurile republicane și cele de peste hotare, plasându-se pe locuri de frunte: **Ion Vlas**, **locul I - Concursul Republican „Antitrafic”**; **Sergiu Crâjanovschi**, **locul I - concursul Republican „Antidrog”**; **Igor Sochircă**, **locul II - concursul „Orașul meu”**; **Sergiu Crâjanovschi**, **locul I**, **Ion Vlas** **locul II - concursul „Foto-2004”**.

Absolvenții catedrei duc faima Colegiului, atât în republică cât și peste hotarele ei, printre care sunt: **Grigore Melnic**, decorat cu distincția „Meșter faur” al Republicii Moldova; **Roma Dărie** - Locul I la expoziția „Mold Expro”, la împletitul din răchită; **Vitalie Zabulica** - sculptor. **Nicolae Cebotari**-profesor, Academia de Muzică, Arte Plastice și Teatru; **Gabriele Hropotinschi** - studentă anul IV, UPS „I.Crengă”; **Ana Botnari** - (Fălești), **Daniela Bejenari** (s.Rublenița), **Mihai Bostan** (Soroca), **Viorica Armaș** (Soroca), **Viorica Palamari** (Soroca), **Cristina Șapovalov** (Soroca) - profesori de Arte Plastice.

Catedra „Biblioteconomie și asistență informațională” șef catedră Elena Postolachi

Catedra a fost inițiată în 1940, în cadrul Școlii de Iluminare politică din Soroca, fiind de fapt, specialitatea de bază a acestei instituții.

Printre profesorii care au activat în cadrul catedrei după anii 1950 sunt: **Nicolai Șalanin** (șef catedră), **Ana Șalanina**, **Vera Mazur** (șef catedră), **Magdalena Moldovan**, **Valentina Șpac**, **Alisa Artes**, **Valentina Macușinscaia**, **Larisa Ganea**, **Liubovi Grossu** (șef catedră), **Valentina Daracova** (șef catedră).

Pe parcursul anilor de existență, catedra a pregătit circa 6.000 specialiști de calificare medie. În prezent profesia de bibliotecar are puternice implicații în viața culturală, spirituală și științifică a societății, bibliotecarul fiind și

un om de cultură și un cercetător.

Actualmente în cadrul catedrei activează profesorii: **Elena Postolachi** - (șef catedră) - grad didactic II; **Eugenia Railean** - grad de calificare superior; **Eugenia Coșeru** - grad de calificare I. Procesul de studii al catedrei este organizat astfel, încât programele de învățământ se îmbină armonios cu activități educaționale de informare publică, cum ar fi:

„**Zile ale Informației**” - în colegiu și alte instituții; „**Colecții de carte**”; „**Colecții de hărți**”; **Expoziții** (personalități, cărți, variate ghiduri, insigne), (în incinta Muzeului de Etnografie și Folclor): „**Vladimir Curbet-un Eminescu al Dansului**”; „**Fermecătoarea Cio Cio San**”; „**Bibliografia-cheia**

de succes a informării”; „**Grigore Vieru - poetul demnității noastre naționale**”; „**Nichita Stănescu**”; „**Spătarul Nicolae Milescu - primul enciclopedist român**”; „**Noutăți editoriale**” (apriții editoriale în RM). **Serate literare cu expoziții** - „**Revenirea la sine**” (cu poetul sorocean Petre Popa); „**Odă cărții**” (dedicată Zilei profesionale a bibliotecarului); „**Prezentări și lansări de carte**” (autoarea soroceană E.Țârgea-Spinei „**Versuri pentru copii**”), etc.

Absolvenți ai catedrei: **Maria Știrbu** - **Mogariu** (sat.Recea, Strășeni); **Lidia Romașcovscaia** (Leova); **Lidia Bârlădeanu** (Tighina); **Tamara Vengherscaia** (Ocnița); **Valentina Melnic** (Edineț); **Maria Purice** (Soroca), ș.a.

Veterani ai CAS

CAS – o școală de prestigiu!

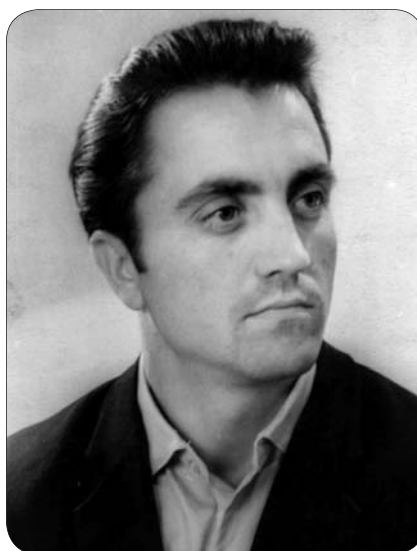
Petru Macovschii - șef de studii (1969-1987)

În 1969, pe când activam în calitate de profesor la Școala de Medicină din Soroca, am fost invitat de către directorul Școlii de Iluminare Culturală (Culitprosvetucilișce) „E.Sîrbu”, Mihail Vasilievici Murzac, pentru funcția de șef de studii.

În istoria de dezvoltare a culturii poporului moldovenesc, or. Soroca ocupă un loc deosebit. Orașul a păstrat și continuă să dezvolte tradițiile bogate culturale și spirituale ale republicii noastre. Aici funcționează multe instituții de învățământ, câteva biserici. Din această cauză orașul a avut fericirea istorică de a fi ales pentru deschiderea la 20 octombrie 1940, de către Guvernul RSSM, a Școlii Republicane de Iluminare Politică, pentru pregătirea cadrelor calificate în domeniul lucrului de club și bibliotecilor. Aceasta era unica instituție de învățământ de asemenea profil din republică și ocupa un loc de prestigiu atât local, cât și în plan republican. În perioada Războiului al II Mondial (1941-1944), școala și-a încetat activitatea, ea fiind reluată în 1944. O asemenea instituție de învățământ era stringent necesară republicii, așa cum în sate și orașe se deschideau instituții de cultură – biblioteci, cluburi, case de cultură. A crescut și interesul populației către activitatea artistică de amatori, către creație. Pentru conducerea și organizarea lucrului cultural de masă, era nevoie de lucrători calificați, care ar fi putut în mod profesional, la un nivel calitativ corespunzător, să realizeze aceste activități. Deci, deschiderea Școlii a fost o necesitate obiectivă. Aname prin intermediul instituțiilor de cultură, populația republicii își manifesta capacitățile culturale în cânt și muzică, spectacole teatrale, arte plastice. Toate acestea au fost demonstrate practic, pe parcursul activității acestei instituții de învățământ.

În 1946, conform hotărârii guvernului, școala a fost reorganizată în Tehnicumul de Bibliotecari. Iar în 1957, cu scopul de schimbare a profilului de pregătire a specialiștilor pentru instituțiile de cultură, tehnicumul de bibliotecari a fost reorganizat în Școala Republicană de Iluminare Culturală, atribuindu-i-se numele „E.Sîrbu”. Calificarea specialiștilor era „lucrător de club” cu o specializare concretă (conducător al colectivelor artistice de amatori - cor, taraf, fanfară, coregrafie, orchestră populară rusă). Termen de studii - 3 ani.

Școala de Iluminare culturală din Soroca era cunoscută și după hotarele republicii. Aici studiau la secțiile de

Petru Iosifovici Macovschii

Născut la 15 decembrie 1937 în

s. Cuconeștii Noi, Edineț.

Studii: USM F-tatea Istorie(1965).

zi și fără frecvență, reprezentanți ai altor republici din URSS (Ucraina, Rusia, republicile caucaziene). Instituția ținea legături, pentru schimbul de experiență, cu asemenea școli din alte regiuni ale URSS (Cernăuți, Tulcin, Odesa), iar profesorii școlii își ridicau nivelul de pregătire profesională în instituțiile de învățământ artistic superior ale altor republici din URSS. (Ucraina, Belarusia, Rusia). Pe tot parcursul activității, în școală exista problema cadrelor de specialiști calificați, pentru că numărul elevilor în școală, în anii 1960-80, era în permanentă creștere. Corpul didactic al școlii era de o înaltă calificare, aici activând profesori de diferite naționalități, uniți de un singur scop – instruirea și educarea calitativă a specialiștilor pentru instituțiile de cultură ale RSSM. Cei mai buni dintre ei au dat zeci de ani de activitate, demonstrând cele mai bune rezultate ale muncii lor: **Baranenco A.Dm. (club.)**, Ștepan **M.S. (istoria)**, **Teplov V.E. (regie)**, **Teplava V.V. (coregr.)**, **Teacă I.F. (sufl.)**, **Topolnitchii C.N. (sufl.)**, **Doncenco A.I. (sufl.)**, **Postolachi V.F. (taraf)**, **Garaz V.G. (cor)**, **Covaliov V.A. (cor)**, **Ivanes I.G. (sufl.)** **Macovschii P.I. (istoria, 1969-1985-șef studii)**, **Ahimblit Gr.I. (istoria)**, **Grițenco T.I. (regie)**, **Grițenco V.A. (coregr.)** **Capîțcaia V. (filolog)**, **Ursu I.I. (ed, fiz.)** **Moldovanu M.P. (bibl.)**, **Daracova V.I. (bibl.)**, **Ceciotina A.I. (filolog)** **Malova C.I. (teor.muz.)**, **Sorocapud A.S. (mij. teh.)**, **Draganiuc I.I. (baian)**.

Una dintre problemele compli-

cate în organizarea procesului de învățământ, era lipsa spațiilor de studii și a căminului pentru elevi. În anii 1960-80 în școală învățau peste 1000 de elevi. Lecțiile se petreceau, în 2 schimburi, de la ora 8 dimineața până la ora 22 seara. Între anii 1967-69 (dir. M.V.Murzac), a fost pregătită documentația pentru construirea unui complex de clădiri pentru școală. Se prevedea construirea blocului de studii, a 2 cămine a câte 5 etaje, (câte 225 locuri), a unui bloc de locuit pentru profesori, a unui complex sportiv. Locul pentru construcție a fost ales cartierul Soroca Nouă, acolo unde astăzi se găsesc căminele colegiului. Însă din diferite cauze, proiectul a fost suspendat la Soroca, fiind realizat la Chișinău (Colegiul de muzică „Ș.Neaga), atât cât din tot planul, s-a reușit construirea în 1975 (dir. Popa S. Dm.) a celor 2 blocuri ale căminelor pentru elevi. Mai târziu, în anii 1990, pe teritoriul destinat construcției școlii, s-a construit Liceul Teoretic „C.Stere”. În anii 1986-87 a fost pregătit un nou proiect și documentația de construire a blocului de studii, vizavi de căminele școlii (dir. R. F.Petrovici, T. I. Grițenco), dar și această tentativă nu s-a putut realiza. În timpul de față colegiul activează în vechile sale spații de studii, conținutul de elevi fiind semnificativ micșorat, (lipsește secția fără frecvență), deci spații pentru studii sunt suficiente și de asemenea un cămin pentru traiul elevilor cu condiții bune de trai. Pentru rezolvarea tuturor problemelor, o contribuție deosebită, prin munca sa, a depus directorul actual - T. I. Grițenco. În timpul de față colegiul este asigurat cu profesori calificați, aproape toți profesorii dispunând de grade didactice I și II. Cinci profesori au titluri prestigioase de stat: **Grițenco T. Duminică Gh., Selevestru V., Nistor T., Cebotari V. (Om Emerit)**. Colegiul asigură o pregătire calitativă a tinerilor specialiști, despre ce vorbesc reușitele la examenele de absolvire, olimpiadele zonale și republicane, concursurile muzicale. Colegiul a întâlnit jubileul său de 75 ani ai istoriei sale, cu realizări considerabile în lucrul instructiv-educativ. În cei 75 ani de activitate colegiul a pregătit peste 12 mii de specialiști în domeniul culturii – conducători, membri și soliști, ai colectivelor artistice profesioniste și de amatori, conducători ai instituțiilor de cultură din republică.

Album istoric

*Paradă de sărbătoare.
Anii 1960*

*Fanfara CAS (dir.Cl.Topolnițchi).
1964*

*Prima orchestră de muzică populară a CAS.
Dirijor - V.Postolachi. 1969*

*Studenți CAS: B.Rudenco, N.Botgros, A.Spânu.
1968*

*Examenatori: G.Ahimblit, F.Evtodienco (președinte),
M.Murzac (director), P.Macovschii (șef studii). 1970*

*Corul CAS (dir.Vl.Covaliov).
1975*

*O manifestație tinerească de internaționalism (în
centru C.Lazăr - org.comsomol). CAS, 1984*

*Detășamant studentesc CAS de construcție
(com.I.Berbeci). 1986*

*Fanfara CAS (dir.V.Smântână).
1992*

*Fanfara CAS (dir.V.Burdeinâi).
1990*

*Fanfara CAS (dir.N.Selevestru).
2010*

*Grupă absolvenți cor (dir.R.Berbeci) CAS.
1985*

*V.Postolachi și N.Botgros, la jubileul de 50 ani ai
CAS. 1990*

*D.st.: V.Vitcovichii, D.Cojoc, V.Croitor, V.Podelniuc,
I.Teacă, V.Covaliov, A.Furer, T.Petrovici. Anii 1980*

*De la stânga: V.Postolachi, I.Teacă, A.Doncenco,
Gr.Zănoagă, I.Gromacov, I.Ivanov, V.Grițenco,
V.Burdeinâi cu soțiile. Anii 1980*

*Conferirea CAS num. „N.Botgros”. Discurs,
M.Babuc - ministru al Culturii RM. 2014*

Victor Cobăsneanu

Născut la 9 decembrie 1960 în satul Cuizăuca, Rezina. Studii: Universitatea Pedagogică „I. Creangă”, Pedagogia și psihologia, 1986. Fondator și redactor șef al săptămânalului independent „Observatorul de Nord”, Soroca, laureat al Premiului internațional „Cupa de Aur pentru business prestigios”

Tabletele lui Victor Cobăsneanu

Tableta de vineri

2015 — anul când Capra va face și Oaia va trage

Cineva spunea că timpul zboară atât de repede, încât nu dovedești să legi tei de curmei că iarăși vine Anul Nou. Perfect adevărat — în goana asta nebună după un loc sub soare, care strălucește parcă la fel pentru toți, dar totuși diferit, dacă ținem cont de faptul că an de an cei săraci devin tot mai săraci, iar cei bogați tot mai bogați, nici nu observi când vine vremea totalizărilor și a trasării planurilor pentru viitor. Or, anul 2014 nu a fost o excepție și foarte multă lume dorește, probabil, să se termine cât mai repede, în speranța că 2015 va fi mai bun și mai norocos. De altfel, a zice că anul care se duce a fost unul foarte rău ar însemna să-l mângâim pe Dumnezeu. Faptul că nu am avut secetă sau inundații, incendii devastatoare și cutremure de pământ (că n-o să considerăm cutremur „zgâlțâiala” din noiembrie!) și că ne-au ocolit războaiele de care nu au scăpat și din cauza cărora suferă în continuare vecinii noștri de peste Nistru, este deja un plus mare. Ce-i drept, Federația Rusă a continuat să ne țină sub călcâi și să ne impună fel de fel de embargouri, dar în mare parte eforturile lor au fost zadarnice — autoritățile și producătorii au fost impuși să pună în mișcare toate mecanismele posibile, iar uneori și imposibile pentru a găsi piețe alternative celor rusești (în care condiții agricultorii noștri ar fi găsit astfel de piețe de desfacere exotice cum ar fi Liban sau Qatar?). Adică nu există rău fără bine și nu trebuie să ne punem cenușă pe cap atunci când elementar trebuie să dăm din coate. (Apropo, paradoxal sau nu, dar la piețele din Soroca, cel puțin, prețurile la mere nu prea diferă de cele de la Magadan, ceea ce mă face să cred că gospodarii adevărați au știut să-și realizeze marfa). Și totuși, evenimentul numărul unu al anului 2014 pot fi considerate alegerile parlamentare din 30 noiembrie, care au fost excesiv de mediatizate, dar care ne-au adus un rezultat pe măsura așteptărilor. Fie și la limită, dar a biruit bunul-simț și astăzi nu ne este rușine să privim în ochii partenerilor europeni care au investit în noi (și vor investi în continuare, fiți siguri!) atâția bani și speranțe. Nu de alta, dar imaginați-vă că rezultatele

scrutinului ar fi fost altele și acum erau în capul mesei Dodon sau Usatâi — ne mai ardea nouă astăzi de Sărbătorile de iarnă?... Fără îndoială, a fost loc și pentru mai bine și pentru mai frumos, începând cu relațiile dintre oameni, inclusiv dintre acei aflați la putere, și terminând cu deschiderea mai multor locuri de muncă, dar, vorba ceea, Dumnezeu îți dă, dar nu-ți pune și în torbă.

Cum va fi anul 2015? Cu siguranță, fiecare dintre noi și l-ar dori mai bun și mai roditor și dacă la această dorință fiecare dintre noi va adăuga ceva efort și va pune suflet, așa o să fie. Mai cu seamă că și astrologii ne promet un an al Oii/Caprei foarte bun. Cică, anul 2015 va însemna, în primul rând, liniște și evoluție spirituală, iar în al doilea rând, binele va prevala asupra răului și forțele luminii pot învinge armatele întunericului și agresivității oarbe. Ba mai mult, Capra poate vindeca unele răni ale trecutului (au nu cumva va fi rezolvat conflictul transnistrean?), poate potoli violențele și face ca înțelepciunea să guverneze lumea (au nu cumva politicienii noștri se vor cuminti, în sensul că nu-și vor împărți pumni în parlament?), poate preschimba amenințările agresive în compromisuri (au nu cumva Federația Rusă ne va considera și pe noi drept niște parteneri egali și ne va trata ca atare?), iar Oaia ne va face să privim în adâncul sufletelor noastre, să refuzăm la răbufnirile individualiste și să ne dăm seama că drumul spre armonie și vigoare este pavat nu de complacerea în violențe adeseori deșarte, dar de străduința de menținere a echilibrului și a păcii. În fine, 2015 va fi anul care ne va îndemna la folosirea abilităților mintale contra forței brute, la îngrădirea agresivității prin punerea în valoare a bunului-simț.

Și pentru a rămâne pe aceeași notă a sarcasmului împăciutor, îmi permit să nu vă doresc ca în noul an să vi se împlinească toate visele, dar vă doresc ca în 2015 să aveți parte de sănătate, de putere, de caracter, de tenacitate ca să vă realizați toate visele cu propriile puteri!

LA MULȚI ȘI FRUMOȘI ANI!!!

Ghenadie Donos: „Reforma învățământului are un scop major – îmbunătățirea calității studiilor”

Ghenadie Donos

Șeful Direcției Raioanle Învățământ, Soroca

Născut la 4 mai 1966 în satul

Cureșnița Nouă, raionul Soroca.

Istoric, pedagog, absolvent al Universității de Stat din Moldova, (1990).

Din noiembrie 2007 este numit, prin concurs, în funcție de șef al Direcției Raioanle Învățământ, Soroca.

Între anii 2012 – 2014 în raionul Soroca au fost închise 10 instituții preuniversitare de învățământ: **gimnaziul Soloneț, școala primară Dumbrăveni, școala primară Bulbocii Noi, școala primară Vanțina, școala primară Floriceni, școala primară Mălcăuți, școala primară Ruslanovca, gimnaziul tehnologic din Soroca, gimnaziul Egoreni, gimnaziul Oclanda.** Au fost reorganizate 23 instituții preuniversitare de învățământ: **gimnaziul Cureșnița** - în școală primară-grădiniță; **școala primară Sobari** - în școală primară-grădiniță; **școala primară „Mihai Secară” Niorcani** - în școală primară-grădiniță; **școala primară Tătărauca Nouă** - în școală primară-grădiniță; **școala primară Slobozia Nouă** - în școală primară-grădiniță.

Nu cred că în RM a existat și va exista o reformă la fel de contestată, ca reforma învățământului. Or, numai cel leneș nu s-a dat cu părerea, cu referire la un subiect care, la o adică, nu este la îndemâna oricui, iar doamna ministru Maia Sandu a fost (și este, cu părere de rău) contestată și învinuită de toate relele. Altfel, și în raionul Soroca această temă este în gura lumii, motiv pentru care, să clarificăm unele lucruri.

„Banii urmează elevul”

Noua metodologie de finanțare a instituțiilor de învățământ, elaborată de Ministerul Educației și pusă în aplicare de la 1 ianuarie 2013, se bazează pe principiul „banii urmează elevul” și presupune investirea mijloacelor financiare pentru creșterea calității învățării. Potrivit acestei metodologii, **bugetul unei instituții de învățământ** este format din **3 componente**. **Prima componentă** - vizează finanțele alocate de Guvern, conform noii formule, care prevede un maximum de peste **380 de mii de lei**, acordate fiecărei instituții, în funcție de numărul de elevi. **Cea de-a doua componentă** - reflectă suma de **6282 de lei**, calculată pentru un elev de gim-

naziu. 75% din această sumă este atribuită pentru fiecare elev din școala primară, iar pentru un elev de liceu aceasta este mai mare cu 22%. **A treia componentă** - o constituie bugetul alocat pentru alimentația copiilor, sursele extrabugetare și banii acordați de raion pentru reparații capitale, ceea ce numim **componenta raională**. Descifrând noua formulă de finanțare, constatăm că **normativul valoric pentru fiecare elev** constituie **6282 de lei**, iar **pentru o instituție de învățământ** este de **380.285 lei**. Școlile primare, cu un număr de elevi mai mare de 41 și, respectiv, gimnaziile cu un număr de 91 de elevi ponderați, beneficiază integral de componenta de 380.285 de lei, ceea ce nu lucrează în cazul instituțiilor mici. Aceste instituții nu dispun de capacitatea financiară care le-ar permite autogestiuinea, iar pentru funcționarea lor în anii 2013 și 2014 se alocă suplimentar, din bugetul pentru învățământ, câte 5 milioane lei, bani care urmau să fie alocați pentru dezvoltarea instituțiilor, fortificarea bazei materiale, sporirea calității educației; dar nicidecum pentru menținerea instituțiilor cu un număr mic de copii, pentru acoperirea deficitului bugetar din aceste școli.

Numărul copiilor de vârstă școlară este în continuă descreștere

Consiliul raional Soroca aprobă, de două ori pe an, **Nomenclatorul instituțiilor publice de învățământ preuniversitar din raion**. Acesta include lista instituțiilor în conformitate cu statutul lor juridic, cu modificările care urmează a fi efectuate. Acest document permite operarea unor schimbări în rețeaua școlară odată cu schimbările configurației din instituții, legate de numărul de clase, numărul de elevi în clase, numărul cadrelor didactice calificate în școli, sau de prezența/lipsa condițiilor de studii în școala dată. În motivarea reorganizării instituțiilor publice de învățământ preuniversitar din raionul Soroca, anul de studii 2014-2015, s-a ținut cont de mai mulți factori. S-a realizat, în primul rând, o analiză a situației demografice în raion și s-a constatat că numărul de copii de vârstă școlară este în continuă descreștere în majoritatea localităților din raion. În al doilea rând, s-a analizat care este opțiunea absolvenților clasei a IX-a, referitor la continuarea studiilor. În concluzie s-a constatat că în ultimii 4 ani, acești absolvenți optează pentru continuarea studiilor în colegii și școli profesionale. **Din 996 absolvenți de gimnaziu în anul 2013 doar 233 au optat pentru continuarea studiilor în liceu, în colegiu – 378; în școli profesionale – 206; în școli de meserii – 22; cursuri de diferite tipuri – 9; plecați peste hotare – 24; în-cadrați în câmpul muncii – 64; nedeterminați – 60.**

Calitatea studiilor lasă mult de dorit

În urma consultațiilor cu profesorii, elevii, reprezentanții APL din localitățile raionului, a debaterilor, s-a constatat că situația demografică în localități este în continuă scădere, iar calitatea studiilor în aceste școli lasă mult de dorit. Baza materială din gimnaziile cu număr mic de elevi nu ne permite să asigurăm studii de calitate, o mare parte din cadrele

didactice sunt de vârstă pensionară și nu corespund unor criterii de performanță în educație. Cadrele didactice din aceste instituții predau două, trei sau chiar mai multe discipline școlare. Acest fapt influențează negativ calitatea educației în aceste școli, făcând și mai vizibilă discrepanța dintre sat și oraș. De exemplu, în anul 2013-2014 în gimnaziul Oclanda își făceau studiile 27 de elevi, în clasa I – 3 elevi și în clasa III – 7 elevi. Respectiv, clasele II și IV nu activau din lipsă de elevi. În ciclul gimnazial această instituție oferea servicii educaționale pentru 17 elevi, precum urmează: clasa V – 8 elevi, clasa VI – 0 elevi, clasa VII – 5 elevi, clasa VIII – 4 elevi, clasa IX – 0 elevi. Astfel, în anul precedent de studii la Oclanda nu s-au susținut examene de absolvire a ciclului gimnazial. Direcția învățământ, la solicitarea unui grup de părinți din Oclanda, a organizat o rută pe traseul Oclanda – Cremenciug pentru a transporta 7 elevi de gimnaziu. O situație analogică se atestă și la gimnaziile Egoreni și Cureșnița, care au fost și ele lichidate.

Reorganizarea gimnaziilor – o „intervenție” dureroasă, dar necesară

Încă un aspect, foarte important, este cel economico-financiar. Pentru întreținerea școlilor până la sfârșitul anului 2014 erau necesari **4178,7 mii lei**, bani de care bugetul raionului nu dispunea... Recent a fost adoptată o decizie care vine să completeze decizia „Cu privire la reorganizarea gimnaziilor din raionul Soroca care au un număr mic de elevi și sunt în imposibilitate de a forma în anul de învățământ 2015-2016 clase conform actelor normative în vigoare”. În formularea notei justificative la proiect s-a pornit de la adresările unor consilieri raionali, a primarilor din comunitățile Dubna, Parcani, Redi-Cereșnovăț și Pârlița, despre necesitatea acordării gimnaziului Dubna a statutului de școală primară-grădiniță, iar gimnaziilor Voloave și Pârlița – a statutului de „instituții

care nu pot fi reorganizate pentru a nu îngreuna accesul elevilor la educație”. S-a ținut cont de argumentele aduse de subiecții implicați în asigurarea prestării serviciilor educaționale de calitate: profesori, părinți, consilieri locali. Pentru gimnaziul „V.Apostol” Dubna, varianta de reorganizare în școală primară-grădiniță este cea mai optimă, deoarece ambele instituții sunt amplasate în aceeași încăpere și Codul Educației stipulează un astfel de tip de instituție: instituție de învățământ general cu programe combinate – complex educațional: școală primară – grădiniță... În favoarea acceptării de a păstra școala din comuna Pârlița ca instituție de tip gimnazial au fost enumerate următoarele argumente: distanța mare (13 km) până la cele mai apropiate instituții de învățământ, unde ar putea să-și facă studiile elevii din Pârlița; faptul că în gimnaziul Pârlița își fac studiile elevi din două sate învecinate: Vanțina și Dumbrăveni; populația școlară rămâne constantă în următorii ani; gimnaziul dispune de mijloc de transport... Gimnaziul Voloave este o instituție de învățământ care întrunește condițiile pentru o școală de circumscripție. Gimnaziul va fi dotat cu unitate de transport școlar, care va asigura accesul la studii de calitate pentru elevii claselor a V-a a IX-a din satele Redi-Cereșnovăț și Parcani. Decizia de a oferi anume gimnaziului Voloave a statutului de instituție de circumscripție, a fost adoptată ținând cont și de condițiile impuse de Centrul de Sănătate Publică, inclusiv referitor la normele sanitaro-igienice de amplasare a elevilor în sălile de clasă, or, arhitectura blocurilor de studii din Voloave și Parcani este diferită. S-a constatat, de exemplu, că la gimnaziul Parcani sălile de clasă sunt mici și nu permit amplasarea în ele a mai mult de 20 de elevi, pe când în clasa IX în noul an de studii se prevăd în listă mai mult de 25 de elevi. Astfel, după toate modificările impuse, s-au creat condiții optime pentru asigurarea funcționalității instituțiilor, în conformitate cu cerințele impuse de noul Cod al Educației.

Tineretul de aur al Sorocii

„Î-mi doresc enorm, să devin
o artistă instrumentistă de performanță majoră!”

Mihaela Boldescu

Născută la 12 iulie 1996 în orașul Soroca. Actualmente elevă a anului IV la Colegiul de Muzică „Ș.Neaga”, Chișinău.

*Lucrări muzicale interpretate
la saxofon de Mihaela Boldescu*

J.Demerssman „Carnaval of Venice”; G.Martini „Ballade”; A.Marcello „Concerto”; A.Vivaldi „Concerto”; J.S.Bach „Sonata”; A.Piazzola „Ave Maria”; A.Piazzola „Studiu de Tango nr.3”; A.Flearcovskii „Concert”; E.Mamot „Concertino”; Z.Abrău „Tico - Tico”; J.Cosma „Autumn Leaves”; T.Albinoni „Adagio”; A.Vivaldi „Allegro”; G.F.Telemann „Vivaci”; J.S.Bach „Siciliana și Allegro”; G.Miller „Eu știu de ce”; I.Costlan „Cântec fără cuvinte”; N.Rota „Cuvinte de dragoste”; R.Pauls „Melodie”; S.Bichet „Petites Fleure”; M.Шапошникова „Onavnuue лустья”; S.Ciuhrii „Melodie lirică”; V.Paterău „Doina și joc”; Aranjament A.Luxemburg „Hangul”; Aranjament Gh.Duminică „Țărăncuța”.

Participări în Concursuri și Festivaluri muzicale:

Diplomă de gradul III - Ediția V, Concursul republican „Virtuozi ruscoi muzâki”, 2014, Chișinău;
Locul I - Concursul republican al interpreților la instrumentele de suflat, Chișinău, 2014;
Premiul III - Concursul Internațional al Ansamblurilor Instrumentale și Vocale „Ș.Neaga”, Chișinău, 2014;
Premiul I - Concursul internațional de interpretare muzicală „Emanuel Elenescu”, Piatra Neamț, România, 2014;
Premiul I - Concursul Republican de Interpretare Instrumentală și Vocală „Ștefan Neaga”, Chișinău, 2013;
Premiul I - Concursul internațional de interpretare muzicală „Emanuel Elenescu”, Piatra Neamț, România, 2013;
Premiul II - Concursul internațional de interpretare muzicală „Emanuel Elenescu”, Piatra Neamț, România, 2012;
Diplomă „Instrumentistul anului” - L.T.”P.Rareș”, Soroca, 2012;
Premiul I - Concursul Național al Tinerilor Instrumentiști „Antonina Lucinschi”, Chișinău, 2011;
Locul I - Concursul intern, Școala de Arte pentru copii „E.Coca”, Soroca, 2011;
Diplomă de gradul I - Concursul Raional „Tineri Talente”, Soroca, 2011;
Medalia de Argint - Festivalul - Concurs Național JOCURILE DELFICE, Chișinău, 2010;
Diplomă - Festivalul regional „De sărbători la Nisporeni”, Nisporeni, RM, 2010;
Premiul I - Concursul Național de Interpretare Instrumentală „Tineri Talente”, Chișinău, 2009;
Titlul „Miss Creativitate” - Concursul intern, Școala de Arte pentru copii „E.Coca”, Soroca, 2009;
Diplomă de Onoare - Școala de Arte pentru copii „E.Coca”, Soroca, 2009;
Diplomă de Onoare - Liceul Teoretic „P.Rareș”, Soroca, 2009;
Premiul I - Festivalul - Concurs „V.Postolachi”, Ediția I, Soroca, 2008;
CERTIFICAT - participant la Conferința „Instruirea copiilor dotați în sistemul învățământului muzical modern”, US „A.Russo”, Bălți, 2008;
Diplomă Gradul I - Concursul de interpretare muzicală „V.Paterău”, Drochia, 2008;
Diplomă pentru merite la învățătură - LT „P.Rareș”, Soroca, 2008;

Mihaela împreună cu părinții Mihai și Ala Boldescu

Almanah: De ce ai ales muzica și în special saxofonul?

Mihaela Boldescu: M-am născut într-o familie de oameni de cultură, ambii părinți fiind pedagogi la Colegiul de Arte „N.Botgros” din Soroca. Tatăl meu Mihai Boldescu, este trompetist, profesor la Secția instrumente aerofone și de percuție, dirijor al fanfarei instructive a

colegiului și fanfarei Palatului Culturii Soroca, laureat a numeroase concursuri și festivaluri ale muzicii de fanfară. Mama mea Ala Boldescu, este profesoară la Secția bibliotecari, șefă a bibliotecii colegiului. Evident, că de mică am crescut într-o atmosferă îmbibată de muzică și pedagogie muzicală, eu fiind aproape zilnic prezentă, alături de părinți,

în efervescenta vieții culturale și muzicale a colegiului. Dragostea față de muzică și de instrumentele muzicale de suflat, pe care le vedeam și le ascultam în fiecare zi, dar mai ales față de saxofon, un instrument cu un aspect foarte frumos și un sunet bogat, puternic și variat timbral, a crescut și s-a întărit în sufletul meu, dominând toate celelalte preferințe ale fetei care eram. Deci în 2005, la vârsta de 9 ani, altfel nici nu putea fi, m-am înscris la școala de arte pentru copii „E. Coca”, din orașul Soroca. De la început am studiat fluierul, până a mai crește puțin și a mă întări fizic, asta fiind o bună experiență și o pregătire pentru a trece la saxofon. Apoi am început a studia saxofonul la bunul meu profesor Leonid Sozanshii, căruia îi sunt foarte recunoscătoare pentru faptul că a reușit, datorită măiestriei sale pedagogice, să mă învețe nu doar să cânt ci și să iubesc saxofonul încă mai mult, alegându-l pentru studiile mele muzicale de mai departe. După absolvirea cu mult succes a școlii „E.Coca”, am mers să studiez saxofonul la Colegiul Republican de Muzică „Ștefan Neaga” din Chișinău,

Cu primul său profesor de saxofon - Leonid Sozanshii

la profesorul Valeriu Cincilei, un minunat și experimentat pedagog, la care studiez și astăzi, fiind deja la ultimul an de studii. Trebuie să menționez numai-decât că saxofonul este un instrument destul de dificil, pe care am reușit totuși să-l însușesc, dar îi descoper secretele și până acum, plăcându-mi să cred că-mi reușește destul de bine!

A.: Ai participat și continui să participi la diferite concursuri de muzică instrumentală?

M.B.: Sunt laureată a mai multor concursuri zonale, republicane și internaționale:

Diplomă de gradul III - Ediția V, Concursul republican „Virtuozi russoi muzâki”, 2014, Chișinău;

Locul I - Concursul republican al interpreților la instrumentele de suflat, Chișinău, 2014;

Premiul III - Concursul Internațional al Ansamblurilor Instrumentale și Vocale „Ș. Neaga”, Chișinău, 2014;

Premiul I - Concursul internațional de interpretare muzicală „Emanuel Elenescu”, Piatra Neamț, România, 2014;

Premiul I - Concursul Republican de Interpretare Instrumentală și Vocală „Ștefan Neaga”, Chișinău, 2013;

Premiul I - Concursul internațional de interpretare muzicală „Emanuel Elenescu”, Piatra Neamț, România, 2013

Premiul II - Concursul internațional de interpretare muzicală „Emanuel Elenescu”, Piatra Neamț, România, 2012;

Diploma „Instrumentistul anului” - L.T. „P. Rareș”, Soroca, 2012;

Premiul I - Concursul Național al Tinerilor Instrumentiști „Antonina Lucinschi”, Chișinău, 2011;

A.: Ai evoluat împreună cu orchestra Națională a RM „Lăutarii”...

M.B.: Am fost fericită să cânt, în calitate de solistă la saxofon, împreună cu orchestra Națională de Muzică Populară din Republica Moldova „Lăutarii”, condusă de maestrul N. Botgros, la Festivalul sorocean „V. Postolachi”, ediția a II-a. A fost, fără îndoială, o mare încercare dar și o bună experiență pentru mine, de a evolua cu asemenea orchestră renumită, sub bagheta magică a vestitului dirijor. Am reușit atunci să cânt foarte bine, plasându-mă pe primul loc. Nicolae Botgros m-a felicitat din toată inima dorindu-mi succese și noi evoluări cu orchestra sa minunată.

A.: dar și cu fanfara Palatului Culturii din Soroca, condusă de Mihai Boldescu?

M.B.: Cu orchestra de fanfară a Palatului de Cultură Soroca, condusă de tatăl meu Mihai Boldescu, am evaluat de foarte multe ori, atât în calitate de orchestrantă, cât și de solistă la saxofon. Am cântat împreună în cadrul a diferite manifestații cul-

Evoluează M. Boldescu. Sala cu Orgă, Chișinău

Împreună cu tatăl și președintele RM V.Voronin

„Melodie”. La saxofon M.Boldescu

turale, spectacole muzicale, concursuri, festivaluri, în orașele: **Soroca; Cimișlia; Nisporeni; Chișinău; Galați (România)**, la Festivalul Internațional „Iosif Ivanovici”, Ediția a VIII-a; **Boțoșani (România); Edirne (Turcia)**, la Festivalul Internațional „Brass band”.

A.: Ai avut ocazia să vizitezi Președinția RM, fiind invitată de președintele V.Voronin...

M.B.: Într-adevăr, după cum mi s-a lămurit, pentru merite deosebite în activitatea mea muzicală de solistă la saxofon, am fost solicitată, împreună cu tata, de către Președintele Republicii Moldova, dn-l Vladimir Voronin, la sediul Președinției, unde am discutat cu el despre succese-

le și planurile mele pentru viitor în cariera mea muzicală, după care președintele V.Voronin mi-a dorit mult succes și mi-a dăruit un notebook de performanță. Această întâlnire memorabilă cu primul om al statului, președintele RM, a fost foarte utilă și mobilizatoare pentru mine, dându-mi mai multă încredere în sine, pentru realizarea cu succes a planurilor mele muzicale pentru viitor.

A.: Ce-ți dorești, după absolvirea, în acest an 2015, Colegiului Republican de Muzică „Ș.Neaga”?

M.B.: Î-mi doresc enorm, să devin o artistă instrumentistă de performanță majoră, să evoluez pe scenele naționale și internaționale.

Pentru asta trebuie să-mi continui studiile, lucru pe care îl voi face numai deocâ, sper într-o instituție de învățământ din România. Știu că e nevoie de multă răbdare, muncă și perseverență, dar sunt încrezută că voi reuși! Doresc să fac cunoștință cu cultura, tradițiile, oamenii, din mai multe țări. Să le povestesc despre Moldovioara noastră, tradițiile și obiceiurile noastre, să încerc să le cuceresc sufletele cu o doină, horă, sau o altă melodie, cântată la saxofon, adusă de pe meleagurile natale!

Și poate că prin această mică acțiune a mea, vom deveni mai apropiați, mai prietenoși, mai mărinimoși unul față de altul, astfel, încât să dispară hotarele între state.

Cu maestrul Nicolae Botgros

Principele Nicolae al României a vizitat raionul Soroca

Tatiana Mitrofan

Născută la 25 martie 1986 în or. Soroca.

Studii: USM (Jurnalism și științe ale comunicării, 2008), Chișinău.

Redactor-coordonator – săptămânalul OdN, Soroca.

Principele Nicolae al României s-a aflat recent în raionul Soroca, în cadrul primei sale vizite în Republica Moldova. Alteța Sa Regală a vizitat satul sorocean care poartă numele străbunicii sale Regina Maria, după care a avut o întâlnire cu autoritățile publice orășenești și raionale. Principele Nicolae a fost de asemenea invitat să viziteze biserica românească „Sf. Martiri Brâncoveni” și Liceul Teoretic „C.Stere” din Soroca.

În satul Regina Maria Principele Nicolae și membrii familiei regale au fost întâmpinați calduros, cu pâine și sare, cu acorduri de fanfare, de oficialitățile locale, raionale, dar și de oamenii din sat.

Întâi de toate, Alteța Sa Regală a vizitat gimnaziul „Regina Maria”, elevii căruia l-au întâmpinat frumos, cu tricolor și cântece, cu poezii și urări de bun venit. Oaspetele a avut o întâlnire cu corpul didactic, unde directorul gimnaziului, Vasile Tăbârță, a făcut o scurtă incursiune în istoria satului și activitatea gim-

naziului. În cuvântul său de mulțumire înaltul oaspete a apreciat condițiile de studii ale copiilor și s-a arătat plăcut impresionat de felul cum l-au întâmpinat aceștia. La rândul lor, elevii au vorbit despre această întâlnire deosebită pentru ei: „Principele Nicolae este nepotul regelui Mihai. Atunci când ne vizitează asemenea personalități, satul nostru devine parcă mai faimos!” – este de părere eleva Cristina Botezat. „Astăzi ne-a vizitat Alteța Sa Principele Nicolae, care face parte din familia regală din România. El a văzut școala noastră

Principele Nicolae întâmpinat de elevii gimnaziului „Regina Maria”

și tot ce s-a făcut nou aici !” – spune elevul Augustin Găvoază. A rămas impresionată și eleva Cornelia Gâncotă – „Principele Nicolae este strănepotul Reginei Maria și nepotul Regelui Mihai. El este foarte frumos și mă bucur că ne-a vizitat !”.

Alteța Sa Regală a vizitat și biserica din localitate, apoi a avut o întâlnire cu locuitorii satului în incinta căminului cultural. În discursul de salut, primarul satului Oleg Nastas, a menționat următoarele: „Este important pentru noi că pentru a doua oară un membru al familiei regale, venind în Republica Moldova, ne onorează cu prezența. Înseamnă că nu suntem străini, că ne au la inimă și pe noi. Recent am fost invitat în vizită de către familia regală. Am fost la Palatul Elizabeta și țin să le mulțumesc pentru această invitație. Am rămas impresionați de căldura cu care ne-au primit acolo și ne-am convins că se leagă o colaborare între comunitatea noastră și familia regală. Ne dorim cultură europeană, ne dorim să avem și noi acasă tot ce e mai bun și de asemenea, schimbări de mentalitate !”.

Principele Nicolae, la rândul său, s-a adresat localnicilor cu un mesaj: „Mă bucur mult să fiu aici, alături și în mijlocul dumneavoastră, în minunatul vostru sat Regina Maria. Am înțeles că sunt al doilea din familia regală, care vă vine în vizită și sunt plin de bucurie să mă aflu aici. Sunt foarte impresionat de toate câte le-am văzut, mai ales în școală, unde am înțeles că totul acolo este reînnoit, fapt pentru care vă felicit. Suntem deja a treia zi în Republica Moldova și am găsit aici o țară foarte aproape cu aceea în care locuiesc acum – România. Republica Moldova și România sunt apropiate, având legătură prin istorie, cultură, prin oameni, emoții, toți fiind foarte apropiați și practic pentru mine, este aceeași țară. Nu pot să spun altfel decât că este casa mea, unde doresc să mai revin. Acum 1 an am înființat o Asociație de educație și lectură, cu care donăm cărți pentru copii în vârstă de

Primarul s.Regina Maria, Oleg Nastas, la Palatul Elizabeta

8-14 ani. Aș dori foarte mult să revin în comunitatea dvs., ca să fac o donație de carte pentru toți copiii. Vă mulțumesc foarte mult pentru primirea cu care m-ați onorat, ea fiind una dintre cele mai impresionante primiri de pe unde am fost!”.

Victor Său, președinte al raionului Soroca, a invitat Alteța Sa Regală să mai revină neapărat pe aceste locuri și a mulțumit, în numele tuturor sorocenilor, pentru colaborarea dintre soroceni și familia regală. Principele a fost salutat și de către părintele Sorin Hulață-Saftiuc, preotul paroh al bisericii românești “Sf. Martiri Brâncoveni”, din Soroca.

Localnicii, care în anul trecut 2014, l-au primit la fel de binevoitor și pe Principele Radu, au menționat că este o onoare să fie vizitați din nou de un membru al familiei regale. „Suntem bucuroși de așa oaspeți în sat, am vrut neapărat să vin să-l văd pe principe” – a menționat Elena Ojog. După ce l-a salutat acum un an pe Principele Radu, doamna Eugenia Nastas a ținut să-l vadă și pe cel de-al doilea oaspete de rang înalt, venit în localitate – „Am venit azi în centrul satului să-l întâmpinăm pe Principele Nicolae. S-a prezentat foarte

bine și avem o onoare mare ca într-un sătuc atât de mic, să ne vină oaspeți din familia regală”. „E tânăr și frumos. Se vede că este un om educat, din familie regală într-adevăr. Ne mândrim că avem așa onoare să primim oaspeți de acest rang. Sunt foarte bucuroasă că l-am văzut, că nu se întâmplă în fiecare zi” – a opinat Silvia Godorog.

„Mă bucur că am venit în sfârșit aici, pentru că am auzit foarte multe despre localitatea Regina Maria. Am descoperit o comunitate foarte caldă și deschisă, într-un loc foarte liniștit” – a mai spus la despărțire descendentul familiei regale.

Vizita a continuat în orașul Soroca, unde oaspetele s-a întâlnit cu primarul interimar al orașului, Mihail Grabciuc și cu vicepreședinții raionului Vladimir Nicuță și Boris Ivasi. Aleșii locali au vorbit despre raionul și orașul Soroca, realizările din ultimii ani și planurile pentru viitor. Cei prezenți au făcut schimb de cadouri și au pozat împreună pentru a immortaliza această întâlnire. Ulterior, Alteța Sa Principele Nicolae a vizitat biserica „Sf. Martiri Brâncoveni”, Cetatea Soroca, Liceul Teoretic „Constantin Stere”.

27 martie 1918 – dată remarcabilă din istoria Basarabiei

Vitalie Lipovanciuc

Născut la 27 octombrie 1960 în s. Ghindești, Florești.

Studii: Institutul Pedagogic „I. Creangă” f-tatea Istorie și Pedagogie, Chișinău.

Istoric, pedagog grad didactic II, membru al Uniunii Istoricilor din RM. Actualmente profesor la Colegiul Pedagogic „M. Eminescu” din Soroca.

„Victoria obținută în 1918 nu poate fi pusă, ca o coroană de lauri, doar pe umerii oamenilor politici. Ea este Victoria unei Generații, care va rămâne în analele secolului XX ca Generația Unirii”.

(Iurie Colesnic)

Anul 1918 este unul memorabil în istoria românilor. Atunci s-a schimbat radical cursul istoriei noastre și s-a realizat unul dintre cele mai sacre deziderate ale națiunii – unirea românilor sub același steag, făurirea statului național unitar român. Actul Unirii a fost precedat de un șir de evenimente. Astfel, în 1812, Rusia țaristă, fără nici un drept istoric și juridic, a rupt din trupul Moldovei spațiul dintre Prut și Nistru, numit ulterior Basarabia. În 1859, în urma dublei alegeri a lui Alexandru Ioan Cuza, Moldova de peste Prut se unește cu Muntenia și peste scurt timp, pe harta politică a lumii apare un nou stat — România. Să ne imaginăm pentru o clipă că spațiul Moldovei dintre Prut și

Nistru (Basarabia) n-ar fi fost anexat la Rusia țaristă în 1812. Este cert, că la 1859 întreaga Moldovă din epoca modernă s-ar fi unit cu Muntenia și atunci astăzi, noi am fi fost parte componentă a României. În așa mod ar fi dispărut discuțiile inutile, referitor la denumirea corectă a etniei băștinașe și a limbii pe care o vorbesc la moment cei din Republica Moldova. Ca și până nu demult, în cei 106 ani (1812-1918) românilor basarabeni li se spunea că sunt un popor deosebit, că n-au nimic cu cei de peste Prut. Lupta pentru unirea Basarabiei s-a intensificat la începutul secolului al XX-lea. Astfel, în 1905 se formează Grupul Național Democratic Moldovenesc. Acesta era condus de Em. Gavriliță, originar din satul Băxani, județul Soroca. Din el făceau parte binecunoscuții patrioți C. Stere, I. Pelivan, Pan. Halippa. Cu ajutorul lui C. Stere a fost deschis primul ziar în limba română, numit “Basarabia”, care însă în scurt timp a fost închis de autoritățile țariste.

Sala în care s-a semnat Actul Unirii Basarabiei cu Țara Mamă

În martie 1917, se creează Partidul Național Moldovenesc. Conducător Vasile Stroescu, acesta își propune ca obiective: **autonomia Basarabiei, revenirea la limba română și grația latină.** De menționat faptul, că acest partid a înaintat ideea alegerii unui organ reprezentativ al Basarabiei - **Sfatul Țării.** Un eveniment important îl constituie de asemenea, **Congresul militar moldovenesc**, care își ține lucrările între 20-27 octombrie 1917. Congresul și-a asumat sarcina convocării Sfatului Țării (Parlamentului), fixând numărul și chiar unele nume ale deputaților, care urmau să alcătuiască acest forum suprem al puterii de stat în Basarabia. **Sfatul Țării își începe lucrările la 21 noiembrie 1917, alegându-l drept președinte pe Ion Inculeț.** Din componența Sfatului Țării făceau parte reprezentanți ai tuturor etniilor, partidelor, organizațiilor și instituțiilor. De accentuat faptul, că din cei **150 deputați**, 105 erau de etnie români-basarabeni, iar restul de etnie rusă, ucraineană, evreiască, bulgară, germană, armeană, găgăuză, poloneză.

Sfatul Țării a avut o activitate destul de fructuoasă. Astfel, la **2 decembrie 1917 se proclamă formarea Republicii Democratice Moldovenești**, iar la **24 ianuarie 1918 este proclamată independența tânărului stat.** La începutul acestui an crește tendința de unire cu statul vecin — România. În majoritatea județelor au avut loc adunări de zemstvă, în cadrul cărora s-a decis unirea Basarabiei cu România. Astfel, la **Soroca pe 13 martie 1918 are loc ședința comună a Adunării Zemstvei Orășenești și a celei județene, la care se cere unirea cu România.** Iată câteva spicuri din moțiunea acestei adunări, care, din fericire, s-au păstrat în arhive: „**Ținând seama că în anul 1812, în urma sângeroaselor frământări ale tuturor popoarelor europene, Basarabia a fost smulsă, fără consimțământul ei, de la trunchiul politic și etnografic al națiunii sale de origi-**

ne,... proclamăm astăzi în mod solemn în fața lui Dumnezeu și a întregii omeniri că declarăm unirea Basarabiei cu regatul României, sub al cărui regim constituțional și sub ocrotirea legilor căruia de monarhie democratic, vedem siguranța existenței noastre naționale și propășirea economică și culturală. Facem apel la Sfatul Țării și la toate adunările constituante din întreaga Basarabie de la Hotin până la Ismail, să se unească prin votul lor la moțiunea noastră și să trimită delegațiuni cu reprezentanți din toate adunările regionale, pentru a depune la picioarele tronului României, omagiile noastre de devotament și credință către regele Ferdinand I-ul, rege al tuturor românilor...”.

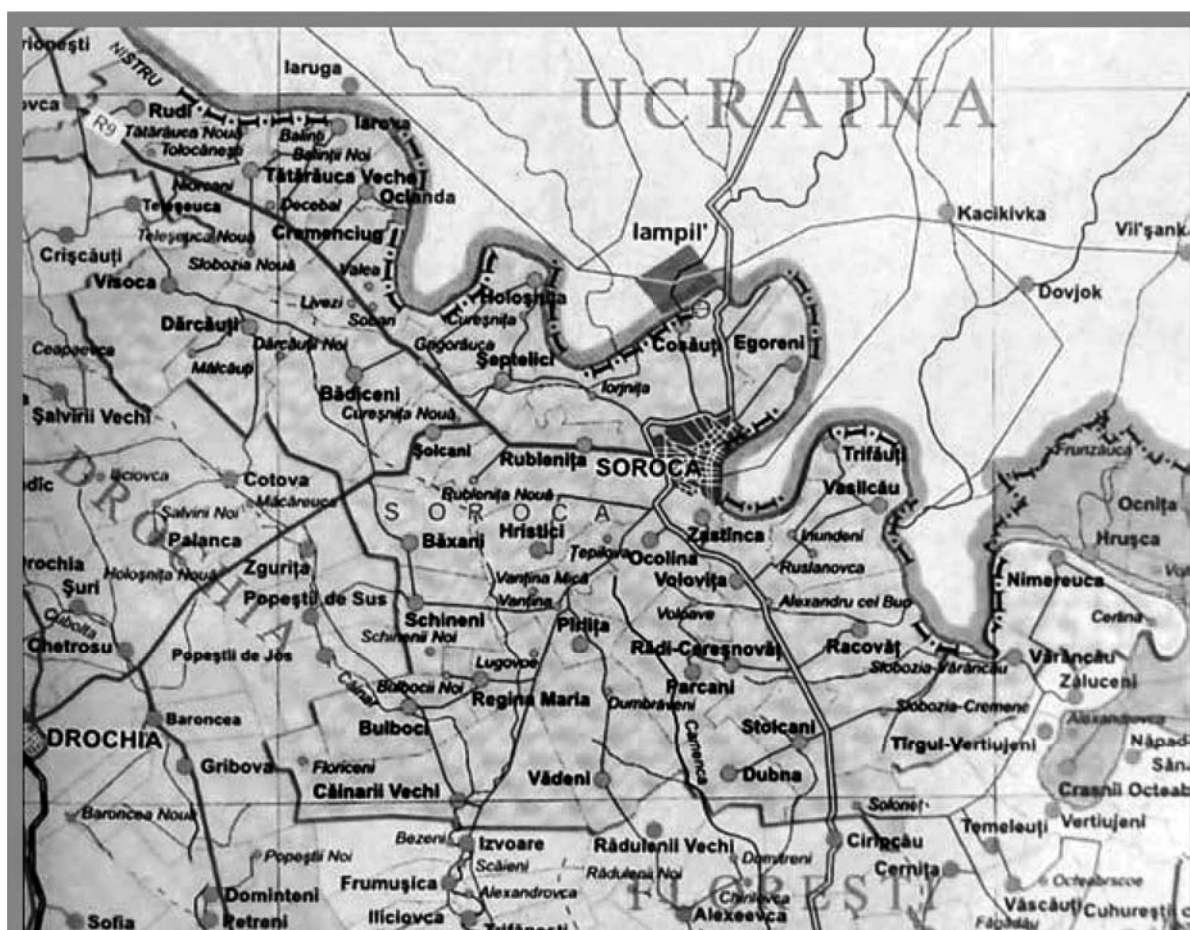
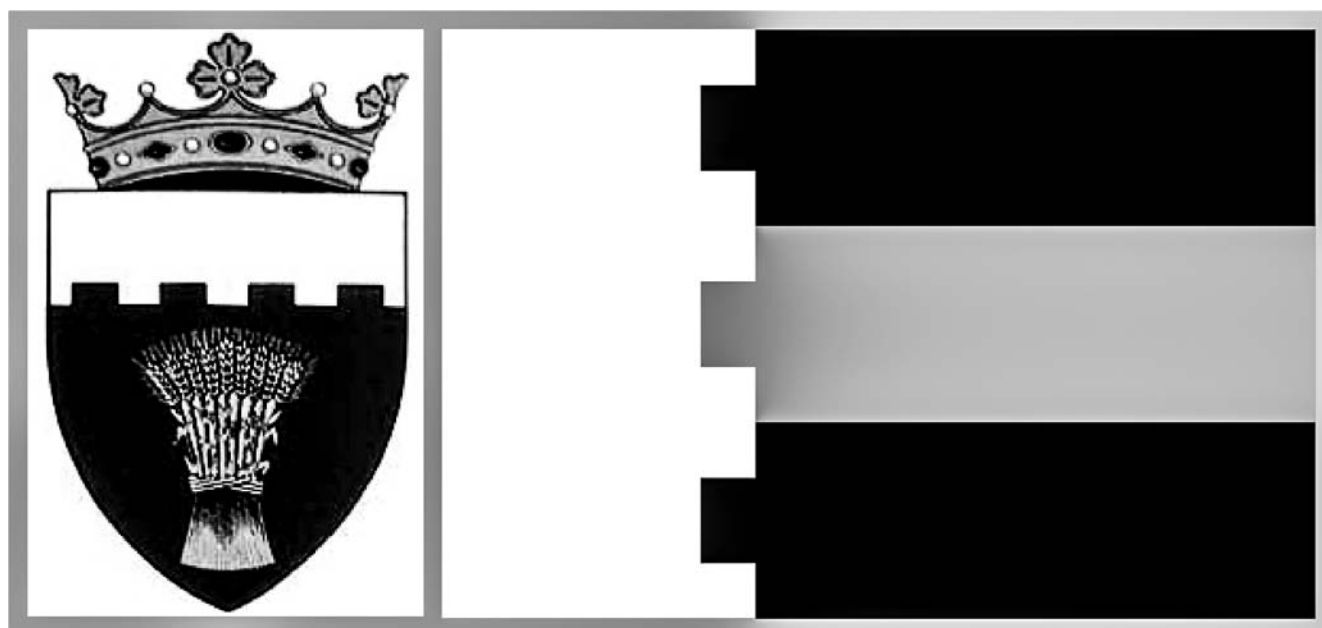
Trebuie de accentuat că adresarea a fost votată unanim de deputații soroceni, care erau de diferite etnii. **La 27 martie 1918, a avut loc istorica ședință a Sfatului Țării, în cadrul căreia deputatul de Soroca C. Stere, ulterior președinte al Sfatului Țării, a întors atmosfera în favoarea unirii. Votarea unirii a fost nominală. Ca rezultat “pro” au votat 86 de deputați, 3 contra și 36 s-au abținut.** Astfel, în mijlocul unor aplauze prelungite s-a realizat unirea cu România. În Declarația oficială de unire a Basarabiei cu România se menționa următoarele: “În numele poporului Basarabiei, Sfatul Țării declară: Republica Democratică (Basarabia), în hotarele ei dintre Prut, Marea Neagră și

vechile granițe cu Austria, ruptă de Rusia acum o sută și mai bine de ani din trupul vechii Moldove, în puterea dreptului istoric și a dreptului de neam, pe baza principiului ca noroadale singure să-și hotărască soarta lor, de azi înainte și pentru totdeauna se unește cu mamă-sa România...”. **Cu o poziție civică înaltă au votat unirea marii noastre compatrioți din ținutul Soroca: Constantin Stere, Gheorghe Nastase, Nicolae Soltuz, Teodosie Bîrcă, Grigore Cazaciu, Ion Cazaciu, Vlad Cazaciu, Dumitru Carnus, Ion Codreanu, Gheorghe Druță, Petru Galițchi, Dimitrie Groapă, Pantelimon Halippa, Eftimie Palii, Nicolae Sacară, Grigore Turcuman, Chirii Spinei, Leonid Turcan.** La Congresul de pace de la Paris din 1920, Marile Puteri ale lumii — SUA, Anglia, Franța, Italia și Japonia, au recunoscut și sprijinit Unirea. Unirea reprezintă un eveniment crucial pentru destinele poporului român, împlinirea dezideratului de unitate națională a avut consecințe benefice asupra tuturor domeniilor societății. Arhivele mărturisesc cât de rodnică a fost administrarea românească în Basarabia. Ea a adus populației pace și liniște după anii zbuciumați ai primului război mondial, după ani de lupte revoluționare, și i-a asigurat o bună dezvoltare culturală și economică. Putem considera ca o adevărată crimă față de populația basarabeană, reanexarea Basarabiei de către URSS — fapt produs la 28 iunie 1940.

Deputații Sfatului Țării participanți la ședința legislativului basarabean în ziua de 27 noiembrie/10 decembrie 1918, la care s-a votat reforma agrară și unirea necondiționată a Basarabiei cu România

Consiliul Raional Soroca

Căi de comunicație

- Căi ferate
- Drumuri magistrale
- Drumuri republicane
- Drumuri locale
- Numărul drumului
- Puncte vamale

Localități cu numărul de populație

- de la 30 000 până la 100 000
- mai puțin de 10 000
- Frontiera de stat
- Limite de comune

Conducerea Raionului Soroca (Legislatura 2015-2019)

Mihai Mătuș

Președinte al raionului Soroca

Născut la 3 mai 1965 în satul Zastânca, Soroca.

Medic chirurg; ecografist categorie superioară; specialist de categorie superioară în management sanitar; consilier în Consiliul orășenesc (2007-2011) și Consiliul raional (2011-2012), Soroca.

Vladimir Nicuță

Vicepreședinte al raionului Soroca

Născut la 14 noiembrie 1957 în satul Izvoare, Florești.

Studii : Institutul Politehnic „S. Lazo”, (1979), Academia de Administrare Publică (1995). Chișinău. Președinte al Filialei Soroca a Partidului Democrat din RM

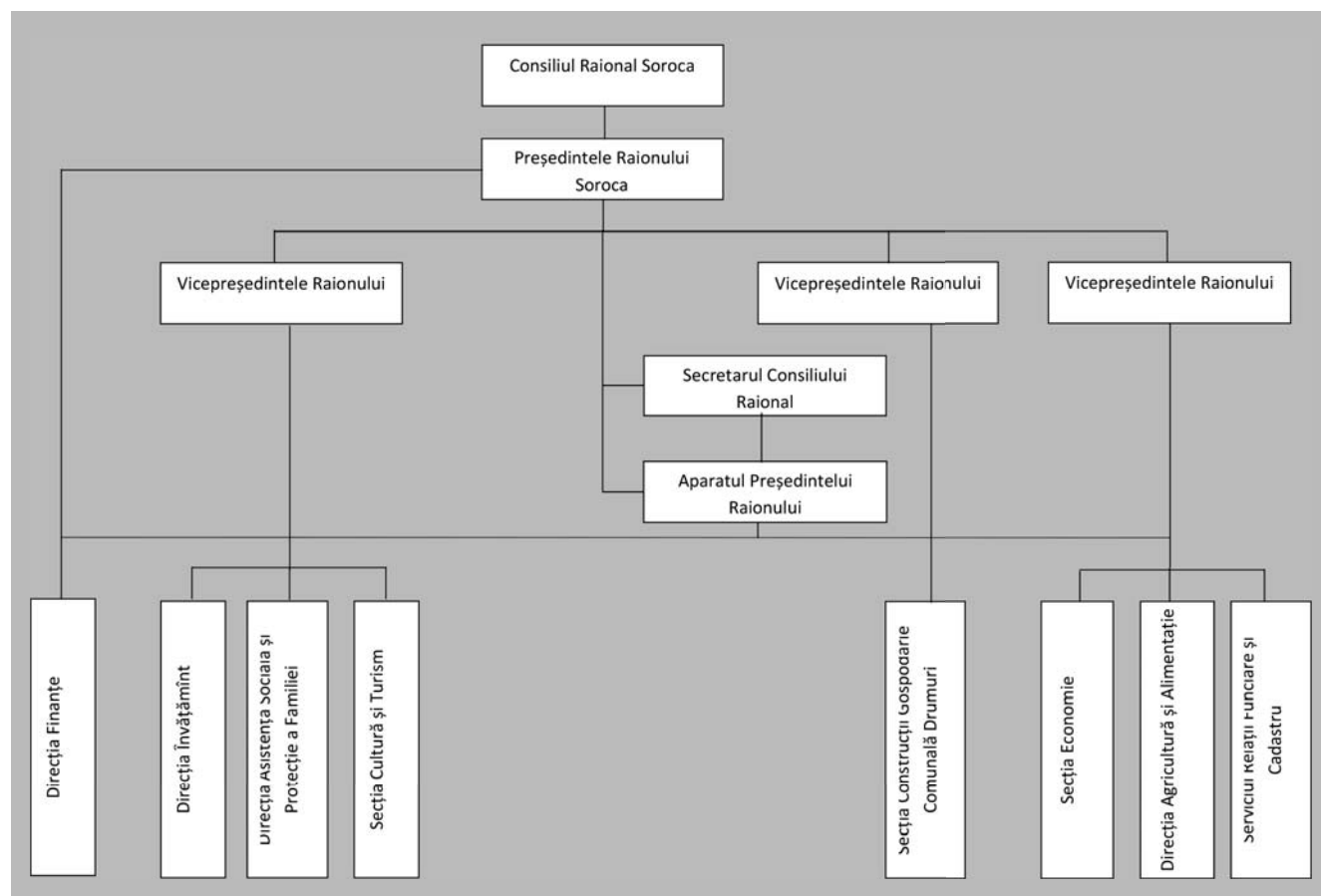

Stela Zăbrian

Secretar al Consiliului raional Soroca

Născută la 15 martie 1971 în or. Soroca. Studii: Universitatea de Stat din Moldova, filologie; Academia de Administrare Publică, Master științe politice, specializare în administrare publică.

Organigrama Consiliului Raional Soroca

Aparatul președintelui raionului Soroca

Numele, prenumele	Funcția
Polina Cojocar	Șef al Serviciului Audit Intern
Angela Leahu	Specialist al Serviciului Audit Intern
Galina Reaboi	Șef al secției
Carolina Cebotari	Specialist superior
Ion Mușenco	Specialist superior
Alina Jitniuc	Secretar administrativ
Grosu Maria	Secretar anticamera președintelui
Belous Claudia	Specialist, Serviciul Civil
Aurelia Druță	Șef al Serviciului Resurse Umane
Luiza Carauș	Specialist principal al Serviciului Resurse Umane
Nistoreanu Ruslan	Șef al Serviciului Gospodărie
Aliona Bogdan	Șef serviciul arhivă
Cojocar Liudmila	Specialist principal
Marina Melnic	Arhivist
Elena Focșa	Șef al Secției Economie
Galina Stavița	Specialist principal al Secției Economie
Elena Gumenco	Specialist principal al Secției Economie
Valentina Rusu	Specialist în problemele privatizării
Robu Tatiana	Șef al serviciului proiecte investiționale
Voitic Inga	Economist
Cebanciuc Tatiana	Economist
Alexandru Sorocean	Șef al Secției Cons., Gosp. Com. și Drum.
Mîtu Elena	Specialist principal al secției
Vadim Popușoi	Specialist principal al secției
Sergiu Andrieș	Specialist
Ion Golovatîi	Arhitect-șef,
Verbițchii Aliona	Șef al Serv.juridic
Leșan Liliana	Șef secția administrativ-financiară
Maria Cojocar	Specialist, secția administrativ-financiară
Iulea Cojocari	Secția administrativ-financiară
Andrei Jitniuc	Specialist principal în prob. tineret și sport
Burlacu Veaceslav	Coordonator Euroregiunea Nistru

De la stânga:

- I. **Galina Reaboi**; **Boris Andonii**, șef Oficiul Cancelariei de Stat din teritoriu; **Mihai Mîtu**, președintele raionului; **Vlad Nicuță**, vice președinte al raionului; **Stela Zăbrian**, secretarul Consiliului Raional; **Polina Cojocar**; **Galina Stavița**
- II. **Liliana Leșan**, **Ion Golovatîi**, **Aliona Verbițchii**, **Vadim Popușoi**, **Alina Jitniuc**, **Carolina Cebotari**
- III. **Ruslan Nistoreanu**, **Maria Cojocari**, **Liudmila Cojocru**, **Aurelia Druță**, **Alexandru Sorocean**, **Andrei Jitniuc**, **Luiza Carauș**, **Elena Gumenco**, **Inga Voitic**, **Angela Leahu**

Direcțiile Consiliului Raional Soroca

Direcția Finanțe

De la stânga: E.Prodan, L.Pripișneac, V.Gusan, L.Lisnic (șef Direcție), M.Istrati, G.Ceban, L.Dolghii, L.Gorcenco, I.Spataru

Direcția Agricultură și Alimentație

De la stânga: C.Purice, S.Zara, S.Slutu (șef Direcție), A.Andriuță, I.Cebotarean, V.Levodeanschi

Direcția Învățământ

De la stânga: I. A.Berzoi, V.Iavorschi, N.Pavlov, R.Pânzaru, Gh.Donos (șef Direcție), Z.Tcaci, A.Solovei, L.Mardici, S.Topor
II. A.Mușenco, I.Repeșco, I.Afanas, E.Petrachi, P.Vacarciuc, V.Osadcuc, A.Râșchitori, S.Păunescu, O.Indricean, E.Irodoi, E.Cucer, E.Izvorean, G.Pisaniuc, V.Iavorschi

Direcția Cultură și Turism

*De la stânga: I. T.Eftodi, A.Rudei, Gr.Bucataru (șef Direcție), Gh.Șevciuc, I.Rotari;
II. T.Boboc-Coșciug, L.Focșa, L.Țurcan, L.Ungureanu, L.Tomacinschi, N.Ivanovici, M.Omelcenco*

Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei

*De la stânga: I. S.Caldare, T.Frunză (șef Direcție), M.Mîțu (președintele raionului), M.Soficiuc
II. E.Crudu, A.Pereheatco, L.Zabulica, T.Leșan, M.Cojocari, E.Nastas, D.Pascariuc
III. A.Mîțu, L.Topal, V.Lelca, I.Napercovski, M.Stavița*

Contabilitatea

De la stânga: I.Cojocar, M.Cojocari, L.Leșan.

Componenta Consiliului Raional Soroca (Legislatura 2015-2019)

Nr.	Numele, prenumele	Data, anul nașterii	Apartenența politică
1	Sîrbu Radu	10.10.1983	PLDM
2	Spataru Ion	14.08.1949	PLDM
3	Revenco Arcadie	31.03.1966	PLDM
4	Răileanu Eugenia	08.11.1958	PLDM
5	Sochirca Vasile	27.01.1954	PLDM
6	Zgardan Dumitru	09.08.1957	PLDM
7	Ciuvaga Victor	17.06.1971	PLDM
8	Nesterenco Constantin	16.08.1966	PLDM
9	Visoțchii Victor	01.07.1963	PLDM
10	Guțu Victor	04.04.1969	PD
11	Ghilas Radion	20.11.1962	PD
12	Ghitlan Nicolae	27.10.1963	PD
13	Mandric Victor	6.12.1963	PD
14	Agachi Efim	11.04.1942	PD
15	Muntean Ghenadie	05.05.1969	PD
16	Pogorevici Sergiu	10.05.1971	PL
17	Damașcan Nicolae	07.12.1958	PCRM
18	Melnic Anatolie	30.01.1960	PCRM
19	Popovschi Mihail	10.11.1949	PCRM
20	Nitrean Vasile	07.05.1964	PCRM
21	Televca Vitalie	10.12.1981	PPPN
22	Romașcan Fiodor	23.03.1969	PPPN
23	Todirean Iurie	12.06.1975	PPPN
24	Deșan Serghei	30.09.1982	PPPN
25	Palamarciuc Dumitru	24.07.1986	PPPN
26	Voleac Lilian	01.01.1975	Blocul Electoral
27	Melnic Maxim	22.06.1984	Blocul Electoral
28	Cojocari Vasile	17.02.1963	PSRM
29	Cebotari Pavel	10.06.1950	PSRM
30	Matei Igor	2.03.1964	PSRM
31	Derejovscaia Maria	11.12.1959	PSRM
32	Vrancean Ion	17.05.1965	PSRM
33	Constantin Volnițchi	16.08.1959	PSRM

Consiliul Raional Soroca Legislatura (2015-2019)

R. Sîrbu

I. Spataru

A. Revenco

E. Railean

V. Sochirca

Dm. Zgardan

V. Ciuvaga

C. Nesterenco

V. Vîsoțchi

V. Guțu

R. Ghilas

N. Ghitlan

V. Mandric

E. Agachi

Gh. Muntean

S. Pogorevici

N. Damașcan

A. Melnic

M. Popovschi

V. Nitrean

V. Televca

F. Romașcan

I. Todirean

S. Deșan

D. Palamarciuc

L. Voleac

M. Melnic

V. Cojocari

P. Cebotari

I. Matei

M. Derejovscaia

I. Vrancean

C. Volnitchi

Lista primarilor orașului, comunelor și satelor din raionul Soroca. Legislatura (2015-2019)

Nr.	Primăria	Funcția	Numele, prenumele	Anul nașterii
1	Soroca	Primar	Victor Său	18.03.1971
2	Bădiceni	Primar	Palamari Vasilii	03.01.1975
3	Băxani	Primar	Pereteatcu Ghenadie	03.08.1979
4	Bulboci	Primar	Cojocaru Iurie	17.08.1979
5	Căinării Vechi	Primar	Terentii Veaceslav	25.01.1968
6	Cosăuți	Primar	Gîtlan Mihai	18.09.1958
7	Cremenciug	Primar	Pînzaru Anatolie	25.03.1963
8	Dărcăuți	Primar	Rozimovschi Oleg	15.03.1973
9	Dubna	Primar	Gadibadi Pavel	15.12.1976
10	Egoreni	Primar	Mutruc Victor	29.03.1962
11	Holoșnița	Primar	Groapă Veaceslav	06.03.1973
12	Hristici	Primar	Alexei Ivan	27.11.1954
13	Iarova	Primar	Chiriac Ivan	03.06.1986
14	Nimereuca	Primar	Naval Ion	15.09.1958
15	Oclanda	Primar	Civiriuc Eugeniu	11.03.1959
16	Ocolina	Primar	Ceban Valentina	26.03.1964
17	Parcani	Primar	Cetulean Sergei	24.09.1959
18	Pîrlița	Primar	Buzurniuc Gheorghe	16.02.1966
19	Racovăț	Primar	Mitrofan Mihail	02.10.1962
20	Redi-Cereșnovăț	Primar	Gîncu Larisa	01.11.1961
21	Regina Maria	Primar	Tăbîrță Vasile	02.09.1956
22	Rublenița	Primar	Muntean Vitalie	01.11.1972
23	Rudi	Primar	Marian Iurie	19.09.1972
24	Schineni	Primar	Leșan Silvia	25.07.1976
25	Stoicani	Primar	Bric Serghei	23.02.1957
26	Șeptelici	Primar	Andriuța Victoria	15.09.1971
27	Șolcani	Primar	Rotari Boris	02.01.1972
28	Tătărauca Veche	Primar	Raischi Liviu	18.03.1966
29	Trifauți	Primar	Todirean Gheorghe	06.05.1971
30	Vasilcău	Primar	Cojocaru Gheorghe	29.11.1962
31	Vărăncău	Primar	Boțoc Petru	16.09.1969
32	Vădeni	Primar	Buga Leonid	29.08.1969
33	Visoca	Primar	Plesca Grigorii	14.08.1963
34	Volovița	Primar	Maxim Lilian	28.02.1979
35	Zastînca	Primar	Covalciuc Pavel	17.02.1949

Primarii raionului Soroca. Legislatura (2015-2019)

De la stânga: I. Vasile Palamari, Eugeniu Civiruc, Larisa Gâncu, Victoria Andriuşă, Mihai Mişu (preşedinte al r.Soroca), Silvia Leşan, Valentina Ceban, Seghei Cetulean, Petru Boţoc Iurie Marian, Ghenadie Pereteatcu
 II. Ion Naval, Serghei Bric, Vasile Tăbârţă, Oleg Rozimovschi, Mihail Miroşan, urie Cojocaru, Boris Rotari,
 III. Ivan Alexei, Lilian Maxim, Veaceslav Terentii, Gheorghe Cojocaru, Vitalie Muntean, Ivan Chiriac, Leonid Buga, Anatolie Pânzaru, Gheorghe Todorean, Veaceslav Groapă, Victor Mutruc, Mihai Gâltan, Pavel Covalciuc, Pavel Gădibadi,
 În imagine lipsesc primarii: Victor Său, Gheorghe Buzurniuc, Liviu Raischi, Plesca Grigorii

Strategia de dezvoltare socio-economică a raionului Soroca (SDSERS) (2016 – 2020)

Mihai Mîțu

Președinte al raionului Soroca

Născut la 3 mai 1965 în satul Zastânca, Soroca.

Medic chirurg; ecografist categorie superioară; specialist de categorie superioară în management sanitar; consilier în Consiliul orășenesc (2007-2011) și Consiliul raional (2011-2012), Soroca.

Fișier biografic:

1972 – 1982 - Elev, școala medie nr.1, or. Soroca.

1982 – 1988 - Student, Institutul de Stat de Medicină din Chișinău, facultatea Curativă.

1988 – 1989 - Medic chirurg, stagiul, Spitalul orășenesc, Bălți.

1989 – 1990 - Medic chirurg, expert în Consiliul de Expertiză Medicală a Vitalității, Dubăsari.

1990 – 2001 - Medic chirurg, expert în Consiliul de Expertiză Medicală a Vitalității, Soroca.

1990 – 1994 - Medic chirurg, Secția chirurgie, Spitalul raional Soroca.

1994 – 2015 - Medic ecografist, Spitalul raional Soroca.

2001 – 2012 - Președinte al Consiliului de Expertiză Medicală a Vitalității Soroca.

2012 – 2015 - Director, Spitalul raional Soroca.

Din 2015 – până în prezent - Președinte al raionului Soroca.

Mihai Mîțu s-a născut în familia lui Nicolae Mîțu, născut la 24 mai 1930 în satul Zastânca, absolvent a 4 clase românești, tâmplar de meserie, o perioadă îndelungată angajat la Școala de Iluminare Culturală „E.Sârbu” din Soroca și Tamara Mîțu, născută la 24 iulie 1937 în același sat, gospodină în casă, angajată de asemenea la Școala „E.Sârbu”, ușier. Mihai Mîțu are 2 frați – Pavel, născut în 1959, șofer, stabilit la Soroca și Nicolae, născut în 1960, pictor (Colegiul republican de Arte Plastice „I.Repin”), stabilit la Chișinău. Împreună cu soția Maia (Zastavnețchi) Mîțu, născută la 12 mai 1967 în satul Pererâta, Briceni, asistent medical la Spitalul raional Soroca, au crescut și educat 2 copii. Fiica Alina, născută la 10 septembrie 1990, absolventă a Universității de Stat din Moldova f-tatea Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative, actualmente deținând funcția de Director Executiv al Asociației Femeilor de Afaceri din RM, este stabilită la Chișinău. Fiul Alexandru, născut la 14 iulie 1996, studiază la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „N.Testemițanu” din Chișinău.

Echipa de elaborare a SDSERS 2016 – 2020

Mihai Mîțu, Președinte al Raionului Soroca, președinte al CP; **Vladimir Nicuță**, vicepreședinte al R. S.; **Boris Andoni**, vicepreședinte interimar al R.S.; **Stela Zăbrian**, secretar al CR Soroca; **Ghenadie Muntean**, **Mihail Popovschii**, **Iurii Todirean**, **Constantin Nesterenco**, **Lilian Voleac**, **Constantin Volnițchii**-consilieri raionali; **Ghenadie Donos**, șef D.Î.; **Tudor Frunză**, șef D A S P F; **Grigore Bucătaru**, șef Secția Cultură și Turism; **Lora Lisnic**, șef al Direcția Finanțe; **Serghei Slutu**, șef Direcția Agricultură și Alimentație; **Alexandru Sorocean**, șef Secția C G C D A; **Tatiana Robu**, șef ADDIE; **Polina Cojocaru**, șef Serviciul Audit Intern; **Ruslan Coșeru**, șef Serviciul R F C; **Valeriu Petrovici**, director IMSP Spitalul raional Soroca; **Ludmila Ciobanu**, director IMSP CS; **Marina Mânăscuță**, director, OFM Soroca; **Veaceslav Rusnac**, șef adjunct, IRP Soroca; **Andrei Jitniuc**, specialist principal Tineret și Sport; **Ruslan Nistoreanu**, specialist Protecția Civilă; **Ion Babici**, director C R T, „Dacia”; **Serghei Cetulean**, președinte, Asociația Raională a Primarilor; **Andrei Mârza**, președinte, A O A, „PRO bussines Nord”; **Valentina Jamba**, președinte, AO „Mișcarea ecologistă din Soroca”; **Veaceslav Burlacu**, coordonator, Direcția Executivă a Euroregiunii „Nistru”; **Lilia Catruc**, director, Filiala CCI Soroca; **Alina Burghilea**, președinte, AO „Consiliul Raional al Tinerilor”. **Redacție generală-Elena Focșa**, șef, Secția Economie; **Galina Stavița**, specialist principal, Secția Economie. **Consultant - Ion Spataru**, expert independent, Soroca.

Date generale

Raionul Soroca este situat în partea de nord-est a Republicii Moldova, având hotare directe la nord-vest cu raionul Dondușeni, la vest cu raionul Drochia, la sud cu raionul Florești, la sud-est cu Unitatea administrativ-teritorială din stânga Nistrului și la est cu Ucraina. **Suprafața** raionului constituie **104,3 mii ha**, din ele **terenuri agricole 69,1 mii ha**. În cadrul raionului sunt **68 de localități** (inclusiv orașul Soroca), care sunt împărțite administrativ în **35 primării**.

Populația totală stabilă constituie – **100,1mii locuitori**, din ele **48,6 mii bărbați** și **51,5 mii femei**, inclusiv: **apți de muncă - 66,4 mii persoane; pensionari – 18,9 mii persoane**. În **zona urbană** locuiesc **37,6 mii locuitori**; în **zona rurală - 62,5 mii locuitori**.

Activitatea economică

Pe teritoriul raionului activează **22,7 mii agenți economici**, dintre care **88,7 %** sunt **gospodări țărănești**. O importanță deosebită îi revine agriculturii, datorită suprafețelor mari de terenuri cu destinație agricolă. Principala ramură a industriei este industria prelucrătoare a producției agricole. De asemenea, este dezvoltată și industria ușoară (în special confecționarea hainelor și încălțăminte). Multe întreprinderi din cele înregistrate, sunt antrenate în oferirea diferitor servicii.

Organizarea administrativ-teritorială

Conform ultimei divizări administrativ-teritoriale a RM, în **componenta Raionului Soroca** intră **68 de localități** organizate în **35 unități** administrativ teritoriale (orașul Soroca și 34 comune).

Numărul întreprinderilor din raionul Soroca

Nr. d/r	Denumirea	Unități			
		2012	2013	2014	2015
1	Întreprinderi individuale	1142	1089	1068	1049
2	Societați în comandită	2	2	2	2
3	Gospodării țărănești (de fermieri)	22213	22302	21742	20093
4	Societați pe acțiuni	13	13	12	12
5	Societați pe acțiuni de tip închis	13	12	11	11
6	Societați pe acțiuni de tip deschis	14	12	12	12
7	Societați cu răspundere limitată	755	789	822	808
8	Cooperative de producere	66	62	62	62
9	Cooperative de întreprinzător	6	6	6	6
10	Cooperative de consum	15	15	15	15
11	Întreprinderi de arendă	1	1	1	1
12	Întreprinderi de stat	20	20	19	19
13	Întreprinderi municipale	23	24	24	23
14	Alte întreprinderi	2	2	2	2
15	Asociații	6	6	3	3
16	Holdinguri	2	1	1	1
17	Instituții	15	14	13	13
18	Instituții private	2	2	2	2
19	Instituții publice	58	97	97	97
20	Administrații municipale	5	5	4	4
21	Asociații obștești	207	212	217	217
22	Asociații religioase	57	62	64	64
23	Partide s.a. org.social-culturale	3	3	3	3
24	Fundații	3	3	3	3
25	Sindicatele	51	52	51	51
26	Patronate	2	2	2	2

27	Birouri asociate de avocați	3	3	3	3
28	Alte organizații necomerciale	14	14	14	14
29	Alte forme de asociații	37	35	40	40
30	Birouri individuale de avocați	14	17	17	17
31	Reprezentanțele întrep. nerezidente	5	1	1	1
32	Pers. pract. activ. profesion. (birouri notariale)	5	11	10	11
	Total	24.769	24.889	24.343	22.661

Administrația raionului

	2010	2011	2012	2013	2014
Aparatul președintelui raionului	24	22	21	21	21
Direcția finanțe	14	12	12	12	12
Direcția învățământ	11	10	10	10	10
Secția cultură și turism	4	4	4	4	4
Direcția asistență socială și Protecție a Familiei	10	10	10	10	10
Direcția agricultură și alimentație	9	7	7	7	7
Serviciul relații funciare și cadastru		2	2	2	2
Secția Construcții, Gospodărie comunală și drumuri	4	3	4	4	4
Secția economie	5	4	4	4	4
Total pe raion	79	74	74	74	74

Pentru conducerea raionului Soroca prioritățile fundamentale sunt: îmbunătățirea continuă a sănătății și bunăstării locuitorilor; valorificarea la maximum a potențialului turistic; crearea premiselor pentru dezvoltarea intelectuală și culturală.

Obiective strategice	Obiective specifice
Asigurarea unei guvernări eficiente locale la nivel raional.	Consolidarea capacității managementului administrației publice raionale.
	Elaborarea bugetului pe programe și performanță.
	Implementarea noului sistem informațional de management financiar.
	Implementarea noilor standarde de evidență contabilă în sectorul public.
	Aprofundarea transparenței procesului decizional.
Consolidarea relațiilor de parteneriat, colaborare locală, regională, transfrontalieră, transnațională și atragerea investițiilor extrabugetare.	Dezvoltarea capacităților actorilor comunitari, pentru susținerea și promovarea procesului de dezvoltare durabilă, integrare europeană .
	Dezvoltarea relațiilor de parteneriat și colaborare transfrontalieră.
Creșterea accesului la educație, prin egalizarea șanselor, reducerea absenteismului și abandonului școlar și promovarea unui învățământ de calitate.	Asigurarea accesului la educație a copiilor prin egalizarea șanselor.
	Asigurarea și promovarea calității serviciilor educaționale.
	Îmbunătățirea rezultatelor școlare a elevilor la examenele naționale, la concursuri și olimpiade școlare.
	Motivarea profesională a cadrelor didactice și manageriale, în scopul atingerii performanțelor profesionale.
	Dezvoltarea parteneriatelor educaționale, în vederea diversificării ofertei educaționale a școlii

Consolidarea și extinderea serviciilor pentru tineret	Extinderea, în toate instituțiile de învățământ, a consiliilor elevilor.
	Crearea condițiilor de participare a prestatorilor de servicii în realizarea politicilor de tineret.
	Dezvoltarea capacităților funcționarilor în domeniul elaborării proiectelor pentru atragerea investițiilor din exterior.
	Consolidarea activităților realizate în domeniul educației non-formale, pentru copii și tineret.
	Activități de masă pentru tineret.
Salvgardarea patrimoniului cultural raional în toată diversitatea lui.	Modernizarea tehnologică și diversificarea instrumentelor de promovare turistică.
	Formarea unui sistem de documentare a patrimoniului cultural raional.
	Constituirea unei baze de date complet automatizate, prin introducerea în sistemul automatizat a colecțiilor muzeale.
	Valorificarea și integrarea patrimoniului cultural în politicile raionului.
	Creșterea progresivă a participării la activitățile culturale ale cetățenilor.
Dezvoltarea culturii fizice și sportului în raion.	Promovarea sportului pentru toți.
	Dezvoltarea sportului de performanță.
Realizarea măsurilor de asistență și protecție socială pentru respectarea drepturilor copilului	Dezvoltarea și îmbunătățirea calității serviciilor sociale existente, destinate familiilor cu copii aflate în situație de risc.
	Fortificarea capacităților Autorității Tutelate Locale și responsabilizarea factorilor relevanți, în vederea protecției drepturilor copilului.
	Consolidarea parteneriatului eficient, în scopul soluționării problemelor familiilor cu copii aflați în situație de risc.
Dezvoltarea antreprenoriatului local	Facilitarea procesului de asistență în lansarea și extinderea afacerilor proprii (în special în rândurile tinerilor din mediul rural) și dezvoltarea economiei verzi.
	Identificarea căilor de acces ale Întreprinderilor Mici și Mijlocii la finanțare externă.
	Creșterea încrederii mediului de afaceri în instituția Administrației Publice Locale.
	Identificarea căilor de acces la noi piețe de desfacere.

Președintele raionului M.Mițu – activități cotidiene

*Cu Episcopul de Soroca PS
I.Moșneguțu*

*În biserica
„Sf. Teodor Stratilat”*

*La inaugurarea bustului lui
C.Stere. Soroca 2015*

Îmbunătățirea calității vieții persoanelor vârstnice și celor cu dizabilități	Dezvoltarea și diversificarea serviciilor sociale, destinate persoanelor vârstnice și celor cu dizabilități.
	Asigurarea accesului echitabil al persoanelor vârstnice și celor cu dizabilități, la prestații și servicii sociale de calitate.
Promovarea politicii agrare în teritoriu	Conlucrarea cu producătorii agricoli, în vederea utilizării tehnologiilor avansate și noilor realizări științifice.
	Identificarea căilor de atragere a asistenței externe în complexul agroindustrial.
	Identificarea căilor de acces la finanțare, pentru îmbunătățirea infrastructurii post-recoltare.
	Promovarea rezultatelor și experienței obținute de producătorii agricoli.
	Propagarea formelor active de stopare a degradării terenurilor și reîntoarcerea în circuitul agricol a terenurilor nelucrate.
Dirijarea procesului de reglementare a regimului proprietății funciare	Întocmirea Cadastrului Funciar raional.
	Promovarea Programului de valorificare a terenurilor noi și de sporire a fertilității solurilor.
	Coordonarea executării lucrărilor de înregistrare masivă în localitățile raionului.
	Coordonarea materialelor, privind delimitarea terenurilor proprietate publică a Statului UAT, schimbarea destinației terenurilor agricole, modificarea hotarelor UAT.
	Informarea populației raionului, privind legislația funciară.
Dezvoltarea infrastructurii fizice	Aprovizionarea localităților raionului cu apă potabilă, canalizare, gaze naturale.
	Construcția, reparația și întreținerea drumurilor publice locale.
	Construcția și reparația capitală a clădirilor publice de interes raional.
Dezvoltarea sectorului Eficiență Energetică	Implementarea sistemului de monitorizare a consumului de energie termică și electrică în instituțiile publice.
	Creșterea numărului de clădiri publice, care utilizează instalații de energie regenerabilă.
	Creșterea randamentului instalațiilor de energie termică.
	Îmbunătățirea accesibilității informației, cu privire la Eficiența Energetică a clădirilor publice.

Președintele raionului M.Mîțu – activități cotidiene

*Cupa RM fotbal -
amatori, la Soroca*

*În vizită
în Plolonia*

*Întrunire de lucru.
Ucraina, 2015*

Conducerea Primăriei Soroca Legislatura (2015-2019)

Victor Său

Primar

Născut la 18 martie 1971

Jurist, master în Științe politice

Apartenența politică: PLDM

Mihail Grabciuc

Viceprimar

Născut la 21 martie 1958

Pedagog, profesor de cultură fizică

Apartenența politică: PSRM

Feodosie Bordian

Viceprimar

Născut la 21 septembrie 1966

Jurist

Apartenența politică: fără apartenență

Marcel Bușan

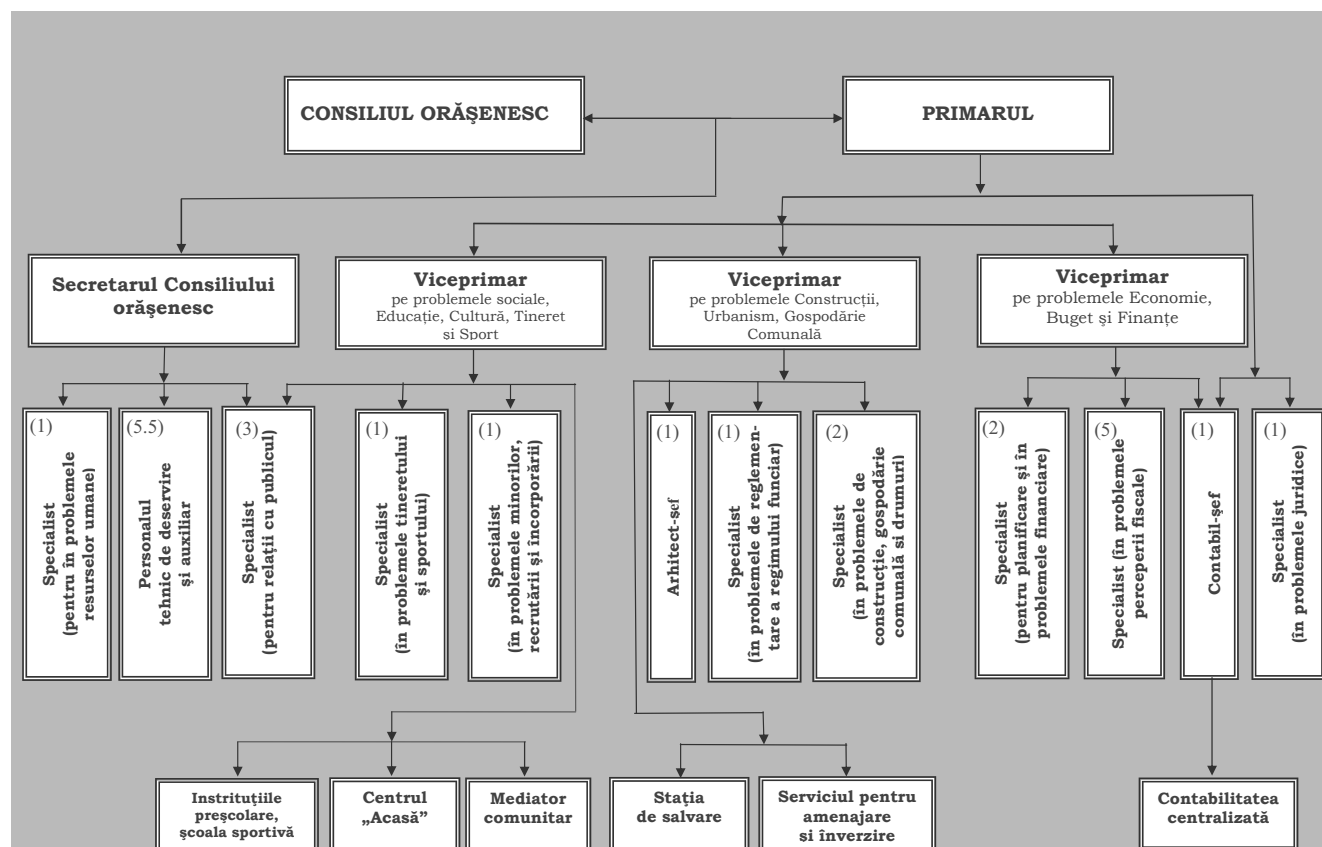
Secretarul Consiliului orășenesc

Născut la 12 august 1975

Specialist în administrarea publică

Apartenența politică: fără apartenență

Organigrama Primăriei Soroca

Aparatul Primăriei Soroca

De la stânga: I. **Steliana Imanverdieva**, **Antonina Andrieș**, **Silvia Calmațui**, **Mihail Grabciuc** (viceprimar), **Victor Său** (primar), **Feodosie Bordeian** (viceprimar), **Marcel Bușan** (secretar al Consiliului orășenesc), **Mariana Zabulica**, **Grigore Guțu**; II. **Ghenadie Tudos**, **Tatiana Barițcaia**, **Vera Ceban**, **Svetlana Duca**, **Valentina Gandrabur**, **Vladimir Cojocaru**, **Ivan Gumionăi**, **Valentina Senco**, **Stanislav Văscăuțan**, **Olga Prepeliță**; III. **Victor Ivanovici**, **Svetlana Codreanu**, **Natalia Cojocari**, **Lidia Leahu**, **Svetlana Postolache**, **Tatiana Cojocaru**, **Vladimir Caldare**

Aparatul Primăriei Soroca. Componenta funcțională

Nr.	Prenumele, numele	Funcția	Data nașterii
1	Victor Său	Primar	18.03.1971
2	Mihail Grabciuc	Viceprimar	21.03.1958
3	Feodosie Bordian	Viceprimar	21.09.1966
4	Marcel Bușan	Secretar al C/o	12.08.1975
5	Vladimir Caldare	Specialist	28.02.1971
6	Dorina Lisnic	Specialist	07.02.1979
7	Natalia Cojocari	Specialist	09.02.1977
8	Marina Zabulica	Specialist	30.07.1990
9	Ivan Gumeni	Specialist	20.05.1971
10	Ghenadie Tudos	Specialist	09.04.1989
11	Vladimir Cojocaru	Jurist	19.04.1958
12	Grigore Guțu	Arhitect	06.11.1966
13	Olga Prepeliță	Specialist	25.08.1989
14	Cristina Leșan	Specialist	10.07.1987
15	Vera Ceban	Secretară-dactilografă	01.01.1952
16	Lidia Leahu	Secretară-dactilografă	04.12.1956
17	Galina Pânzari	Contabil	13.04.1966
18	Antonina Andriuța	Contabil-șef	22.06.1955
19	Valentina Gandrabur	Contabil	20.08.1958
20	Svetlana Codrean	Contabil	05.10.1969
21	Tatiana Barițcaia	Contabil	24.04.1960
22	Tatiana Cojocaru	Contabil-casier	22.02.1992
23	Valentina Senco	Specialist	28.01.1961
24	Victor Ivanovici	Specialist	02.11.1967
25	Svetlana Duca	„-“	03.01.1960
26	Valeriu Postolachi	„-“	28.12.1956
27	Rodica Cemârtan	„-“	21.08.1964
28	Svetlana Postolache	„-“	13.03.1980
29	Steliana Imanverdieva	Mediator comunitar	25.03.1972
30	Stanislav Vascauțan	Conducător auto	06.11.1980
31	Eugenia Rusu	Dereticătoare	

Lista consilierilor în Consiliul Orășenesc Soroca Legislatura 2015 – 2019

Nr.	Numele, prenumele	Apartenența politică	Locul de muncă	Data nașterii
1	Todirean Iurie	PP „PN”	SRL „Agro-Bio-Mass”, administrator	12.06.1975
2	Televca Anastasia	PP „PN”	-	10.12.1981
3	Robu Iurie	PP „PN”	ÎI „Iurie Robu”, director	23.05.1965
4	Parașciac Andrei	PP „PN”	SRL „Strabag”	08.08.1986
5	Coșman Serghei	PP „PN”	SC „AMNG-KERNEL” SRL, jurist	08.01.1985
6	Todirean Ion	PP „PN”	-	01.12.1996
7	Pușcaș Maxim	PP „PN”	SRL „Arabcica-Lux”, director	13.02.1987
8	Bulat Nicolae	PLDM	Muzeul de istorie, director	10.02.1952
9	Jardan Vitalie	PLDM	Antreprenor	
10	Baș Vasile	PLDM	Liceul „C. Stere”, director	01.03.1970
11	Ciobanu Liudmila	PLDM	CMF Soroca, șef	13.10.1957
12	Leșco Artur	PLDM	SRL „FMC”, manager	02.07.1973
13	Cucicov Ion	PLDM	Inspectoratul „Intehagro”	25.11.1955
14	Bordian Ala	PSRM	-	
15	Cojocari Vasile	PSRM	Organizația teritorială PSRM Soroca, secretar	17.02.1963
16	Matei Iraida	PSRM	-	30.12.1991
17	Pilipețcaia Alla	PSRM	SRL „Debut-Sor”, director	04.07.1972
18	Vescu Vitalie	PSRM	-	12.02.1956
19	Vitcovașcaia Liudmila	PSRM	-	26.01.1959
20	Caldare Anatolie	PCRM	SA „Hidroinpx”, director	24.08.1951
21	Malîș Albert	PCRM	SA „Regia Apă-Canal Soroca”	16.09.1969
22	Popovschii Mihail	PCRM	ÎM „DGLC”	10.11.1949
23	Marcoci Mihai	BE „PPEM – Iurie Leancă”	SA „Drumuri-Soroca”, director	14.04.1958
24	Melnic Maxim	BE „PPEM – Iurie Leancă”	-	22.06.1984
25	Sîrghii Vadim	PDM	CRIS „Registru”, șef SEDP Soroca	10.04.1972
26	Babără Liliana	PL	IP „IHS”, manager	05.11.1972
27	Onică Boris	Independent	CA „Boris Onica”, avocat	02.05.1957

Consilierii în Consiliul Oraşenesc Soroca. Legislatura 2015 – 2019

De la stânga: I. Andrei Paraşciuc, Serghei Coşman, Iurie Robu, Ala Bordeian, Anastasia Televea, Liudmila Viţovscaia, Iraida Matei, Lilia Babără, Anatolie Caldare. În Vîtalie Vêscu, Boris Onică, Mihai Marcoci, Vasile Baş, Ludmila Ciobanu, Iurie Todirean, Vadim Sîrghii, Vîtalie Jardan, Ion Todirean, Vasile Cojocari, Maxim Melnic, Aliona Pîlpeţchii, Maxim Puşcas, Nicolae Bulat. Lipsesc în imagine: Artur Leşco, Ion Cucicov, Albert Maftş, Mihail Popovschi

Planul de acțiuni al Primăriei Soroca anul 2014 – 2020

Victor Său

Născut la 18 martie 1971 în
s. Țarigrad, Drochia.
Primar de Soroca
(Legislatura 2015-2019)

Fișier biografic:

1978–1986 – Elev, școala nr. 3, școala nr.1, Soroca.

1986–1990 – Elev, Tehnicumul Tehnologic, specialitatea tehnologconstructor, or. Sasovo, Rusia.

1990–1992 – Serviciul în Armata Sovietică.

1992–1997 – Intreprinzător, or. Săktâvkar, Republica Comi, Rusia.

1997–2007 – Director general, SRL „Navisor”, Soroca.

1999–2004 – Student, Universitatea de Stat din Moldova, facultatea Drept(ff), Chișinău.

2007–2011 – Primar de Soroca.

2011 –2015 - Președinte al raionului Soroca.

Din 2015 - Primar de Soroca.

Victor Său s-a născut în familia lui Valeriu și Zinaida Său, în satul Țarigrad, Drochia. Fratele mai mare Anatol (n.1967) și sora Inga (n.1987).

Este căsătorit (1990) cu Natalia Anohova (născută în 1971, în or. Săktâvkar, Republica Komi, Rusia), tehnolog-mobilier, actualmente director executiv al SRL „Navisor”.

Fiica Nelli (n.1990) - director general - Gospodăria Țărănească „Său Victor”, absolventă a USM și a Universității de Studii Politice și Economice Europene „C.Stere” (Chișinău), stabilită la Chișinău.

Fiica Valeria (n.1998), studiază la Colegiul Pedagogic „M.Eminescu”, iar fiul Artemii este elev în cl II la Liceul Teoretic „C.Stere” din Soroca.

Familia Său este o familie unită, membrii căreia se susțin reciproc în activitățile practicate. Susținerea morală și pozitiv-energetică în familie, este pe cât de dorită, pentru fiecare dintre membrii săi, pe atât de necesară, dat fiind faptul, că toate responsabilitățile, trebuie să fie onorate.

Realizări recente (6 luni) în funcția de primar:

Priorități: Amenajare! Curățenie!

- **repararea și amenajarea străzilor –Renașterii, Bolintineanu, Vasile Stroiescu;**
- **asfaltarea străzii Calea Bălțului;**
- **iluminarea, amenajarea străzilor centrale și lăturalnice;**
- **iluminarea drumului spre Planul Nou;**
- **instalarea, în raza orașului, a 600 tomberoane de gunoi;**
- **amenajarea cheiului râului Nistru (variantea albă-pietriș), până la Soroca Nouă;**
- **implementarea proiectului „O nouă viață pentru parcul „Paradis” din sectorul Soroca Nouă”(construirea scărilor decorative din beton, iluminarea, amenajarea, înverzirea);**
- **deschiderea a 3 grupe noi la grădinițele nr. 17, 13, 16.**

Planul de acțiuni 2014-2020

DIRECȚIA STRATEGICĂ 1. Facilitarea dezvoltării sectorului economic la standarde europene.

OBIECTIV SPECIFIC 1.1. Dezvoltarea unui sector economic atractiv în conformitate cu standardele europene, necesitățile investitorilor străini și întreprinderilor economice locale.

ACȚIUNI	PERIOADA	COST	RESPONSABIL	SURSE DE FINANȚARE	INDICATORI
1.1.1. Constituirea zonei industriale în regiunea centurii pe terenul de rezervă a orașului Soroca	2015-2018	18 mln lei	Primăria Soroca (întreprindere Municipală), ONG-uri locale și naționale	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, ADR Nord, Guvernul RM, Surse externe	20 afaceri lansate de către investitori noi 1000 de locuri noi de muncă create
1.1.2. Organizarea anuală a Forumului Internațional Investițional	2015-2018	3 mln lei	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, Guvernul RM, ONG-uri locale	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, ADR Nord, Guvernul RM, Surse externe	10 investitori noi anual atrași 100 de investitori potențiali sensibilizați
1.1.3. Constituirea Fondului Municipal pentru dezvoltarea la standarde europene a sectorului economic	2016-2018	10 mln lei	Primăria Soroca (instituție publică), ONG-uri locale și naționale	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, Guvernul RM Agenți Economici, Surse externe	1 instituție publică investițională viabilă 10 împrumuturi la cota 0 valorificate 10 întreprinderi cu produse și servicii la standarde europene
1.1.4. Organizarea expozițiilor de promovare a producătorilor autohtoni în zona europeană și în orașele înfrățite	2015-2018	3 mln lei	Primăria Soroca Camera de Comerț și Industrie. Agenți Economici	Primăria Soroca, Agenți Economici, Surse externe	10 expoziții organizate 15 contracte de exportare semnate
1.1.5. Constituirea unui pavilion expozițional în cadrul Palatului de Cultură	2017-2018	1 mln lei	Primăria Soroca ONG-uri locale Agenți Economici	Primăria Soroca, ADR Nord, Agenți Economici, Surse externe	1 pavilion expozițional funcțional 20 întreprinderi își promovează produsele
1.1.6. Crearea portalului electronic a sectorului economic municipal	2015-2018	300 mii lei	Primăria Soroca, ONG-uri locale, Agenți Economici	Primăria Soroca, ADR Nord Agenți Economici, Surse externe	1 portal funcțional 70 % din agenți economici sunt promovați în rețeaua internet

OBIECTIV SPECIFIC NR. 1.2. Dezvoltarea și oferirea de noi oportunități atractive la nivel local pentru specialiștii de înaltă calificare.

1.2.1. Atragerea investitorilor în domeniul serviciilor de sănătate prin oferirea spațiilor necesare, disponibile în proprietatea Primăriei or. Soroca	2015-2018	20 mln lei	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, Ministerul Sănătății	Primăria Soroca, Parteneriat public privat, Surse externe	1 complex privat cu servicii medicale private funcțional 50 de locuri de muncă noi create
1.2.2. Oferirea locuințelor pentru tineri specialiști	2017-2018	10 mln lei	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, Guvernul RM, ONG-uri locale și naționale	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, Guvernul RM Surse externe	1 bloc locativ construit 40 de locuințe oferite tinerilor specialiști de înaltă calificare
1.2.3. Organizarea cursurilor de calificare specialiștilor din APL la cerințele standardelor europene	2015-2018	2 mln lei	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, ONG-uri locale și naționale	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, Ministerul Agriculturii, ADR Nord, Surse externe	100 de specialiști din APL au calificarea la nivelul și cerințele standardelor europene

OBIECTIV SPECIFIC NR. 1.3. Crearea și îmbunătățirea condițiilor de dezvoltare și extindere a pieței de desfacere a producătorilor agricoli prin asigurarea unei creșteri calitative și sporirea competitivității produselor autohtone în raport cu cele străine.

1.3.1. Constituirea și amenajarea a 4 piețe agricole suplimentare la standarde europene (în regiunea Hidroimpex, LT Ion Creangă, str. Viilor și Supraten)	2015-2018	12 mln lei	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, Ministerul Agriculturii, ONG-uri locale	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, Ministerul Agriculturii, ADR Nord, Surse externe	4 piețe agricole moderne la standarde europene funcționale 20 de agenți economici își realizează producția agricolă direct fără intermediari
1.3.2. Reamenajarea a 2 piețe existente la standarde europene (în regiunea Centru și Autogării)	2015-2018	10 mln lei	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, Ministerul Agriculturii, Agenți economici, ONG-uri locale și naționale	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, Ministerul Agriculturii, ADR Nord, Agenți Economiști, Surse externe	2 piețe agricole reamenajate la standarde europene 50 agenți economici își realizează producția în condiții îmbunătățite
1.3.3. Organizarea iarmarocului agricol lunar cu valorificarea tradițiilor etno- folclorice	2015-2018	300 mii lei	Primăria Soroca, Agenți Economiști	Primăria Soroca, Agenți Economiști	12 iarmaroace organizate în fiecare an 50 agenți economici din domeniul agrar își promovează produse și le realizează direct fără intermediari

DIRECȚIA STRATEGICĂ 2. VALORIFICAREA ȘI PROMOVAREA POTENȚIALULUI TURISTIC

OBIECTIV SPECIFIC NR. 2.1. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii locale, inclusiv a transportului auto și fluvial de conexiune cu Ucraina, ceea ce va contribui la atragerea investitorilor în domeniul turismului.

2.1.1. Construcția podului peste râul Nistru	2015-2018	360 mln lei	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, Guvernul RM	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, Guvernul RM, Surse externe	1 pod peste râul Nistru construit și funcțional
2.1.2. Constituirea serviciului de transport public cu utilizarea troleibuzelor pe ruta Volovița-Soroca-Egoreni	2015-2018	500 mln lei	Primăria Soroca, (Întreprindere Municipală), Consiliul Raional Soroca, Guvernul RM, ONG-uri locale și naționale	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, ADR Nord, Guvernul RM, Surse externe	50 de troleibuze oferă servicii de transport pentru 20 mii locuitori din orașul Soroca, Volovița și Egoreni
2.1.3. Reconstrucția capitală a drumului pe porțiunea Volovița-Soroca inclusiv reconstrucția capitală a podului Bechir	2015-2018	80 mln lei	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, Guvernul RM	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, ADR Nord, Guvernul RM, Surse externe	Accesul vizitatorilor în orașul Soroca este pe un drum și un pod reconstruit la standarde europene
2.1.4. Constituirea și construcția unei străzi pietonale (str. Pușkin - str. Ștefan cel Mare - str. Negruzzi)	2015-2018	10 mln lei	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, Agenții Economice, ONG-uri locale și naționale	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, ADR Nord Guvernul RM, Surse externe	2 km de stradă a fost reconstruită capital pentru accesul pietonal și servicii turistice
2.1.5. Iluminarea cu aplicarea tehnologiilor de utilizarea energiei solare pe străzile și stradelele principale, pacuri și locurile publice aglomerate	2016-2018	6 mln lei	Primăria Soroca, ONG-uri locale și naționale	Primăria Soroca, ADR Nord, Fondul Ecologic Național, Surse externe	100 % de iluminare stradală din orașul Soroca se efectuează cu utilizarea energiei solare
2.1.6. Renovarea capitală a drumurilor principale de acces intern	2015-2018	600 mln lei	Primăria Soroca	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, ADR Nord, Guvernul RM, Surse externe	90 km de drumuri interne au fost reconstruite capital la standarde europene

OBIECTIV SPECIFIC NR. 2.2. Promovarea pe plan național și internațional a orașului Soroca ca destinație turistică și organizarea sistematică a măsurilor culturale destinate pentru turiști, inclusiv prin dezvoltarea meșteșugurilor populare în special cele ale grupurilor etnice conlocuitoare.

2.2.1. Includerea orașului Soroca în circuitul turistic internațional (Asociația Internațională a Circuitelor Turistice ISTA)	2017-2018	800 mii lei	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, ONG-uri locale și naționale	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, Surse externe	Orașul Soroca este recunoscut în plan internațional ca obiectiv turistic
2.2.2. Susținerea și dezvoltarea pieței de desfacere pentru meșteșugari din preajma cetății vechi	2015-2018	1 mln lei	Primăria Soroca, Ministerul Culturii, ONG-uri locale, Agenți Economici	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, ADR Nord, Surse externe	50 de meșteșugari își realizează producția autohtonă în condiții adaptate la anturajul turistic al orașului Soroca
2.2.3. Organizarea anuală a Festivalului meșteșugarilor „Sufletul Pietrei”	2015-2018	6 mln lei	Primăria Soroca, Consiliul Raional, Ministerul Culturii, ONG-uri locale, Agenți Economici	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, Agenți Economici, Surse externe	3 ediții a festivaluri desfășurate Peste 30 de meșteri cioplitori în piatră și-au promovat produsele proprii Peste 100 de obiecte de artă produse și instalate în orașul Soroca
2.2.4. Susținerea constituirii Clubului Internațional al Băștinașilor orașului Soroca	2015-2018	500 mii lei	Primăria Soroca, Cetățeni individuali	Primăria Soroca, Cetățeni individuali, Surse externe	1 asociație a băștinașilor funcțională Peste 30 de măsuri realizate pentru promovarea orașului peste hotare
2.2.5. Constituirea și amenajarea rutelor turistice interne	2016-2018	500 mii lei	Primăria Soroca, ONG-uri locale	Primăria Soroca, Surse externe	3 rute turistice amenajate în orașul Soroca
2.2.6. Producerea unui film promoțional despre orașul Soroca	2015-2018	900 mii lei	Primăria Soroca, Ministerul Culturii, ONG-uri locale și naționale	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, Surse externe	1 film produs 20 000 de CD-uri distribuite turiștilor Peste 500 mii de vizualizări în rețeaua internet
2.2.7. Organizarea iarmarocului anual al meșteșugarilor	2015-2018	1 mln lei	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, Ministerul Culturii, Meșteri populari, ONG-uri locale	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, Surse externe	3 ediții a iarmarocului desfășurate Peste 50 de meșteri populari și-au promovat produsele
2.2.8. Organizarea și desfășurarea concursului a legendelor populare despre orașul Soroca	2016	20 mii lei	Primăria Soroca	Primăria Soroca	Sunt distribuite peste 10 legende populare brand despre orașul Soroca

OBIECTIV SPECIFIC NR. 2.3. Protejarea și conservarea patrimoniului național de valoare turistică în scopul asigurării unei promovări eficiente și accesibile tuturor vizitatorilor.

2.3.1. Restaurarea monumentelor istorice incluse în cele 4 zone istorice a landşaftului urban: Zona „Bujăruca”, Zona „Muntoasă”, Zona „Medievală”, Zona „Centrală”.	2015-2018	200 mln lei	Primăria Soroca, Ministerul Culturii, Persoane particulare, ONG-uri locale și naționale	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, Guvernul RM, Surse externe	Au fost restaurate cel puțin 15 monumente istorice din orașul Soroca
2.3.2. Editarea unui Catalog al Monumentelor Istorice din orașul Soroca	2016	300 mii lei	Primăria Soroca, ONG-uri locale	Primăria Soroca, Surse externe	1 catalog editat 1000 de persoane au primit catalogul cu date despre monumentele istorice
2.3.3. Amenajarea la standarde europene a zonei „Peștera lui Bechir”	2017-2018	3 mln lei	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, Ministerul Mediului, Ministerul Culturii, ONG-uri locale	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, ADR Nord, Fondul Ecologic Național, Surse externe	Zona naturală „Peștera lui Bechir” este amenajată la standarde europene pentru a fi vizitată de turiști

DIRECȚIA STRATEGICĂ 3. MODERNIZAREA ȘI DIVERSIFICAREA SERVICIILOR SOCIALE, CULTURALE ȘI EDUCATIONALE. e a infrastructurii sportive orășenești OBIECTIV SPECIFIC NR. 3.1. Reconstrucția capitală și modernizarea la cerințele internaționale

3.1.1. Reconstrucția capitală a Stadionului Central	2016-2018	100 mln lei	Primăria Soroca, Ministerul Tineretului și Sportului, Federații sportive, ONG-uri	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, Guvernul RM, Surse externe	1 stadion reconstruit capital și funcțional la standarde internaționale
3.1.2. Reconstrucția capitală a infrastructurii și dotarea cu utilaj a Școlii Sportive Orășenești	2015-2018	5 mln lei	Primăria Soroca, Școala Sportivă, Ministerul Tineretului și Sportului, ONG-uri locale	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, Guvernul RM, Surse externe	Școala Sportivă Orășenească este reconstruită capital și dotată la cerințele internaționale Peste 300 de tineri practică sportul în condiții îmbunătățite
3.1.3. Construcția unui Complex Sportiv Polivalent	2015-2018	150 mln lei	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, Ministerul Tineretului și Sportului, ONG-uri locale	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, Guvernul RM, Surse externe	un complex sportiv polivalent funcțional Peste 1000 de tineri practică sportul la standarde europene

3.1.4. Reconstrucția capitală a stadioanelor mici și a altor spații pentru practicarea sportului din cartiere	2015-2018	20 mln lei	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, Ministerul Tineretului și Sportului, ONG-uri locale	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, Surse externe	5 stadioane reconstruite capital 15 spații din cartiere au fost reconstruite capital Peste 2000 de persoane practică sportul în condiții îmbunătățite
---	-----------	------------	--	--	---

OBIECTIV SPECIFIC NR. 3.2. Constituirea și dezvoltarea unei rețele unice de servicii sociale în parteneriat cu sectorul asociativ și cu autoritățile publice de nivel raional și central.

3.2.1. Constituirea unui Consiliu Consultativ de Planificare și Operare a Serviciilor Sociale din orașul Soroca	2015	10 mii lei	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, Instituții publice de stat, ONG-uri locale și naționale	Primăria Soroca, Surse externe	Peste 30 de prestatori de servicii sociale sunt membri ai Consiliu Consultativ de Planificare și Operare a Serviciilor Sociale din orașul Soroca. Intervenția serviciilor sociale în orașul Soroca este prin decizia comună a prestatorilor de servicii
3.2.2. Constituirea unei Fundații de Ajutor Social pentru cetățenii din Soroca	2017-2018	40 mii lei	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, ONG-uri locale și naționale	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, Agenții Economici, Cetățeni individuali Surse externe	Serviciile sociale din comunitate sunt cofinanțate de către Fundația de Ajutor Social
3.3.3. Constituirea unui centru social pentru persoane în etate cu nevoi speciale	2017-2018	7 mln lei	Primăria Soroca, ONG-uri locale și naționale	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, FISIM, Guvernul RM, Surse externe	1 centru social pentru bătrâni funcțional Anual sunt îngrijiiți peste 200 de persoane în etate cu nevoi speciale

OBIECTIV SPECIFIC NR. 3.3. Oferirea tinerilor, în parteneriat cu sectorul asociativ, a unor noi oportunități în domeniul educației non-formale, timp liber, planificarea carierei și integrarea pe piața muncii.

3.3.1. Contribuirea la suplinirea și dezvoltarea Fondului pentru Tineri Soroca	2015-2018	150 mii lei	CRT DACIA, Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, Ministerul Tineretului și Sportului, CRT DACIA, Surse externe	Minim 20 de proiecte ale tinerilor sunt susținute de Fondul pentru Tineri
3.3.2. Acordarea suportului necesar pentru dezvoltarea Consiliului Local al Tinerilor din orașul Soroca	2015-2018	150 mii lei	CLT Soroca, CRT DACIA, Primăria Soroca	Primăria Soroca, CRT DACIA, Surse externe	Anual minim 400 de tineri sunt implicați în consultarea procesului decizional
3.3.3. Amenajarea spațiilor pentru petrecerea timpului liber	2015-2018	5 mln lei	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, CRT DACIA, CLT Soroca, ONG- uri locale	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, Fondul pentru Tineri, Ministerul Tineretului și Sportului, Surse externe	Minim 5 spații sunt amenajate pentru petrecerea timpului liber pentru tineri
3.3.4. Lansarea unui Program de granturi municipal pentru ONG- uri pentru crearea de noi oportunități în domeniul educației non-formale, timp liber, planificarea carierei și integrarea pe piața muncii.	2017-2018	200 mii lei	Primăria Soroca	Primăria Soroca	Anual sunt susținute financiar câte 10 proiecte a câte 20 mii lei implementate de ONG-urile locale

DIRECȚIA STRATEGICĂ 4. PROTECȚIA MEDIULUI AMBIANT ȘI UTILIZAREA RAȚIONALĂ A RESURSELOR ENERGETICE.

OBIECTIV SPECIFIC NR. 4.1. Crearea și dezvoltarea unui mecanism eficient de gestionarea a apelor pentru consumul cetățenilor și sectorul privat, asigurând epurarea acestora la cele mai noi standarde internaționale.

4.1.1 Construcția stației de epurare a apelor reziduale	2015-2018	40 mln lei	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, Ministerul Mediului, ONG-uri, SA „Regia Apă - Canal” Soroca	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, Guvernul RM, Surse externe	O stație de epurare a apelor reziduale la nivelul standardelor europene funcțională
4.1.2. Extinderea la 100% a rețelei de canalizare	2015-2018	20 mln lei	Primăria Soroca, SA „Regia Apă - Canal” Soroca	Primăria Soroca, Surse externe	20 km de rețea de canalizare construită și funcțională Toți consumatorii de apă sunt conectați la rețeaua de canalizare a apelor reziduale.

4.1.3. Reconstrucția capitală la standarde europene a infrastructurii izvoarelor și fântânilor publice	2015-2018	5 mln lei	Primăria Soroca, ONG-uri locale	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, Fondul Ecologic Național, Surse externe	Peste 50 de fântâni și izvoare au o infrastructură reconstruită capital Apa din fântânile publice sunt protejate conform normelor sanitare
4.1.4. Organizarea campaniilor de sensibilizare a cetățenilor cu privire la gestionarea apelor din gospodării	2017-2018	80 mii lei	Primăria Soroca, Ministerul Mediului, ONG-uri locale și naționale	Primăria Soroca, Fondul Ecologic național, Surse externe	Peste 20 000 de cetățeni au fost informați despre gestionarea apelor în gospodării

OBIECTIV SPECIFIC NR. 4.2. Dezvoltarea infrastructurii necesare de reamenajare a zonelor de agrement public, cu păstrarea biodiversității și genofondului, integrității sistemelor naturale, valorilor naționale istorice și culturale, inclusiv reconstrucția capitală a infrastructurii de protecție a orașului în cazurile de inundație a râului Nistru.

4.2.1. Reconstrucția zidului de protecție de pe malul râului Nistru	2016-2018	300 mln lei	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, Ministerul Mediului, ONG-uri locale și naționale	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, Fondul Ecologic Național, ADR Nord, Guvernul RM, Surse externe	Zidul de protecție de pe malul râului Nistru este reconstruit capital și protejează 100 % în cazurile de inundații
4.2.2. Reconstrucția capitală a infrastructurii parcurilor din orașul Soroca	2015-2018	15 mln lei	Primăria Soroca, Consiliul raional Soroca, ONG-uri locale	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, Fondul Ecologic Național, ADR Nord, Surse externe	5 parcuri orașenești au o infrastructură reconstruită capital și sunt atractive pentru agrementul public
4.2.3. Construcția unei plaje pe malul râului Nistru	2016-2018	3 mln lei	Primăria Soroca, Agenți economici, ONG-uri locale	Primăria Soroca, Agenți economici, Surse externe	1 plajă este construită și este funcțională cu capacitatea de a deservii peste 1000 de persoane

OBIECTIV SPECIFIC NR. 4.3. Inițierea și facilitarea procesului de reconstrucție a infrastructurii imobilelor în vederea conservării energiei termice și redarea unui aspect modern a orașului.

4.3.1. Elaborarea unui proiect de reconstrucția imobilelor existente, construite în perioada sovietică, la un concept nou cu un design de atractivitate turistică	2015-2016	300 mii lei	Primăria Soroca, ONG-uri locale și naționale	Primăria Soroca, Surse externe	1 proiecte elaborat de reconstrucția imobilelor construite în perioada sovietică, cu un design de atractivitate turistică
---	-----------	-------------	--	--------------------------------	---

4.3.2. Reconstrucția clădirilor multietajate din regiunea Centru	2016-2018	35 mln lei	Primăria Soroca, Direcția Gospodăriei Locativ Comunale, Proprietarii de imobile, ONG-uri locale	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, ADR Nord, Proprietarii de imobile, Surse externe	Cel puțin 5 clădiri multietajate sunt reconstruite capital cu conservarea energiei termice și cu redarea unui aspect modern orașului
4.3.3. Reconstrucția clădirilor multietajate din regiunea Soroca Nouă	2016-2018	105 mln lei	Primăria Soroca, Direcția Gospodăriei Locativ Comunale, Proprietarii de imobile, ONG-uri locale	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, ADR Nord, Proprietarii de imobile, Surse externe	Cel puțin 15 clădiri multietajate sunt reconstruite capital cu conservarea energiei termice și cu redarea unui aspect modern orașului
4.3.4. Reconstrucția clădirilor multietajate din regiunea Bojerouca	2016-2018	70 mln lei	Primăria Soroca, Direcția Gospodăriei Locativ Comunale, Proprietarii de imobile, ONG-uri locale	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, ADR Nord, Proprietarii de imobile, Surse externe	Cel puțin 10 clădiri multietajate sunt reconstruite capital cu conservarea energiei termice și cu redarea unui aspect modern orașului
4.3.5. Reconstrucția clădirilor multietajate din regiunea Colegiul Agricol - Hidroimpex	2016-2018	25 mln lei	Primăria Soroca, Direcția Gospodăriei Locativ Comunale, Proprietarii de imobile, ONG-uri locale	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, ADR Nord, Proprietarii de imobile, Surse externe	Cel puțin 5 clădiri multietajate sunt reconstruite capital cu conservarea energiei termice și cu redarea unui aspect modern orașului

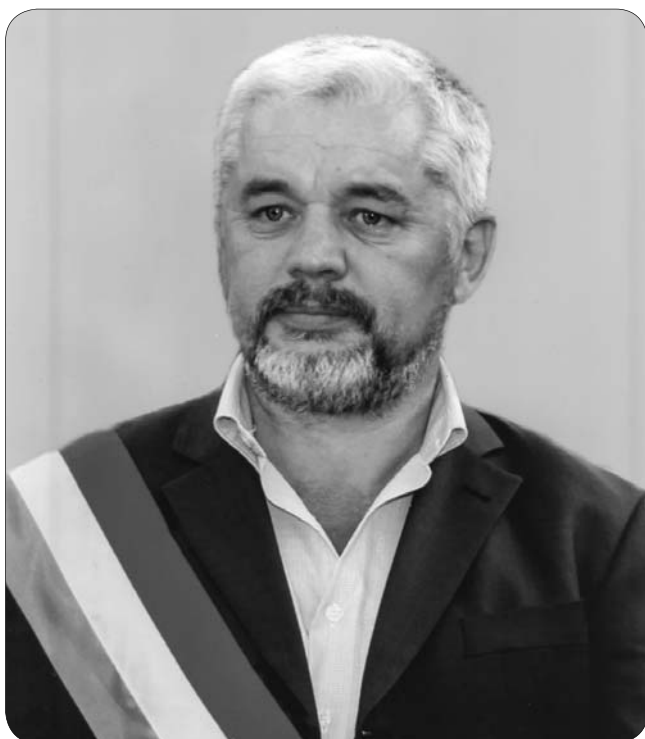
OBIECTIV SPECIFIC NR. 4.4. Reconstrucția capitală a albiei râului Racovăț, a infrastructurii din zona râului, inclusiv a canalelor orașenești de scurgerea apelor, precum și amenajarea teritoriului din preajma lacului Ivancea.

4.4.1. Reconstrucția lacului de acumulare „Ivancea” cu îndreptarea și curățirea albiei râului Racovăț	2015	7 mln lei	Primăria Soroca	Primăria Soroca, Fondul Ecologic Național, Surse externe	Albia râulețului Racovăț este curățată pe o lungime de cca 2.6 km 1,5 ha plantată cu 1985 de arbuști Lacul Ivancea reconstruit
4.4.2. Reconstrucția capitală a canalelor de scurgere a apelor	2015-2018	10 mln lei	Primăria Soroca Consiliul Raional Soroca ONG-uri locale	Primăria Soroca, Consiliul Raional Soroca, ADR Nord, Fondul Ecologic Național, Surse externe	Peste 25 de km de canale de scurgere reconstruite capital și asigură scurgerea apelor fără riscuri de inundații

OBIECTIV SPECIFIC NR. 4.5. Modernizarea procesului de colectare, sortare, reciclare și depozitare a deșeurilor conform cerințelor și standardelor europene.

4.5.1. Desfășurarea campaniilor de sensibilizare a cetățenilor cu privire la depozitarea și gestionarea deșeurilor	2015-2018	100 mii lei	Primăria Soroca, Ministerul Mediului, Direcția Gospodăriei Locativ Comunale, ONG-uri locale	Primăria Soroca, Fondul Ecologic Național, Surse externe	Peste 10 000 de locatari sunt sensibilizați cu privire la procedurile de depozitare și gestionare a deșeurilor
4.5.2. Construcția depozitului ecologic regional	2015-2016	10 mln lei	Primăria Soroca, Ministerul Mediului, Direcția Gospodăriei Locativ Comunale, ONG-uri locale	Primăria Soroca, ADR Nord, Fondul Ecologic Național, Surse externe	1 depozit ecologic construit și amenajat în or. Soroca
4.5.3. Construcția punctelor de colectare selectivă a deșeurilor la nivelul standardelor europene	2015-2016	4 mln lei	Primăria Soroca, Ministerul Mediului, Direcția Gospodăriei Locativ Comunale, ONG-uri locale	Primăria Soroca, ADR Nord, Fondul Ecologic Național, Surse externe	Sunt funcționale 26 de puncte de colectare selectivă a deșeurilor
4.5.4. Construcția stației de sortare a deșeurilor	2015-2017	10 mln lei	Primăria Soroca, Ministerul Mediului, Direcția Gospodăriei Locativ Comunale, ONG-uri locale	Primăria Soroca, ADR Nord, Fondul Ecologic Național, Surse externe	1 stație de sortare funcționale Anual peste 2 mii de tone de deșeuri sunt sortate și expuse spre reciclare
4.5.5. Modernizarea procesului de colectarea deșeurilor	2015-2018	8 mln lei	Primăria Soroca, Ministerul Mediului, Direcția Gospodăriei Locativ Comunale, ONG-uri locale și naționale	Primăria Soroca, ADR Nord, Fondul Ecologic Național, Surse externe	4 auto compactoare noi pentru transportarea deșeurilor funcționale 1 autospecială nouă de acumulare deșeurilor stradale funcțională 250 pubele de 1,1 m3 și 3000 pubele de 0,25 m3 administrate de locatari
4.5.6. Consolidarea instituțională a Direcției Gospodăriei Locativ Comunale	2015-2018	3 mln lei	Primăria Soroca, Ministerul Mediului, Direcția Gospodăriei Locativ Comunale, ONG-uri locale	Primăria Soroca, ADR Nord, Fondul Ecologic Național, Surse externe	Întreprinderea este gestionată de un sistem electronic automatizat Personalul este supus formării profesionale anuale Întreprinderea este dotată cu utilajul și echipamentul necesar pentru a asigura un management eficient de gestionare a deșeurilor

Primăria satului Egoreni

Victor Mutruc
Primarul satului Egoreni

Componenta primăriei satului Egoreni

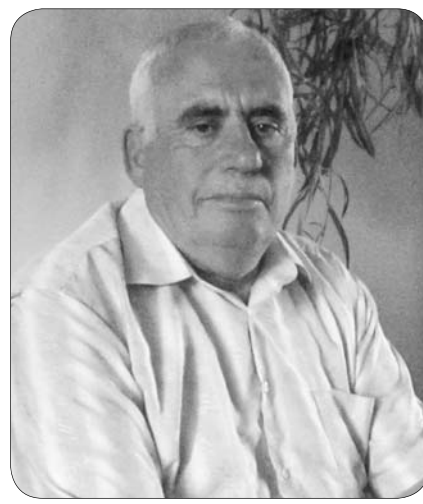
Livia Cebotari
secretarul Consiliului sătesc

Vera Cebotari
contabil-șef

Valentina Nichitov
specialist percepție fiscală

Mihail Ciolacu
sp. în reglement. regim.prop.funciare

Satul Egoreni

Denumirea oficială a acestei unități administrativ-teritoriale de nivelul I - este **satul Egoreni, raionul Soroca, Republica Moldova.**

În componența unității administrativ-teritoriale Egoreni intră și cătunul Lunci, situat la o distanță de 3 km de sat, în aval pe partea dreaptă a Nistrului, neatestat documentar și care este parte componentă a satului Egoreni.

Satul Egoreni (de la Egor(Gheorghe Cerchez) - numele proprietarului moșiei la 1836), este **atestat documentar** în luna **februarie anul 1852**, cu denumirea de **Egorovca** și este situat în partea de nord-est a Republicii Moldova, pe malul drept al râului Nistru, la o distanță de 5 km de centrul raional Soroca.

Localitatea de reședință a unității administrativ-teritoriale este satul Egoreni.

Primul colhoz întemeiat în Egoreni în 1948-49, s-a numit „**S. Lazo**”, **președinte fiind Simion Ceban.**

Colhozul s-a specializat în **creșterea legumelor**, fiind primul în raion, care a sădit 12 hectare de roșii și castraveți (în anul 1950), pentru vânzare.

În 1952 colhozul „S.Lazo” este **unit** cu cel din **Bujărăuca**, iar în 1958 cu cel din **Cosăuți**. În 1967 s-a format **sovhozul „Ovoșcevod”** („Legumicultorul”), directori ai căruia au fost **Afanasie Ouș**, apoi **Constantin Grigor**. După prăbușirea URSS în 1991, sovhozul „Ovoșcevod” a fost lichidat, în baza lui fiind formată pentru o perioadă gospodăria „Egoreni”. Apoi, conform noilor reforme agrare din RM, s-a început privatizarea (cota de teren la Egoreni-1,99ha), care s-a terminat în anul 2000.

Autoritățile administrației publice locale, care realizează și asigură autonomia locală sunt :

- **Consiliul sătesc** cu autoritate deliberativă, în componența a **9 consilieri**, aleși în baza Codului electoral, care activează în temeiul Legii privind administrația publică locală, a Legii privind statutul alesului local și a Regulamentului său;
- **Primăria satului**, creată la **3 februarie anul 1986**, prin decretul Prezidiului Sovietului Suprem al RSSM;
- **Primarul satului**, ales în mod democratic de locuitorii satului, în baza Legilor RM.

Componența aparatului primăriei, conform statelor de personal:

Primar; Secretar al Consiliului; Contabil-șef; Specialist pentru reglementarea regimului funciar; Specialist în percepție fiscală.

Populația satului Egoreni, conform ultimului recensământ, constituie **1079 de persoane**, inclusiv **10 locuitori ai cătunului Lunci**, dintre care **94 % sunt moldoveni**, **4 % ucraineni** și **2 % ruși**. Numărul de **gospodării casnice** este de **387**.

Patrimoniul unității administrativ-teritoriale Egoreni îl constituie **bunurile mobile și imobile**, care anual sunt inventariate, **fiind administrate de către Consiliul sătesc și primar.**

Suprafața totală a terenurilor constituie **2002, 36 ha.**

Terenuri cu destinație agricolă - **1486 ha**, inclusiv: **arabil – 1266,79 ha; livezi 204,8 ha; nuci -3,3 ha; alte terenuri -11,11 ha; grădini - 199,81 ha.**

Terenuri din fondul de rezervă a primăriei - **232 ha; Pășuni - 112 ha.**

Instituțiile bugetare din subordinea primăriei Egoreni, care activează pe teritoriul satului: **grădinița de copii; biblioteca satească; căminul cultural sateesc.**

În sat mai activează:

-**oficiul medicului de familie**(1 medic de familie și 2 asistente medicale), care se află în subordinea Spitalului raional Soroca; - **oficiul poștal**, în subordinea ÎS „Poșta Moldovei”; - **5 unități comerciale particulare**; - **magazinul Cooperăției de Consum**; - **stația telefonică**, cu circa 300 de abonați.

Gimnaziul satului, înființat în anul 1962 - ca școală medie incompletă(cu statut de gimnaziu din anul 1999), a **fost lichidat**, în urma reformelor învățământului din RM, **în anul 2015**. În prezent toți elevii din sat învață la liceele din orașul Soroca, fiind transportați cu autobuse școlare.

Cele mai apropiate stații de cale ferată se află la **55 km - Florești** și **56 km – Drochia.**

Agenți economici ce activează pe teritoriul Primăriei:

-**activitate agricolă- SRL „Diamax-Agro”, AMG”Kernel”SRL, SRL „Ilina”;**
- **activitate de extragere și comercializare a pietrei în carierele satului-SA „Fabrica Materialelor de Construcție”, SRL „Scala-Agrovim”, SRL ”VEER”, SRL „Piatra decorativă”, SRL „Diamax-Agro”.**

Biserica satului cu hramul „**Nașterea Maicii Domnului**”, ridicată în 1912, a fost închisă în anul 1959 și redeschisă în anul 1989. În prezent paroh al bisericii este preotul Teodor Popovivi.

Lista consilierilor în Consiliul sătesc Egoreni. Legislatura 2015-2019

Nr.	Numele, prenumele	Formațiunea politică
1	Ion Coțaga	Partidul Democrat din Moldova
2	Mihail Morari	Partidul Democrat din Moldova
3	Vasile Potlog	Partidul Democrat din Moldova
4	Sergiu Petraș	Partidul Democrat din Moldova
5	Igor Ceban	Partidul Socialiștilor din RM
6	Arcadii Zagorodniuc	Partidul Socialiștilor din RM
7	Petru Gori	Partidul Socialiștilor din RM
8	Dina Ungureanu	Partidul Liberal Democrat
9	Vladimir Rusnac	Partidul Liberal Democrat

Ion Coțaga***Mihail Morari******Vasile Potlog******Sergiu Petraș******Igor Ceban******Arcadii Zagorodniuc******Petru Gori******Dina Ungureanu******Vladimir Rusnac***

Lista salariaților bugetari din Primăria Egoreni

Nr.	Prenumele, numele	Funcția
1.	Petru Țarălungă	Șeful căminului cultural sătesc
2.	Liudmila Petraș	Șefa bibliotecii sătești
3.	Iulia Mutruc	Directorul grădiniței de copii „Poienița veselă”
4.	Viorica Zagorodniuc	Asistent social comunitar

Petru Țarălungă

Liudmila Petraș

Iulia Mutruc

Viorica Zagorodniuc

Lista consilierilor în Consiliul sătesc Egoreni Legislatura 2011-2015

Nr.	Numele, prenumele	Formațiunea politică
1	Ion Coțaga	Partidul Democrat din Moldova
2	Valentin Chetrari	Partidul Democrat din Moldova
3	Mihail Morari	Partidul Democrat din Moldova
4	Vasile Potlog	Partidul Democrat din Moldova
5	Valentina Gudima	Partidul Comuniștilor din RM
6	Andrei Mînzat	Partidul Comuniștilor din RM
7	Nicolai Poștari	Partidul Comuniștilor din RM
8	Dina Ungureanu	Partidul Liberal Democrat
9	Vladimir Rusnac	Partidul Liberal Democrat

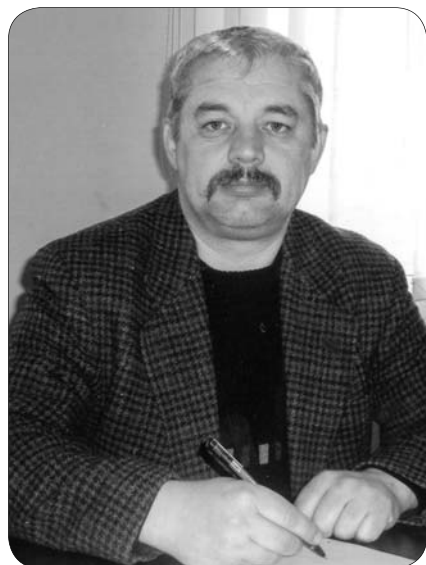

Inaugurarea primarului V.Mutruc, 2015. De la stânga: I.Coțaga, V.Guțu Gh.Muntean, E.Agachi, V.Nicuță

Realizările Primăriei Egoreni, pe parcursul anilor 2003-2015

Nr.	Realizări	Anul	Costul
1	Construcția cazangeriei și reparația sistemului de încălzire la sediul Gimnaziului local	Octombrie - decembrie, 2003	83 mii lei
2	Lucrări de reparație la sediul gimnaziului Egoreni	Iunie-august, 2004	61 mii lei
3	Reparația curentă a birourilor din sediul primăriei și schimbarea ferestrelor / din lemn /	2004	36 mii lei
4	Reparația curentă a bibliotecii satești și a sălii de club	2004	42 mii lei
5	Reparația drumurilor din localitate	2005	27 mii lei
6	Schimbarea acoperișului la grădinița de copii / sediu vechi/	2005	80 mii lei
7	Construcția gazoductului – I etapă și gazificarea gimnaziului	2007	299.342 mii lei
8	Construcția cazangeriei noi și a sistemului de încălzire pe gaz natural la gimnaziu	2008	447 mii lei
9	Edificarea monumentului „Intrarea în sat”	2008	20 mii lei
10	Edificarea monumentului ”Răstignirea”	2008	15 mii lei
11	Procurarea mobilierului la primărie	2008	36 mii lei
11	Schimbarea ușilor și ferestrelor din termopan la clădirea gimnaziului	2009	248.7 mii lei
12	Construcția parțială a sistemului de încălzire la grădinița de copii / sediul vechi/	2009	92 mii lei
13	Lucrări de reparații interioare în sala de club, inclusiv cu instalarea teracotei	2010	47 mii lei
13	Construcția gazoductului, etapa II și gazificarea grădiniței de copii (sediul vechi)	2011	809,7 mii lei
14	Schimbarea ușilor și a ferestrelor din termopan la sediul primăriei, inclusiv la club, oficiu poștal, bibliotecă	2012	50.1 mii lei
15	Reparația capitală a drumurilor locale	2012	399,0 mii lei
16	Construcția apeductului în satul Egoreni	2013	7 mln lei oferiti de BERD
17	Lucrări de reparație a oficiilor din sediul primăriei	2014	
18	Schimbarea acoperișului la sediul primăriei	2014	76 mii lei
19	Reparația grădiniței de copii	2014	184.6 mii lei
20	Modernizarea bibliotecii satești	2015	76.3 mii lei ”Proiectul Novateca”
21	Procurarea mobilierului la grădinița de copii	2015	80.0 mii lei FISM
22	Amenajarea unui teren de joacă la grădinița de copii	2015	160,9 mii lei
23	Lucrări de reparație la grădinița de copii , inclusiv: reconstrucția blocului sanitar , a bucătăriei , schimbarea podelelor din teracotă	2015-2016	236.0 mii lei FISM
24	Lucrări de salubritate și amenajare a localității	anual	10 mii lei

Victor Mutruc – primar de Egoreni, la al IV-lea mandat!

Victor Mutruc

Născut la 29 martie 1962 în satul
Egoreni, Soroca

Primar al satului Egoreni, profesor de
istorie și drept, medic veterinar.

Fișier biografic

1969 – 1977 - Elev, școala de 8 ani Egoreni.

1977 – 1979 - Elev, școala medie nr.1, Soroca.

1979 – 1980 - Muncitor, Uzina de Utilaj Tehnologic, Soroca.

1980 – 1985 - Student, Institutul Agricol „M.Frunze”, f-tatea
de medic veterinar, Chișinău.

1989 – 1994 - Student (secția ff), USM, f-tatea
istorie, Chișinău.

1985 – 1997 - Medic veterinar, apoi șef secție cadre, gospodă-
ria agricolă „Ovoșcevod”, Egoreni.

1997 – 1999 - Profesor de istorie și drept, școala profesională,
Soroca.

1999 – 2003 - Specialist principal, Prefectura județului Soroca,
Direcția Servicii publice desconcentrate, Soroca.

Din 2003 – până în prezent - Primar al satului Egoreni.

Victor Mutruc s-a născut în familia lui Grigore și Elena Mutruc. **Tatăl, născut la 20 februarie 1936**, absolvent a 10 clase în școala sovietică, acum fiind pensionar, a lucrat în sovhozul „Ovoșcevod” Egoreni, deținând în diferite perioade, diferite funcții - șofer, șef de garaj, șef de gospodărie, șef al stației de alimentare cu petrol. **Mama, Elena (Zagorodniuc) Mutruc**, născută la 7 ianuarie 1941 în Egoreni, a lucrat o perioadă în sovhoz, apoi în cadrul Asociației „Obșcepit”(Alimentația publică) Soroca, vânzătoare în cafeneaua „Pescăruș” din Egoreni, de unde s-a și pensionat. **V. Mutruc are doi frați – Arcadie și Valeriu**. Arcadie, fratele mai mare, născut la 9 octombrie 1960, a absolvit Institutul Agricol, facultatea de Medic veterinar și în timpul de față este angajat la Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor(ANSA), fiind stabilit la Chișinău. Fratele mai mic Valeriu (8.11.1966 -10.05.2010), a fost un om extraordinar, pe care, din păcate, Dumnezeu l-a luat prea devreme! Valeriu a absolvit facultatea de Istorie a USM, devenind în scurt timp Doctor în istorie și stabilindu-se la Berlin, unde a decedat din cauza unei boli incurabile, la vârsta de doar 43 de ani.

Împreună cu **soția Iulia(Ciumac) Mutruc, născută la 21 iulie 1964** în Egoreni, pedagog, absolventă a Universității de Stat din Moldova, f-tatea Biologie și Pedologie, actualmente șefă la grădinița „Poienița veselă” din Egoreni, au educat doi fii. **Fiul mai mare Radu, născut la 1 noiembrie 1989**, absolvent al f-tății Economie și a masteratului la ULIM, a fost un timp angajat la Inspectoratul General Fiscal, iar acum lucrează la Moldova Gaz. **Nora Maria, născută la 8 februarie 1989**, a absolvit USM f-tatea psihologie. **Nepoțica Adelina, născută la 24 martie 2015**. **Fiul mai mic Petru, s-a născut la 13 iulie 1991** și a absolvit facultatea de Istorie și Filozofie, inclusiv masteratul, la USM. Acum face masteratul la Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele RM și este angajat la Ministerul Tineretului și Sportului al RM, Chișinău.

Almanah: Primar al satului Egoreni din 2003 până în prezent...

Victor Mutruc: Așa a vrut bunul Dumnezeu să câștig alegerile locale din 2003 și să devin primar al satului natal, pe care îl iubesc cu adevărat și pentru care am fost întotdeauna gata să muncesc și să jertvesc, așa încât să pot contribui cât mai mult și mai eficace pentru bunăstarea localității și oamenilor ei, conșătenilor mei. Cred că am reușit, într-o oarecare măsură, să câștig încrederea oamenilor, dat fiind că am câștigat și alegerile locale următoare din anii 2007, 2011 și din acest an – 2015.

A.: Există priorități pentru primarul unei localități aflate foarte aproape de oraș, față de primarii satelor de la periferiile raionului?

V.M.: În linii mari, nu cred că este o mare diferență — peste tot trebuie să muncești cu responsabilitate și respect față de cei care te-au ales, pentru că dacă nu faci aceste lucruri, pe cât de simple pe atât de dificile, nu mai are însemnătate așezarea geografică. Am spus odată într-un interviu, cu cea mai sinceră bunăvoință pentru săteni, că oamenii noștri din sat, par a fi, sau chiar sunt (de ce nu?) niște favoriți răsfățați ai vieții rurale, întrucât ziua profită din plin de oportunitățile pe care le oferă orașul Soroca, inclusiv locuri de muncă, iar seara se retrag, ca aristocrații, la țară la Egoreni, la aer curat. Exact așa, cum se întâmplă în lumea civilizată, unde este prestigios să locuiești în suburbie, mai aproape de sânul naturii, locul de muncă fiindu-ți în oraș. O altă favoare a apropierii orașului e că nu avem șomeri - cei care doresc să câștige bani mai mulți, vreo 60 de săteni, au plecat în alte țări, în special în Federația Rusă, iar restul își câștigă bucata de pâine lucrând în Soroca, sau la cele patru cariere ce activează pe teritoriul primăriei. Deci, salariile satisfăcătoare, de câteva mii de lei lunar, plus pământul de lângă case și cotele de proprietari, le permit acestor oameni să rămână

în sat, aproape de familie.

Pe de altă parte, această amplasare în coasta orașului ne face și unele probleme. De exemplu, datorită faptului că suntem aproape de oraș, unde activează câteva licee, gimnaziul din satul nostru a fost închis.

A.: Cum se rezolvă la Egoreni problemele de bază ale unei localități rurale moderne în RM — gazificarea, aprovizionarea cu apă potabilă, grădinița pentru copii, școala satească ?

V.M.: Dacă rezolvarea acestor probleme este criteriul forte de evaluare a activității administrației publice locale, apoi la Egoreni lucrurile stau bine. **Satul este gazificat în totalitate**, inclusiv gimnaziul (care, repet, a fost închis după ce au fost investiți circa 2.000.000 lei) și grădinița de copii, fiind instalate 37 de panouri de distribuție a gazului. Astfel, circa 20 la sută din cele 300 de gospodării din sat, au gaze naturale ca la oraș. Adică, primăria și-a făcut datoria așa cum a trebuit, dar mai departe depinde de voința și posibilitatea fiecărui gospodar în parte... **La fel, toată lumea din sat are apă potabilă**, problema fiind rezolvată în cadrul unui proiect, care include cinci localități din raion. Vreau să accentuez aici, că problema a fost rezolvată și grație unei colaborări foarte bune cu o firmă din Iași, România. **Grădinița de copii a fost redeschisă după 17 ani**, în care activitatea ei a fost suspendată, acum beneficiind de cele mai bune condiții, fiind amplasată într-o aripă a fostului gimnaziu. Instituția este frecventată de 23 de copii, în curând intenționăm să mai deschidem o grupă de 16 copii. Aceasta, după cum se înțelege, înseamnă că satul nostru are viitor.

A.: Cele mai importante realizări ale primăriei Egoreni între anii 2003-2015

V.M.: În această perioadă de peste 10 ani, care firește pare a fi destul de lungă, în care s-ar putea de construit și de schimbat multe lucruri, noi am reușit să realizăm, cu mari eforturi, reie-

șind din situația social-politică și economică din țară, raion și sat, doar cele mai necesare și stricte lucruri, care ameliorează și dezvoltă condițiile de viață ale sătenilor noștri. Iată câteva realizări, după părerea mea foarte importante:

Construcția cazangeriei și reparația sistemului de încălzire la sediul gimnaziului local; lucrări de reparație la sediul gimnaziului Egoreni; reparația curentă a birourilor din sediul primăriei și schimbarea ferestrelor; reparația curentă a bibliotecii satești și a sălii de club; reparația drumurilor din localitate; schimbarea acoperișului la grădinița de copii; construcția gazoductului – I etapă și gazificarea gimnaziului; construcția cazangeriei noi și a sistemului de încălzire pe gaz natural la gimnaziu; edificarea monumentului „Intrarea în sat” și a „Răstignirii”; procurarea mobilierului la primărie; schimbarea ușilor și ferestrelor din termopan la clădirea gimnaziului; construcția parțială a sistemului de încălzire la grădinița de copii; lucrări de reparații interioare în sala de club, inclusiv cu instalarea teracotei; construcția gazoductului, etapa II și gazificarea grădiniței de copii (sediul vechi); schimbarea ușilor și a ferestrelor din termopan la sediul primăriei, inclusiv la club, oficiu poștal, bibliotecă; reparația capitală a drumurilor locale; construcția apeductului în satul Egoreni; lucrări de reparație a oficiilor din sediul primăriei; schimbarea acoperișului la sediul primăriei; reparația grădiniței de copii; modernizarea bibliotecii satești; procurarea mobilierului la grădinița de copii; amenajarea unui teren de joacă la grădinița de copii; lucrări de reparație la grădinița de copii, inclusiv: reconstrucția blocului sanitar, a bucătăriei, schimbarea podelelor din teracotă; lucrări anuale de salubritate și amenajare a localității.

A.: Fără îndoială, istoria satului Egoreni cuprinde numai decăt în sine și numele acelor

oameni notorii, care au contribuit și contribuie la edificarea ei...

V.M.: Egorenii a fost întotdeauna și continuă să fie un sat de oameni gospodari, întreprinzători, dar și iubitori de carte, care îi duc o bună faimă în tot raionul, în republică, dar și peste hotarele ei:

Coțaga Ion, director, SRL „Diamax-Agro”, Egoreni; **Nesterenco Constantin**, director, Colegiului Tehnic-Agricol, Soroca; **Ciumac Valeiu**, ambasad al R.M.; **Ciumac Valentin**, președinte, Federația de biatlon RM; **Guțu Ion**, ex-parlamentar, fost prim-vice prim ministru, ex-ministru al Economiei RM; **Guțu Aurel**, doctor habilitat în Științe Tehnice; **Mihalaș Mihail**, medic –otolaringolog, Chișinău; **Ciaichinșciuc Victor**, medic- cardiolog, Spitalul Republican, Chișinău; **Țimciuc Ivan**, medic; **Țimciuc Valentin**, director, SRL „Witraide”, Soroca; **Cojocari-Fratea Galina**, pictor, Școala de Pictură, Soroca; **Gudima Andrei**, profesor, Universitatea Agrară de Stat a R M; **Bugai Vasile**, profesor, Colegiul de Arte „N.Botgros”, Soroca; **Guțu Marin**, profesor Universitatea Tehnică a RM; **Mutruc Arcadie**, funcționar, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Chișinău; **Ciumac Angela**, funcționar, aparatul Parlamentului R.M; **Mereșe-**

vschi Vladislav, funcționar, Primăria Chișinău; **Scobioală Silvia**, antreprenor, Chișinău; **Zagorodniuc Arcadie**, funcționar, Ministerul Economiei RM; **Mereșevschi Ion**, medic șef SR Drochia; **Mutruc Petru**, funcționar, Ministerul Tineretului și Sportului RM; **Guțu Ilie**, antreprenor, Chișinău; **Mazur Tudor**, profesor, director, Gimnaziul Egoreni; **Nesterenco Anastasia**, profesoară, președinte OPVP, Egoreni; **Gori Petru**, primar Egoreni, (1986-1999); **Grigor Constantin**, director, Sovhozul „Ovoșcevod”; **Rotaru Ion**, agronom, director AGȚ „Zimbru”, Egoreni; **Ciumac Andrei**, șef de echipă a sovhozului; **Cojocari Efim**, șef depozite cereale în sovhoz; **Mutruc Grigore**, șef al parcului auto, Egoreni, ș.a.

Satul nu uită nici sătenii notorii, care nu mai sunt printre cei vii:

Mutruc Valeriu, istoric, doctor în științe istorice; **Țimciuc Gheorghe**, medic stomatolog; **Vovc Iulia**, profesoară limba și literatura română; **Zagorodniuc Ivan**, profesor, director al școlii din sat; **Lisnic Constantin**, profesor, director al școlii din sat; **Bugai Gavril**, învățător; **Gudima Vasile**, învățător; **Ciumac Maria**, medic, cetățean de Onoare, Egoreni; **Ciumac Alexandru**, medic, cetățean de Onoare, Egoreni; **Potlog Eugenia**, asistent medical, cetățean de

Onoare, Egoreni; **Morari Mihail**, vice- ministru al Economiei RM; **Lisnic Boris**, director al Școlii Polivalente nr.5, Chișinău; **Guțu Ilie**, actor de teatru și cinema; **Gudima Mihail**, doctor în filologie, conferențiar universitar; **Mereșevschi Ivan**, profesor, gimnaziul Egoreni; **Mazur Larisa**, profesoară, gimnaziul Egoreni; **Ceban Grigore**, inginer, sovh., „Ovoșcevod”; **Ciumac Ivan**, mecanizator; **Donos Ivan**, muncitor fruntaș, Egoreni, ș.a.

A.: Ce planuri aveți pentru viitorul apropiat?

V.M.: Întrucât viața nu stă pe loc, asta naște în permanență diferite idei și probleme, legate de dezvoltarea continuă a satului, de crearea unor mai bune condiții de trai a oamenilor noștri, iar ideile și problemele, care trebuie realizate - rezolvate, se prefac în niște planuri mai mici sau mai mari, pentru realizarea cărora muncim cu toții zi de zi. În timpul apropiat avem de dus la bun sfârșit **renovarea sediului primăriei**, o atenție deosebită vom acorda, **susținerii tineretului, dezvoltării culturii și sportului**. Pe viitor avem mare speranță în **descentralizarea puterii**, care pentru fiecare dintre noi, egorenii, ar însemna o adevărată gură de oxigen, cu atât mai mult, că în satul nostru activează, după cum am menționat mai sus, patru cariere.

Biserica
satului

Monument în memoria eroilor
satului

Răstignire
la intrarea în sat

Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru”, al RM

Întreprinderea de Stat „Centrul Resurselor Informaționale de Stat” „Registru” (ÎS „CRIS” „Registru”) este una din întreprinderile subordonate ale Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, menită să realizeze proiecte de integrare și formare a resurselor informaționale de stat.

Activitatea de bază a întreprinderii este:

- informatizarea Republicii Moldova și edificarea societății informaționale;
- crearea Sistemului informațional național și a subsistemelor de bază ale acestuia;
- participarea activă la formarea Sistemului Național de prestare a serviciilor informaționale.

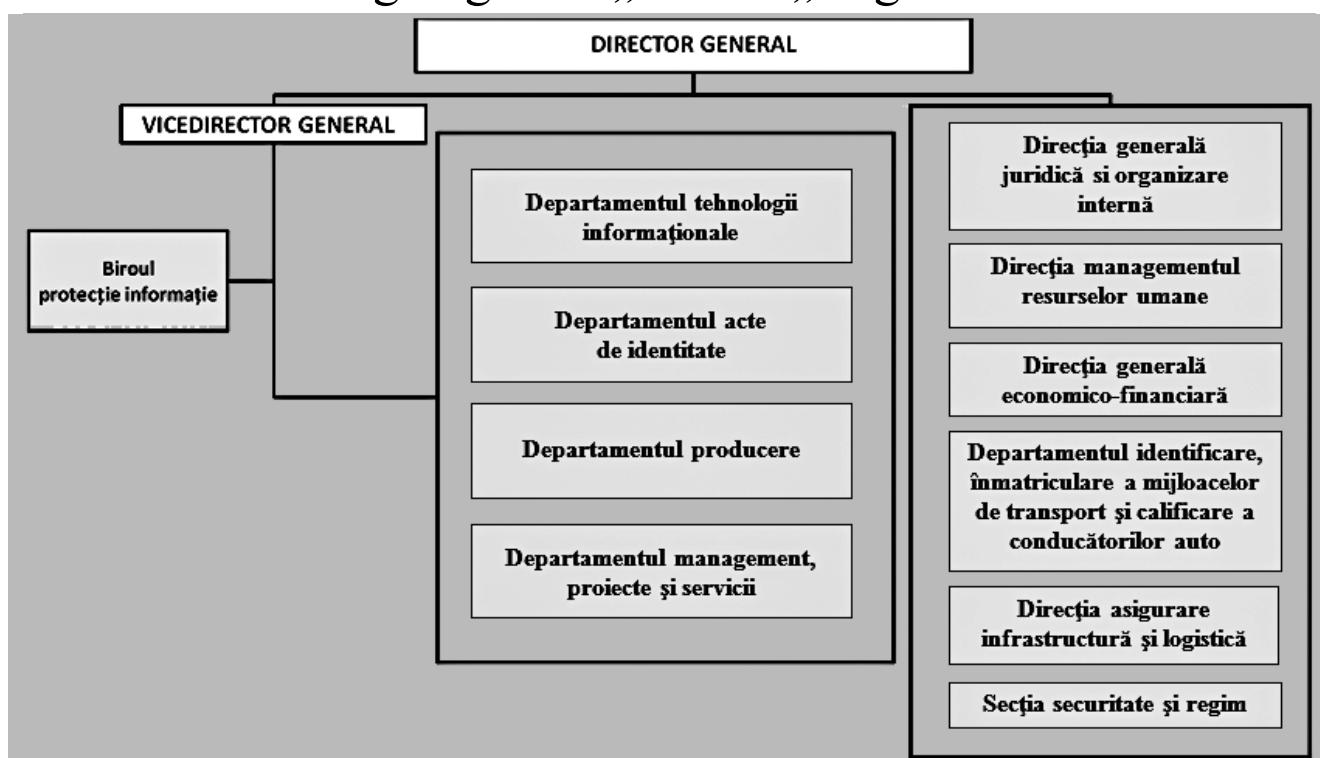

Sergiu Răilean
Director General ÎS „CRIS”
„Registru”

Petru Bolgari
Președintele Comitetului Sindical
ÎS „CRIS” „Registru”

Organigrama „CRIS” „Registru”

Secția Evidență și Documentare a Populației (SEDP), Soroca

Secția Evidență și Documentare a Populației (SEDP) este o subdiviziune teritorială a Departamentului Registrele Informaționale de Stat, a Întreprinderii de Stat „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru”, pe care o reprezintă în unitățile administrativ-teritoriale.

Sarcini principale ale SEDP

- *actualizarea Registrului de Stat al Populației, în contextul eliberării actelor de identitate din Sistemul Național de pașapoarte;*
- *efectuarea evidenței la domiciliu sau la reședință, a cetățenilor RM din raza de competență teritorială a SEDP, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare;*
- *organizarea activităților de propagare a Sistemului Național de pașapoarte;*
- *asigurarea veridicității și calității informației acumulate în procesul de eliberare a actelor de identitate cetățenilor R.M.;*
- *înstituirea relațiilor de colaborare cu autoritățile Administrației Publice Locale;*
- *extinderea și sporirea calității serviciilor prestate populației de către SEDP; Perfecționarea continuă a formelor și metodelor de lucru în realizarea sarcinilor trasate;*
- *audierea cetățenilor și examinarea petițiilor pe probleme ce țin de competența SEDP;*
- *respectarea politicilor Întreprinderii în domeniul securității informației și în domeniul calității;*
- *asigurarea implementării proceselor sistemului de management al calității și ale sistemului de management al securității informației, în conformitate cu cerințele standardelor internaționale;*
- *sporirea calificării angajaților în domeniul securității informației;*
- *asigurarea confidențialității, disponibilității și integrității resurselor informaționale;*
- *asigurarea continuității activității Secției, prin îndeplinirea planurilor de activitate ale Departamentului, Întreprinderii, Ministerului, etc.*
- *raportarea tuturor incidentelor de nerespectare a securității informației, în vederea înlăturării cauzelor apariției acestora;*
- *stabilirea măsurilor corective și preventive, în scopul îmbunătățirii sistemului de management al calității și sistemului de management al securității informației;*
- *asigurarea unei calități stabile, prin prevenirea și depistarea neconformităților, cu înlăturarea cauzelor de apariție a acestora;*
- *monitorizarea proceselor referitoare la calitatea serviciilor prestate, la respectarea cerințelor, în vederea asigurării performanței sistemului de management al calității;*
- *perfecționarea permanentă și multilaterală a personalului.*

Structura SEDP Soroca

Vadim Sîrghii
șef SEDP

SEDP este condusă de către șef, conducătorul locului de muncă – persoană competentă, desemnată de directorul general să îndrumeze și să supravegheze activitatea la un loc de muncă, în sarcina căreia este pusă și îndeplinirea dispozițiilor legale privind securitatea și sănătatea în muncă. În lipsa șefului, activitatea SEDP este condusă de către șeful-adjunct, sau de un alt angajat, desemnat în ordinea stabilită. Numirea în funcție a șefului SEDP, eliberarea, transferarea în altă funcție și aplicarea măsurilor de sancțiune disciplinară sau de stimulare, se efectuează în corespundere cu ordinea stabilită la Întreprindere, prin ordinul directorului general.

Nelea Sîrghii

Inspector superior

Născută la 26.06.1972 în or.Soroca
Studii: Institutul de Stat al Artelor
„G.Muzicescu”
Vechimea în muncă SEDP - 12 ani

Angela Prisăcaru

Inspector superior

Născută la 18.07.1971 în or.Soroca
Studii: Institutul Pedagogic
„A.Russo”, Bălți
Vechimea în muncă SEDP - 21 ani

Silvia Bacinschi

Inspector superior

Născută la 31.05.1972 în
s.Sărățica Veche, Leova
Studii: USM (Tiraspol), Chișinău
Vechimea în muncă SEDP - 15 ani

Ion Revenco

Inspector superior

Născut la 11.06.1989 în or.Soroca
Studii: Universitatea Agrară din
RM
Vechimea în muncă SEDP - 2 ani

Unele sarcini și atribuții ale inspectorului (superior) SEDP

- *actualizarea Registrului de stat al populației, în contextul eliberării actelor de identitate din Sistemul național de pașapoarte al RM;*
- *efectuarea evidenței la domiciliu, sau la reședința cetățenilor Republicii Moldova din raza de competență teritorială a SEDP, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare;*
- *organizarea activităților de propagare a Sistemului național de pașapoarte;*
- *asigurarea veridicității și calității informației acumulate în procesul de eliberare a actelor de identitate cetățenilor RM;*
- *audierea cetățenilor și examinarea petițiilor pe probleme ce țin de competența SEDP;*
- *respectarea politicilor Întreprinderii în domeniul securității informației și în domeniul calității;*
- *recepționarea cererilor, privind eliberarea actelor de identitate a cetățeanului RM;*
- *completarea chestionarelor conform tuturor proiectelor, prelucrarea și expedierea informației subdiviziunilor structurale ale Întreprinderii, etc.*

Diana Duca

Inspector

*Născută la 2.11.1977 în
s.Bălăurești, Nisporeni*

*Studii: Universitatea Agrară din
RM.*

Vechimea în muncă SEDP - 14 ani

Liudmila Zaharii

Inspector

*Născută la 8.08.1957 în s.Șuri,
Drochia*

*Studii: Universitatea Liberă
Independentă din RM, Chișinău*

Vechimea în muncă SEDP - 25 ani

Maria Țușca

Inspector

*Născută la 25.08.1982 în
s.Costuleni, Ungheni*

Studii: USM „A.Russo”, Bălți

Vechimea în muncă SEDP - 10 ani

Liudmila Pânzari

Inspector

*Născută 1.01.1957 în
s.Arionești, Otaci*

*Studii: Medii speciale COOP,
Soroca*

Vechimea în muncă SEDP - 20 ani

Vera Tincu

Inspector

*Născută la 9.05.1967 în
s.Țepilova, Soroca*

Studii: ȘPT, Soroca

Vechimea în muncă SEDP - 17 ani

Rodica Velișco

Inspector

*Născută la 28.02.1960 în s.Țara,
Floresti.*

Studii: Școala pedagogică, Soroca

Vechimea în muncă SEDP - 19 ani

Servicii auxiliare ale SEDP

Grigore Palii
măturător. Născut la 25.09.1946 în
s.Volovița, Soroca
Vechimea în muncă SEDP - 8 ani.

Valentina Boldescu
dereticătoare. Născută la
30.07.1957 în or.Soroca
Vechimea în muncă SEDP - 8 ani.

Scurt istoric al Serviciului de evidență și documentare a populației în Moldova.

Pentru Moldova, cele mai vechi documente păstrate, prin care se nominalizează persoane anumite, sunt cărțile domnești de la începutul sec. XV. O categorie aparte de documente în care era consemnată evidența strictă a populației, o reprezentau actele de stare civilă, numite registre metriceale, ale bisericilor Basarabiei. Fiecare biserică rurală sau urbană a diferitor confesiuni religioase din Basarabia beneficia, începând cu sec. XVIII până în epoca contemporană, când vor fi înstitute oficiile actelor de stare civilă, de registre metriceale. La 1816, din Sankt-Petersburg la Chișinău au fost trimise blanchete oficiale de pașapoarte și de bilete de liberă călătorie. Odată cu intrarea Basarabiei în componența României (anii 1918-1940 și 1941-1944), sistemul de evidență a populației intra în componența prefecturii numindu-se Departamentul Pașapoarte. Din 1944 s-a instalat sistemul de pașapoarte sovietic. Schimbările politice din anii 1990 în RM aduc schimbări esențiale în sistemul de evidență a populației. În 1996 și-a început activitatea Departamentul Evidență și Documentare a Populației (DEDP), și cetățenii Republicii Moldova au început să primească documente noi: buletine de identitate, pașapoarte, permise de conducere, certificate de înmatriculare a mijloacelor de transport. Elaboratorii moldoveni au studiat experiența în domeniu a astfel de țări ca Germania, Suedia, SUA, Canada, Israel, Cehia, Olanda, Polonia, Franța, Spania, Ungaria, etc. Prin Hotărârea Guvernului RM nr. 398 din 6 iunie 2001, în baza DEDP, Direcției principale a actelor stării civile și Camerei Înregistrării de Stat a Ministerului Justiției, Direcției principale de informatică a Ministerului Transportului și Comunicațiilor a fost instituit Departamentul Tehnologii Informaționale, care mai apoi, în 2005, devine Ministerul Dezvoltării Informaționale, în anul 2009 – Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor, iar în 2011 – Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor.

Veterani – șefi ai SEDP Soroca

Olga Cuclichi
Anii 1960 – 1970

Artiom Guțu
Anii 1970 – 1980

Anastasia Bacinscaia
1986 – 1991

Alexei Bocancea
1991-1994; 1998-2000

Andrei Pilipețchi
1994-1998

Colaboratori veterani: Eugenia Luța, Vera Sibirscaia, Ivan Brighidin,
Nicolai Istrati, Lilia Jivilo, Nadia Nedoborova, Galina Martân.

Activitatea Secției Evidență și Documentare a Populației (SEDP) Soroca (perioada anului 2015)

Vadim Sîrghii

Născut la 10 aprilie 1972 în or. Soroca.

Doctor în tehnică, funcționar public, locotenent colonel în rezervă activă. Actualmente Șeful Secției de Evidență și Documentare a Populației, Soroca, consilier în Consiliul orășenesc Soroca.

Fișier biografic

1979-1987 - Elev, școala primară Ruslanovca, școala medie Vasilcău, Soroca.

01.09.1987 – 30.06.1991 - Student, Sovhozul-tehnicum MEGS Soroca, specialitatea "Tehnic-mecanic".

01.09.1991 – 01.07.1996 - Student, Universitatea Agrară de Stat din Moldova, f-tea de Mecanică, specialitatea "Inginer mecanic", Chișinău.

01.09.1996 – 30.06.1999 - UASM f-tatea Mecanizarea agriculturii, doctorantura, Chișinău.

01.08.1996 – 12.06.1997 - UASM, asistent universitar, Chișinău.

06.06.1997 – 11.01.2002 - Ministerul Afacerilor Interne, Chișinău.

01.09.2001 – 08.07.2005 - Student(ff), Universitatea de Stat din Moldova, f-tea Drept, Chișinău.

2003 – 2007 - Student, Academia de Administrație Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova, licențiat în Drept, Chișinău.

Din 10.05.2000 – până în prezent - Șeful Secției de Evidență și Documentare a Populației, Soroca.

Lucrări științifice, brevete de invenție, publicații, diplome:

Teza de doctor în tehnică; lucrări metodice și de laborator la obiectul, „Bazele cercetărilor științifice”; peste 300 de publicații în diverse domenii în Republica Moldova și peste hotare (-Belorusia, Ucraina, Rusia, Republicele baltice).

Din 1993 prezentări la salonul internațional EXPOIRM; bursa de merit a primei promoții de bursieri pentru PERFORMANȚĂ ACADEMICĂ EXCELENTĂ de la FUNDAȚIA SOROS-MOLDOVA; diverse diplome de la salonul internațional pentru tineret INVENTICĂ – CREATIVITATE – INOVARE. Diplome a participe a I, Universite de vacances "Les arts et la dimension culturelle du developement social". Diplomă de merit de la prefectura județului Soroca – anul 2003. Diplomă pentru aportul la dezvoltarea durabilă a comunităților în raion, în baza deciziei Consiliului raional Soroca din 17 mai 2007. DIPLOMA de ONOARE a Ministerului Apărării pentru profesionalism manifestat în activitatea cotidiană, aportul adus la evaluarea colaborării administrației publice locale cu organele administrative – militare și promovarea imaginii Armatei Naționale în societate – anul 2012. Diplomă pentru exercitarea atribuțiilor cu devotament și abnegație, profesionalism, atitudine echilibrată și muncă asiduă – anul 2013, etc.

Almanah: Care este baza activității SEDP?

Vadim Sîrghii.: În activitatea sa SEDP se conduce de Constituția Republicii Moldova, legislația în vigoare, tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, decretele Președintelui Republicii Moldova, Hotărârile Parlamentului și Guvernului, ordinele, dispozițiile, instrucțiunile, regulamentele Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor (în continuare MTIC) și Întreprinderii, documentele tehnico-normative în vigoare corespunzătoare direcțiilor de activitate ale SEDP, planurile măsurilor organizatorice de bază ale Departamentului, Întreprinderii și de Regulamentul instituției. **Baza organizatorică a activității SEDP o constituie planurile de lucru curente și de perspectivă.**

A.: Ce atribuții de serviciu au angajații SEDP?

V.S.: Atribuțiile de serviciu ale inspectorilor SEDP sunt expuse în fișele de funcții ale angajaților. Fiecare inspector cunoaște foarte bine atribuțiile sale care se realizează prin următoarele operații de serviciu: *primirea cererilor privind eliberarea actelor de identitate cetățenilor Republicii Moldova; primirea cererilor privind autorizarea emigrării; înregistrarea temporară a străinilor care intră prin segmentul transnistrean al frontierei moldo-ucrainene, necontrolat de autoritățile moldovenești; efectuarea înregistrării la domiciliu sau la reședință a cetățenilor Republicii Moldova și introducerea datelor în Registrul de stat al populației; primirea cererilor și examinare a declarațiilor de pierdere a actelor de identitate ale cetățenii Republicii Moldova; determinarea apartenenței la cetățenia Republicii Moldova și primirea cererilor privind dobândirea acesteia; examinarea, conform competenței funcționale, a cererilor, petițiilor, scrisorilor, demersurilor, interpelărilor parvenite în adresa SEDP; prestarea altor*

servicii incluse în competența funcțională (eliberarea certificatelor, etc.); conlucrarea cu autoritățile administrației publice locale, Serviciul Stare Civilă, în vederea eliberării actelor de identitate din Sistemul național de pașapoarte, asigurării evidenței locuitorilor din raza de competență teritorială a SEDP; ținerea și administrarea fișierelor de arhivă, păstrarea documentelor; distrugerea documentelor și a actelor de stricte evidență în conformitate cu ordinea stabilită, ș.a.

A.: Cine poate candida la funcția de șef al SEDP?

V.S.: În funcție de șef al SEDP se promovează persoana care întrunește următoarele condiții: *are studii superioare (economice, tehnice, umanitare), cunoaște limba de stat și rusă, are vechime în muncă în domeniu nu mai puțin de 5 ani; s-a manifestat ca persoană cu inițiativă de modernizare a proceselor de eliberare a actelor de identitate și evidență a locuitorilor Republicii Moldova; acceptă benevol restricțiile impuse prin legislația în vigoare pentru a nu fi comise acțiuni ce pot conduce la folosirea serviciului și autorității lui în interese personale, sau de grup, și în alte interese decât cele de serviciu.* Persoana propusă trebuie să mai posede și niște cunoștințe speciale cum ar fi: *legislația în vigoare, ce ține de activitatea în domeniul Sistemului național de pașapoarte; actele normative și dispozițiile ce reglementează activitatea SEDP, Secției, Direcției, Departamentului și, după caz, a Întreprinderii; cunoștințe teoretice și practice în domeniu, necesare pentru îndeplinirea calitativă a atribuțiilor funcționale.* Persoana trebuie să posede și calități profesionale și personale cum sunt: *deprinderi organizatorice; profesionalism, experiență, responsabilitate, perseverență, punctualitate, demnitate, onestitate, imparțialitate, corectitudine, obiectivitate, etc., în această ordine de idei.*

A.: Ce obligațiuni de bază are șeful SEDP?

V.S.: Obligațiunile de serviciu ale șefului SEDP sunt stipulate în Regulamentul instituției și sunt destul de multe și responsabile. Iată doar câteva din ele: *să administreze activitatea subdiviziunii din subordine, conform domeniilor; să execute și să asigure executarea de către angajații subdiviziunii a prevederilor cadrului normativ-juridic (Legilor, Hotărârilor Guvernului, dispozițiilor, ordinelor, indicațiilor Direcției acte de identitate și evidență a populației (în continuare Direcția), Departamentului, Întreprinderii, MTIC); să asigure realizarea prevederilor documentelor interne ale sistemului de management al calității, sistemului de management al securității informației și ale altor sisteme de management; să asigure respectarea cu strictețe de către angajații SEDP a Regulilor generale cu privire la utilizarea resurselor informaționale ale ÎS "CRIS "Registru"; să ia decizii și să aprobe acte în limita competenței funcționale; să semneze și să coordoneze toate documentele emise de SEDP; să planifice activitatea SEDP; să asigure executarea măsurilor organizatorice din planurile de activitate ale SEDP, precum și în limita competenței funcționale, ale celor preconizate în planurile Departamentului, Întreprinderii, MTIC; să întocmească rapoarte de activitate ale SEDP, note de serviciu și informative; să asigure executarea de către angajații din subordine a atribuțiilor de serviciu și a disciplinei executorii și de muncă, și multe alte obligațiuni.*

A.: Care sunt criteriile de evaluare a calității activității Secției?

V.S.: Evaluarea calității activității angajaților SEDP se efectuează periodic în rezultatul controalelor, verificărilor și atestărilor, conform reglementărilor interne ale Întreprinderii. Criteriile principale de evaluare ale

calității activității SEDP sunt următoarele: *calitatea, oportunitatea și plenitudinea serviciilor care au fost prestate populației și persoanelor juridice în perioada de raport; respectarea de către angajații SEDP a cadrului normativ-juridic, disciplinei de muncă, regulilor și normelor de securitate și sănătate în muncă, de apărare împotriva incendiilor; executarea calitativă și oportună a măsurilor organizatorice de bază planificate, a indicațiilor șefilor ierarhici superiori;*

veridicitatea, plenitudinea și corectitudinea rapoartelor statistice prezentate instanțelor ierarhice superioare.

A.: Care sunt rezultatele activității SEDP în anul 2015?

V.S.: Pe parcursul anului 2015 SEDP Soroca a prestat servicii în baza actelor normativ-juridice, dispozițiilor, regulamentelor, ordinelor, care au fost studiate de către colaboratorii SEDP și aplicate în practica de serviciu.

În cadrul Secției se implementează programa de eliberare a *buletinelor de identitate, buletinelor de identitate provizorii, buletinelor de identitate electronice, pașapoartelor biometrice*, ale cetățenilor Republicii Moldova.

În colectivul de muncă al SEDP domnește o atmosferă moral-psihologică normală. Colaboratorii instituției activează conform distribuirii atribuțiilor de serviciu și fișelor de post, periodic se face rotația cadrelor. Disciplina executorie și de muncă a colaboratorilor este la nivelul corespunzător regulamentului, sancțiuni disciplinare, pe perioada dată, nu au fost aplicate.

Periodic se petrec lecții și seminare de instruire profesională a angajaților din subordine.

Pe parcursul anului de activitate, SEDP a avut o *conlucrare strânsă cu Direcția Cetățenie și Evidență a persoanelor din cadrul Departamentului Acte de Identitate, privind documentarea persoanelor, evidența, de terminarea cetățeniei Republi-*

cii Moldova, actualizarea prin modificări, rectificări, completări a informației în Registrul de Stat al Populației.

În perioada vizată, SEDP a avut o *conlucrare strânsă și cu Direcția Asigurare infrastructură și Logistică*, care periodic efectuează vizite în teritoriu, privind instalarea, repararea și conectarea centralei electrice, verificarea și regenerarea condiționerelor.

Referitor la problema tehnico-aplicativă a funcționării tehnicii de calcul și a deranjamentelor tehnice, s-a *conlucrat foarte bine cu Secția mentenanța sistemelor informaționale, din cadrul Departamentului Tehnologii Informaționale.*

SEDP Soroca conlucrează în permanență cu *autoritățile Administrației Publice Locale, Oficiul Stare Civilă, instituțiile de învățământ, Casa Teritorială de Asigurări Sociale, instituțiile penitenciare, Comisariatul de poliție, în procesul eliberării actelor de identitate. Cu Oficiile Stare Civilă se conlucrează în vederea confirmării eliberării certificatelor de naștere, în cazul erorilor apărute în Baza Centrală de Date, la fel pentru verificarea autenticității eliberării actelor de stare civilă.*

Colaboratorii SEDP Soroca au efectuat o muncă enormă, *în vederea documentării persoanelor deținătoare de pașapoarte de tip sovietic*, numărul inițial al acestor persoane în raionul Soroca, fiind circa *8000 de persoane.*

Cu referire la activitatea desfășurată, privind documentarea cetățenilor deținători ai pașapoartelor de tip sovietic, *s-a conlucrat sistematic cu reprezentanții Administrațiilor Publice Locale, Oficiul Stare Civilă Soroca, Comisariatul Raional de Poliție, Casa Teritorială de Asigurări Sociale, Centrul Medicilor de Familie*, în vederea documentării tuturor persoanelor din această categorie. În fiecare zi se ieșea în teritoriu, în oraș și în satele raionului Soroca, unde în incinta primăriilor, fiind organizați de administrația publică locală, se adunau persoanele vizate pentru

schimbarea pașapoartelor. Colaboratorii SEDP se deplasau și la casele persoanelor imobilizate, pentru recepționarea cererii, verificarea actelor și fotografierea persoanelor pentru noile acte de identitate. La fel s-a conlucrat în vederea depistării persoanelor decedate. De asemenea au fost întreprinse măsuri pentru actualizarea informației în BCD.

Populația din sectorul de servit este informată despre serviciile prestate și programul de lucru al SEDP, prin mijloacele *mass-media locale – ziarele săptămânale "Observatorul de Nord", "Ziarul Nostru" și "Realitatea-Plus", televiziunea locală Sor-TV.* Pe parcursul anului au fost date *interviuri la Radio-Moldova*, referitor la pașaportizarea efectuată în Republica Moldova și executarea cu succes a Hotărârii Guvernului, cu privire la preschimbarea pașapoartelor de tip sovietic, cu buletine de identitate ale RM. *Au fost publicate articole în ziarele „Observatorul de Nord”, „Realitatea-Plus”, „Zarul Nostru”.*

La fel, SEDP Soroca a participat la diferite manifestații publice de ordin cultural și anume: *depunerea de flori la monumentul lui Mihai Eminescu, dedicată zilei de naștere a poetului; depunerea de flori la monumentul soldaților căzuți în războiul din Afganistan, consacrată aniversării a 26 de ani de la încheierea lui; depunerea de flori la monumentul celor căzuți în războiul din Transnistria; la Festivalul Mărțișorului; la lansarea cărții "Patria" de Grigore Vieru; la serata consacrată lui Grigore Vieru; la concursul cântecelor Pascale; la inaugurarea episcopului de Soroca Ioan Moșneaguța și formarea Vicariatului de Soroca; la sărbătoarea Drapelului Republicii Moldova; la depunerea de flori dedicată Zilei Biruinței; la Festivalul Național al Mărului, petrecut în or.Soroca; la Iarmarocul raional de Crăciun.*

Șeful SEDP Soroca *Vadim Sîrghii, a conlucrat mult cu administrația Consiliului raional, a participat la ședințele de*

situații excepționale, la ședințele Consiliului raional pe problema protecției copiilor, la întrunirea cu reprezentanții UE, privind programa „Unda Verde” în Republica Moldova. D-ul V. Sîrghii a participat de asemenea la seminarele organizate de ÎS CRIS Registru; la Ședința Oficiului teritorial al Cămarilor de stat; la Conferința de dare de seamă a organizației sindicale IT Registru a ÎS „CRIS Registru” și a președintelui grupului sindical al SEDP Soroca, petrecută la Chișinău; la o Conferință științifică. La fel, șeful SEDP, în calitate de consilier al Consiliului orășenesc Soroca, a conlucrat

cu primăria or. Soroca și cu administrația publică locală, participând la ședințele Consiliului orășenesc și la alte ședințe orășenești din Soroca; la ședințele Comisiei pentru infrastructură și buget; a avut întruniri cu primăriei r-lui Soroca.

În vederea documentării și evidenței reprezentanților de etnie romă din Soroca, SEDP a participat la diferite întruniri cu participarea președintelui organizației romilor soroceni „BARE-ROMI” Robert Cerari și a reprezentanților etniei rome, atât din orașul și raionul Soroca, cât și din Republica Moldova.

Secției SEDP Soroca i se

acordă în permanență asistență consultativ-metodică și practică, de către serviciile de resort din cadrul Departamentului documentare, al Întreprinderii, fiind oferite, prin intermediul mijloacelor infotelecomunicaționale și electronice: mesaje, informații, răspunsuri, ordine, dispoziții.

Periodic șeful și colaboratorii SEDP Soroca participă la seminare, privind modificările apărute în cadrul legislativ, organizate de ÎS CRIS Registru.

Activitatea SEDP Soroca este monitorizată de organele ierarhice superioare și este apreciată la nivel bun.

Înmânarea buletinelor de identitate tinerilor cetățeni ai RM

Basarabenii, tot mai aproape de Magadan și Bișkek și tot mai departe de Paris și Roma

Declarația lui Traian Băsescu despre șansele minime ale Republicii Moldova de a mai prin- de trenul care duce în Uniunea Europeană, ba chiar despre lipsa totală a acestora a pus pe jar mai multă lume. Unii, mai „pragmatici” și mai rupți de realități, s-au grăbit să-și liniștească acoliții și susținătorii — chipurile, cine mai este și acest pensionar Băsescu și de ce desenează în culori sumbre perspectivele euro-integra- ționiste ale RM, iar alții, mai realiști și mai cu picioarele pe pământ, sunt tentați să-i dea ex- președintelui României dreptate — chipurile, priviți în jur și veți vedea că „istoria de succes” , despre care s-a trâmbițat atâta timp s-a trans- format într-un eșec de-a dreptul lamentabil, în materie de Parteneriat Estic. Or, în situația cre- ată nu există și nu poate exista o „terță” părere, adică nu mai putem fi în continuare și cu Tan- da, și cu Manda. De altfel, eu, un euro-optimist incurabil încă mai ieri, astăzi îmi dau seama că domnul Traian Băsescu are perfectă dreptate și că, foarte probabil, RM o să adere la UE nu mai degrabă decât la Paștele cailor. Nu vreau să par răutăcios, dar cameleonii noștri politici, care la 30 noiembrie 2014 s-au văzut din nou cățarați în vârful piramidei, sigur și premeditat ăși fac mendrele și taie creanga de sub picioa- rele noastre și ne fac să blestemăm ziua când am crezut, pentru a câta oară!, în minciunile lor gogonate... De unde atâta pesimism, mă veți întreba? Nu din pod sau din Cosmos, bineînțe- les, dar dintr-o simplă analiză a tot ceea ce se întâmplă de la o habă de vreme între Prut și Nis- tru. Și când zic aceasta nu-i am în vedere doar pe cei de la putere, care sunt grav bolnavi de ceea ce regretata Lidia Istrati a numit „curvărie politică”, dar și pe cetățenii simpli, mulți dintre care continuă să sufere de „nostalgită cronică”, să pupe mâna călăului și să scuie în fântâna de unde beau apă. Coaliția minoritară aflată la putere, cu acordul tacit ai noilor „parteneri stra- tegici” din interior - pe de o parte și în acompa- nimentul criticilor venite din exterior, pe de altă parte, sfidează bunul-simț și recurge la acțiuni de-a dreptul compromițătoare, aproape fără a se ascunde în dosul degetelor, parcă ne-ar face în ciudă nouă, celor care am crezut că poate fi, cu adevărat, o Moldovă fără sărăcie și fără per- soane pentru care contează trecutul, dar nu prezentul și viitorul. La rândul lor, cetățenii, mai

numiți și electorat, cred orbește în continuare în bici și în minciună, iar cifra de 60 la sută de doritori de a adera la Uniunea Vamală mi se pare prea mică, în comparație cu realitățile noastre. Ce-i drept nu se știe câtă credibilitate pot avea astfel de sondaje și ce pături sociale au fost in- terievate, dar tendința generală a majorității oricum este una îngrijorătoare și de la aceste cifre nefaste până la o schimbare de vectori nu este decât un pas. Dorim noi sau nu dorim, dar astăzi basarabenii sunt mai aproape de Maga- dan și Bișkek decât de Roma și Paris și, ca niș- te adevărați mazochiști, sunt gata să schimbe pasărea din mână pe cioara de pe gard. Chiar dacă nu există familie care să nu fi beneficiat de pe urma ajutoarelor venite din Europa sau SUA (drumuri și sisteme de apă și canalizare repa- rate și construite, grădinițe de copii renovate, burse pentru studenți...) sau să nu fi suferit de pe urma embargourilor și deportărilor nejusti- ficate, tot mai multă lume care a devenit jertfa războiului informațional declanșat de Kremlin strâmbă din nas și-și dorește ca și copiii, și ne- poții, și strănepoții să le repete soarta. Adică să trăiască în minciună și incertitudine.

Apropo, de minciună. Zilele acestea țarul Pu- tin, tradițional, a dialogat cu poporul său, iar numărul întrebărilor adresate „preasfinției” sale ar fi depășit, dacă e să credem celor din preaj- ma lui, numărul de trei milioane. Impresionantă cifră, nu-i vorbă, dar și rușii au o expresie: „ври, но знай меру» (spune minciuni, dar ai și o li- mită). La o adică, cifra de 3.000.000 mi se pare mai mult decât exagerată, fiindcă nu cred că în toată lumea ar exista atâtea întrebări la care să știm cu toții răspuns, dar mai cu seamă un singur om, chiar dacă îl cheamă Vladimir Putin. Mai degrabă, după cum îi stă bine unui dictator căruia toată lumea îi suflă în borș, trebuia să fie depășit numărul întrebărilor, circa 2.5 milioane, adresate țarului în anul 2013 (altfel se putea considera că ratingul lui Putin stă pe loc, lucru ce nu poate să se întâmple „din principiu”) și era imposibil ca acel „record” să nu fie bătut. Pe de altă parte, chiar îmi este interesant: câte între- bări o să-i fie adresate la anul și... la mulți ani. Or, faptul că Putin va domina mult și bine pia- ța politică din Rusia (și nu doar din Rusia, după cât se vede, dar și din Republica Moldova) mi se pare incontestabil.

Plutonul de Patrulare Soroca - Florești *al Companiei nr.2 a Regimentului de Patrulare Nord, a Inspectoratului Național de Patrulare, al Inspectoratului General de Poliție al MAI al RM*

Inspectoratul Național de Patrulare (INP)

Misiune: implementarea politicii de stat în domeniul asigurării legalității, ordinii publice, siguranței transporturilor și circulației rutiere, apărării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, precum și a proprietății publice și private.

Funcții: exercită managementul operațional al activității unităților structurale și subdiviziunilor desconcentrate în scopul asigurării executării atribuțiilor stabilite prin lege și Regulament; asigură, în limitele competenței, menținerea, asigurarea și restabilirea ordinii și securității publice, protecția drepturilor și intereselor legitime ale persoanei și comunității; elaborează și pune în aplicare măsuri orientate la prevenirea și curmarea infracțiunilor și contravențiilor, respectarea legalității, ordinii și securității publice; execută regimul stării de urgență, de asediu sau de război, conform competenței stabilite; acordă asistență populației și a autorităților administrației publice locale și centrale, conform competențelor stabilite; asigură respectarea disciplinei și legalității, managementul carierei profesionale a efectivului, protecția juridică și socială a efectivului, acordarea ajutorului practic și metodologic; administrează, dezvoltă și consolidează baza tehnico-materială a INP.

Plutonul de Patrulare Soroca - Florești al Companiei nr.2 a Regimentului de Patrulare Nord, a Inspectoratului Național de Patrulare, al Inspectoratului General de Poliție al MAI al RM

În urma reformei din 5.03.2013 a Poliției RM, Serviciul Poliției Rutiere și Serviciul Patrulă și Santinelă au fost cumulate în Inspectoratul Național de Patrulare (INP) cu atribuțiile: menținerea ordinii publice; securitatea circulației; patrularea traseelor și străzilor în localități. Plutonul Soroca- Florești deservește 2 raioane – Soroca (68 localități cu o populație de 100 mii locuitori) și Florești (78 localități cu o populație de 89 mii locuitori). În plan republican aceste raioane dispun de cel mai mare număr de localități. Suprafața totală de deservire -2.151 km pătrați. Efectivul Plutonului Soroca-Florești - 23 angajați dintre care : comandant-1; comandant de grupă-1; angajați – 21 (2 ofițeri de patrulare și 19 subofițeri-inspectori inferiori de patrulare). Sediul Central se găsește în or. Bălți. Dislocarea Plutonului – or. Soroca.

Parcul auto al raioanelor Soroca și Florești dispune de aproximativ 35 mii de autovehicule înregistrate.

Conducerea Plutonului

Gavril Ghilas
Comandant al Plutonului de
Patrulare Soroca-Florești, maior
Născut la 28 iulie 1973

Valeriu Bulat
Comandant de grupă, căpitan
Născut la 7 iulie 1974

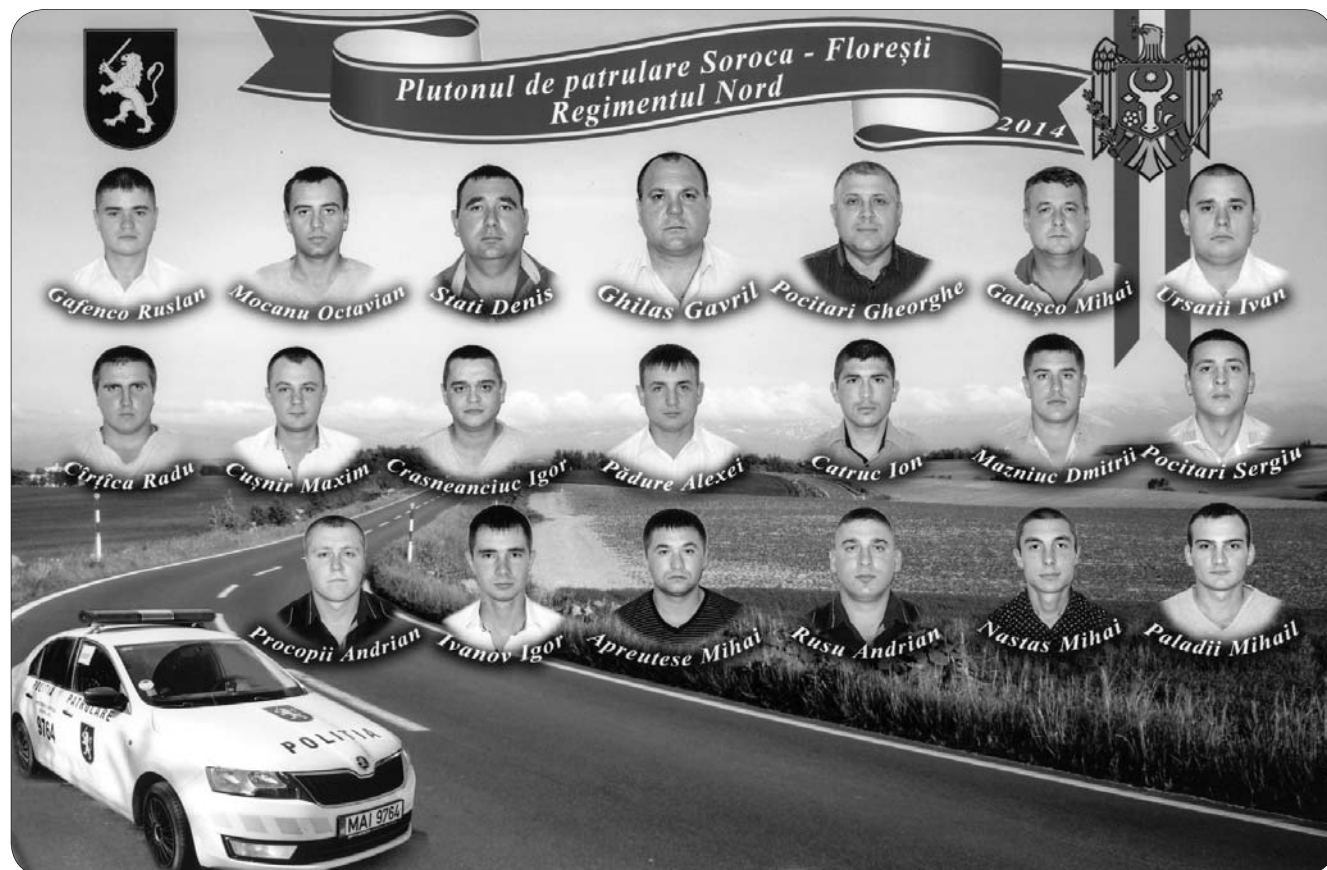
Efectivul Plutonului Soroca - Florești

De la stânga: **I. Gavril Ghilas**, comandant pluton; **Veaceslav Tudor**, locțiitor comandant Regimentul Nord, locotenent colonel; **Ruslan Tanas**, locotenent colonel, comandant Regimentul Nord; **Eugen Muntean**, comandant Compania nr.2 a RN, căpitan; **Valeriu Bulat**, comandant grupă pl. Soroca- Florești, căpitan;
II. Ghenadie Sochircă, Radu Cârțica, Mihai Paladi, Mihail Galușca, Marian Sârbu;
III. Arcadie Andronachi, Gheorghe Pocitari, Andrian Procopii, Ruslan Gafenco, Mihail Apreutese;
IV. Alexei Pădure, Ghenadie Parasii, Maxim Cușnir, Sergiu Cebotari, Sergiu Pocitari, Igor Ivanov

Lista efectivului Plutonului Soroca – Florești

Nr.	Denumirea funcției conform statelor de organizare Gradul prevăzut de funcție	N.P.P.	Data, anul nașterii
1	Comandant de pluton Maior	Ghilas Gavril Dormidont	28.07.1973
2	Comandant de grupă Căpitan	Bulat Valeriu Vasile	07.07.1974
3	Inspector patrulare rutieră Locotenent major	Ivanov Igor Fiodor	25.02.1990
4	Inspector patrulare rutieră Locotenent major	Nastas Mihail Alexei	17.09.1990
5	Inspector – inferior patrulare Plutonier	Apreutese Mihail Nichita	27.02.1989
6	Inspector – inferior patrulare Sergent inferior	Gafenco Ruslan Dumitru	28.10.1989
7	Inspector – inferior patrulare Plutonier adjutant	Pocitari Gheorghe Vladimir	17.06.1967
8	Inspector – inferior patrulare Plutonier adjutant	Cușnir Maxim Valeri	10.08.1991
9	Inspector – inferior patrulare Sergent major	Mazniuc Dimitrie Mihail	09.09.1989
10	Inspector – inferior patrulare Sergent	Procopii Andrian Veaceslav	13.03.1989
11	Inspector – inferior patrulare Sergent major	Pădure Alexei Victor	04.11.1985
12	Inspector – inferior patrulare Sergent major	Rusu Adrian Victor	12.01.1988
13	Inspector – inferior patrulare Sergent inferior	Pocitari Sergiu Gheorghe	20.02.1991
14	Inspector – inferior patrulare Plutonier major	Stati Denis Afanasie	15.05.1985
15	Inspector – inferior patrulare Plutonier adjutant	Parasii Ghenadie Emilian	05.01.1990
16	Inspector – inferior patrulare Plutonier adjutant	Paladii Mihail Mihail	26.12.1991
17	Inspector – inferior patrulare Plutonier adjutant	Andronache Arcadii Ivan	19.10.1991
18	Inspector – inferior patrulare Plutonier adjutant	Mocanu Octavian Valeriu	13.03.1992
19	Inspector – inferior patrulare Plutonier adjutant	Ciubotaru Sergiu Andrei	11.07.1972
20	Inspector – inferior patrulare Plutonier major	Catruc Ion Alexandru	17.01.1988
21	Inspector – inferior patrulare Sergent major	Ursati Ivan Iurie	09.07.1990
22	Inspector – inferior patrulare Sergent major	Galușco Mihail Serghei	15.09.1982
23	Inspector – inferior patrulare Sergent inferior	Cârțica Radu Valeriu	22.01.1992

De la stânga:

I.Crasnenciuc, R.Gafenco, D.Mazniuc, M.Cușnir, G.Ghilas, Gh.Pocitari, I.Ivanov, M.Apreotesse, S.Pocitari

De la stânga: I. A.Andronachi, R.Gafenco, O.Mocanu;

II. I.Ivanov, M.Cușnir, A.Procopii, G.Ghilas, G.Pocitari, M.Galușca, I.Ursatii

Activitatea Plutonului de Patrulare Soroca-Florești 2015

Gavril Ghilas

Comandant al Plutonului de
Patrulare Soroca-Florești, maior
Născut la 28 iulie 1973 în satul
Cernița, Florești

Fișier biografic

1980 – 1988 - Elev, școala de 8 ani, Cernița.
1988 – 1992 - Student, Colegiul Tehnic Agricol, Soroca.
1992 – 1994 - Serviciul în Armata Națională a RM (Batalionul cu destinație specială „Fulger”), Chișinău.
1994 – 1995 - Expeditor, SRL „ELINA”, Soroca.
01.11.1995 – 02.2004 - Inspector de patrulare rutieră, plutonier al Secției Poliției Rutiere a CPR, Soroca.
02.2004 – 05.2008 - Inspector pentru sistematizarea circulației rutiere, sublocotenent, al SPR a CPR, Soroca.
2006 – 2007 - Student (secția ff), Universitatea „Perspectiva”, f-tatea Drept economic, Chișinău.
05.2008 – 04.2011 - Inspector al procedurii contravenționale, locotenent major, al SRP a CPR, Soroca.
04.2011 – 03.2013 - Șef, căpitan, al SPR a CPR, Soroca.
Din 03.2013 – până în prezent - Comandant al Plutonului Soroca-Florești, maior.

Comandantul Plutonului de Patrulare Soroca - Florești, maiorul de poliție Gavril Ghilas, dispune de: **Categoria de calificare „Maestru”**; **menționat cu „Insigna MAI pentru merite deosebite” a RM**; **colaborator Eminent al IGP**; **deținător al insignei „Pentru Serviciu Impecabil” grad I, II, III**; **menționat cu Diplome ale Ministerului Afacerilor Interne, Inspectoratului Național de Poliție și Administrației Publice Locale, Soroca.**

G. Ghilas s-a născut în satul Cernița, Florești în familia lui Dormidont (7.04.1933-10.05.2006), inginer-mecanic, absolvent al Colegiului Agricol din Soroca și al Institutului Agricol „M. Frunze” din Chișinău, gospodar de frunte în sat și a Mariei (Balan) Ghilas, născută la 6 martie 1942, lucrătoare în comerț, acum pensionată. Gavril Ghilas are un frate mai mare - Radion (n.20.11.1962), șef al Secției de Înmatriculare a Transportului și Calificare a Conducătorilor Auto (SÎTCCA), Soroca și o soră - Nelea (Ghilas) Pileavschii (n.1.04.1964), stabilită la Cernița. Gavril Ghilas este căsătorit.

Soția Ludmila (Harabagiu) Ghilas, născută la 7.05.1977 în or. Sângerei, studentă (ff) la Universitatea de Studii Politice și Economice Europene, „C. Stere” f-tatea Drept, activează în cadrul Judecătoriei Soroca. Cuplul Ghilas educă 2 copii - fiica Gabriela (n. 13.11.1998), elevă în clasa XI, L.T. „C. Stere” din Soroca și fiul Rodion (n.30.12.2001), elev în clasa VII-a a aceluiași liceu.

Activitatea Plutonului de Patrulare Soroca-Florești

(Cu privire la situația, creată pe teritoriul raioanelor Soroca și Florești și activitatea plutonului de patrulare Soroca- Florești al companiei nr. 2 Bălți a Regimentului de patrulare Nord a INP a IGP a MAI pe parcursul 12 luni ale anului 2015)

Activitatea Plutonului de Patrulare Soroca- Florești se efectuează în conformitate cu prevederile normelor prevăzute în *Ordinele MAI RM nr. 240 din 05.08.2014 „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Inspectoratului național de patrulare al Inspectoratului General al Poliției”, Ordinului IGP al MAI RM nr. 123 din 22.08.2014 “Cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Regimentului de patrulare Nord”*

PP Soroca-Florești deservește raioanele Soroca și Florești cu **suprafața** totală de **2151,19 km²**, ceea ce reprezintă aproximativ 20 % din teritoriul deservit de Regimentul Nord.

Pe teritoriul dat locuiesc **200.000 locuitori**, ce constituie 20% din numărul total al populației din partea de nord a RM. Din numărul total de **571 localități**, amplasate pe teritoriul deservit de Regimentul de Patrulare Nord, PP Soroca-Florești deservește **142 localități**, ceea ce constituie 25% din teritoriul deservit de R. Nord, dintre care 4(20%) localități urbane și 138 rurale(25%) .

Misiunea plutonului constă în asigurarea ordinii publice, siguranței transporturilor și circulației rutiere, apărării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, precum și a proprietății publice și private.

Pentru anul 2015, principalele priorități naționale asupra cărora au fost îndreptate actele manageriale și misiunile întregului efectiv al INP, vor viza următoarele domenii de acțiune:

- **acordarea sprijinului necesar în realizarea Planului Național de implementare a Acordului de Asociere RM-UE;**
- **menținerea, restabilirea ordinii și securității publice, protecția drepturilor și a intereselor legitime ale persoanei și comunității;**
- **prevenirea și curmarea infracțiunilor și contravențiilor, respectarea legalității, ordinii și securității publice;**
- **acordarea asistenței corespunzătoare populației și autorităților administrației publice locale;**
- **consolidarea disciplinei și legalității, instruirea și perfecționarea permanentă a angajaților INP, protecția juridică și socială a efectivului, dezvoltarea și consolidarea bazei tehnico-materiale a INP;**
- **securitatea circulației rutiere.**

CAPITOLUL I SITUAȚIA OPERATIVĂ, CREATĂ ÎN REGIUNEA DE NORD A REPUBLICII MOLDOVA 1.1 CRIME, COMISE ÎN LOCURI PUBLICE

Pe perioada de 12 luni ale an. 2015 pe teritoriul deservit de PP SR-FR al RP Nord, au fost **comise 1362 crime**, ce constituie **17,57 %** din numărul total de crime săvârșite pe teritoriul deservit de RP Nord: **10- excepțional de grave; 17- deosebit de grave; 167- grave.**

În general, în perioada de referință, pe teritoriul deservit s-a **micșorat numărul crimelor comise cu 5,94%.**

Nivelul criminalității pe teritoriul deservit constituie **73.22 crime la 10 mii de locuitori**, ce reprezintă o diminuare cu **2,38 %**, comparativ cu starea infracțională în mediu pe teritoriul deservit de RP Nord, care este **75,6 crime la 10 mii locuitori.**

Lecție de instruire a pietonilor.

Supraveghere. Trecere pietonală.

Felicitări cu ocazia zilei de 8 martie.

№	Raion	Înregistrate în anul curent					Crime, comise în locurile publice								
		Total	(+/), %	Crime grave		n-l criminalității (10 mii loc.)	Total	(+/), %	Crime grave		n-l criminalității (10 mii loc.)	(+/), %	Criminalitatea stradală		
				Total	GR.SP., %				crime grave	(+/), %			Anul curent	Anul precedent	(+/), %
	RM, total														
	Total, Nord	7 749	-5,3	1 426	18,4	77,3	1 050	-1,0	204	-12,1	10,47		489	441	+10,9
	SR, FR	1362	-5,94	167	-8.24	73.22	78	-24.27	19	-24	1.02	-0.32	54	55	-1.82
1	Soroca	718	-7,83	101	-22,9	71,8	20	+5,26	4	-63,63	0,4	-0,7	20	19	+5,26
2	Florești	644	+3,21	66	-8,33	74,88	58	-29,3	15	+7,14	1,74	+0,12	34	36	-5,56

Analiza fenomenului infracțional denotă faptul, că în perioada de raport pe teritoriul deservit de PP SR- FR, în general a fost observată scăderea crimelor comise cu **-5,94% (A.C. 1362, A.P. 1448)**. În compartimentul crimelor grave pe teritoriul deservit de pluton, se denotă o diminuare ce constituie **8,24%** (Anul Curent- 167, Anul Precedent- 182).

Pe teritoriul raioanelor **Soroca -7,83%**, (AC – 718, AP – 779), **Florești +3,21%**, (AC – 644, AP – 624). În ambele raioane s-a înregistrat o reducere a crimelor în general cu **5,94%**.

La compartimentul crimelor comise în locuri publice, a fost observată creștere în raionul Soroca **(+5,26%)**.

În perioada de raport au avut loc **72 infracțiuni stradale**, ce constituie o reducere la general pe teritoriul deservit cu **16,48%**.

S-a observat creșterea crimelor de acest gen în raionul Soroca cu 5,26% (A.C. 20, A.P. 19):

№	Raion	În locuri publice		În locuri publice		În locuri publice		În locuri publice		În locuri publice		În locuri publice		În locuri publice	
		Total	(+/), %	Total	(+/), %	Total	(+/), %	Total	(+/), %	Total	(+/), %	Total	(+/), %	Total	(+/), %
		Omoruri intenționate		Vătămări intenționate grave		Vătămări intenționate medii		Violuri		Violența sexuală		Huliganism			
	RM, total														
	TOTAL, Nord														
1	Soroca	7	-	7	-	23	-	5	-	5	-	19	19	0	
2	Florești	4	-	10	+100	20	-28,6	4	-	1	-	34	34	-5,56	
	Total	11	-	17	+100	43	-28,6	9	-	10	-	53	53	-3,63	

№	Raion	În locuri publice		În locuri publice		În locuri publice		În locuri publice		În locuri publice		În locuri publice		În locuri publice	
		Total	(+/), %	Total	(+/), %	Total	(+/), %	Total	(+/), %	Total	(+/), %	Total	(+/), %	Total	GR. SP.
		Tâlhării		Jafuri		Furturi, total		Furturi mijloacelor de transport		Răpiri		Alte crime			
	RM, total														
	Nord														
	TOTAL SR, FR	7	-	15	-33,3	623	15	5	-	13	-	559	3	0,54	
11	Soroca	5	-	9	-	321	1	-	-	9	-	308	-	-	
12	Florești	2	-	6	-33,3	302	14	5	-	4	-	252	3	1,19	

A crescut numărul vătămarilor intenționate grave contra integrității corporale sau sănătății.

Efectuând analiza crimelor de acest gen, care au avut loc pe parcursul anului 2015, observăm că numărul crimelor comise în locuri publice sau majorat cu 100% .

Este înbucăraător faptul, că la compartimentul răpirilor mijloacelor de transport se denotă o scădere în mărime de **35,71%-Soroca; 66,67% - Florești**.

Majoritatea crimelor comise în locuri publice au avut loc în perioada orelor 12:00 – 24:00. Cea mai mare parte dintre ele se comit în perioada de la 18:00 până la 24:00. Analiza mai detaliată indică următoarele:

Locul comiterii infracțiunii	Timpul comiterii infracțiunilor							
	A.C.	Ziua săptămânii	Total	00:00 - 06:00	06:00 - 12:00	12:00 - 18:00	18:00 - 24:00	Nu stabilit
Total, locuri publice	78	Total	78	14	4	6	8	46
		Luni	9	4				5
		Marti	13			2		11
		Miercuri	9	1	1	2	1	4
		Joi	7	2			2	3
		Vineri	10	2	2			6
		Sâmbătă	13	1			5	7
		Duminică	17	4	1	2		10
În stradă	37	Nu este stabilit						
		Total	37	5		5	6	21
		Luni	5	1				4
		Marti	6			2		4
		Miercuri	4			1	1	2
		Joi	3	1			1	1
		Vineri	4	1				3
		Sâmbătă	8				3	5
În instituții de comerț	18	Nu este stabilit						
		Total	18	6	2		2	8
		Luni						
		Marti						
		Miercuri						
		Joi						
		Vineri						
		Sâmbătă						
În locuri de distracție	3	Nu este stabilit						
		Total	3	1				2
		Luni						
		Marti						
		Miercuri						
		Joi						
		Vineri						
		Sâmbătă						
În transport public	1	Nu este stabilit						
		Total	1					1
		Luni						
		Marti						
		Miercuri						
		Joi						
		Vineri						
		Sâmbătă						
În instituții publice	2	Nu este stabilit						
		Total	2	2				
		Luni						
		Marti						
		Miercuri						
		Joi						
		Vineri						
		Sâmbătă						
În alte locuri publice	17	Nu este stabilit						
		Total	17	1	1	1	2	12
		Luni						
		Marti						
		Miercuri						
		Joi						
		Vineri						
		Sâmbătă						

Pe teritoriul raioanelor Soroca și Florești **în stradă a avut loc: 3 vătămări corporale; 5 furturi, dintre care 2 – din mijloacele de transport; 29 cazuri de huliganism.**

Analiza crimelor comise în locurile publice indică faptul, că **din 78 de crime comise în locurile publice, pe teritoriul raioanelor deservite, pe parcursul anului 2015, numai 37 (47.43%) au caracter stradal.** Alte **41 crime** a avut loc în diferite instituții publice, centre comerciale, locuri de distracție, etc., care nu sunt asigurate cu itinerarii.

Prevenirea crimelor comise în locurile publice, poate fi înfăptuită numai în conlucrare permanentă cu inspectoratele teritoriale de poliție și administrațiile publice locale, însă totuși, rolul principal trebuie să revină măsurilor de influență de tip economic, ca condiții de primire a autorizărilor și licențelor.

1.2 SITUAȚIA ACCIDENTARĂ

O direcție importantă în activitatea plutonului este asigurarea securității circulației rutiere pe traseele naționale în zona operațională.

Rețeaua publică de drumuri din teritoriul deservit de RP NORD este de **3390,3 km**, dintre care **1060,6 – drumuri naționale** și **2329,7 – drumuri locale**. Din numărul total de drumuri indicate, pe teritoriul deservit de PP SR-FR sunt amplasate **888 km (26%)**, dintre care **225km (21,2%) – drumuri naționale** și **663,39 (28,4%) -drumuri locale**.

Pe teritoriul raioanelor Soroca și Florești, în anul 2015 au avut loc **103 accidente rutiere, în care au decedat 14 și traumatizate 138 persoane** participante la trafic.

Situația accidentară în zona deservită este reprezentată în felul următor:

	Accidente rutiere			Decedați			Traumați		
	A.P.	A.C.	+/-, %	A.P.	A.C.	+/-, %	A.P.	A.C.	+/-, %
Zona Nord	559	520	-39	102	84	-18	680	631	-49
Compania II	105	103	-1.9	18	14	-22.22	121	138	+12.61
Raionul Soroca	49	45	-8.16	6	7	+16.67	58	61	+5.17
Raionul Florești	56	58	+3.57	12	7	-41.67	63	77	+22.22

Majorarea numărului accidentelor rutiere se constată în raionul Florești +3,57%. Numărul persoanelor decedate s-a redus pe teritoriul deservit cu o persoană(-22,22%), însă se constată o

majorare a persoanelor decedate în r/n Soroca(+16.67%). S-a majorat numărul persoanelor traumatate în urma accidentelor rutiere în raioane: Soroca(+5,17%) și Florești (+22,22%).

În scopul sporirii eficienței activității de profilaxie a încălcărilor Regulamentului circulației rutiere, ridicarea nivelului de disciplină a participanților, redresarea situației accidentare în teritoriul deservit, **din inițiativă proprie**, pe parcursul perioadei de raport **au fost organizate și desfășurate 60 raiduri**, cu implicarea angajaților inspectoratelor teritoriale de poliție, a fost întocmit un plan comun pentru redresarea situației accidentare.

CAPITOLUL II. MANAGEMENT ÎN RESURSE UMANE

PP SR- FR a fost format în luna martie anul 2013, în cadrul Regimentului de patrulare Nord, din angajați ai secțiilor poliției rutiere și angajați din alte servicii ale inspectoratelor teritoriale și dispune de aproximativ 30% din fostul efectiv.

În perioada de referință, unul din obiectivele de bază a fost punerea în aplicare a metodelor managementului resurselor umane și ajustarea acestuia la standarde, în special prin implementarea procedurilor noi de evaluare și instruire a personalului.

Pe parcursul anului 2015 activitatea în domeniul managementului resurse umane a fost orientată: *la realizarea prevederilor Strategiei de comunicare a Sistemului Afacerilor Interne pentru 2014-2016, Programului de dezvoltare strategică al Ministerului Afacerilor Interne pentru perioada 2014-2016 și altor programe și documente de politici naționale, precum și implementarea angajamentelor asumate în cadrul instrumentelor internaționale, formarea și dezvoltarea calităților profesionale personale ale colaboratorilor, ridicarea nivelului de cultură generală și profesională a angajaților, întărirea legalității și disciplinei de serviciu în rândurile efectivului, îmbunătățirea imaginii și autorității poliției în societate.*

Totodată s-a efectuat analiza executării sarcinilor trasate de către Conducerea MAI „Cu privire la asigurarea legalității și disciplinei de serviciu, eficientizarea lucrului individual-educativ, procesului de pregătire a cadrelor, selectării și promovării personalului MAI”.

Conform statelor de personal, plutonul constituie **23 angajați**, din care **2 unități- corpul de comandă; 21 unități - efectivului de trupă**. La moment funcții vacante nu avem.

Pe parcursul a 12 luni a fost încetat contractul individual de muncă cu un (1) angajat(în an. 2014 – 0 angajați), în baza cererii personale.

Pe parcursul anului 2015:

Menționați – **11 angajați**;

De concedii anuale au beneficiat **20 angajați**;

Anchete de serviciu, petrecute la inițiativa RP Nord – **13**, cu aplicarea a **3 sancțiuni pentru 3 angajați**.

CAPITOLUL III. ACTIVITATEA DE BAZĂ

În conformitate cu prevederile ordinului IGP nr. 123 din 22.08.2014, misiunea Regimentului de patrulare Nord constă în asigurarea ordinii publice, siguranței transporturilor și circulației rutiere, apărării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, precum și proprietății publice și private.

Luând în considerație cele expuse mai sus, în perioada de raport au fost desfășurate următoarele acțiuni, și anume:

ASIGURAREA ORDINII PUBLICE

În conformitate cu sarcinile trasate, în competența plutonului intră asigurarea ordinii publice pe teritoriul raioanelor Soroca și Florești, a centrelor raionale și traseelor naționale.

În scopul executării sarcinilor trasate, în perioada 01.01.2015 – 31.12.2015, în măsurile nominalizate au fost implicați **5.136 angajați** din subordine, din contul cărora au fost formate **2.423 echipe** de intervenție.

În perioada dată au fost întreprinse măsuri de asigurare a ordinii de drept și securității circulației rutiere în timpul desfășurării a **198 evenimente** publice.

În asigurarea ordinii de drept au fost antrenați **445 angajați** din subordine, din contul cărora au fost formate **44 itinerarii** pedestre și **141 echipe** de intervenție.

Datorită măsurilor întreprinse și colaborării strânse cu inspectoratele teritoriale de poliție, în timpul

desfășurării evenimentelor publice, careva încălcări ale ordinii publice nu au fost înregistrate.

În cadrul activității zilnice au fost relevate **330 contravenții** în domeniul ordinii publice. Greutatea specifică a contravențiilor în domeniul ordinii publice la moment, constituie **4,06%** (AP – 3,22%) din numărul total al contravențiilor constatate de către angajații din subordine, ceea ce este insuficient.

Din numărul total al contravențiilor în domeniul asigurării ordinii de drept, au fost constatate:

Nr.	Denumirea	AN. 2015	AN. 2014	+/-	(+/-), %
1	Total încălcări a OP	330	270	+60	+22,22 %
2	Art. 354 CC RM - Huliganismul nu prea grav	51	33	+18	+54,54%
3	Art. 85 CC RM Întrebuințarea substanțelor narcotice fără prescripția medicului	7	2	+5	+250%
4	Art. 336, 353 CC RM – Nesubordonare (ultragiere)	3	4	-1	-25 %
5	Art. 355 CC RM - consumul de alcool în locurile publice sau apariție în stare de ebrietate	263	229	+34	+14,84 %
6	Alte încălcări a OP	6	2	+4	+200 %

În măsurile de prevenire și combatere a infracționalității o importanță deosebită o are reacționarea promptă la apelurile și orientările, ce permit organizarea schimbului de informație între toate echipele de intervenție din subordine și dispeceratele Inspectoratelor de Poliție, cu orientarea acestora la reținerea persoanelor bănuite în comiterea infracțiunilor grave (tâlhării, jafuri, sustrageri în proporții mari din depozite etc.), sau a autovehiculelor cu care se deplasează presupușii infractori, pentru reținerea acestora pe urme fierbinți.

În perioada de referință, de către angajații din subordine s-au executat **59 misiuni** pe apeluri, parvenite din partea IP teritoriale. În adresa plutonului au fost parvenite **11 orientări** din partea IP teritoriale

În perioada de referință, de către angajații plutonului a fost **reținute 18 persoane**, aflate în căutare, dintre care – **4 infractori, 12 debitori de stat** și **2** din **alte categorii** de căutare.

Activitatea subdiviziunilor în domeniul dat, este reprezentată în felul următor:

n/o	Subdiviziunea RP Nord	Reținute persoane în căutare	Din ele		
			Infractori	Debitori de stat	Alte categorii
	Plutonul de patrulare SR FR	18	4	12	2

În același timp, în cadrul activității desfășurate, au fost **reținute 6 mijloace de transport**, care au fost date în căutare sau orientare.

În domeniul prevenirii și combaterii atentatelor asupra patrimoniului cetățenilor, obiectivelor de păstrare a valorilor materiale, obiectelor de preț și mijloacelor financiare, de către angajații Regimentului de patrulare Nord, au fost întreprinse măsuri în stabilirea și reținerea autorilor, cât și prevenirea atentatelor de acest gen.

Au fost verificate unitățile de transport ce transportă încărcături (animale, păsări, metale fieroase și nefieroase, substanțe semincere, chimice etc.). Dacă apăreau suspiciuni vădite, privind proveniența acestora și dobândirea lor prin activități criminale, se asigura la necesitate, reținerea și documentarea contravenienților, sau infractorilor.

În perioada de referință au fost relevate **21 cazuri** de transportare a mărfurilor fără acte de proveniență, cu valoarea prealabilă a mărfurilor reținute în mărime de **320.500 de lei**, transmise în gestiunea subdiviziunilor competente ale Inspectoratului General de Poliție.

În urmă monitorizării situației operative pe teritoriul deservit, de către angajații din subordine, au fost planificate și desfășurate acțiuni speciale, îndreptate spre prevenirea încălcării ordinii de drept și securității circulației rutiere.

În perioada 01.01.2015 – 30.06.2015, de către angajații din subordine au fost desfășurate **60 raiduri**. În acțiunile speciale a fost antrenati **445 angajați** din subordine, cu formarea a **122 echipe** de intervenție, cu antrenarea a **110 angajați** din inspectoratele teritoriale de poliție.

Asigurarea securității circulației rutiere

După cum a fost menționat anterior, pe parcursul anului **curent, pe teritoriul deservit a avut loc 103 accidente rutiere, în care au decedat 14 și traumatizate 138 persoane** participante la trafic.

Unele din motivele comiterii accidentelor rutiere sunt: încălcarea Regulilor Circulației Rutiere, nivelul scăzut de cultură în conducerea mijloacelor de transport din partea conducătorilor auto, numărul mare al mijloacelor de transport, depășirea limitei de viteză, conducerea mijloacelor de transport în stare de ebrietate, ambuteiajele pe drumuri datorită lățimii reduse de bandă, lucrările de reparație a drumurilor, etc.

În perioada de raport, în urmă măsurilor întreprinse, au fost relevate 7.792 de încălcări a RCR, dintre care:

N/O	GENUL DE ACTIVITATE	Total	Plutoanele desconcentrate (compania nr. 2)
			SR FR
	ASIGURAREA CIRCULAȚIEI RUTIERE		7792
	art. 197. Încălcarea normelor de capacitate a traf. de pasageri		126251 uni întocmit plan comun întru redresarea situației accidentare
	art. 197/1. Transportarea ilegală a călătorilor		4
	art. 223. Deteriorarea drumurilor, pasajelor de nivel		4
	art. 232.1 Conducerea vehiculului fără permis		316
	art. 233.1 Conducerea autovehiculului în stare de ebrietate		75
	art. 235. Centura de siguranță		893
	art. 236. Depășirea vitezei de circulație		1341
	art. 238. Încălcarea regulilor de oprire		979
	art. 240.1 Nerespectarea conducătorului a indicatorilor rutiere		429
	art. 240.2 Neglijarea semnalului semaforului		61
	art. 244. Situație de accident		30
	art. 245. Încălcarea regulilor de către pietoni		134
	ALTE ÎNCĂLCĂRI DE CIRCULAȚIE RUTIERĂ		3400

În urma desfășurării măsurilor de prevenire, au fost reținute: 250 persoane - conducerea mijloacelor de transport în stare de ebrietate alcoolică; 5 persoane - conducerea mijloacelor de transport în stare de ebrietate narcotică; 33 persoane - refuz de testare alcoscopică:

n/o	Subdiviziunea RP Nord	TOTAL	Din ele		
			În stare de ebrietate alcoolică	În stare de ebrietate narcotică	Refuz de la testare alcoscopică
	Compania de patrulare nr. II	1574	1396	36	142
	Plutonul de patrulare SR FR	288	250	5	33

Menționăm faptul, că în urmă măsurilor întreprinse, s-a majorat numărul cauzelor penale, pornite pentru conducerea mijloacelor de transport în stare de ebrietate (+3.84%):

	Pornite cauze penale, art. 264 CP RM			Pornite cauze penale, art. 264 ¹ CP RM		
	A.C.	A.P.	+/-, %	A.C.	AP.	+/-, %
Zona Nord	92	69	33,3	688	705	-2,4
Compania I (Bălți)						
Compania II						
Raionul Soroca	21	16	+31,3	105	80	31,3
Raionul Florești	24	18	+33,3	122	123	-0,8
	45	34	+32,35	227	203	+11,82

Un factor major de prevenire a încălcărilor circulației rutiere și accidentelor rutiere, este mediatizarea activității angajaților: **măsurile de prevenire, vizualizarea consecințelor accidentelor rutiere. La moment avem contacte stabile cu reprezentanții canalelor TV, ziarelor republicane și locale.** Un suport considerabil în activitatea de prevenire se acordă de Serviciul Relații cu Publicul al INP.

De asemenea, un element major în prevenirea accidentelor rutiere sunt și: **întâlnirile cu cetățenii, îndeosebi cu copiii și elevii în cadrul instituțiilor preșcolare și de învățământ de diferite niveluri, în cadrul companiilor naționale de sensibilizare a opiniei publice.**

În perioada de referință, în urmă eforturilor depuse de către angajații din subordine, au fost obținuți următorii indici:

Denumirea		Total, RP Nord	Subdiviziunile RP Nord
			SR FR
Organizate total lecții în instituțiile de învățământ:			141
dintre care:	Ciclul primar		105
	Ciclul gimnazial		32
	Ciclul liceal		4
Copii informați total ca urmare a lecțiilor			1675
Organizate total activități:			31
dintre care:	emisiuni radio		2
	TV,		20
	plasate comunicate		8
	Publicatii în presă		13

Asigurarea legalității, apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Întrebarea cheie în activitatea cotidiană este asigurarea legalității, apărării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. În scopul protecției lui, au fost întreprinse măsuri de schimbare a modului de interacțiune cu cetățenii, monitorizarea permanentă a activității echipelor de intervenție și prevenire a faptelor de corupție.

De asemenea, un factor important, este asigurarea dreptului la apărare în instanțele de judecată.

În perioada de raport, de către angajații plutonului au fost aplicate 7.981 sancțiuni de diferit gen pentru săvârșirea contravențiilor, cu aplicarea amenzilor în mărime de 2.346.880 lei RM și 16.299 puncte de penalizare:

	Total	SR,FR
Aplicate sancțiuni		7981
- avertisment		82
- amenzi aplicate		7898
Suma amenzilor aplicate		2346880
Amenzi achitate, total		6567
- în termen de 72 de ore		5943
- integral		624
Amenzi nepercepute		1331
Suma amenzilor achitate		1025630
- în termen de 72 de ore		879470
- integral		146160
Suma amenzilor nepercepute		441780
% achitării amenzilor		83,5
Aplicate puncte de penalizare		16299
Procese verbale, expediate în judecată		105
- din ele clasate		8

În perioada de raport, în adresa cancelariei au parvenit **17 contestații**, care ulterior au fost expediate după competență.

Una din cauzele parvenirii contestațiilor este dotarea slabă a angajaților cu mijloace de acumulare a probelor.

În activitatea cotidiană plutonul de patrulare se confruntă permanent cu probleme organizatorice și logistice.

În pofida acestui fapt, efectivul plutonului de patrulare este apt pentru contracararea fenomenului infracțional, menținerea ordinii publice și conlucrarea cu toate subdiviziunile din teritoriu. În permanență se depun eforturi îndreptate spre executarea atribuțiilor de serviciu și a sarcinilor trasate de conducerea Republicii Moldova.

Reportaj TV. Trafic rutier, Soroca.

Control strict pentru prevenirea actelor de terorism.

Ordine și control. Autogara Florești.

Alegerile locale Soroca 2015

Lista candidaților la funcția de primar al orașului Soroca

Nr.	Concurentul electoral
1	Bodnarenco Elena - Partidul Comuniștilor din Republica Moldova
2	Todirean Iurie - Partidul Politic "Partidul Nostru"
3	Sîrghii Vadim - Partidul Democrat din Moldova
4	Marcoci Mihail - Blocul Electoral "Platforma Populară Europeană din Moldova - Iurie Leancă"
5	Grabciuc Mihail - Partidul Politic "Partidul Socialiștilor din Republica Moldova"
6	Babără Liliana - Partidul Liberal
7	Onică Boris - candidat independent
8	Moroz Andrei - Partidul Politic "Partidul Popular din Republica Moldova"
9	Său Victor - Partidul Liberal Democrat din Moldova
10	Tănase Iurie - Partidul Politic Mișcarea Populară Antimafie

Candidații la funcția de primar de Soroca

De la stânga: E.Bodnarenco, Iu.Todirean, Vl.Nicuță, M.Marcoci, M.Grabciuc, L.Babără, B.Onică, A.Moroz, V.Său, Iu.Tănase

Alegerile locale generale Turul doi de scrutin din 28 iunie 2015 Procese verbale prelucrate - 100%

Alegeri Primar Localitate

Circumscripția electorală raională Soroca
Orașul Soroca

Nr.	Concurenți electorali	Cota parte din numărul de voturi valabil exprimate	Voturi Valabil Exprimate
2	Total	100 %	9833
1	SĂU VICTOR din partea Partidului Liberal Democrat din Moldova	51.46%	5060
2	TODIREAN IURIE din partea Partidului Politic „Partidul Nostru”	48.54%	4773

2015, anul calamităților politice în Republica Moldova

***Oligarhi, jefuitori,
mîncînoși și măscărici
și -au dat mîna pentru
cel mai jalnic an
din istoria de după
independența a RM***

Anul 2015 a fost anul în care „povestea de succes” a Parteneriatului Estic s-a transformat în „povestea de dispreț” a întregii lumi civilizate. „Meritul” pentru această nedorită metamorfoză aparține aproape exclusiv unei clase politice care, parcă intenționat, a lucrat ca din imaginea bună a Chișinăului la nivel internațional, să nu mai rămână piatră pe piatră. Plan care le -a reușit de minune, Republica Moldova redevenind gaura neagră a Europei, care era și până în 2009, la finalul dublului mandat PCRM.

Coalițiile

La mai bine de o lună de la alegerile parlamentare, care au consfințit voința electoratului moldovenesc de a continua calea spre integrarea europeană, liderii partidelor pretins pro-europene nu găseau limbaj comun pentru (re)alcătuirea unei coaliții care să reia traseul de până la scrutin. Aparent, mărul discordiei era Partidul Liberal, cel care solicita numirea unui procuror general european, capabil să lupte cu corupția aproape generalizată. Opoziția celorlalte două partide, PD și PLDM, a fost aproape isterică. Nu întâmplător, din moment ce ambele formațiuni, după cum s -a dovedit ulterior, aveau motivele lor. Pe de o parte PLDM fugea de responsabilizarea liderului de dispariția sumelor din BEM, pe de altă parte PD promisese încă din vara lui 2014 comuniștilor că îi vor reintroduce pe ușa din spate a guvernării. Această ultimă variantă s -a și produs, de altfel, PCRM susținând guvernul minoritar

alcătuit de PLDM și PD. Toate acestea însă numai după mascarada organizată în Legislativ, pe 12 februarie, când guvernul Leancă a fost repins, în urma unei regii la care au contribuit inclusiv colegii din PLDM ai ex-premierului.

Guvernările

Șase zile mai târziu, același Parlament îl vota cu entuziasm pe Chiril Gaburici ca premier și odată cu el și Cabinetul de miniștri. Opțiunea Gaburici, a fost o surpriză pentru ziariști, care au aflat ceva mai târziu resorturile acestei nominalizări. Un controversat om de afaceri, ale cărui legături duceau la o singură concluzie, aceea că el reprezenta veriga lipsă în lanțul dintre Filat și Voronin. Un personaj docil, dispus să îndeplinească dorințele ambilor protectori, dar care avea un mare „defect”, nu răspundea la comenzile oligarhului Vlad Plahotniuc. Ceea ce i -a și adus sfârșitul carierei sale meteorice prin politică. Trei luni mai târziu, Gaburici devenea istorie, după ce presa descoperise falsuri în diplomele sale universitare, iar tentativele sale timide de a rupe firele prin care era legat de alți politicieni au eșuat lamentabil. După o lună și jumătate de negocieri și compromisuri, a venit rândul unui nou premier pentru Moldova. Valeriu Streleț, cunoscut ca locotenent de nădejde al lui Vlad Filat, a venit la investitura din 31 iulie și cu voturile PL. Chiar dacă nu au primit procuror general european, liberalii au pus revenirea lor la guvernare pe dorința de continuare a procesului de integrare europeană și de a da consistență guvernării. Singura problemă e că nimeni nu mai avea chef de integrare europeană. Arestarea lui Vlad Filat, la 15 octombrie și apoi demiterea guvernului Streleț, au pus cruce oricărei discuții despre re-

formele atât de necesare pentru a rămâne în cărțile unei iluzorii europenizări.

Cu patru guverne într -un singur an, unul în exercițiu, două investite și, ultimul, interimar, Republica Moldova s a dovedit un adevărat caz clinic al geopoliticii europene în 2015. Cu un sistem captiv în totalitate în mâinile oligarhilor, jefuit până la sânge de aceleași personaje, Republica Moldova nu mai este nici măcar caricatura statului de acum un an.

Partidele

Într -un an în care nu au făcut nimic altceva decât să accelereze prăbușirea statului, partidele de la Chișinău au existat doar ca paravan pentru mizeriile din spatele scenei politice. **PLDM** s-a compromis aproape total prin demonstrarea implicării liderului Vlad Filat în furtul unei bune părți a banilor de la BEM. Lipsiți de cârmaci, liberal -democrații nu s -au dezmeticit și au încheiat debusolați și dezorientați un an politic catastrofal pentru ei. Loviturile succesive primite au scufundat cel mai important partid al blocului așa -zis „pro-european”, transformându-l într -un cor de bocitoare ale soartei ex-președintelui din arestul CNA, incapabile de a se concentra și a gestiona interesul politic al partidului. Succesiunea de ezitări și pretenții pentru a reveni la guvernare ne arată un partid care pare condus de deviza medievală a regelui Ludovic al XV lea: „După noi, măcar și poporul”.

PD, în ciuda retragerilor succesive ale liderului de drept, Vlad Plahotniuc, întâi din Parlament, apoi din funcția de prim-vicepreședinte al partidului, a rămas același SRL politic cu angajați devotați stăpânului. Pretențiile de a se erija în decidenți ai coaliției pro-europene nu au făcut decât să trans-

Sala Parlamentului Republicii Moldova

forme discursurile europene de la Chișinău în momente penibile de comedie involuntară. Lucru sesizat, de altfel, de fostul comisar european pentru extindere, Ștefan Fule, care i -a luat, la figurat, deocamdată, la șuturi în dos pe democrații degrabă vorbitori de Europa.

PL, după șapte luni de frecat banca opoziției, a renunțat prea ușor la pretenția de a aduce procuror general european și a acceptat participarea la o guvernare care era din start sortită eșecului. Meritul liberalilor e acela de a fi adus în premieră în spațiul public informația despre furtul miliardului din bănci, dar și acela de a fi desemnat miniștri care, în numai câteva luni de mandat, au făcut lucruri importante pentru ministerele care le-au revenit.

PCRM, devenit în ultimul an debaraua politică a **PD**, este umbra ridicolă a partidului care a guvernat timp de două mandate. Fără niciun secund remarcabil, Voronin rămâne cel care conduce sigur formațiunea spre o destinație evidentă. Aflată undeva sub nivelul pragului electoral.

În ceea ce privește formațiunile conduse de bufonii oficiali ai Kremlinului în misiune la

Chișinău, **PSRM** și **Partidul Nostru**, cele două grupări nu fac decât să profite de prostia și incapacitatea celorlalte partide. Cu o speranță de vot fundamentată pe lumpenul Basarabiei, cărora li se alătură și nostalgia cadavrului sovietic, aceștia speră ca 2016 să le aducă îndeplinirea visului lor, acela de a ajunge la guvernare. Măcar pentru a nu mai plăti din banii de la Moscova tricourile, șepcuțele și concertele pentru prostimea care îi venerează.

Proteste din Piața Marii Adunări Naționale (Platforma DA)

2015 a fost și anul protestelor la Chișinău. Încă din primele zile ale primăverii, capitala a fost zguduită de demonstrațiile Platformei Civice „Demnitate și Adevăr. Pornită inițial ca o mișcare de curățare a fenomenului politic din Republica Moldova, DA s-a împotmolit în controversele legate de lideri cu trecut partinic și propriile afecte personale. Timiditatea cu care s-au manifestat vizavi de unii lideri politici, în comparație cu alții a lăsat să se înțeleagă existența unui scenariu prestabilit pentru această mișcare. Confirmarea

acestui fapt a venit pe ultima tur-nantă a anului, atunci când platforma „civică” a devenit partid, sărbătorind momentul primelor alegeri, cu rezultate previzibile de acum 6 luni, la un restaurant de lux din capitală, din categoria celor frecventate de cei pe care îi blamau în piață.

Manifestări unioniste

Nu au lipsit nici manifestările unioniste, care au cerut revenirea Basarabiei la patria-mamă. Mai insistente și mai bine structurate, pe fondul crizelor tot mai dese de greață față de democrație ale politicienilor, acestea i-au scos din minți pe socialiști. După un an întreg în care au suportat cu greu mulțimile de tineri și intelectuali care au cerut Reunirea, socialiștii au răbufnit în manifestări demne de analize psihiatrice. Întâi deputatul exmatriculat de la USM, Vlad Bătrâncea, a rupt o hartă a României Mari. Apoi, a venit rândul lui Igor Dodon, care, într-un discurs în care, din cauza surescitării încurca limbile de adresare, româna cu rusa de gopnic, a reușit cu greu până la final să nu se rănească singur, sau să evite un atac vascular cerebral.

De ce exemplul României nu este molipsitor pentru Republica Moldova?

Până când tratativele de formare a unei noi majorități parlamentare și desemnarea unui nou guvern rămân în impas și nici nu se vede luminița din capătul tunelului, eu vă propun să discutăm astăzi alt subiect — CINE ar trebui să vină la putere pentru a merge cu toții înainte, dar nu pentru a bate pasul pe loc. Când zic "cine" am în vedere oameni concreți, dar nu coaliții, alianțe, găști sau cumetri, fini, nași ori prieteni din copilărie. Când zic "oameni" am în vedere persoane tinere (chiar dacă niciodată nu am considerat că important este ceea ce scrie în buletinul de identitate, fiindcă am cunoscut și cunosc tineri bătrâni de 18 ani și bătrâni tineri de 80), cu o pregătire bună și cu dorința de a se înhăma la căruța națiunii cu consecințele de rigoare, dar nu pentru a face o simplă figurație și pentru a-și îmbogăți CV-ul. Când zic "oameni tineri, cu pregătire bună" am în vedere, printre altele, și principiul lui Lenin — "cadrele decid totul", dar nu cel cu privire la "va veni vremea când orice bucătăreasă va putea conduce cu statul". Când zic "Lenin" nu am în vedere și partidele care, în varianta moldovenească, sunt, în majoritatea cazurilor, nimic altceva decât SIC-uri (Societăți cu Iresponsabilitate Crasă)... Să începem cu vârsta. Dacă e să stăm strâmb și să vorbim drept, nu există motive plauzibile de a ne plânge din acest punct de vedere. Or, majoritatea celor care se perindă zi de zi pe la ecranele televizoarelor, iar în timpul campaniilor electorale mai coboară și în popor sunt băieți și fete tinere. Adică, cu excepția președintelui Nicolae Timofti — persoană absolut întâmplătoare în funcția pe care o deține, liderului comunist Vladimir Voronin, care se află pe ultima sută de metri a carierei sale politice și care mai mozolește ochii din inerție, dar nu din motive că ar avea încă resurse morale și fizice ascunse, liberalului Mihai Ghimpu, care prin declarațiile belicoase și comportamentul bătărănesc a discreditat partidul în așa hal încât acesta a căzut drastic în sondaje, democratului onorific Dumitru Diacov, care a demonstrat în repetate rânduri cât de distrugător poate fi pacifismul, ex-premierului Ion Sturza, care cunoaște multe, dar face puțin, și premierului interimar și de conjunctură Gheorghe Brega, — toți ceilalți ar putea (dacă ar dori!) să fie forța motrice a societății moldovenești, mintea și sovestea republicii (cum ar fi zis același Lenin). O simplă enumerare a celor care sunt azi în gura lumii — Maia Sandu, Iurie Leancă, Victor Osipov, Dorin

Chirtoacă, Valeriu Munteanu, Sergiu Sârbu, Valeriu Streleț, Marian Lupu, frații Năstase, Sergiu Mocanu, Igor Dodon, Vadim Pistrimciuc, Vasile Bolea, Igor Bătrâncea, Ion Ceban (despre Renato Usatîi și Vladimir Plahotniuc nu zic nimic, fiindcă ceea ce fac ei nu este politică)... — ne demonstrează că nu este sărac acest pământ când vine vorba de politicieni. La fel stăm bine și la capitolul "studii și pregătire profesională", fiindcă majoritatea din cei enumerați mai sus au fost școliți în prestigioase instituții de învățământ din Europa și nu numai. Păcat doar că, exceptând-o pe Maia Sandu și alți câțiva, majoritatea din ei își conjugă eforturile nu pentru a construi, dar pentru a distruge, nu pentru a da celor din preajmă aripi, dar pentru a le turna plumb în picioare. Deloc întâmplător ziceam, cu altă ocazie, că dacă acești politicieni tineri nu-și vor schimba macazul și nu vor mai lăsa din ambiții și orgolii, riscăm ca și următorii 10-20 de ani noi, "mașina de vot", să rămânem doar martori al unei lupte sinucigașe dintre clanuri și să fim părtașii distrugerii unor vise frumoase.

Și încă ceva. Clasa politică de la București ne-a mai demonstrat încă o dată cum se gestionează o stare de criză și cum, în timp restrâns și cu pierderi minime, se poate redresa o situație care, aparent, pare să fie una fără ieșire. Am în vedere, bineînțeles, investirea în termeni record a Guvernului Cioloș și aducerea țării în starea normală de plutire. În această ordine de idei trebuie menționat nu doar faptul că România a putut să lase pe tușe fosile politice de tipul lui Iliescu sau Meleşcanu, dar și comportamentul destoinic al ex-premierului Victor Ponta. Or, acesta a însușit foarte bine o axiomă — din sport și din politică trebuie să pleci când mai ești în glorie, dar nu când „te aruncă pe două bețe”. Altfel, spre deosebire de politicienii noștri, care au pus republica pe brânci, dar se țin de putere ca scaiul de pantaloni, Ponta și echipa sa au plecat din funcție lăsând România pe primul loc în Uniunea Europeană la compartimentul „creștere economică” și nu au făcut un capăt de țară din acest lucru. De ce? Fiindcă Victor Ponta a înțeles că indiferent de ce ar face, Klaus Iohannis îl va demite și că este mai bine să pleci „pentru a da ascultare cetățenilor țării” (am în vedere cazul tragic de la Clubul „Colectiv” și protestele care l-au urmat), decât să aștepti să „te ducă cu de-a sila”. Sunt în stare de astfel de „sacrificii” tinerii politicieni de pe malul Bâcului? Sigur că nu!

Festivalul Național al Mărului, ediția a V-a

La Soroca a fost sărbătorit Măria Sa MĂRUL. Cea de-a cincea ediție a Festivalului cu aromă de măr s-a desfășurat la Cetatea Sorociei, unde s-au evidențiat prin expoziții și costume, producătorii, procesatorii și exportatorii de mere, meșterii populari, colectivele artistice, primăriile mai multor localități din raion, elevi de la diverse instituții de învățământ de pe la noi, ș.a. La evenimentul organizat de Consiliul Raional Soroca au fost prezenți Ion Sula, Ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare, mai mulți ambasadori acreditați la Chișinău, oaspeți din România și Ucraina. Gazdele ca și oaspeții de seamă au purtat pălării cu flori de măr, care sunt simbolul sărbătorii. Festivalul Național al Mărului a culminat cu alaiul ce s-a deplasat pe strada Ștefan cel Mare și Decebal până la cetate și cu spectacolul care a avut loc în incinta fortăreței.

Premii acordate de Consiliul Raional Soroca pentru expoziții:

Pentru cea mai reușită expoziție:

locul I – primăria Vasilcău; locul II - primăria Șolcani; locul III - primăria Parcani

Agenților economici pentru cea mai reușită expoziție a producției de mere:

locul I - SRL "Visagromag"; locul II - SRL "Prietenia Agro"; locul II - CP "C.V.A. - Viracagro"

Concursul culinar:

locul I SRL "Tomac-Inpex" și SRL "Odilin"; locul II SRL "Ghinea" și Școala Profesională Soroca

Premii din partea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare:

GT "Spoială Mihail", locul I la concursul "Pepiniera anului"; GT "Melnic Ioana", locul II la concursul "Pepiniera anului"; GT "Irimaș Valeriu", locul III la concursul "Pepiniera anului"

GT "Marciuc Valentina", locul I la concursul "Investiția anului"; SRL "Milen Agro Prim", locul II la concursul "Investiția anului"; SRL "Vitaliti Fruct Expo", locul III la concursul "Investiția anului"

GT "Eftodii Mihail", locul I la concursul "Livada anului 2015 de tip familial"; GT "Țurcan Iurie", locul II la concursul "Livada anului 2015 de tip familial"; GT "Solovei Victor", locul III la concursul "Livada anului 2015 de tip familial"

SRL "Vitaliti Fruct Expo", locul I la concursul "Livada anului 2015 de tip corporativ"; SRL "Oclanda Agro", locul II la concursul "Livada anului 2015 de tip corporativ"; SRL "Cobgeanca Sor", locul III la concursul "Livada anului 2015 de tip corporativ"

SRL "Alfa Nistru", locul I la concursul "Lider la producerea merelor 2015"; SRL "TehRubSor", menționează la concursul "Promotorul merelor pe piața locală 2015"; SRL "Mil-Alex-Nord" la concursul "Exportatorul de mere 2015";

Mențiuni pentru:

Asociația Producătorilor și Exportatorilor de Fructe "Moldova Fruct"; GT "Cebotari Feodor" pentru

insistență și perseverență la producerea puieților de măr; SRL "Scripta Prim"

Instituțiile de învățământ care au participat la Concursul "Cel mai original costum":

Locul I - Eliza Maftior (Gimnaziul Vasilcău); Locul II - Andreea Grigoriță (LT "Petru Rareș"), Ana Maria Gîscă (LT "Ion Creangă"); Locul III - Anastasia Vataman (gimnaziul Vădeni), Nicolai Gruia (LT "Aleksandr Pușkin")

Mențiuni: liceul "Constantin Stere" și liceul din satul Visoca; gimnaziile: Regina Maria, Holoșnița, Bădiceni, Tătărauca Veche, Zastâncă, Șeptelici, Rublenița, Slobozia Cremene, Vărăncău, "Andrei Porcescu" din satul Căinari Vechi și "Dumitru Matcovschi" din orașul Soroca.

Vadim Șterbate

Eveniment – 2015

Mariela Sainciuc – Premiul Mare - „Trandafir de pe cetate”

La ediția a IV-a a Festivalului-concurs al interpreților de folclor "Trandafir de pe cetate", organizat de Secția Cultură și Turism, în parteneriat cu "SorTV", au concurat 15 interpreți din raionul Soroca. Președinte al juriului- cunoscutul interpret de muzică populară, Mihai Ciobanu. **Plasări:** **Mariela Sainciuc**, elevă din satul Cosăuți- **Premiul Mare**; **Locul I**-**Marcela Vuicu**, Bulboci; **Locul II**-**Silvia Donos**, Visoca și **Galina Topor**, Stoicani; **Locul III**- **Zinaida Pastuşenco** și **Ilie Cazacu**, Vărăncău, **Gheorghe Beșleagă**, Soroca. Spectacolul de gală s-a încheiat cu un recital, susținut de Mihai Ciobanu.

Soroceanca Valeria Ramașcan – Premiul III la un Concurs republican!

La ediția a VIII-a a Concursului republican de cântece patriotice „Credință, Speranță, Iubire - Victorie 70”, desfășurată la Chișinău, Valeria Ramașcan, solista ansamblului „Mugurașii” de la Centrul de Creație pentru copii „Speranța” din Soroca, acompaniată la fluiet de conducătorul ansamblului Sergiu Ungurean, a ocupat locul III. Valeria, elevă în clasa a VI-a la LT „P. Rareș” a interpretat cântecele „Uite, mamă, ce-i pe vale” și „Tăticul meu e la război”.

Portul popular, sărbătorit la Rublenița

În satul Rublenița a avut loc Sărbătoarea portului popular „Pe câmpul pânzei albe”, în cadrul examenului de stat al absolventei Colegiului de Arte „N. Botgros”, conducător artistic la Căminul cultural Rublenița, Viorica Ohoțchi. Sărbătoarea a inclus o prezentare a straielor naționale cu genericul „Pe podium de iarbă verde”. În cadrul manifestăției a participat ansamblul folcloric „Țărăncuța” din localitate, a fost organizată o expoziție a meșterilor populari, care au prezentat elemente ale costumului popular, obiecte de uz casnic, covoare, etc.

Eveniment – 2015

Grigore Bucătaru, șeful Secției Cultură și Turism Soroca – laureat al Premiului GALEX!

În raion s-a implementat un proiect comun cu Ambasada Norvegiei la București, fiind dotată o sală de bibliotecă multimedia. Proiectul „Novateca” a cuprins bibliotecile „Mihail Sadoveanu” (Soroca), Vădeni, Cosăuți, Bădiceni, Voloave, Nimeruca, iar proiectul „Ludoteca” - biblioteca pentru copii „Steliana Grama” din Soroca. În anul 2015 raionul Soroca a fost selectat pentru modernizarea a 18 biblioteci. Centrul de Documentare și Informare (biblioteca) „Mihail Sadoveanu” din Soroca, în noile condiții modernizate de activitate, oferă un spectru larg de posibilități informaționale tradiționale și moderne.

Au fost diversificate activitățile extrabibliotecare, fiind modernizate formele de desfășurare ale acestora, prin utilizarea aparaturii acustice și de proiectare a imaginilor tematice pe ecran. Un pas important în modernizarea bibliotecilor este și conexiunea la internet, fapt care oferă o legătură directă între instituțiile de profil și asigură schimbul operativ de informații. S-a lărgit deschiderea către cititori, bibliotecile creându-și pagini web sau bloguri.

Grigore Bucătaru: „Acest premiu se datorează celor de la Centrul de Documentare și Informare „Mihail Sadoveanu”, unde s-a muncit foarte mult”.

Nașterea lui Mihai Eminescu și Ziua Națională a Culturii-sărbătorite la Soroca

Omagiu poetului prin depunere de flori la busturile de pe Aleea Clasicilor – Mihai Eminescu, Ion Creangă, Mihail Sadoveanu, Grigore Vieru - au adus autoritățile raionale și cele orașenești, funcționari publici, profesori, elevi și mulți alți soroceni. În

preajma Aleei a fost susținut un spectacol de muzică și poezie, consacrat lui Mihai Eminescu.

La Palatul Culturii din Soroca, cu ocazia Zilei Naționale a Culturii, meșterii populari și-au expus lucrările, iar Colegiul de Arte „N. Botgros” a prezentat

un frumos spectacol cu dansuri, cântece și melodii instrumentale. Autoritățile locale au înmănat diplome de apreciere instituțiilor, colectivelor și diferitor colaboratori din domeniul culturii, pentru contribuții deosebite în dezvoltarea culturii.

Steliana Grama — vie în amintirea sorocenilor!

Poeta Steliana Grama (1974-2006) a fost comemorată la bibliotecă orășenească pentru copii, care îi poartă numele. Organizația și gazda evenimentului, bibliotecara Maria Purici, a trecut într-o scurtă revistă creația poetei, aducând și un mesaj de salut celor prezenți: părinții regretatei poete Claudia și Dumitru Slutu-Grama, copii, mături, profesori, bibliotecari, etc. În debutul evenimentului, preotul paroh al bisericii „Sf. Martiri Brâncoveni”, Sorin Huluță-Saftiuc, a oficiat o rugăciune de pomenire după tradiția creștinească, oferind apoi și un frumos dar bibliotecii și cititorilor — o donație de carte (106 volume) din România.

S-a vorbit despre perioadele copilăriei poetei la Soroca, în satul Țepilova, la bunici. Programul a fost moderat de Lina Zaporjanu și Axenia Mihalas. S-au recitat poezii semnate de Steliana Grama și s-au cântat cântece pe versurile poetei - Tamara Boboc-

Coșciug, acompaniată la pian de Anatol Tacu, a interpretat „Mi-ar fi de-ajuns”, iar Anatol Rudei, folclorist și interpret, „Troleibuzul”. În cadrul evenimentului au fost prezentate două volume noi, care includ poezii („La Râșcova Criulenilor, la bunici”), dar și

proză („Свет любви”), semnate de Steliana Grama și publicate post-mortem de părinții poetei. În bibliotecă a fost prezentată și o expoziție de desene ale copiilor cu genericul „Steliana Grama prin desenele membrilor atelierului „Spiridușii veseli”.

Lansarea volumului „Cetatea Soroca — istorie, memorie și tradiții seculare” la Soroca

Volumul (coordonator istoricul Sergiu Musteață), a fost prezentat mai întâi la Chișinău și peste Prut. publicația ajungând și la Soroca. La eveniment au fost prezenți reprezentanți ai autorităților locale, profesori, alți reprezentanți ai intelectualității locale, autorii soroceni care și-au tipărit studiile în această publicație: Ion Berghia („Cu gândul la vremile pline de glorie...”); Nicolae Bulat („Cetatea Soroca — simbol și izvor de demnitate”); Angela Mușenco („Valențele educative ale cetății Soroca”).

Sergiu Musteață, decanul Facultății de Istorie și Geografie a Universității Pedagogice „Ion Creangă”, a menționat că lucrarea se bazează pe materialele conferinței consacrate Cetății Soroca, desfășurate la Soroca pe 4-5 aprilie 2014. „Noi am vrut, atât prin intermediul conferinței, cât și prin acest volum, să vorbim despre cetate, să scriem despre ea și să aflăm mai multe despre diversitatea acesteia, din momentul apariției și utilizării ei ca un punct strategic din această zonă a statului medieval Moldova. De aceea am numit volumul și conferința „Cetatea Soroca — istorie, memorie și tradiții seculare”, pentru a evidenția parcursul istoric și valoarea acestui monument de arhitectură, monument istoric și de artă militară”.

Eveniment – 2015

Oenogramele lui Vasile Botnaru, expuse la Soroca

Muzeul de Istorie și Etnografie a găzduit pentru o lună expoziția jurnalistului Vasile Botnaru cu genericul „Oameni și locuri în care Dumnezeu ar vrea să stea la povești”. Exponatele, pictate cu vin, reprezintă diferite străduțe și căsuțe de prin satele noastre, chipuri sau scene de dans, etc. Un loc aparte în această expoziție îl ocupă unele edificii din orașul Soroca: Cetatea, biserica „Sfinții Martiri Brâncoveni”, „Lumânarea Recunoștinței”, biserica „Sfântul Mare Mucenic Teodor”, ș.a.

Maria Posteucă, MISS SOROCA 2015

Cea mai frumoasă fată din Soroca (**locul I-2000 lei**) a fost desemnată, în cadrul Concursului anual „Miss Soroca”, **Maria Posteucă**, studentă la Colegiul de Arte „N. Botgros”. Evenimentul a avut loc pe 11 martie curent, în incinta Palatului de Cultură din oraș.

Pe locurile II (1 500 lei), și III (1 000 lei). s-au plasat, corespunzător, **Vladlena Sîrghii - L.T. „C. Stere” și Diana Zăbrian - L.T. „I.Creangă”**. Miss **Simpatia Publicului - Crina Tureac**, studentă la Colegiul de Arte „N.Botgros”. Titluri și diplome de participare: **Nicoleta Balent, Ana Albu, Cristina Botnea,**

Marina Cristal, Alexandra Hvostenco și Alexandra Ghervasova.

Juriul: Mihail Grabciuc, primarul interimar al orașului Soroca, **Serghei Slutu**, șef al Direcției Agricultură și Alimentație al Consiliului Raional Soroca, **Ion Babici**, Președintele Centrului de Resurse pentru Tineret „DACIA”, **Vladimir Cojocar**, jurist la Primăria orașului Soroca, **Gheorghe Șevciuc**, specialist, Secția Cultură și Turism Soroca.

Concursul a fost organizat de **Primăria orașului Soroca, Centrul de Resurse pentru Tineret „DACIA” și Consiliul Local al Tinerilor Soroca.**

IMSP Centrul de Sănătate Soroca

Centrul de Sănătate Soroca este o instituție medico-sanitară publică de asistență medicală primară, cu filialele din componență stabilite conform Nomenclatorului instituțiilor medico-sanitare publice, aprobat de Ministerul Sănătății și beneficiază de toate drepturile ce decurg din calitatea de persoană juridică de drept public, are conturi proprii în bancă, inclusiv și valutare, dispune de ștampilă și formular cu siglă de antet.

SCOPURILE ASISTENȚEI MEDICALE PRIMARE

- asigurarea accesibilității populației la servicii calitative de asistență medicală primară;
- dezvoltarea serviciilor de Asistență Medicală Primară pe principiul medicinei de familie, ca direcție prioritară a sistemului sănătății;
- menținerea și ameliorarea continuă a stării de sănătate a populației, prin dezvoltarea și fortificarea continuă a medicinei de familie;
- orientarea spre satisfacerea necesităților de sănătate de bază ale comunității;
- susținerea și realizarea intervențiilor de prevenire a maladiilor și promovare a sănătății;
- tratarea și supravegherea stării sănătății individului și familiei acestuia;
- eficientizarea serviciilor medicale primare;
- fortificarea în continuare a asistenței medicale primare;
- perfectarea tehnologiilor de tratament în condiții de ambulator;
- conlucrarea cu serviciul sanitar - veterinar, sanitaro – epidemiologic, APL (nivelul I și II), privind profilaxia și combaterea infecțiilor;
- sporirea accesibilității gravidelor, parturientelor, lăuzelor și copiilor, la servicii medicale de calitate;
- ameliorarea sănătății femeilor de vârstă fertilă, prin prestarea serviciilor medicale calitative, accesibile, acceptabile și convenabile, în domeniul sănătății reproducerii;
- reducerea mortalității materne și perinatale. Micșorarea mortalității copiilor de vârstă fragedă, în special a mortalității extraspitalicești;
- ameliorarea statutului nutrițional al copiilor și femeilor gravide;
- îmbunătățirea calității și eficienței tratamentului de reabilitare a copiilor cu dizabilități și micșorarea invalidității copiilor;
- îmbunătățirea accesului adolescenților și tinerilor la servicii medicale de sănătate;
- prevenirea violenței domestice și abuzului sexual, combaterea traficului de copii și a scoaterii ilegale a copiilor din țară.

Scurt istoric

Instituția Medico-Sanitară Publică Centrul de Sănătate Soroca (IMSP CS) este succesoare a **Policlinicii Soroca**, cu sediul actualului IMSP CS, care și-a început activitatea în anul 1961. Între anii 1981 – 2000, în cartierul Soroca Nouă, a funcționat **Policlinica pentru copii – medici-șefi(succesiv)- Chira Sergheievna Esipov, Valentina Chirilovna Vâbrienco, Ivan Vasilievici Ursu.**

Medici șefi ai Policlinicii Soroca

Faina Alexandrovna Popovschii- 1961-1977

Anatolii Gheorghievici Brusnic -1977-1989

Anton Andreevici Vânoagă - 1989-1991

Dumitru Haralampievici Lis - 1991-1992

Valentin Vasilievici Rezuș - 1992-1999

În noiembrie 1999, prin **Decizia Consiliului Județean Soroca**, în baza întregului Seviu de ambulatoriu din raion, inclusiv Policlinicile(adulți,copii) Soroca, a fost fondat **Centrul Medicilor de Familie(CMF), Soroca**. În funcția de **director (manager)** al CMF Soroca a fost numită, prin decizia Consiliului raional Soroca, **Angela Rusnac**.

- localitățile cu o populație de peste **1500 locuitori** dispuneau de - **Centre de Sănătate**;
- localitățile cu o populație de **1000-1500 locuitori** - **Oficii ale Medicilor de Familie**;
- localitățile cu o populație sub 500 locuitori - **Oficii de Sănătate**;

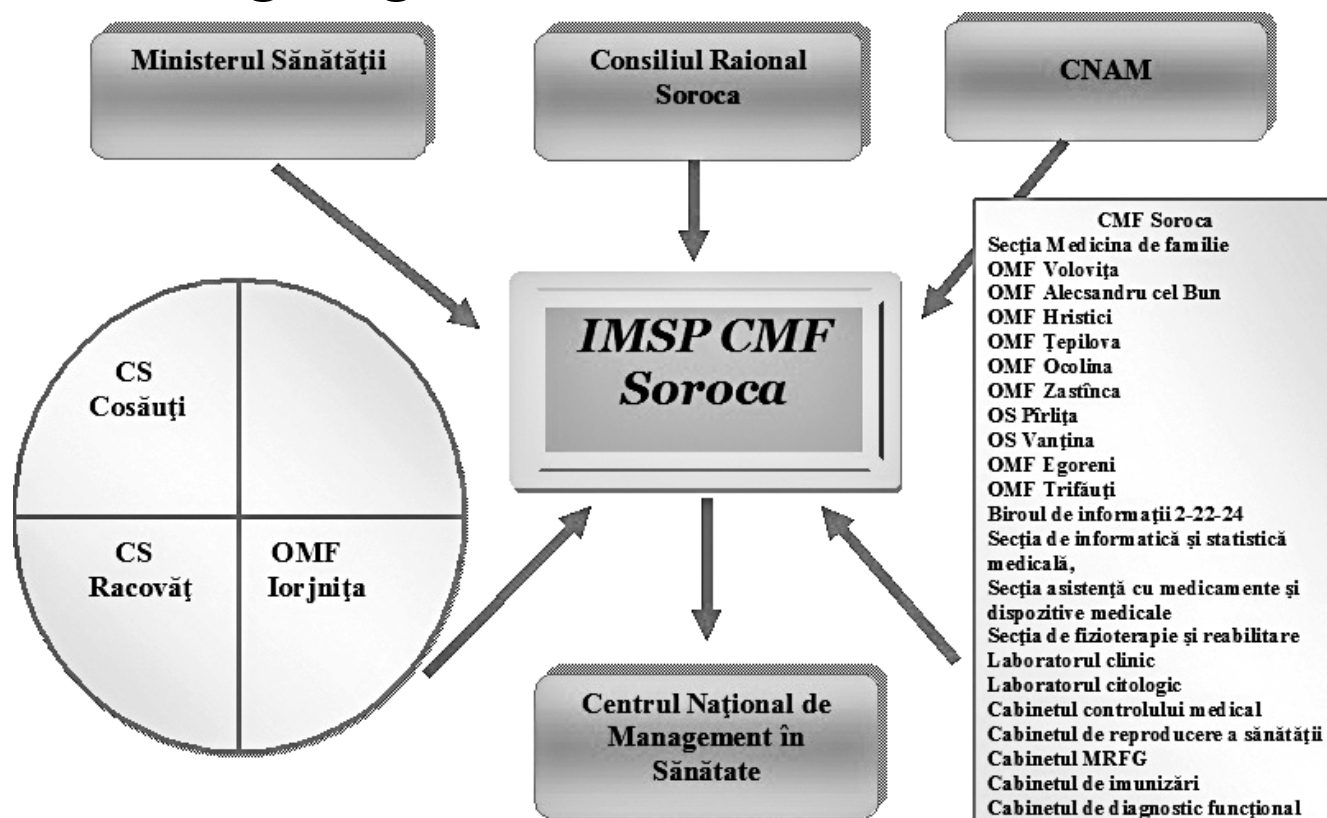
În cadrul CMF Soroca activau: **Sectoare urbane-23; Centre de Sănătate-14; Oficii ale Medicilor de Familie-24; Oficii de Sănătate-19.**

În anul 2008, prin **Decizia Consiliului Raional Soroca nr. 618 din 20.12.2007**, a fost fondat **I M S P „Centrul Medicilor de Familie Soroca”** ca persoană juridică cu autonomie financiară și contractare directă cu Compania Națională de Asigurări în Medicină, **medic șef**, în urma unui concurs, fiind numită – **Ludmila Ciobanu**, care deține funcția până în prezent.

Veterani

Anatolie Brusnic, Ariadna Cazacu, Valentina Gherb, Raisa și Anatolie Smali, Mihail Malamud, Arcadii Mazur, Liubovi Sochirean, Cucereavâi Polina, Boris Pavel, Iulia Osadciuc.

Organigrama IMSP CMF Soroca

Structura IMSP CS Soroca

Secția Medicina de familie:

OMF Volovița; OMF Alexandru cel Bun; OMF Zastîncă; OMF Egoreni; OMF Trifăuți; OMF Șep-telici; OMF Șolcani; OS Regina Maria; OS Lugovoe; OMF Ocolina; OMF Hristici; OMF Țepilova; OS Pîrlița; OS Vanțina.

Serviciul auxiliar:

Secția asistență cu medicamente și dispozitive medicale; Laboratorul clinic; Laboratorul citologic; Cabinetul de microradiografie; Centrul Comunitar de Sănătate Mintală; Cabinetul Prietenos Tîne-rilor; Serviciu de contabilitate; Serviciu personal; Serviciu juridic; Arhiva; Cabinetul de reabilitare medicală și medicină fizică; Cabinetul de imunizări.

P.Cucereavâi - medic internist, cabinetul controlului medical; **V.Grebănos** - asistentă medicală

R.Nartea - asistent medical-șef; **Sv.Cealan** - șef adjunct; **Em.Muradu** - asistent medical șef

An.Pogorevici - medic de familie;
N.Repeșco - asis. med. fam.; practicantă

I.Boiștean - medic de familie;
D.Guțan - asis. med. fam.

Sv.Sturza, V.Cichir - asistente medicale, cabinetul imunizări

E.Burlaca - medic imagist radiolog;
A.Smetanca - registrator medical;
Iu.Muntean - laborant radiolog

De la stânga: I. **Sv.Guțulo**, **G.Bulgac**, **E.Ceban** - asis. medicale; **L.Trofimov**, **A.Cealan**, **L.Stahurschii**, -medici de familie; II. **Em.Muradu** - asis. medical șef; **E.Moscalu**, **Sv.Captari** - asis. medicale de familie

De la stânga: **E.Zaponovici** - asis. medical de familie; **E.Cociorvă** - medic de familie; **L.Vrâncean** - asis. medical de familie; **A.Slivinscaia** - medic de familie; **T.Calaraș** - medic de familie; **M.Ursachi** - asist.med. de fam.; **M.Țâbuliscaia** - asis.med. de fam.

De la stânga: I. **V.Cazacu** - med. de fam.; **R.Nartea** - asis. med. șef; **E.Cojocari** - med. de fam.; **V.Șeico** - asis. med. de fam.; **M.Pădure** - asis.med. modul de viață sănătos;
II. **A.Țaga**, **L.Ilușca**, **M.Gațcan**, **I.Bița** - asis. med. fam.; **V.Cecan** - șef Secție

De la stânga: I. **An.Ceban** - medic de familie; **Sv.Pădure, T.Rotari** - asis.med.de fam.; **R.Nartea** - șef asis.med.;
A.Țaga - asis. med.de fam.; **E.Bița** - asis med de fam.;
II. **V.Cecan** - șef Secție; **A.Pogorevici** - medic de familie

Filiala Soroca Nouă. De la stânga: **I.Popescu, G.Grosu, E.Gaidarlî** - med. de fam.; **A.Gudima, A.Chiroșca, A.Tomac** - asis. med. de fam.; **T.Vorotneac** - asis. medical

Laboratorul clinico-diagnostic. De la stânga: **M.Osadciuc** - medic laborant; **V.Graur** - felcer laborant; **T.Purici** - medic laborant; **L.Țăulean** - felcer laborant; **G.Sorocean** - felcer laborant; **E.Buruiană** - felcer laborant

Centrul Prietenos Tinerilor. De la stânga: **L.Trofimov** - medic internist; **A.Sanija** - moașă; **D.Leșan** - psiholog; **T.Morari** - șef Centru

Centrul de sănătate mintală. De la stânga: **L.Ceban** - asis. med.psihiatrică; **Gh.Vieru** - șef Centru; **A.Dobrovolschii** - medic psihiatru; **L.Caldare**, **N.Jitari** - nurse psihiatrice; **L.Grâu** - psiholog

De la stânga: **M.Struța** - contabil pe materiale; **M.Lucaș** - jurist; **A.Nistoreanu** - specialist resurse umane; **G.Grosu** - șef serviciu economic; **M.Petcu** - contabil

E.Codrean - asistent medical, cabinetul de triaj

Cabinetul Ginecologic Profilactic. N.Oncu - moașă;
Cr.Spinei - moașă

M.Godorog - arhivar medical; **Iu.Jardan** - registrator medical; **A.Belous** - reg.med.; **N.Chistol** - reg.med.

Farmacia. E.Zolotariov - șef Secție asistență cu medicamente; **G.Melnic, T.Nenița** - farmacist laborant

Laboratorul otologic. V.Pogorevici - medic laborant;
A.Ceban - felcer laborant; **N.Maslui** - infirmieră

V.Scoferță - asis. med. de reabilitare

L.Tcaciuc - asistentă medicală, sala de tratament

I.Tonica - asistentă medicală - cabinetul proceduri

N.Jitari - asistent medical

E.Eni - asistent medical de reabilitare

E.Netedu - statician

L.Grădinaru - secretar

Activitatea IMSP CS Soroca 2015

Ludmila Ciobanu

Născută la 13 octombrie 1957 în satul Băxani, Soroca

Director,
Instituția Medico-Sanitară Publică,
Centrul De Sănătate (IMSP),
Soroca.

Manager de categorie superioară
în managementul sănătății publice;
medic de familie, categorie
superioară; consilier în Consiliul
orășenesc Soroca(2015-1019).

Fișier biografic

1964 – 1974 - Elevă, școala medie Băxani, Soroca.

1974 – 1980 - Studentă, Institutul de Stat de Medicină, f-tatea pediatrie, Chișinău.

1980 – 2000 - Medic pediatru de sector, Policlinica de copii, Soroca.

2000 – 2003 - Director medical, Centrul Medicilor de Familie, Soroca.

2003 – 2008 - Prim adjunct al medicului șef al Spitalului raional Soroca.

Din 2008 – până în prezent - Director, Instituția Medico-Sanitară Publică Centrul de Sănătate Soroca.

Obiective ale Centrului de sănătate Soroca

- *intensificarea activităților de formare și perfecționare profesională a cadrelor medicale;*
- *utilizarea eficientă a veniturilor obținute de către IMSP, în rezultatul prestării serviciilor medicale populației;*
- *modernizarea și renovarea continuă a bazei tehnico-materiale a IMSP și dotarea ei cu tehnologii medicale avansate;*
- *sporirea responsabilității și monitorizarea permanentă a situației ce ține de calitatea serviciilor medicale prestate mamei și copilului;*
- *reorientarea asistenței medicale primare de la politica de tratament, la politica de promovare a sănătății și profilaxiei bolilor;*
- *sporirea rolului asistenței medicale primare și a medicului de familie în comunitate, prin promovarea cultului sănătății și măsurilor de educație pentru sănătate;*
- *ameliorarea continuă a calității serviciilor medicale prestate;*
- *ameliorarea conlucrării cu partenerii interesați în profilaxia și combaterea bolilor social condiționate și menținerea situației epidemiologice sub control;*
- *realizarea continuă a măsurilor stipulate în Programele Naționale și raionale;*
- *implementarea sistemului informațional medical integrat cu utilizarea capacităților și performanțelor sale, în cadrul activității instituțiilor medicale;*
- *sporirea nivelului de informare a populației cu Principiile AOM, legislației în vigoare, privind drepturile și responsabilitățile pacientului.*

Unele programe teritoriale

- „Programul Național (raional) strategic în domeniul securității demografice a RM” pentru anii 2011-2025
- Programul raional de promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2007 – 2015;
- „Planul de sănătate al raionului Soroca în perioada 2008-2017”;
- „Programul raional de control și profilaxie a tuberculozei pentru anii 2011 - 2015”;
- Programul Național (raional) de profilaxie și combatere a diabetului zaharat ”Molddiab” pentru anii 2011 -2015.

Populația

La evidența medicilor de familie la 1 ianuarie 2016 sunt **46.083 (75,2%) locuitori ai raionului** (numărul total **48.948** locuitori). În localitatea urbană (or. Soroca) la evidență sunt **34.665 (73,9%) locuitori** (numărul total **36.186** locuitori) și **11.418** locuitori, sau **24,8%** față de **12.762** locuitori (**26,1%**) din zona rurală.

Din numărul total al populației, **femei** constituie **52,7%**, **bărbați** – **47, 3%**.

Numărul persoanelor asigurate din numărul total al populației – **30.420 (66,0%)** față de **32.646 (73,3%)** în anul 2014.

Pondere **populației apte de muncă** – **29.542 (64,1%)**. Pondere **copiilor 0-17 ani** constituie **18,4%**, față de **18,1%** în anul 2014.

Pondere **populației de vârstă pensionară** – **8.839 persoane (19,2%)**.

Natalitatea

Pe parcursul anului 2015 la CS Soroca au fost înregistrați **412 copii** nou născuți, vii.

Comparativ cu anii precedenți, **natalitatea oscilează** – **8,4 a. 2013; 7,8 a.2014; 8,4 a.2015**, la **1000 nou-născuți vii**.

Mortalitatea generală

Mortalitatea generală în a. 2015 constituie **10,6 la 1000 populație**, față de **10,1 la 1000 populație (a.2014)** și **10,0 la 10000 de populație**, în anul 2013. Pe parcursul anului 2015 au decedat **519 persoane** față de **496 persoane**, în a. 2014.

Din numărul total de decese:

bărbați - **270 decese**; **femei** - **249 decese**.

Repartizarea decedaților în anul 2015 după locul de deces:

- în staționar au decedat **101 persoane**;

- la domiciliu au decedat **385 persoane**;

- în alt loc au decedat **32 persoane**.

Structura mortalității generale:

locul I, în structura mortalității generale, îl ocupă bolile sistemului cardiovascular, care sunt în ascendență față de anii precedenți;

Analiza mortalității cauzate de bolile aparatului circulator a demonstrat, că circa **57,4%** față de **62,6%** din numărul total de decese revin cardiopatiilor ischemice;

Pe parcursul anului 2015 s-au înregistrat **19 cazuri de infarct miocardic**, față de **15 cazuri de infarct miocardic acut** în a. 2014;

cardiopatii ischemice - **193 cazuri**; **boli cerebrovasculare** - **48 cazuri**;

locul II îl ocupă bolile oncologice, care sunt în diminuare;

ponderea persoanelor decedate la o vârstă aptă de muncă, din cauza tumorilor este în diminuare;

locul III - leziunile traumatice și otrăvirile, care comparativ cu anii precedenți sunt în diminuare;

locul IV - maladiile aparatului digestiv, care comparativ cu anul precedent e în diminuare;

Locul V - bolile sistemului respirator.

Mortalitatea în vârstă aptă de muncă este în diminuare comparativ cu anii precedenți - **de la 128 cazuri la 10000 locuitori în a. 2014, la 116 cazuri la 10000 locuitori**, în a. 2015;

Mortalitatea infantilă:

Acest indicator e în diminuare (a.2015) și constituie **2,4 la 1000 nou-născuți (1 caz)**. A decedat 1 copil la domiciliu, în vârstă de 2 luni 23 zile, de bronhopneumonie.

Mortalitatea perinatală constituie **4,9 la 1000 copii nou născuți (2 cazuri)**.

Sporul Natural

Un indice demografic de bază este **sporul natural**, care e în diminuare și constituie în a. 2015 minus **2,2%**, față de minus **2,3%** în a. 2014.

Resurse umane IMPS

Pe parcursul anului 2015 în cadrul Centrului de Sănătate Soroca au activat:

Medici total – 39 persoane, dintre care **medici de familie – 26 persoane** ;

personal medical mediu total – 120 persoane, dintre care **asistente medicale de familie – 75 persoane**; **infirmiere** - **25 persoane**; **alt personal** – **27 persoane**.

Completarea Asistenței Medicale Primare cu medici și asistente medicale de familie

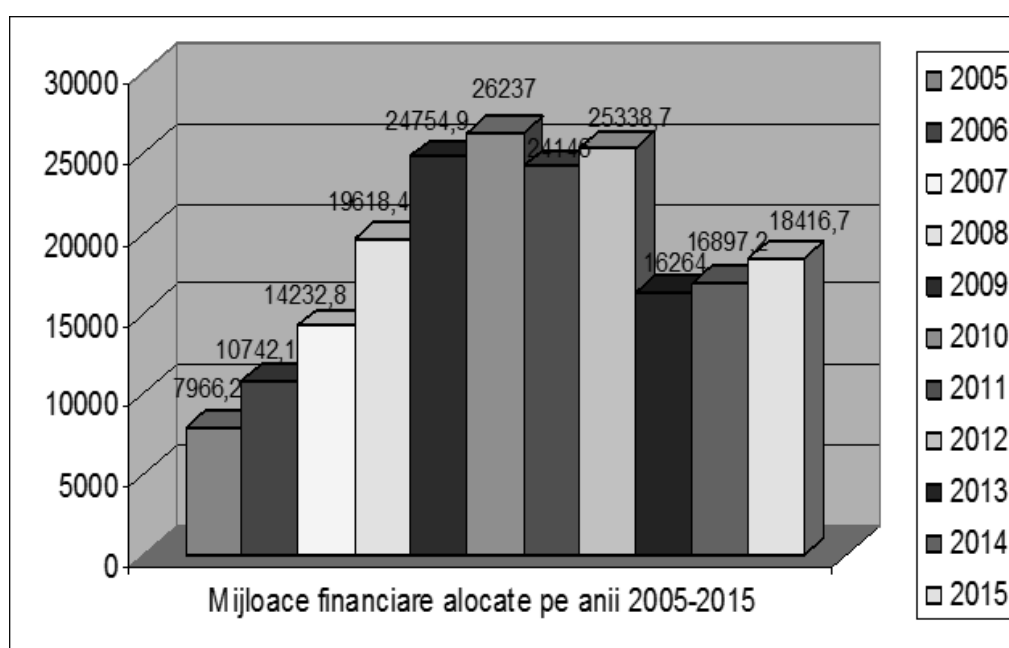
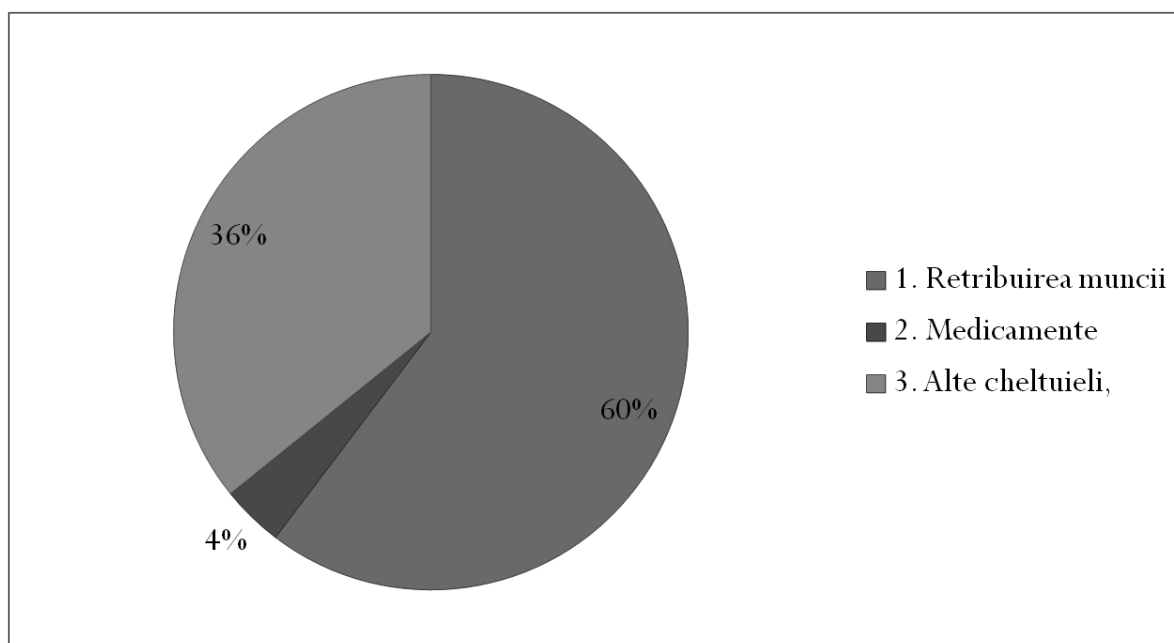
- **Medici total** – **98,9%** față de **94,6%** în a. 2014 și **97,9%** în a. 2013
- **medici de familie** – **99,2%** - la nivelul anilor precedenți
- **personal medical mediu** - **99,5** față de **98,6%** în a. 2014.
- **asistente medicale ale medicilor de familie din funcții ocupate** – **100%** și e la nivelul anilor precedenți.
- **Nivelul de asigurare a populației cu medici** total constituie – **8,5 la 10.000 locuitori**, inclusiv asigurarea populației cu medici de familie **5,6 la 10.000 populație**.
- În sectorul rural activează **7 medici de familie**, ce constituie **26,9%** din numărul total de medici de familie.
- În sectorul urban activează **19 medici de familie**, ce constituie **73,1%** din numărul total de medici de familie. Nivelul de asigurare a populației cu medici de familie e la nivelul anului precedent – **5,5 la 10.000 populație**.
- Nivelul de asigurare a populației cu personal medical mediu (**120 persoane**) – **26,0 la 10.000 populație**, inclusiv cu asistente medicale de familie (**75 persoane**) e de **16,3 la 10.000 populație**.
- **Ponderea medicilor de vârstă pensionară** din numărul total de medici e de **38,4%** (**15 persoane**).
- **Ponderea asistentelor medicale de vârstă pensionară** din numărul total de asistente medicale e de **16,7%** (**20 persoane**).

O atenție deosebită se acordă ridicării nivelului profesional al lucrătorilor medicali

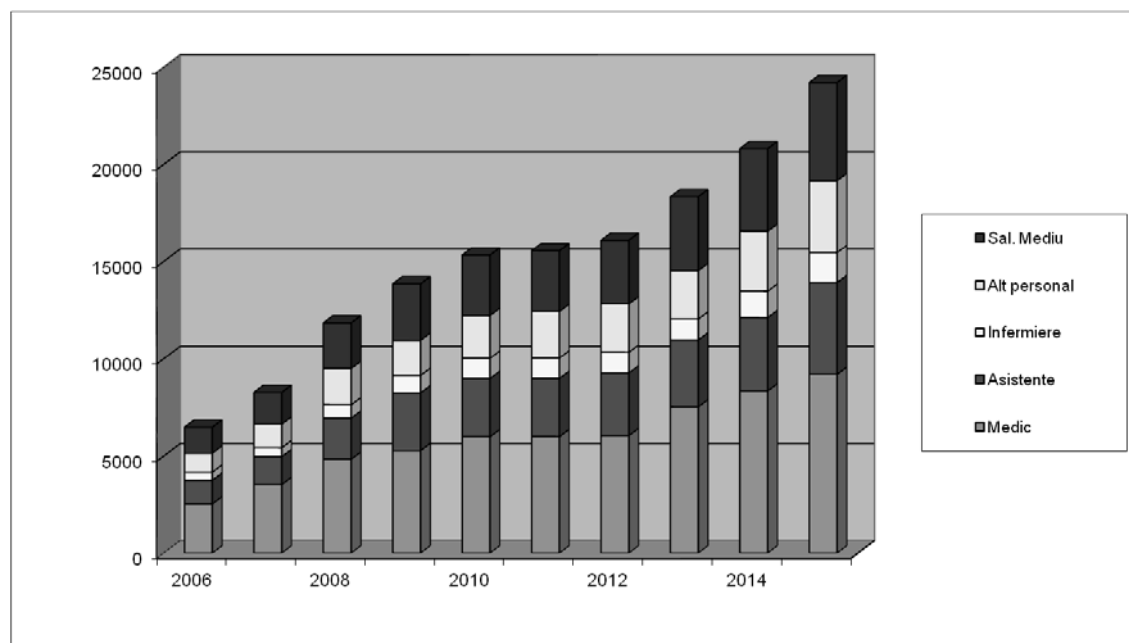
Denumire	Total	Dispun de categorii total		Categorii superioară		I categorie		II categorie	
		abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Medici total	39	35	89,7	24	68,6	8	22,8	3	8,6
Medici de familie	26	25	96,1	16	64,0	7	28,0	2	8,0
Asistenți medicali total	120	106	88,3	68	64,2	8	7,5	30	28,3
Asistenți medicali de familie	75	73	97,3	48	65,8	4	5,5	21	28,7

În anul 2015 s-au efectuat 16 cursuri de perfecționare a medicilor și 17 cursuri pentru asistente medicale, în cadrul Catedrei de perfecționare a instituțiilor corespunzătoare.

În anul gestionar au fost angajați în serviciu - 1 medic și 5 asistente medicale, dintre care 2 tinere specialiste.

Situația economico-financiară Alocării Financiare**Structura cheltuielilor surse CNAM pe anul 2015**

Dinamica salariului mediu la 1 persoană fizică

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Medic	2537,2	3521,64	4839	5280	5983	5992	6041,8	7530	8341	9195
Asistente	1203,6	1449,69	2098,32	2965	2998	2994	3222,8	3437	3774	4725
Infermiere	415	454,52	702	894	1042	1053	1071,5	1069	1366	1542
Alt personal	992,6	1203	1852,6	1808	2192	2389	2493,1	2493	3077	3702
Sal. Mediu	1320,5	1637,47	2342,9	2902	3112	3126	3266	3811	4239	5051

Vizite (medici de familie)

- Pe parcursul anului 2015 medicii de familie au efectuat **157.696 vizite** față de **147.502 vizite** (a.2014), cu o dinamică pozitivă de **10194 vizite**.
- Numărul vizitelor la 1 locuitor** e în majorare față de anul precedent și constituie 3,4 față de 3,0 (a. 2014) și este mai mare față de nivelul republican.
- La persoanele asigurate** au fost efectuate **151.030 vizite** (95,7%), sau 4,8 vizite la un locuitor asigurat, față de **141.623 vizite** (96,0%) sau 4,3 vizite la un locuitor asigurat în a.2014.
- La adulți** numărul vizitelor la 1 locuitor e în majorare față de anul precedent și constituie **2,99 (112.255 vizite)** față de **2,7 (107.381 vizite)** în a.2014.
- La copii 0-18 ani**, au fost efectuate **45.441 vizite** sau **5,3 vizite** la un copil, față de

40121 vizite sau **4,5 vizite** la un copil, în a. 2014.

- Ponderea vizitelor cu scop profilactic**, comparativ cu anul trecut e la același nivel de **53,8% (84.940 vizite)**, inclusiv la **adulți – 47,8% (53.724 vizite)** sau 1,4 la 1 locuitor, față de **47,3% (50.843 vizite)** sau 1,3 la 1 locuitor în a. 2014 și la copii atinge **68,7% (31.212 vizite)** sau 3,7 vizite la un copil, față de **71,1% (28.540 vizite)** sau 3,2 vizite la un copil, în a. 2014.

Structura incidenței totale la 10.000 populație

- I loc** – bolile aparatului respirator – 690,9 (35,7%);
- II loc** – bolile aparatului circulator – 207,6 (10,7%);
- III loc** – leziuni traumatice, otrăviri – 180,1 (9,3%);
- IV loc** – bolile pielii – 148,6 (7,7%);
- V loc** – maladiile aparatului digestiv – 124,1 (6,4%);

Structura incidenței la adulți la 10.000 populație

I loc – bolile aparatului respirator – 270,3 (19,2%) față de 143,5 (12,8%) (a 2014) și 216,3 (a 2013)

II loc – bolile aparatului circulator – 252,8 (17,9%) față de 160,4 (14,3%) (a 2014) și 162,7 (a 2013)

III loc – leziuni traumatice, otrăviri – 156,3 (11,1%) față de 163,9 (14,6%) (a 2014) și 199,0 (a 2013)

IV loc – bolile aparatului os-teo-articular – 113,2 (8,0%) față de 82,6 (7,3%) (a 2014) și 73,8 (a 2013)

V loc – bolile pielii – 107,1 (7,6%) față de 131,0 (11,6%) (a 2014) și 164,0 (a 2013)

Structura incidenței la copii la 10.000 populație

- I loc** – bolile aparatului respirator – 2561,5 (60,1%) față de 2042,0 (50,0%) (a 2014) și 2167,0 (a 2013)

- **II loc** – bolile pielii și țesutului celular – 333,3(7,8%) față de 479,6(11,7%(a 2014)) și 573,3(a 2013)
- **III loc** – bolile infecțioase și parazitare – 299,1(7,0%) față de 393,41(9,6%(a 2014)) și 421,1(a 2013)
- **IV loc** – bolile aparatului digestiv - 295,5(6,9%) față de 285,7(7,0%) (a 2014) și 332,5(a 2013).
- **V loc** – leziuni traumatice, otrăviri – 286,1(6,7%) față de 346,9(8,5%) (a 2014) și 400,3(a 2013)

Incapacitatea temporară de muncă

- Pe parcursul anului 2015 s-au eliberat **4.512 concedii medicale**, față de **4.178 concedii medicale**, în a. 2014.
- Numărul de zile – **101.280**, față de **92.847**, în 2014.
- Indicele de durată medie a concediilor medicale e de **22,4 zile**, față de **22,2 zile**, în 2014.
- Cei mai înalți indici de durată medie a concediilor medicale sunt la următoarele nozologii:
- **Tuberculoza aparatului respirator** – **194,0 zile**, față de **103,0 zile**(a. 2014)
- **Leziuni traumatice și otrăviri în condiții habituale** - **30,9 zile** față de **28,7 zile** (a. 2014).
- **Boală ischemică a inimii și alte boli ale inimii fără hipertensiune** – **27,5 zile**, față de **22,6 zile** (a. 2014).
- **Leziuni traumatice și otrăviri în drum spre lucru** - **27,3 zile**, față de **24,5 zile** (a. 2014).

Cuprinderea populației prin examene profilactice

Una din prioritățile sistemului de sănătate este cuprinderea populației prin examinări profilactice. Educația pentru sănătate, efectuarea examenului profilactic, inclusiv la persoanele din grupul de risc, sunt priorități ale activității medicului de familie.

Au fost efectuate examinări profilactice la:

-Maladiile aparatului circulator, prin măsurarea tensiunii

arteriale (persoane peste 18 ani) la **37109 persoane – 94,5%**.

Examinarea persoanelor la colesterol – 19.755 persoane – 88,2%.

Cu hipercolesterolemii s-au depistat **538 persoane – 2,7%** din persoanele examinate.

Examinarea persoanelor la glicemie – 20240 persoane – 88,8% din ei suspecti – 276 persoane – 1,3% din persoanele examinate.

Tumori maligne :

Examinarea pielii, ganglionilor limfatici, glandei tiroide, glandei mamare la persoanele peste 18 ani. Au fost examinate 37042 persoane dintre care suspecti – **279 persoane – 0,8%** din persoanele examinate.

Examenul citologic s-a efectuat la **4.138 femei - 68,9%**, dintre care **44** cu suspjecție – **1,1%** din persoanele examinate.

Examinarea persoanelor de peste 40 ani la glaucomă, prin tonometrie oculară -examine **7352 persoane. Suspecti – 72 persoane -1,0%** din persoanele examinate.

În realizarea Programului Național de profilaxie și combatere a infecției **HIV-SIDA și ITS**, se efectuează activități de informare și instruire a populației, cu scop de conștientizare a gravității reale a problemei.

În scopul evitării și monitorizării situației:

- cercetarea tuturor recipienților de sânge și după transfuzii;
- examinarea tuturor femeilor gravide

- examinarea grupelor de risc.

Reacția de microprecipitare (RMP) (grupul de risc conform Ghidului național de conduită a Infecțiilor cu transmitere sexuală), a atins nivelul de **96,9%**. Suspecti – **4 persoane – 0,2%** din persoanele examinate.

Tuberculoză prin radiofotografie a grupului de risc și contingentul periclitant - au fost efectuate **1188 examinări – 92.1%** din necesități.

Suspecti – **52 persoane – 4,4%** din persoanele examinate.

Realizarea Programului Național de combatere a tuberculozei se află permanent în atenție spo-

rită. Consiliul raional a aprobat Programul teritorial de control al tuberculozei.

Personalul medical, inclusiv și medicii de familie, a fost instruit în domeniul diagnosticului și tratamentului, în conformitate cu strategia DOTS.

Ca rezultat, incidența tuberculozei pe instituție a fost- **în anul 2010 – 99,1; în anul 2014- 81,7; în anul 2015 – 65,1.**

Femeile gravide sunt permanent supravegheate de către medicul de familie și de specialiști, iar la necesitate și de către specialiștii republicani ai Centrului Mamei și Copilului.

Ponderea gravidelor, care au terminat graviditatea prin naștere în termen, e de **91,9%** față de **90,9%**, în a.2014.

Toate femeile gravide aflate sub supraveghere au fost testate la HIV.

Indicii de dizabilitate a copiilor 0-17 ani 11 luni 29 zile

Indicii de dizabilitate a copiilor 0-17 ani 11 luni 29 zile e în ameliorare de la **22,0 la 1000 copii** în a. 2013 la **21,1 la 1000 copii**, în a. 2015.

La evidența medicului de familie se află 179 copii invalizi, ce constituie **21.1%**, față de **21,1%** a. 2014 și **22,0%** a. 2013.

Cauzele principale ale invalidității copiilor sunt:

- malformațiile congenitale – **36,9%**;
- bolile sistemului nervos – **16,2%**;
- tulburările mintale - **11,7%**;

Aceste trei sisteme constituie **64,8 %** din numărul total de nozologii.

Sinteza rezultatelor obținute

- **Majoritatea indicatorilor sănătății populației în instituție, în ultimii 3 ani sunt stabili.**
- **Natalitatea e la un nivel scăzut, însă are tendință de majorare de la 7,8 a.2014 la 8,4 a. 2015, la 1000 nou – născuți.**
- **Mortalitatea generală constituie 10,6 la 1000 populație, față de 10,1 la 1000 populație**

(a.2014).

- Nivelul scăzut al natalității și nivelul înalt al mortalității generale, se răsfrânge negativ asupra sporului natural, care datorită tendinței de majorare a natalității e în diminuare și constituie minus 2,2%, față de minus 2,3%(a. 2014), însă rămâne să reflecte cu certitudine, nivelul de trai scăzut al populației și o rată înaltă a șomajului, care diminuează veniturile. Această situație se răsfrânge asupra sănătății întregii societăți.
- Mortalitatea infantilă e în diminuare și constituie 2,4 la 1000 nou-născuți, față de 2,6 la 1000 nou-născuți(a.2014) la 1000 nou-născuți.
- Mortalitatea copiilor 0-18 ani e în diminuare și constituie 0,2%, față de 0,4%(a.2014) de vârsta respectivă.
- Accesibilitatea populației la asistența medicală primară e în creștere de la 3,0 vizite (a. 2014) la 3.4 vizite(a. 2015) la un locuitor.
- Un compartiment important în munca medicilor de familie sunt examinările profilactice, care se efectuează la un nivel satisfăcător.
- Evidența precoce a gravidelor la medicul de familie e în ameliorare de la 77,3% (a 2013); 80,9% (a 2014); la 83,7%(a.2015).
- Indicii de dizabilitate a copiilor 0-17 ani 11 luni 29 zile, e în ameliorare de la 22,0 la 1000 copii(a. 2014), la 21,1 la 1000 copii(a. 2015).
- Petrecerea regulată a examenelor profilactice a populației, pentru depistarea precoce a maladiilor;

Ameliorarea calității asistenței medicale a mamei și copilului

- respectarea standardelor de supraveghere a gravidelor și copiilor sănătoși, conform cerințelor Ministerului Sănătății și Programului Unic;
- îmbunătățirea asistenței medicale a gravidelor din grupul de risc sporit, în deosebi cu sarcina gemelară și indușă, lucrul cu copii din grupul de risc, preîntâmpinându-se cronizarea maladiilor;
- prescrierea medicamentelor gratuite, conform Programului Unic la copii în vârstă 0-5 ani și la gravide, preparatele de Fier și Acid Folic, Prenatal;
- implementarea Sistemului Informațional în cadrul Centrului.

Planul de menținere a calității serviciilor de sănătate

- Prestarea serviciilor de asistență medicală primară calitativă;
- Respectarea strictă a Protocolelor Clinice Naționale, instituționale, la locul de lucru al medicului de familie;
- Îmbunătățirea accesului populației la asistență medicală primară;

Tableta de vineri

După 23 de ani, nici tu independență reală, nici tu integritate teritorială

Deja de 23 ani, în fiecare zi de 2 martie în Republica Moldova se organizează mai multe manifestații dedicate declanșării conflictului armat dintre cele două maluri ale Nistrului. Anul acesta nu a fost o excepție, ba chiar fastul a fost mai mare ca altă dată, lucru, de altfel, ușor de explicat — avem o nouă (veche) garnitură parlamentară, care trebuie să demonstreze câtă grijă are de combatanți și familiile lor, avem un nou premier, care trebuie să arate că îl doare soarta republicii și a fiecărui cetățean în special, mai avem un președinte care, măcar cu astfel de ocazii, iese în lume. Asta — pe de o parte, or, pe de altă parte, îndată după mitinguri numeroase, marșuri gălăgioase, întâlniri de suflet și mese de pomenire fiecare se duce pe la casa cui îl are, iar lucrurile rămân așa cum au fost. Adică, nu aș vrea să fiu răutăcios, dar nici să stau cu capul în nisip nu doresc, de aceea vă propun să meditam împreună asupra unei teme mai mult decât actuale: ce s-a întâmplat în Republica Moldova în acești 23 de ani și sunt oare satisfăcuți acei care și-au pus la bătaie sănătatea și viața de ceea ce se întâmplă în jur? Pentru a fi mai expliciti propun să facem această analiză la două nivele: micro — ce schimbări au avut loc în viața fiecăruia dintre noi, în primul rând a celor care au luptat pe frontul transnistrean, și macro — ce efecte au avut rezultatele aceluia măcel la nivel național? Să începem cu nivelul „micro” și să recunoaștem că consecințele și schimbările au fost microscopice, ca să nu zic

inexistente. Miile de combatanți care au avut norocul să se întoarcă acasă (relativ) vii și nevătămați, au fost dați uitării (n-o să zici că cei 100 (!) de lei sub formă de compensații este mare scofală), mamele, soțiile, copiii celor căzuți pe câmpul de luptă au rămas doar cu satisfacția că au avut un fiu, soț, tată erou, ideile și valorile pentru care s-au vărsat lacrimi și sânge nu mai costă nici o ceapă degerată, iar viitorul nu sună deloc bine. Ba mai mult, personal am senzația că noțiunile de patriotism și de atașament la niște valori autentice s-au transformat într-un vis roz și că a vorbi astăzi despre demnitate și onoare înseamnă a bate apa în piua. Generația tânără, deși a fost născută într-o Republică Moldova independentă, în loc să ne dea speranțe și să demonstreze că nu va repeta greșelile predecesorilor, tot rusește vorbește și gândește, iar cei mai în vârstă nu mai doresc, se pare, să lupte cu morile de vânt și să se sacrifice nu știu pentru cine și pentru ce. Leșirea din acest cerc vicios ar fi una — sau te conformezi situației create și te lași dus de apă, ori iei cetățenia altui stat și... dus ai fost. Și la nivel „macro” nu suntem mai breji. Cum am fost sub călcâiul Moscovei, așa am și rămas. Cum am pupat mâna călăului așa o și pupăm în continuare. Cum țarul Putin a fost preferatul „publicului” din Basarabia, așa și rămâne cap de afiș în toate ratingurile. Continuăm să scuipăm în fântâna de unde bem apă și să ne complăcem în rolul de mazochiști.

continuare în pag. 143

Denis Titomir (Krieger): „Visul meu cel mare este să devin campion mondial”

Soroceanul de 26 de ani Denis Titomir este primul pugilist (boxer) profesionist moldovean, deținător al Centurii de Aur a Republicii Moldova printre profesioniști, titlu câștigat în prezența unuia dintre cei mai titrați boxeri profesioniști din lume, australianul de origine rusească Kostea Tszyu. Înainte de toate însă, Denis este unul dintre cei mai talentați discipoli ai antrenorului de baschet Serghei Crudu, care anterior a fost antrenor de box.

– Sincer vorbind, aflu pentru prima dată că în Republica Moldova avem boxeri profesioniști. Știam că există din aceștia în tot felul de alte lupte și că boxerii noștri sunt bine cotați doar la nivelul amatorilor...

– Să știți că în Republica Moldova suntem trei boxeri profesioniști, care evoluăm pentru cluburi din străinătate, iar prima luptă pentru Centura de Aur a Republicii Moldova a avut loc în această toamnă, la Chișinău. În total, eu am susținut pe ringul profesionist 13 astfel de lupte și în 12 am obținut victorii.

– Cine a fost adversarul din marea finală?

– Georgianul Alexandru Benidze. Cel mai important însă a fost faptul, că această victorie a fost obținută în prezența unui mare boxer — Kostea Tszyu.

– Cum ai ajuns în rândul profesioniștilor?

– Am început, ca și toți, la amatori, avându-l în calitate de prim antrenor pe domnul Serghei Crudu. Eram trei băieți care dam speranțe — eu, Anatol Andrieș și Petru Sârghi. După Soroca m-am antrenat sub îndrumarea antrenorilor emeriți din RM Leonid Tomșa și Petru Caduc. O perioadă m-am antrenat la vestitul Centru de box din satul Grimăncăuți, alături de cunoscuții Gojan și Grușac,

dar în categoria mea de greutate erau și alți boxeri experimentați și am fost nevoit să trec la profesioniști.

– Statutul de profesionist prevede apartenența la un club oarecare. Din câte cunosc eu, astfel de cluburi nu există, deocamdată, în Republica Moldova...

– Perfect adevărat. Actualmente evoluez pentru clubul german ECB, iar numele meu de ring este Krieger (în traducere din limba germană înseamnă „luptător”). Antrenorul meu este premiantul jocurilor olimpice Octal Urcal, care, printre altele, a pierdut cândva

în fața aceluiași Kostea Tszyu într-o luptă foarte echilibrată, în runda a 12-a. Cu această ocazie vreau să amintesc și numele secundantului meu, care este Vladimir Popașenco din Chișinău.

– Sub drapelul cărei țări evoluezi?

– Dacă este vorba de club, bineînțeles, sub drapelul clubului ECB, care mă plătește, iar când este vorba de competiții extracluburi, evoluez sub drapelul Republicii Moldova. De altfel, la unele competiții rolul de sponsor și l-a asumat Consiliul raional Soroca, pentru care îi sunt recunoscător.

– Denis, ce lupte urmează, în fața cui și care este visul tău cel mare?

– Cunosc timpul desfășurării luptei următoare și locul — martie, la Chișinău, dar nu cunosc încă numele adversarului. Visul meu cel mare, pentru realizarea căruia voi face tot ce este posibil, este să devin campion mondial. Primul în istoria Republicii Moldova.

– Mulțumesc pentru interviu și-ți doresc să realizezi tot la ce te gândești.

Victor Cobăsneanu

Gala sportului sorocean

Vineri, 6 februarie 2015, în sala de festivități a Liceului Teoretic „Petru Rareș”, a avut loc tradiționala **Gală a sportului sorocean**, organizată de Secția tineret și sport a Consiliului raional, în cadrul căreia au participat sportivi, antrenori, reprezentanți ai APL, amatori ai sportului.

În alocuțiunea sa, Victor Său președintele raionului, a felicitat toți sportivii cu această frumoasă sărbătoare de totalizare, menționând că Soroca este raionul cu cele mai substanțiale investiții în sport, (dacă raionul **Hâncești**, care este de talia raionului Soroca ca număr de populație și suprafață, alocă anual dezvoltării culturii fizice și sportului **1.800.000 lei**, apoi raionul **Soroca - 3.250.000 lei**.) Cu toate acestea, a menționat președintele, nici un sorocean nu face parte, cu părere de rău, din loturile

Antrenorii și sportivii care duc faima sportului sorocean

sportive reprezentative ale R. M. Din această cauză s-a decis ca în anul 2015, accentul să fie pus pe finanțarea sporturilor olimpice. Cu diplome și premii au fost menționați: **antrenorii - Ștefan Dragan, Serghei Crudu, Oleg Gresev, Sergiu Oțel, Petru Vlas, Vasile Zăbrian, Pavel Bacinin, Petru Ceban, Serghei Petrișin, Tudor Cebotari, Constantin Nesterenco, Vitalie Voinițchi, Ion Șusterman, Nicolae Braniste, Vitalie Lupu, Serghei Tâmbuciu, Ion Jitari, Igor Lisnic, Ivan Ceban; sportivii — Pavel Straistari (campion și recordman mondial la triatlon-forță); componenții selecționatei raionului la lupte (printre cei mai buni în Republica Moldova); echipa de baschet „Soroca Baschet”; echipa de fotbal „Under-14”, care a obținut un succes răsunător la un turneu internațional în orașul polonez Colo, învingând cu un scor neverosimil (18-0), echipa „Dinamo” Kiev.**

Cea mai frumoasă luptătoare, Corina Tătărescu

Antrenorul Emerit Ștefan Dragan

Actualii și viitorii campioni, împreună cu antrenorii săi

Ioan Moșneguțu, Episcop de Soroca, Vicar al Mitropoliei Chișinăului și al Întregii Moldove

Ioan Moșneguțu

Episcop de Soroca, Vicar al Mitropoliei Chișinăului și al întregii Moldove.

Născut la data de 27 ianuarie 1979 în satul Prăjila, raionul Florești.

În a treia zi de Paște la Catedrala episcopală cu hramul „Adormirea Maicii Domnului” din orașul Soroca, a avut loc prima slujbă arhierescă a PS Ioan, Episcop de Soroca. PS Ioan (Moșneguțu) a fost numit Episcop de Soroca și Vicar al Mitropoliei Chișinăului și al Întregii Moldove de Sinodul Bisericii Ortodoxe Ruse.

Fișier biografic

1996 – 2000 - Student, Academia de Teologie Ortodoxă, Chișinău;

2006 – 2007 - Urmează cursurile de master, Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Istorie și Psihologie, Chișinău;

2009 – 2011 - Studiază la Aspirantura Duhovnicească “Sfinții întocmai cu Apostolii Chiril și Metodie”, Moscova;

Din 2010 – până în prezent - Urmează cursurile de Doctorat, Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Istorie și Filozofie, Chișinău;

La 5 martie 2006 - Hirotonit în treapta de diacon celibatar;

La 22 mai 2006 - Eirotonit în treapta de preot celibatar;

La 12 aprilie 2008 - Este tuns în monahism, primind numele Ioan, în cinstea Sfântului Apostol și Evanghelist Ioan Teologul;

2007 – 2008 - Paroh al bisericii „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”, satul Cotuienii Mari, Șoldănești;

2007 – 2008 - Protopop al bisericilor din raionul Șoldănești;

Din 2007 – până în prezent - Membru al Comisiei Eparhiale pentru Cenzură Canonică și Editură;

2008 – 2014 - Egumen al Sfintei Mănăstiri „Adormirea Maicii Domnului”, satul Hârbovăț, Călărași;

2008 – 2011 - Director al Școlii de Cântăreți Bisericești de pe lângă Mănăstirea Hârbovăț;

2009 – 2012 - Membru al Judecății Mitropolitane;

2010 – 2013 - Secretar al Episcopiei de Ungheni și Nisporeni;

2011 – 2014 - Membru al Consiliului Eparhial al Episcopiei de Ungheni și Nisporeni;

2011 – 2014 - Președinte al Judecății Eparhiale a Episcopiei de Ungheni și Nisporeni;

2011 – 2014 - Președinte al Sectorului Eparhial Relații cu Mass-Media al Episcopiei de Ungheni și Nisporeni;

2011 – 2014 - Președinte al Comisiei Eparhiale pentru examinarea candidaților la hirotonie;

2011 – 2013 - Profesor de Teologie Dogmatică, Școala Eparhială de Teologie „Sf. Cuv. Paisie Velicicovschi”, Ungheni;

2012 – 2015 - Secretar al Comisiei Sinodale pentru Canonizarea Sfinților Bisericii Ortodoxe din Moldova;

2014 – 2015 - Stareț al Sfintei Mănăstiri „Adormirea Maicii Domnului”, satul Țîpova, Rezina;

2015 – prezent - Stareț de onoare al Sfintei Mănăstiri „Adormirea Maicii Domnului”, satul Țîpova, Rezina;

2015 – prezent - Paroh al Catedralei Episcopale „Adormirea Maicii Domnului”, Soroca.

Distincții bisericești și de stat

Bederniță, Camilafcă, Cruce de aur; Egumen, Paliță, Cruce cu pietre scumpe, Rangul de Arhimandrit, Toiag de Egumen, Ușile Împărătești deschise până la „Heruvic”, Ușile Împărătești deschise până la „Tatăl nostru...”; Medalia „Sf. Cuv. Paisie Velicicovski”; Ordin „Sf. Cneaz Daniel al Moscovei”; Ordin „Sf. Cuv. Paisie Velicicovski”; Medalia „Sf. Cneaz Alexandru Nevski”, gr. I; Ordin „Sf. Ap. și Ev. Ioan Teologul”, gr. II; Medalia „Sf. Apostoli Petru și Pavel”, gr. II; Ordinul „Meritul Bisericesc, gr. II”; Medalia „Meritul Civic”.

De la numirea în rangul de Episcop de Soroca, am stabilit cu PS Ioan Moșneguțu că vom realiza un interviu pentru a-i afla părerea în ceea ce privește situația din protopopiat, dar și pentru a aborda alte chestiuni bisericesti. Și iată că în preajma sărbătorilor de iarnă am discutat cu Episcopul de Soroca despre cele întreprinse pe parcursul a 10 luni, dar și despre alte teme, care preocupă pe soroceni.

– Cum ați găsit Soroca, în special tot ce ține de biserică, atunci când ați fost numit Episcop și ce s-a schimbat de atunci?

– La 25 decembrie 2014 s-a produs o schimbare pentru comunitățile ortodoxe din raionul Soroca, întrucât la raportul ÎPS Vladimir, Mitropolitul Chișinăului și a întregii Moldove, Sfântul Sinod a decis alegerea mea în calitate de Episcop de Soroca și Vicar al Mitropoliei Chișinăului și a întregii Moldove. Hirotonirea mea a avut loc în duminica a doua a Sfântului și Marelui Post, în data de 8 martie 2015. Mai apoi, la 14 aprilie, cu binecuvântarea ÎPS Vladimir am săvârșit prima liturghie în calitate de episcop de Soroca, aici, la Catedrala Epis-

copală “Adormirea Maicii Domnului”, la care au participat majoritatea covârșitoare a preoților slujitori din raionul Soroca. M-a bucurat enorm faptul că la acest eveniment inaugural a participat și administrația publică locală, primarul orașului Soroca, președintele raionului și conducătorii serviciilor desconcentrate aici în teritoriu. Pentru mine protopopiatul raionului Soroca nu a fost un sector nou, întrucât cunoșteam bine și preoții din acest raion și sfintele locașuri de închinare. Când am venit la Soroca am găsit 54 de parohii conduse de preoți parohi, protopop fiind Protoiereul Mitrofor Nicolae Craveț. Părintele a condus bine o perioadă de 8 ani protopopiatul. Mă bucură mult faptul că sub conducerea Prea

Cucerniciei Sale, aici a fost bine dezvoltată nu doar latura pastoral-liturgică, ci cu precădere și cea social-filantropică, astfel încât părintele a cooptat mulți slujitori în a participa în diverse proiecte cu caracter filantropic. Totodată, această dimensiune a activității bisericesti, a fost posibilă și datorită faptului că protopopiatul a avut o frumoasă conlucrare cu Asociația Obștească “Soarta”, condusă de doamna Asea Răilean. Situația în raion este una deosebit de bună, întrucât protopopiatul de Soroca este printre cele mai cotate din cadrul Eparhiei Chișinăului a Mitropoliei noastre. Părintele Nicolae Craveț a rămas în continuare să conducă Protopopiatul bisericilor din raion și este desemnat și în calitate de Secretar al Vicariatului de Soroca.

– Care au fost cele mai importante lucruri pe care le-ați făcut până acum în calitate de Episcop de Soroca?

– Vicariatul de Soroca nu înseamnă eparhie de sine stătătoare. Eu fiind Episcop

de Soroca, sunt și Vicar al ÎPS Vladimir, astfel încât activitatea mea ierarhică este desfășurată nu doar în perimetrul raionului Soroca, dar și în întreaga Eparhie a Chișinăului. De aceea o bună parte a timpului meu mă aflu la Chișinău, la Direcția Mitropolitană, unde îndeplinesc binecuvântările ÎPS Vladimir, dar totodată am program și în raionul Soroca. În această perioadă, de când am devenit Episcop, ne-am străduit să continuăm ceea ce preoții soroceni au început sub îndrumarea părintelui-protopop Nicolae Craveț. Astfel, desfășurăm activități cu caracter social-filantropic și caritabil. Ne străduim, mai întâi de toate, să ajutăm familiile defavorizate. Părintele-protopop are o listă în acest sens și Sfinția Sa, până în primăvara anului 2015 a dezvoltat acest domeniu, iar noi ne-am străduit să continuăm acest lucru. Totodată, sunt ajutate persoanele în etate. Acum, în plină perioadă a iernii, ne străduim să acordăm ajutor material sub diferite forme. Totuși, latura pastoral-liturgică este cea prioritară de slujire a unui ierarh. Astfel, în această perioadă de referință, am vizitat 11 parohii ale raionului Soroca, acolo săvârșind slujbe de sfințire a acestor biserici, liturgii cu prilejul sărbătorilor de hram și cu alte ocazii. De asemenea trebuie să menționez că am participat la majoritatea evenimentelor cultural-istorice, ce au fost organizate și desfășurate sub egida Consiliului raional și sub auspiciile Primăriei orașului. Avem o colaborare fructuoasă cu administrația publică locală.

– Sunteți practic în una dintre cele mai importante funcții din ierarhia bisericească autohtonă și sunteți foarte activ pe internet, aveți un blog, postați des pe Facebook. Cum poate fi internetul prietenul bisericii, dar nu dușmanul ei, cum spun unii preoți?

– Noi nu operăm cu asemenea termeni și nu spunem că internetul este dușmanul bisericii. Biserica trebuie să caute doar latura pozitivă a lucrurilor și să o promoveze. Mitropolia are site-ul său, iar slujitorii bisericii noastre utilizează cu succes toate rețelele de socializare, astfel fiind cooptați tinerii teologi, tinerii de la diferite instituții de învățământ. Pe paginile noastre de socializare, pe paginile electronice ale parohiilor noastre, sunt postate materiale utile, importante. Aș vrea să menționez că am consemnat un eveniment important în acest sens. Portalul Moldova Ortodoxă (www.ortodox.md — n.a.), care și-a văzut începutul activității prin binecuvântarea ÎPS Vladimir acum trei ani, a adunat deja mai bine de 75 de mii de cititori și abonați. Și dacă la începutul acestei activități am mizat pe cititorii și creștinii noștri din țară, a trebuit să constatăm că cititori și abonați ai acestui portal de gândire și trăire spiritual, sunt mulți cetățeni de-ai noștri din afara republicii, or presa on-line în acest sens, își arată succesele și roadele sale.

– Cum aducem tinerii în biserică, prin ce mesaj și pe ce căi?

– Biserica ortodoxă, în toate perioadele de existență, s-a îngrijit de creșterea duhovnicească, de buna mergere a lucrurilor și, în special, de tânără generație. Însă prin anii 1990 slujitorii bisericii se limitau doar la slujbele bisericești, activitatea lor fiind practic una limitată în biserică. În afara programului liturgic ei nu prea aveau alte activități. Ceva mai târziu, ÎPS Vladimir a binecuvântat ca activitatea pastorală în rândul tinerilor să fie una mai extinsă. Astfel, prin binecuvântarea Mitropolitului, în majoritatea parohiilor din țara noastră au fost constituite școli duminicale, unde sunt invitați elevii și tinerii pentru a cunoaște doctrina noastră ortodoxă. De asemenea, preoții

parohi deja de mult timp au ieșit în afara curții bisericii și își desfășoară activitatea lor în școli. Prezența lor este vădită și în diverse instituții culturale, astfel întâlnirea cu tinerii aici este una bună și frecventă. Sunt organizate diferite asociații, membrii cărora sunt tinerii noștri. Noi îi cooptăm pe tineri pentru a participa la diverse activități cu caracter social-caritabil, ceea ce tinerilor le place foarte mult. Iar prin intermediul acestor activități tinerii văd care este învățătura bisericii, care este misiunea la zi a bisericii și prin urmare, îmbrățișează cu multă ardoare dorința de a fi fii fideli ai bisericii ortodoxe.

– Odată cu crearea episcopiei, s-a schimbat și statutul catedralei “Adormirea Maicii Domnului” în care ne aflăm acum, aceasta devenind Catedrală Episcopală. Ce s-a mai schimbat aici în afară de formalități legate de denumire?

– Mai întâi de toate programul liturgic. Dacă până la reorganizarea bisericii slujbele erau săvârșite în zilele de duminică și sărbătoare, acum, devenind Catedrală Episcopală, programul liturgic a devenit mai amplu, astfel încât sfânta liturghie se săvârșește în fiecare zi. Preoții sunt zilnic prezenți în sfânta biserică, având posibilitatea să răspundă tuturor solicitărilor credincioșilor noștri. Pe lângă programul pastoral-liturgic, aici la catedrală sunt binecuvântați de a săvârși practica liturgică preoții începători ai vicariatului de Soroca. Catedrala episcopală are necesitate stringentă de a fi efectuate lucrări de reparație capitală, astfel cu binecuvântarea lui Dumnezeu în primăvara anului 2016 vom iniția ample lucrări de reparație a sfântului locaș. Avem deplina certitudine că prin mijlocirea enoriașilor noștri vom izbuti ca și biserica ca edificiu, să corespundă statutului ei de Catedrală Episcopală.

– **Unii enoriași au două nemulțumiri – una, în legătură cu plecarea corului din catedrală și alta, în legătură cu îndepărtarea părintelui Nicolae Robu.** Am vrea să aflăm și versiunea oficială a ceea ce s-a întâmplat.

– Părintele Nicolae Robu a slujit în această biserică o perioadă de două decenii, însă din anumite cauze canonice, părintele a depus o cerere, în urma căreia a fost eliberat nu doar din funcția de cleric al Catedralei Episcopale, ci și din clerul bisericii ortodoxe din Moldova. Părintele Nicolae Robu rămâne în continuare preot, și eu i-am propus Sfinției Sale să fie desemnat preot paroh la una dintre bisericile rurale...

– **Este vorba de biserica din satul Curesnița?**

– La una dintre bisericile rurale ale vicariatului din Soroca, însă Sfinția Sa a găsit potrivit să fie eliberat din clerul Mitropoliei Chișinăului și a întregii Moldove. Această solicitare a primit răspuns pozitiv.

– **Din câte se cunoaște, această cerere a fost totuși una forțată, inclusiv de ierarhia bisericească, așa este?**

– Nu este adevărat. Eu am răspuns tuturor întrebărilor, inclusiv și celor provocatoare ale unor enoriași. Părintele Nicolae Robu a plecat din clerul mitropoliei noastre la cererea personală, însă mai sunt și niște motivații canonice. Episcopul de Soroca nu a venit să aducă provocare și zădărnici, ci este pentru a-i uni pe toți creștinii să fim în comuniune nu doar liturgică, ci și frățească. Cu referință la plecarea corului de la catedrala noastră, de asemenea nu este vina episcopului sau altor funcționari ai catedralei. Membrii corului o perioadă îndelungată au absentat de la slujbele bisericești, nu toți, doar o parte din ei. De asemenea, altă cauză a fost că doamna con-

ducătoare a corului a zis că nu poate să însușească rânduiala liturghiei cu Arhiereu, pentru că sunt careva modificări, noul program fiind mai bogat. De multe ori doamna îmi spunea că intenționează să plece de la Catedrală, ea plecând de asemenea din proprie inițiativă, dar nu și toți membrii corului. O parte din membrii corului, numit profesional, au rămas să cânte la Catedrala noastră. Urmează ca în viitor acest cor să fie reorganizat și să funcționeze așa cum a făcut-o o perioadă bună de timp.

– **Ați menționat anterior, că doriți să faceți o reparație capitală a acestei Catedrale, în raion au mai fiind reparate un șir de biserici. Dar, cu regret, în același timp se schimbă geamurile vechi și se pun termopane, fără a se ține cont de faptul că bisericile sunt și monumente cultural-istorice. Ce strategie aveți, ca bisericile reparate să-și păstreze aspectul istoric, fără lambriuri și termopane moderne?**

– Cu adevărat, aceasta este o problemă de care este ocupată Direcția Mitropolitană. În acest sens ÎPS Vladimir a acordat părinteasca binecuvântare ca înainte de a fi demarate reparațiile capitale sau curente ale unei biserici, să fie coordonată această intenție cu Sectorul Sinodal Construcții, Restaurări și Picturi, al Mitropoliei Moldovei. Dacă acest lucru se respectă, se respectă și rigorile de care Dvs. ați amintit. Și viziunea mea nu poate fi alta decât cea a mitropoliei noastre. Dacă se fac lucrări de reparație și are loc restaurarea vreunui lăcaș de închinare, atunci trebuie să ținem cont, dacă acesta este și un monument de valoare istorico-culturală, atunci nu trebuie să mutilăm chipul său inițial. Eu nu sunt adeptul ca la biserici să fie montate geamuri termopane și alte elemente inovatoare. Dacă este să vorbim de parohia urbană “Sf.

Mare Mucenic Dimitrie”, unde preot paroh este protoiereul Nicolae Craveț, protopop de Soroca, atunci constatăm cu bucurie, că la această biserică s-au respectat rigorile și nu au apărut elemente noi, care ar fi incompatibile unui lăcaș de cult. Referitor la parohia Parcani, acolo au fost efectuate lucrări de reparație curentă și într-o măsură mai mică, s-au respectat rigorile. În cazul efectuării lucrărilor de reparație aici, în Catedrala Episcopală, ne dorim ca această biserică, ca urmare a lucrărilor de reparație, să fie una model. Ne dorim să executăm lucrări de pictură interioară în stil neo-bizantin și această lucrare să o facem așa cum o cererminiile zugravilor.

– **La diverse liturghii se pomeneste despre unirea tuturor bisericilor, dar, cu regret, în Republica Moldova avem două biserici ortodoxe, care nu găsesc un limbaj comun. Cum vedeți soluționarea acestei probleme, ca să avem totuși o singură biserică ortodoxă, fără două Mitropolii separate? În ce relații sunteți dumneavoastră cu Mitropolia Basarabiei, mai ales, că ați fost la 1 decembrie la festivitatea de la ambasadă prilejuită de Ziua Națională a României, deși alți preoți vorbesc de rău de ceea ce este românesc?**

– Eu nu consider că sunt preoți care privesc rău lucrurile. În general, biserica și slujitorii ei privesc cu bucurie la tot ce se întâmplă în societate. Eu am participat la 1 decembrie la sărbătoarea Ziua Națională a României și acest lucru a fost ca urmare a invitației Excelenței Sale domnului Marius Lazurca, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al României în Republica Moldova. Totodată, la acest eveniment, în calitate de Episcop Vicar, l-am reprezentat pe ÎPS Mitropolit Vladimir. Am avut o întâlnire frumoasă, de suflet, cu mulți oameni deosebiți.

Cât privește relația Mitropoliei Moldovei cu Mitropolia Basarabiei, vreau să zic că este una satisfăcătoare. Soluționarea problemei Mitropoliei Moldovei și cea a Basarabiei nu poate fi săvârșită la nivelul preoților din parohii, acest lucru poate fi discutat la nivelul Întâi-stătătorilor bisericii. Cel puțin în ultimii ani, relația este una limpede și satisfăcătoare. În cadrul liturghiei ne rugăm pentru unitatea tuturor, pentru ca toți să fie una, precum Hristos este unul și una este biserica sa. Însă oricum, bisericile sunt organizate și după principiul național, astfel avem Biserica Ortodoxă Română, Bulgară, Rusă, Greacă, etc.

– Dacă am ține cont de acest aspect, ar trebui să fim cu Biserica Ortodoxă Română, fiindcă majoritatea suntem români, chiar dacă unii își spun moldoveni, oricum este vorba de o singură națiune...

– Cu referință la acest subiect, cu care biserică ar trebui să fim. Noi trebuie să ținem cont de opiniile creștinilor noștri. Dacă astăzi cineva ar declara că Biserica Ortodoxă din Moldova aderă la Patriarhia Română, vă dau asigurări și sunt bine informat că 80 la sută dintre enoriașii noștri nu s-ar conforma acesteia. Ca un suport la declarația mea în acest sens, vreau să vă aduc problema calendarului, problema stilului. Chiar și Mitropolia Basarabiei, fiind parte componentă a Patriarhiei Române, nu ține calendarul Gregorian, adică nu respectă sărbătorile conform stilului nou, ci conform stilului vechi. Și parohiile Mitropoliei Basarabiei sărbătoresc Nașterea Domnului la 7 ianuarie, ca și celelalte sărbători. Doar două sau trei parohii din Chișinău sărbătoresc nașterea Domnului la 25 decembrie, iar majoritatea covârșitoare a creștinilor din țara noastră, respectă calendarul Iulian și se arată bulversați de ideea că ar trebui să

trecem la calendarul îndreptat. De aceea nici biserica în întregime nu poate să fie parte componentă a Patriarhiei Române. Suntem Biserica Ortodoxă din Moldova și slujim poporului din țara noastră.

– Dar sunt și biserici din cadrul Mitropoliei Moldovei, care serbează Crăciunul pe 25 decembrie, deci nu vreau să cred că din cauza unui calendar, trebuie să fie divizați frații?

– Sunt un număr extrem de mic de biserici în nordul țării și în partea de sud a țării, care sărbătoresc Nașterea Domnului la 25 decembrie. De fapt, problema serbării praznicului Nașterii Domnului nu-i preocupă pe toți creștinii, decât pe cei din domeniul media, și anume în preajma sărbătorilor de iarnă și puțin după sărbătorile de iarnă. Dar dacă acești oameni ar fi atât de mult preocupați de domeniul bisericesc, să o facă cu același elan pe tot parcursul anului. Dar ca să vină pur și simplu cu un spirit provocator, chiar nu are rost să o facă. Calendarul nu constituie un motiv de dispută și de ceartă, fiindcă pe parcursul anului bisericesc nu este nici o zădărniciere între creștini.

– Ne-a telefonat cineva la redacție și ne-a rugat să ne interesăm, pe ce criterii se dau distincțiile bisericești, mai ales când este vorba de persoane cu mulți bani, dar puțin evlavioase. Cum îi alege în acest caz biserica pe cei merituosi?

– Biserica întotdeauna exprimă recunoștință ctitorilor, miluitorilor și binefăcătorilor, pentru contribuția acestora la edificarea sfintelor lăcașuri de închinare, la restaurarea, repararea lor, sau pentru alte contribuții aduse în folosul bisericii și comunității. Astfel, Mitropolia Moldovei are o seamă de distincții bisericești pentru clerici și laici, ordine, medalii și diplome arhiericești. Acestea se acordă în funcție

de măsura contribuției pentru biserică. Atunci când un om sau o familie a contribuit la edificarea sau restaurarea unei biserici, atunci ei pot fi grațificați cu un ordin bisericesc și o medalie mitropolitană. Cei care contribuie mai puțin, dar o fac din inimă, în măsura în care pot să o facă, biserica le acordă diplome arhiericești dar și alte mențiuni.

– Dar cum se ajustează tarifele bisericești, în ceea ce ține de cununie sau alte rânduieli, există anumite standarde din partea mitropoliei, sau fiecare parohie face cum vrea?

– La capitolul activitate economico-financiară a comunităților parohiale, mitropolia nu are nici o implicare. Totodată, vreau să vă zic că nu se operează cu asemenea termeni ca tarife sau taxe. Dacă sunt asemenea foi cu tarife în biserici, este cazul să fie sesizat Episcopul și vom lua măsuri în acest sens. Biserica nu stabilește tarife, toate serviciile și slujbele bisericești sunt săvârșite cu titlul gratuit și dacă oamenii găsesc de cuviință să acorde pentru aceasta o jertfă, atunci este primită.

– Care sunt planurile principale ale episcopiei pentru anul 2016?

– Mulțumim lui Dumnezeu că ajungem cu bine, în pace și sănătate, să încheiem anul 2015. Să ne ajute Dumnezeu ca să pășim prin binecuvântarea Sa în noul an calendaristic 2016. Sperăm ca și noul an să fie prielnic, unul binecuvântat de Dumnezeu și să fim în biserici împreună cu enoriașii noștri. Dorim cu tot dinadinsul, ca în această nouă perioadă a vieții, să întetăm activitățile de ordin filantropic și implicit activitatea pastoral-bisericească în rândul tinerilor.

– Mulțumim și Doamne ajută!

Vadim Șterbate

Almanahul literar sorocean „De la Nistru Pîn la Tisa”

„...Pentru cei care nu au văzut încă, Soroca este ca o stațiune montană de aici sau Tirgu-Neamț și Iași, la un loc. Adică: orașul vechi și cetatea, cu sutele de ani de istorie și vitrinele încă oboseite ale magazinelor. Pentru cei care văd cu mintea, Soroca este istoria și legenda. Soroca e una dintre nostalgiile, metaforele, sentimentele, esențele noastre. Realitatea ei, astăzi? Într-o singură propoziție: a fi european înseamnă a fi român (cum a fi european va trebui să însemne și a fi sorocean). Soroca e ca o carte citită; iar o carte citită e ca o dragoste mistuitoare: îți intră în suflet, schimbă ceva esențial acolo, nu mai ești același, după ce vei fi închis-o.”

Ioan Holban

Almanah literar
2014

Petre Popa

Născut la 7 mai 1958 în s. Tătărăuca Veche, Soroca.
Poet, membru al Uniunii Scriitorilor din RM și România.
Coordonator al almanahului literar „De la Nistru pîn la Tisa...”
Director - director artistic al Teatrului „Veniamin Apostol”, Soroca.

ALMANAH ÎN... ALMANAH

Pe lângă forfota dictată de cotidian, în viața noastră „cea de toate zilele”, se mai întâmplă lucruri care nu lasă să adoarmă spiritul. Din păcate, aceste lucruri se tot împuținează, „se decolorează”. Centrul concentrează toate „mințile” și „inimile” care tresaltă în fața florii de caias, dar și în fața tomberoanelor unde boschetarii își caută.. bucăți-ca de pâine. Gândul de a descoperi, de a promova oamenii născătotri de frumos, acolo unde își duc traiul, m-a urmărit totdeauna. Mai mult ca atât, am vrut să ne onoreze cu prezența oameni de marcă în domeniul culturii, scrisului și ia-m invitat la diverse manifestări culturale din urbea noastră, în special la întâlnirile de la teatrul „V.Apostol” cu genericul „Vreau să vă spun”, rugându-i apoi, să se împărtășească cu impresiile despre Soroca și soroceni. Așa s-a născut almanahul literar „De la Nistru pîn”la Tisa...”

Periodicitatea apariției almanahului literar este determinată de șirul manifestărilor, de personalitățile prezente la ele, și de... bani pentru editare.

Vreau să specific un detaliu: Eminescu este și va fi prezent în toate almanahurile, nu numai prin titlul inspirat din Poezia Sa, iar celelalte materiale vor fi despre „silița” noastră de a „lustrui” diamantul națiunii – Limba Română.

Țin să mulțumesc tuturor autorilor care ne-au oferit materiale pentru cele două ediții.

Noutatea din ultimul almanah este că au fost incluse texte premiate la concursul de creație „Sub aripa muzelor”, desfășurat anual la teatrul „V.Apostol”. În a. 2014 concursul s-a desfășurat sub semnul: „Anul Dumitru Matcovschi”. Vom insera în paginile următoare texte de la acest concurs și impresii ale personalităților care ne-au vizitat orașul.

Gheorghe GRIGURCU
Târgu-Jiu

P.P.: Stimate Domnule Gheorghe Grigurcu, plin de emoții, vă salut, aici la teatrul „V.Apostol” din Soroca. Cum se proiectează imaginea Sorociei, în timp și spațiu, pentru cetățeanul și scriitorul născut în acest oraș?

Cu Gheorghe Grigurcu la teatrul „Veniamin Apostol”, Soroca

„Așa cum lesne vă dați seama, reîntîlnirea cu orașul meu natal, prima oară după șapte decenii, m-a tulburat cum puține alte împrejurări din viață. Am încercat să mă transpun sufletește în vremea îndepărtată a copilului, dar n-am izbutit pe deplin. Deoarece, cu excepția falnicei cetăți de pe malul Nistrului și a clădirii liceului de odinioară, „Domnița Ruxandra”, în care a învățat mama mea, n-am putut recunoaște mai nimic din înfățișarea urbei așa cum mi-aș fi putut-o aminti. Soroca e la ora actuală în bună măsură un oraș sovietizat, acoperit de blocuri lipsite de orice specific al locului, aidoma unor numeroase localități din România. Buldozerele și noile construcții anodine au șters inclusiv casele în care am locuit. Am rămas prin urmare cu o imagine doar lăuntrică a unui oraș paradiziac, asemenea unei poezii, a unei muzici. Bucuria și durerea mi s-au amestecat în inimă, cu o precumpănire a durerii...”

Maria GABOR
Făgărași

Maria Gabor

În visul de azi-noapte!

Văzutu-m-am la Nistru, în Cetate,
Curgea la vale râul lin, tăcut.
Dar, dintr-odată-ntors, s-a prefăcut
În trâmbiță de ape-nvolburate.
Se năpusteau în ziduri viituri,
Călări, călări de unde înzăuate,
Dar, suflete de sfinți, la-ncheieturi,
Nu le lăsau să intre în Cetate,
Căci sfinții simt ascuns un duh străin,
Fac Semnul Crucii apelor vâlvoi.,
Nistrul robit de gândul rău, hain,
Cuminte, se retrage înapoi!

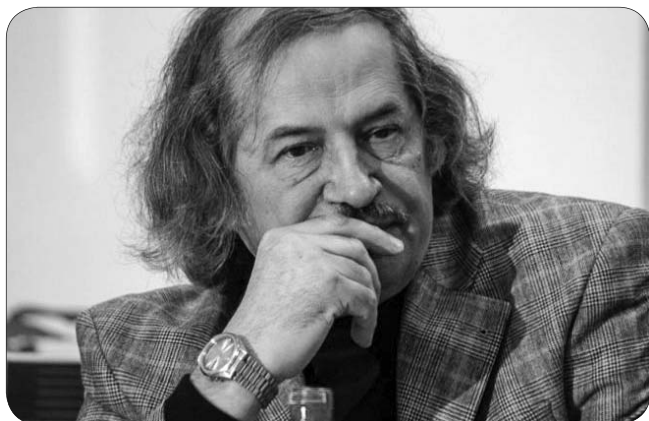
Ioan HOLBAN
Iași

Soroca? O frumoasă metaforă

„...Pentru cei care nu au văzut încă, Soroca este ca o stațiune montană de aici sau Tîrgu-Neamț și Iași, la un loc. Adică: orașul vechi și cetatea, cu sutele de ani de istorie și vitrinele încă obosite ale magazinelor. Pentru cei care văd cu mintea, Soroca este *istoria și legenda*. Soroca e una dintre nostalgiile, metaforele, sentimentele, esențele noastre. *Realitatea ei*, astăzi? Într-o singură propoziție: *a fi european înseamnă a fi român* (cum a fi european va trebui să însemne și a fi sorocean). Soroca e ca o carte citită; iar o carte citită e ca o dragoste mistuitoare: îți intră în suflet, schimbă ceva esențial acolo, nu mai ești același, după ce vei fi închis-o.

Ioan Holban

Vasile ROMANCIUC*or. Chișinău**Vasile Romanciuc***ORAȘUL-CARTE**

Am avut dintotdeauna sentimentul că Soroca este un oraș-carte. Cine știe să-i citească Oamenii, Nistrul și Cetatea își îmbogățeste sufletul cu unele dintre cele mai impresionante pagini din istoria neamului românesc.

Ziua Limbii Române la Soroca mi-a luminat inima cu speranțe întemeiate: am văzut, am ascultat, am admirat atâția copii talentați! Rostirea lor curată adaugă căldură, lumină și culoare cuvintelor, din „piatra rară” a cărora vor crește noi cetăți întru apărarea ființei noastre naționale. Micii soroceni sunt, fără îndoială, o filă de aur a orașului-carte.

(Duminică, 31 august 2014)

Maria LOZANU

Clasa XII-a „B”, Liceul Teoretic „I. Creangă”, or. Soroca

CHIAR DE PRUTUL NE DESPARTE

Chiar de Prutul ne desparte
Ne unește-același grai,
Ești aproape și departe,
Domnule poet, Mihai.

Chiar de Prutul ne desparte
Poeziile-ți citesc.
Ești aproape și departe,
Scump Luceafăr românesc.

Chiar de Prutul ne desparte
Eu la tine mă gândesc.
Ești aproape și departe,
Bunul nostru Eminescu.

Chiar de Prutul ne desparte
Vom înfăptui Unirea!
Ești aproape și departe,
Românească ne e firea!

Chiar de Prutul ne desparte
Ne iubești și te iubim.
Ești aproape și departe,
Noi alături te simțim.

Cristina TITOMIR

Colegiul Pedagogic “M. Eminescu”, or. Soroca

ZĂPADA

*“Fericit sau nefericit, omul are nevoie de alt om,
căci nu trăiește decât jumătate
când trăiește doar pentru el”*

(L. Delille)

Ninge. Privesc prin geam la fulgii care ne sunt trimiși de undeva, din podul de trecere dintre pământ și cer. În piept o groază de cuvinte așteaptă să fie rostite, poate scrise. Involuntar degetul arătător scrie ceva pe geamul aburit. Da, da, trebuie să scriu ceva. Dar despre ce sau cine? Deodată zăresc o figură de om care se apropie. Despre El voi scrie. „Trecătorul și zăpada”, nu, mai bine – „Trecătorul” sau „Zăpada”. Ninge. Alb-alb. Oare poate fi și sufletul omului atât de pur? Trecătorul calcă apăsător zăpada și nici nu-i pasă de frumusețea strivită. La sigur e un profesor furat de gânduri cotidiene: servicii comunale, taxe, copii... Ori poate se gândește ce farsă i-ar putea pregăti clasa în care va intra odată cu sunetul clopoțelului. Dar dacă e un simplu om în căutarea unui amic să-i împărtășească niște griji, bucurii? Pare să fie abătut de-abinelea, nu ocolește locurile pe unde nu umblase nimeni de când începuse ninsoarea. Deodată răsare o ceață de copii de după tufarii verzi și iarnă și vară, se rostogolesc prin zăpadă. Când au ajuns în dreptul omului cu palton lung și căciulă de cârlan pe cap, își scoase și ei căciulițele și strigară într-un glas: “Bună ziua, domnule învățător!”. Domnul învățător a ridicat mâna salutându-i în acest fel și a continuat să-i urmărească cu privirea pe copiii gălăgioși care dispăreau după colț. A privit în jur, să se asigure că nu-l vede nimeni și făcu câteva cercuri prin zăpadă cu mâinile întinse ca două aripi, așa ne jucam și noi de-a avionul. „Uite, mi-am zis eu, - cât de puțin îi trebuie omului ca să zboare, totuși nu doar aripile fac zborul.” Eram foarte fericită că intuiția mea nu a dat greș – omul care făcea cercuri prin zăpadă era un învățător.

Alexandrina PĂUNESCU

Clasa V-a „F”, Liceul Teoretic „C. Stere” or. Soroca

PATRIA

Patria e mama noastră -
Lacrime voinicilor,
Leagănul picilor,
Gloria bunicilor.

Soare preafrumos,
Blând și luminos
Cerule fără nori
Zâmbete și flori

Moldovioara noastră sfântă,

Tu doar simți ce ne frământă,
Cu-a Ta inimă măreață
Tu cuprinzi doruri de-o viață.

Suzana DEDOV

Colegiul "Prometeu", or. Soroca

UNIVERS

Vis-tristețe-dor-tăcere-
patru păreți în care stă încarcerat
Uni-versul meu.
Mă tem să ies afară,
fiecare pas e o eșuare.

Ca după șapte zăvoare,
sufletul meu
aleargă prin labirint.
Inima e piatra de la ușă,
mereu închisă.

Ce zidire a mai construit
căutarea mea.
îmi admir mâinile obosite
de atâta odihnă.
Am înțeles: sunt arhitect prost,
nu am proiectat geamuri,
dar aștept să intre lumina,
nu am proiectat acoperiș,
dar vreau să mă ocolească ploile.

Singurătatea
este singura care nu mă părăsește.
Ce fac alte singurătăți?
la fel nu lasă loc pentru oameni?
nu intră în universul
altor singurătăți?

Sunt zămislită din
semne de întrebare.
numai de la tine aștept răspunsuri.
Există și alte Universuri
la vârsta visării?
există și alte vârste
în universul singurătății !?

Voi inventa un nou gen de arhitectură,
în care voi face abuz
de lemn de trandafir,
pentru grinzi,
și petale de floarea-soarelui
pentru geamuri,
numai lemn de brad
voi folosi pentru pragul

care așteaptă oameni
pe care îi iubesc

Magdalena BOAGHE

*Clasa V-a, Liceul Teoretic "Petru Rareș",
or.Soroca*

EMINESCU

Am îndreptat privirea
Spre fruntea ta cea lată
Am vrut să-ți spun iubirea
Și bucuria toată

Sufletul curat ca un izvor
În versul tău se-arată
Iar, vocea ta de scriitor,
Rămâne un miracol

DE PATRIE

Patria – un pom ce în inimă crește
Și doar iubire rodește,
Iar când răsună un bucium,
Inima tresare în zbucium.

Ruxandra FIODORCIUC

*Clasa a VI-a,,A", Liceul teoretic "P.Rareș", or.
Soroca*

EU

Eu sunt unică și...
mă întreb:
voi atinge vreodata perfecțiunea?
Aud aplauzele spectatorilor
(doar lumea e un teatru!?)
Vreau ca dorința mea să se îndeplinească.

Eu sunt unică și...
Suport metamorfoze...
Simt. Știu, voi avea mult de lucru.
Ating o stea îndepărtată.
Plâng după stelele care cad
apropiate.

Sunt unică și...
Înțeleg: viața acum e grea.
Spun ceea ce știu...
Încerc să mă ating de steaua muzicii
Nădăjduiesc...
Sunt unică.
Adoptată de puterea iubirii.
Eu.

Tableta de vineri

După 23 de ani, nici tu independență reală, nici tu integritate teritorială

continuare din pag.131

Rusia, chiar dacă ne-a bătut pe unde ne-a prins și ne-a introdus embargouri peste embargouri, a fost, pentru mai multă lume de pe la noi, și rămâne „țata”, iar SUA și UE, care ne construiesc și ne repară drumuri, poduri, grădinițe de copii, sisteme de apă și canalizare, tot „caca” sunt considerate. Relațiile cu stânga Nistrului nu s-au îmbunătățit, ba dimpotrivă, sunt mai reci decât niciodată, deși fiecare partid și fiecare politician care au râvnit la putere ne-au promis multe și mărunte, ca până la urmă să se lase bătuți de circumstanțe. Chișinăul așa și nu a devenit atractiv pentru Tiraspol, chiar dacă a avut o grămadă de posibilități pentru a demonstra prin ce este mai bun un regim democratic și european decât unul autoritar și conectat la valorile unui alt stat (nu știu, dacă ținem cont de poziția ambiguă ocupată de actuala clasă politică vizavi de integrarea în Uniunea Europeană, dacă vor mai exista astfel de oportunități în continuare), iar Tiraspolul nici în cele mai negre vise nu se vede într-o barcă alături de Chișinău. Armata a 14 a Federației Ruse continuă să fie una de ocupație, iar

politicienii de pe malul Bâcului continuă să bâiguie ceva despre neutralitate... Ne place sau nu ne place, dar acestea sunt realitățile și oricât de morți în popușoi ne-am face, nu există nici o cale de împăcare. Adică, tare mă tem că în zadar au fost sacrificiile și pierderile de vieți omenești, puse pe altarul țării cu 23 de ani în urmă.

În fine, departe de mine gândul de a diminua din eroismul și patriotismul celor care cu arma în mână au luptat pentru integritatea teritorială și libertatea Republicii Moldova (dimpotrivă, ei merită cele mai alese cuvinte, iar societatea va rămâne mereu datoră în fața acestor eroi!), dar de ce să stăm drept și să vorbim strâmb, dacă nu avem, cu părere de rău, nici una, nici alta. Or, putem să organizăm manifestații de comemorare și de două ori pe an, putem să ne batem cu pumnul în piept că suntem mari și tari, dar acest lucru nu ne va face mai plini de onoare și demnitate. Și dacă toate acestea se întâmplă, vina o poartă clasa noastră politică, care mereu a fost depășită de evenimente și care nu a avut și nu are coloană vertebrală.

Tableta de vineri

Parlamentul Republicii Moldova — forjerie de clovni

Ziceam săptămâna trecută că liderii Partidului Democrat, care pretinde la rolul de lider în materie de promovare a valorilor europene (?!), ne-au amăgit și n-au mai creat, în 10-14 zile, o nouă majoritate parlamentară și, implicit, nu au investit un nou guvern pro-european, iar acum sunt nevoit să recunosc că nici așa-zisul Raport de guvernare, care trebuia prezentat vinerea trecută și care putea fi semnat de orice deputat teafăr la minte, nu a devenit o certitudine. Ba dimpotrivă, discuțiile despre noua majoritate și noul guvern au intrat în impas (deloc întâmplător această problemă interesează până și cele mai prestigioase instituții europene), în schimb am avut parte, în ultima vreme, de câteva declarații de-a dreptul năucitoare. Prima aparține lui Mihai Ghimpu, care ne-a deprins cu tactici și strategii greu de înțeles și de digerat. Astfel, liderul liberal declara vreo zece zile în urmă că formațiunea politică pe care are onoarea să o conducă va face alianță cu comuniștii într-un singur caz — când Voronin și K vor vota Unirea. Acea declarație mi s-a părut logică și conformă cu scopurile și ideologia liberalilor moldoveni, de aceea nu a stârnit interesul publicului. Ceea ce a urmat însă iese din toate tiparele, or același Ghimpu spunea peste doar câteva zile (ce-i drept, cam cu jumătate de gură) că fracțiunea liberală (a nu pune semnul egal între fracțiunea liberală din parlament și partidul liberal ca atare) este gata... să facă alianță cu PCRM (adică să le dea comuniștilor în gestiune câteva instituții gen Comisia Electorală Centrală sau Curtea de Conturi) doar pentru a salva viitorul european al Republicii Moldova. Păi, domnule Ghimpu, înțelegem și noi că viitorul trebuie salvat, dar lămurii-vă odată cu cine salvați republica și cu cine nu, fiindcă deja ne-am săturat de astfel de matrapazlăcuri! A doua declarație, și mai a naibii,

aparține altui clovn de pe scena politică moldovenească, pe nume Vladimir Voronin. Comunistul numărul unu chiar a reușit să-l întreacă, în materie de piruete politice și de desenare de cai verzi pe pereți, pe „bunul său prieten” Mișa Ghimpu, cum îl numește chiar el. Acesta a afirmat că crearea unei alianțe parlamentare PCRM-PSRM-PDM ar însemna rezolvarea tuturor problemelor, inclusiv alegerea președintelui. Adică, Voronin a uitat de trădările lui Dodon, Greceanîi, Lupu sau Sârbu și acum este gata să facă orice relații cu „trădătorii”, pentru a salva pielea partidului aflat în derivă, ori în acest caz nu mi se învârte limba în gură să spun că este vorba de salvarea republicii. Este adevărat, din punct de vedere matematic aceste trei partide ar putea nu doar alege guvernul și președintele, dar ar putea schimba vectorul extern, fiindcă unii privesc cu jind spre Est din considerente ideologice și conjuncturale, iar alții vor să fie într-o barcă cu Moscova, fiindcă au prea mult pufoșor pe botișor și se tem de UE ca dracul de tămâie. A treia declarație extrem de „interesantă” aparține analistului politic și consilierului municipal din partea Partidului Popular European din Moldova Oazu Nantoi, care este de părerea că o alianță dintre PDM și PSRM este posibilă pe motiv că ar exista o înțelegere tacită între cele două partide. Ba mai mult, dacă e să credem presupunerilor lui Nantoi, astăzi democrații lui Plahotniuc au rămas datori socialiștilor lui Dodon. Chipurile, socialiștii au îndeplinit moftul democraților și au pus umărul la demiterea guvernului Streleț, iar acum democrații ar avea misiunea să-l pună la dubă pe Renato Usatâi pentru a-i ușura lui Dodon viața pe partea stângă a terenului politic. Nu știu cât de adevărate sunt declarațiile domnului Nantoi, dar plecarea subită la Mos-

continuare în pag.164

*Memoria e doar în ochii vîi,
Ca chipul în oglindă,
Dar nu o vezi, dacă nu ții
Făclia sus, arzîndă!*

*„Măsura tuturor lucrurilor este Omul”
Protagorus*

Soroca nu este altceva decât noi și lucrările noastre, materializate în roadele lor. Așa a fost, este și va fi. Strămoșii ne-au lăsat rodul lor, noi vom lăsa urmașilor roadele noastre, astfel generînd, încontinuu, Dragoste și Zidire sau Discordie și Măcinare.

Din Rădăcini ne vine Providența și în tăria lor ne este garanția continuității...

În acest context patetic, Almanahul „SOROCA” a inițiat o serie de interviuri cu diferiți exponenți ai vieții social-politice, economice și cultural-artistice locale în speranța de a elucida mai viu procesul evoluției societății sorocene și a face cunoscut publicul cu promotorii lui.

*Autor al dialogurilor ce urmează,
precum și al celor din paginile de până aici, este Ignat Berbeci*

Ludmila CIOBANU

Tamara GRITENCO

Mihai MÎȚU

Victor MUTRUC

Nelea SÎRGHII

Vadim SÎRGHII

Ion ȘINCARI

Victor VÎSOȚCHI

„Suntem bine motivați pentru o activitate fructuoasă în medicina de familie!”

Ludmila Ciobanu

*Născută la 13 octombrie 1957 în satul Băxani, Soroca
Director, Instituția Medico-Sanitară Publică, Centrul De Sănătate (IMSP), Soroca
Manager de categorie superioară în managementul sănătății publice; medic de familie, categorie superioară; consilier în Consiliul orașenesc Soroca (2015-1019).*

Fișier biografic

1964 – 1974 - Elevă, școala medie Băxani, Soroca.

1974 – 1980 - Studentă, Institutul de Stat de Medicină, f-tatea pediatrie, Chișinău.

1980 – 2000 - Medic pediatru de sector, Policlinica de copii, Soroca.

2000 – 2003 - Director medical, Centrul Medicilor de Familie, Soroca.

2003 – 2008 - Prim adjunct al medicului șef al Spitalului raional Soroca.

Din 2008 – până în prezent - Director, Instituția Medico-Sanitară Publică Centrul de Sănătate Soroca.

Almanah: Satul de baștină, părinții și buneii

Ludmila Ciobanu: M-am născut în satul Băxani, o așezare soroceană pitorească situată pe cea mai mare înălțime din nordul republicii Moldova, sat cu vechi tradiții moldovenești, cu biserică și școală, cu multe pășuni, cu o mare și frumoasă pădure, cu două iazuri și firește cu oameni onești și harnici, buni creștini și gospodari. Băxanii sunt baștina lui Emanuil Gavriliță, mormântul căruia se găsește în cimitirul satului, mare înaintaș al încep-

Intrarea în satul Băxani

turilor renașterii naționale a poporului nostru, un vestit avocat, director al primului ziar dintre Prut și Nistru în limba română,

Micuța Ludmila împreună cu părinții. 1957

numit „Basarabia” și editat la Chișinău. Părinții mei au fost niște oameni onești și inteligenți, cu inimă mare, harnici gospodari și cu mult respect între oamenii satului. **Tatăl meu, Irinarh Vieru (17.07.1931-14.09.2009)**, s-a născut la Băxani, într-o familie numeroasă cu 8 copii, a lui Lavrentii Vieru, gospodar cu carte, care în vremurile bune a fost funcționar la primăria satului și a avut multe hectare de pământ, pe care le prelucra împreună cu toată familia și roadele cărora le era sursa de existență.

Tata a învățat, asemenea bunelului Lavrentii, în școala românească din sat, făcând 7 clase până în 1944, când s-a instalat puterea sovietică și toți țăranii auți au fost expropriați de pământ și de avere și impuși să intre în colhoz. Serviciul militar l-a făcut în Armata Sovietică la Leningrad, iar după demobilizare s-a întors la baștină, angajându-se tractorist în gospodăria colhoznică din satul natal apoi, din 1965, având probleme de sănătate, a trecut magazioner în același colhoz. **Mama mea, Nina (Secrieru) Vieru (27.10.1936-30.09.2009)**, se trăgea dintr-o familie de gospodari înstăriți din satul Visoca, și a fost una la părinți. Ca prin minune părinții ei, care au au fost niște oameni bogați, având multe hectare de pământ, moară, vite, cai și alte averi, nu au fost ridicați în Siberia. Mama a absolvit Institutul Învățătoresc, apoi Institutul Pedagogic de la Tiraspol, f-tatea biologie și geografie, activând apoi toată viața, până la pensionare (1954-1998), profesoară la școala Băxani.

Părinții mei, fiind urmași ai unor familii de buni gospodari, oameni care au păstrat cu strictețe tradițiile strămoșilor de dragoste și atașament față de familie, de muncă și de gospodărie, au reușit pe parcursul vieții lor, nu atât de ușoare și bogate, cu puterile proprii, să-și ridice o casă frumoasă, să facă o fântână, să crească și să educe 2 copii, care am fost ai lor - eu și fratele mai mic Ghenadie. Fratele, născut la 16 august 1960, după școa-

Soții Irinarh și Nina Vieru împreună cu fiica Ludmila și fiul Ghenadie. 1970

la medie, a absolvit fa-tatea Sanitarie și Igienă a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău, în prezent fiind angajat în calitate de medic la Centrul de Sănătate Soroca. Atât eu, cât și fratele Ghenadie, împreună cu familiile noastre, păstrăm cu sfințenie memoria părinților, fiind mândri că au fost niște oameni binevoitori cu suflet mare, săritori la nevoie, foarte harnici, gospodari de frunte, buni creștini oricând gata de a ajuta omul necăjit. Ne-au iubit mult pe noi copiii lor și aceste calități au fost cultivate în inimile noastre.

A.: Copilăria și școala sătească

L.C.: Am avut o copilărie minunată alături de părinți și frate, alături de rude și de bunii oameni ai satului. După părerea mea, pe timpurile anilor 1960-70, timpuri ale copilăriei și adolescenței mele, oamenii erau mai simpli, mai onești, având parcă

mai multă omenie în suflet și comportament. La noi la Băxani, în ceea ce privea educația copiilor, accentul se punea pe studii de calitate, pe păstrarea tradițiilor și obiceiurilor strămoșești, pe dragostea și respectul față de părinți și de oameni și nicidecum pe agonisirea de averi, tendință care din păcate predomină astăzi în mentalitatea multor părinți și tineri. Cele mai interesante erau sărbătorile de iarnă. Tatăl, având 4 surori în sat, mergeam împreună cu el să le colindăm și urăm, ele ascultând cu mare plăcere minunatele colinde și urături învățate încă în școala românească. De școala sătească din satul natal, la care am mers în clasa I, cu mare bucurie și curiozitate copilărească, în anul 1964, mă leagă cele mai frumoase amintiri. Pe tot parcursul de 10 ani petrecuți în școală, am învățat cu mare plăcere și sârguință, având o reușită școlară foarte bună. Primul învățător mi-a fost Nedelciuc I.

un pedagog sever, dar întotdeauna corect și drept cu noi, fapt care ne făcea să fim ascultători și să îl stimăm mult. Viața în școala Băxani era tumultuoasă, plină de griji și responsabilități școlare, dar în același timp, plăcută și veselă. Aproape în fiecare săptămână se petreceau serate pe diferite teme, alte manifestații și măsuri instructiv-educative, se făcea mult lucru extrașcolar. Obiectele preferate mi-au fost fizica, matematica, chimia, limba franceză. În școala Băxani am avut noroc de învățătorii cu un înalt nivel profesional, care puneau tot sufletul în activitatea lor pedagogică, pentru a ne da cunoștințe profunde în domeniul obiectului predat. Cu o deosebită plăcere îmi amintesc de profesorii dragi. După absolvirea cu succes în 1974 a școlii medii Băxani, în vara aceluiași an am susținut examenele de admitere și am devenit studentă la Institutul de Medicină din Chișinău, facultatea Pediatrie.

A.: Studentă la Institutul de Medicină din Chișinău

L.C.: Am ales medicina pentru că am fost educată într-un spirit de dragoste și respect față de oameni, așa încât, încă de pe când eram o copilă, am dorit întotdeauna să ajut oamenii, să le ușurez durerile în clipele grele. Un imbold important în alegerea profesiei de medic, a fost și starea sănătății tatălui, care a avut multă vreme, pe parcursul vieții sale, probleme de sănătate și eu, fiind copil, ardeam de dorință să-l ajut, dar nu știam cum și ce să fac... și atunci mi-am pus scopul să devin numaidecât medic. La facultate am avut de asemenea fericirea să am parte de niște dascăli minunați – profesori, academicieni, care educă în noi simțul înalt al responsabilității, cultivându-ne dragostea de oameni, grija de sănătatea lor. Anii de studenție mi-au fost plini de împliniri în domeniul profesiei aalese, dat fiind că studiam la modul cel mai serios, fiind conștientă de responsabilitățile care mă așteptau, față de viitorii mei pacienți, față de părinți și oamenii

Familia Ciobanu: Ludmila și Anatolie alături de fiicele Adelina și Marcela. 1985

dragi, care mă cunoșteau și mă așteptau să mă întorc acasă, cu calitatea de medic foarte bun. Și iată că a sosit și anul 1980, anul absolvirii Institutului de Medicină, când mi s-a înmănat Diploma de medic, astfel împlinindu-se cel mai minunat vis al meu! În același an, conform hotărârii Comisiei de repartizare, am sosit la Soroca, unde mi-am început cariera de medic la Policlinica pentru copii, în calitate de medic pediatru de sector.

A.: Căsătoria, copiii, nepoții

L.C.: Pe medicul **Anatolie Ciobanu**, soțul meu, l-am cunoscut pe când eram studentă la Institutul de Medicină. Faptul că ne-am potrivit în toate s-a adeverit prin căsătoria noastră, celebrată pe când eram în anul IV de facultate. Anatolie s-a născut la **10 octombrie 1951 în satul Vasilecău Soroca**, într-o familie de intelectuali, familie respec-

tată și prețuită mult în sat. **Tatăl, Serghei Ciobanu (1924-1999)**, a fost învățător de limba română, iar **mama, Valentina Ciobanu, născută în 1931 la Cureșnița Veche**, învățătoare la clasele primare și de geografie, la școala din sat. Soțul activează din 1974, timp de peste 40 de ani, la Stația de asistență medicală Urgentă Soroca, fiind un medic bine cunoscut și respectat în orașul și raionul Soroca. Anatolie este un om deosebit: cumpănit, responsabil, bun la suflet, gospodăros, de o înaltă inteligență. Pe parcursul vieții noastre, pe care o socotim fericită, am fost întotdeauna și în toate împreună, reușindu-le, în măsura posibilităților și voii Domnului, pe toate cele modeste câte le-am dorit, inclusiv am construit o casă frumoasă cu o grădină de flori fermecătoare, în care locuim cu familia. Am crescut și educat două fiice mult iubite. **Fiica mai mare Adelina,**

*Anatolie și Ludmila Ciobanu împreună cu ficele
Adelina și Marcela. 1996*

născută la 26 februarie 1979, activează la Colegiul Pedagogic „M.Eminescu” din Soroca, în

calitate de profesoară de limba și literatura română. Este căsătorită și are doi fii, dulcii noștri ne-

poței – **Cristian (n. 1.12.2001) și Eugen(n.30. 09.2004)**, ambii elevi la LT „C.Stere”, Soroca. Ginerele nostru Dobrovolschi Sergiu (n. 25.06.1976) are studii economice și activează în domeniul construcțiilor.

Fiica mai mică Marcela, născută la 19 august 1980, a absolvit facultățile de Filologie și de Drept, actualmente activând în funcția de jurist la Centru de Sănătate Soroca. Soțul Lucas Sergiu, născut la 1 aprilie 1974, absolvent al facultății de Drept, de asemenea activează în cadrul CS Soroca. Familia Marcellei ne bucură cu trei fiice, **iubite nepoțele – Tatiana (n. 25.01.2004), este elevă la LT „C.Stere”, iar Alexandrina (n. 2.09.2009) și Mihaela (n. 20.11.2010) frecventează grădinița nr.17 din cartierul Fabrica de Tricotate.** Deci pot să declar cu toată încrederea, că avem o familie în care domnește buna înțelegere, armonia, relațiile între noi toți fiind foarte prietenoase, fapt care mă bucură foarte mult!

*De la stânga: I. Străbunica Valentina, nepoțelele Mihaela și Tatiana, Ludmila cu Alexandrina pe brațe.
II. Ginerele Sergiu cu fiii Eugeniu și Cristian, Anatolie și fiica Marcela. 2013*

Bunicii Ludmila și Anatolie împreună cu nepoțica Tatiana. 2015

A.: Veteran al medicinei sorocene

L.C.: În domeniul medicinei activez din 1980, având o experiență de peste 35 de ani. Între 1980-2000, timp de 20 de ani, am lucrat ca medic pediatru la Policlinica de copii din Soroca, alături de colegii mei de breaslă: V.Vâbrienco (șef policlinică), V.Cazacu, T.Cernețchi, A.Cebanu, I.Boiștean, N.Spataru, E.Cociorva, L.Grosu, E.Brusnic... Am supravegheat evoluția sănătății, dar și lecut, câteva generații de copii soroceni, lucru cu care mă mândresc mult, pentru că nu este nimic mai valo-

ros și mai indispensabil pentru o societate, decât sănătatea generațiilor în creștere. Între anii 2000-2008 am activat cu multă râvnă și insistență, pentru că trebuia de fondat un nou sistem de deservire a pacienților, în cadrul Centrului Medicilor de Familie din Soroca. Începând cu anul 2008 și până în prezent, activez în funcția de director al Instituției Medico-Sanitară Publică Centrul de Sănătate Soroca, care este de fapt același CMF, dar reformat ca sistem de activitate medicală.

A.: Despre activitatea Centrului de Sănătate Soroca

Medicul Ludmila Ciobanu. 2015

L.C.: Medicina de familie a devenit o specialitate prin lege, iar Asistența Medicală Primară (AMP) a fost recunoscută prioritară și se situează pe prima poziție în sistemul de sănătate al RM. În baza ordinului Ministrului Sănătății de descentralizare a AMP, la nivel teritorial s-au format, pe parcursul anilor 2010-2013, treisprezece **(13) Centre de Sănătate** cu autonomie juridică și financiară. La al 15-lea an de activitate, Centrul de Sănătate Soroca are în componența sa **22 de Sectoare urbane, 9 Oficii ale Medicilor de Familie, 4 Oficii de Sănătate**, întrunind o populație de peste **49 mii locuitori**. Cea mai mare bogăție a fiecărei instituții sunt resursele umane. În cadrul **CS Soroca** activează **39 medici**, din ei **31 medici de familie**. **Asistente medicale -124 persoane**, din ele **92 asistente medicale de familie**. **Asigurarea CS Soroca cu medici este de 79,6%, cu asistente medicale - 100%**. În ultimii ani a crescut cu mult nivelul profesional al angajaților. Astfel, **96,2% din medicii de familie și 91,3% asistente medicale de familie**, dețin categoria de specialitate. Nivelul profesional înalt are impact direct asupra calității serviciilor medicale și a gradului de satisfacție a beneficiarilor. Una din prioritățile AMP este cuprinderea populației cu examinări profilactice. În urma controlului profilactic s-au depistat primar în anul **2014, 389 persoane cu hipertensiune arterială, 475 persoane cu colesterolul ridicat, 388 persoane suspecte la diabet zaharat**. În urma examenului s-au depistat - **1 caz de cancer la femei, 14 leziuni de grad sporit, 10 cu suspecție, 121 persoane - suspecte la glaucomă, 178 persoane- suspecte la tuberculoză**. O atenție deosebită se acordă întăririi bazei tehnico-materiale a instituțiilor, creându-se condiții normale de lucru pentru angajați și o deservire calitativă a pacienților. Pe parcursul ultimilor ani s-au efectuat reparații în toate instituțiile medicale rurale, a fost schimbate geamurile. **La OMF Volovița,**

*Familia Ciobanu. De la stânga: I. Buneii Anatolie și Ludmila cu nepoțelele Mihaela și Alexandrina;
II. Nepotul Eugeniu, fiica Adelina, nepoțica Tatiana;
III. Nepotul Cristian, ginerele Sergiu, fiica Marcela, ginerele Sergiu. 2016*

Zastânca, Egoreni, OS Pârlița, OMF Șeptelici au fost instalate cazangerii pe lemne și cărbuni. În perioada 2014-2015 au fost conectate la sistemul de apeduct și canalizare **OMF Egoreni, Zastânca, Hristici, OS Regina Maria, Lugovoe**. La Centru de Sănătate Soroca s-a schimbat acoperișul, s-a reparat fațada,

s-au petrecut lucrări interioare de reparație.

A.: Cum vedeți viitorul Centrului de Sănătate din Soroca ?

L.C.: Suntem un colectiv de buni profesioniști, un colectiv unit și dispus să dea prioritate obligațiilor profesionale de supraveghere a sănătății popu-

lației și lecuirii pacienților Centrului de Sănătate. Condițiile de muncă și remunerarea personalului CS sunt satisfăcătoare, corespunzător situației economice a RM, dar speranțele pentru mai bine nu ne părăsesc și ne motivează pentru o activitate fructuoasă continuă în domeniul blagorodnic al medicinei de familie.

Ludmila Ciobanu (prima din dreapta) împreună cu sorocencele: Eva Gudumac (academician), Minodora Mazur (doctor habilitat în medicină), Ela Ursu (directorul ATAM Soroca). 2015

„Viața este frumoasă și plăcută doar în mișcare și acțiune,
pentru noi realizări!”

Tamara Grițenco

Născută la 19 august 1949 în satul
Boșcana, Criuleni

Director al Colegiului de Arte
„N.Botgros” din Soroca.

Pedagog, regizor teatru, promotor
al culturii locale și naționale, „Om
Emerit” al RM.

Fișier biografic:

1956 – 1964 - Elevă, școala de 8 ani Boșcana, Criuleni.

1964 – 1967 - Studentă, Școala de Iluminare Culturală „E.Sârbu”, Soroca.

1967 – 1970 - Conducător al cercurilor de activitate artistică, clubul sătesc Prepelița, Lazovsc.

1970 – 1974 - Studentă, Institutul de Stat al Artelor, f-taea regie, actorie, Chișinău.

1974 – 1987 - Șef Catedră „Clubologie”, profesor, Școala de Iluminare Culturală „E.Sârbu”, Soroca.

1987 – 1988 - Director, Școala de Iluminare Culturală „E.Sârbu”, Soroca.

1989 – 1990 - Director adjunct pentru educație, profesor, diriginte, Școala de Iluminare Culturală „E.Sârbu”, Soroca.

1991 – 2003 - Șef catedră, diriginte(aceiași instituție redenumită), Colegiul Republican de Creație Populară, Soroca.

1997 – 2003 - Președinte al Comitetului Sindical, Colegiul Republican de Creație Populară, Soroca.

Din 2003 – până în prezent - Director(aceiași instituție redenumită), Colegiul Republican de Arte, Colegiul de Arte, Colegiul de Arte „N.Botgros”, Soroca.

Almanah: Baștina, părinții, frații și surorile

Tamara Grițenco: Boșcana, satul meu de baștină din raionul Criuleni, situat la vreo 20 kilometri de Chișinău, în pofida faptului că am plecat de acolo în

1964, acum 50 de ani, îmi este și astăzi scump, având un loc aparte în inima mea, strâns legat de dulcea poveste a copilăriei, de casa părintească, de frați și de surori. Casa noastră mai este și astăzi, evident nemaifiind atât

Tamara împreună cu mama Parascovia. 1966

Tatăl Iochim Cibotari împreună cu fiii Nicolai, Valeriu și Visarion. 1970

de aglomerată și gălăgioasă ca în vremurile de altădată, fiind în permanență în grija noastră, a copiilor care am mai rămas. Păstrăm cu sfințenie gospodăria și ne mai adunăm din timp în timp, sosind fiecare de pe meleagurile unde ne-a găzduit soarta. **Părinții mei, Iochim (Oachim 1906 - 1979) și Parascovia (Paraschița 1912-1971) Cibotari, ambii născuți în Boșcana**, au fost țărani mijlocași apoi colhoznici, așa cum erau vremurile satului moldovenesc în perioada în care au viețuit, cu casă și gospodărie bine îngrijite, cu mulți copii, care au fost crescuți și educați cu

dragoste față de părinți, de muncă și de oameni. Din istoria mai veche a părinților îmi amintesc că tata a mai avut 2 frați - Timofei și Matvei. Unchiul Timofei, fiind cu studii la Iași, a fost preot în satul nostru și atunci când în 1960 biserica a fost închisă de către comuniști, el a continuat să slujească într-un mic paraclis, construit de credincioșii satului. În familie am fost 7 copii, crescuți și educați sub aripa grijiului a părinților, mai ales a mamei, tata fiind consacrat muncii în colhoz: **Alexandra (Sașa) Antocică (n.1936) lucrător în comerț (acum pensionată), sta-**

bilită la Coșernița; Claudia Carmazan (n.1938) colhoznică (pensionată), stabilită Boșcana; Nicolai (n.1939) lucrător în organele de interne Chișinău (pensionat), stabilit Boșcana; Gheorghe - (1942-1960) lucrător SMT tractorist - la 18 ani a fost lovit de trăsnet; Visarion (Visa) (n.1944) miner la Vorcuta (Rusia); Valeriu (n.1952) pedagog, trombonist, Colegiul de Arte „N.Botgros”, Soroca și subsemnata Tamara Grițenco.

A.: Soțul, fiul și nepotul
T.Gr.: Soțul meu Veaceslav Grițenco (1939-2001), absol-

Frații Visarion, Nicolai și Valeriu Cibotari. 1970

Tatăl Iochim și Nicolai Cibotari. 1970

Valeriu cu nepoții Alexandra și Oleg. 1970

Soții Veaceslav și Tamara Grițenco împreună cu fiul Virgil. 1990

vent al Școlii „E.Sîrbu” și al Institutului de Cultură, f-tatea Regie de Balet din Moscova, a activat de-a lungul anilor, alături de mine, în cadrul Școlii, fiind un minunat coregraf și pedagog. Veaceslav a condus până în ultimele zile ale sale catedra „Coregrafie”, dând dovadă de calități deosebite în selectarea, dezvoltarea și promovarea artei dansului clasic și popular, pregătind mai multe generații de coregrafi pentru republică. Am crescut și educat împreună un copil - **fiul Virgiliu, născut la 28 martie 1977**, absolvent al Colegiului de Arte din Soroca, stabilit cu familia la Chișinău. Mă bucură foarte mult nepoțelul **Artiom, născut la 15 februarie 2002**, acum licean. Anii trec vertiginos mișcând înaintea cursul vieții și deseori, aruncându-mi privirile în direcția celor trecute, îmi dau seama că nu am trăit înzădar și asta îmi

dă puteri și îndrăzneală pentru viitor, căci viața, care este frumoasă și plăcută doar în mișcare și acțiune, îmi cere noi realizări!

A.: Școala de Iluminare Culturală „E.Sîrbu”, din Soroca

T.Gr.: Familia noastră numeroasă, de la mic la mare a fost una iubitoare de artă populară și cântec. În casa noastră deseori se petreceau șezători autentice, pe care le așteptam, fiind copilă, cu mare dragoste și interes, la care se țesea la stative, se broda, se împletea, se croșeta, se torcea lână, dar și se cânta, la toate mama fiind o bună meșterită. Am crescut deci, într-o familie pătrunsă și atașată de arta populară, astfel dorința de a deveni artistă încolțind în mine încă din copilărie. La școala din Boșcana am fost întotdeauna prima în toate manifestațiile artistice

și atunci când am ajuns în 1964 să absolvesc clasa VIII-a, eram gata pregătită pentru a merge la Școala de Iluminare Culturală „E.Sîrbu” din Soroca, care mi-a devenit ulterior principala platformă de activitate artistică, pedagogică și managerială. M-am înscris la secția **„Regizor al colectivelor teatrale”**, proaspăt deschisă, avându-l la specialitate pe Boris Șevciuc, un minunat pedagog și specialist, de la care am învățat și m-am pătruns de sentimentul adevăratei dragoste față de teatru. Eram setoasă de studii artistice, de dorința de a monta spectacole adevărate pe scenă, așa încât anii de învățătură la „E.Sîrbu” au fost exploatați la maximum pentru a acumula cât mai multe cunoștințe și experiență în domeniul artei teatrale, dar și în celelalte domenii pe care le studiam. Și iată că în 1967 am mers la Chișinău să-mi încerc norocul la Institutul de Stat al Artelor „G.Muzicescu”, dar din păcate viața a dispus altfel și nu am fost admisă, cauza fiind obligativitatea absolvenților de a lucra timp de 3 ani la locul repartizat de o comisie specială de repartizare a Școlii „E.Sîrbu”. Faptul însă nu m-a lipsit de arzândă dorință de a face teatru, de a comunica și colabora cu oamenii care iubesc arta, de a mă manifesta în calitate de conducător artistic, activând și bucurându-mă de rezultatele reale ale unei munci artistice colective. Cu asemenea dorințe, fiind o tânără de doar 16 ani, dar plină de entuziasm și energie, am sosit în satul Prepelița din raionul Lazovsc (astăzi Sângerei), de lângă Bălți, unde fusesem repartizată de către comisia de repartizare.

Educatoare, tabăra pionierească. Bender, 1972

Studentă la Institutul de Stat al Artelor „G.Muzicescu”. 1971

Tamara Cibotari (a treia din stânga) conducător artistic, satul Prepelița, Lazovsc. 1968

A.: Conducător artistic la căminul cultural din satul Prepelița, Lazovsc

T.Gr.: Îmi pot imagina și astăzi cu claritate tabloul, oarecum bizar și în același timp nostim, al sosirii mele la Prepelița. Venisem cu o valiză neagră și grea, mai mare de cât mine, plină cu toate cele necesare, pe care o târam căznindu-mă după mine, în căutarea unei gazde. Într-un sfârșit m-am aranjat la o gazdă bună, cu 70 de ruble lunar, unde am stat toți cei 3 ani închinăți satului Prepelița. Autoritățile locale, care mă susțineau în realizarea inițiativelor mele artistice, erau oameni buni cu mine și înțelegători - secretarul de partid al colhozului local - A. Miasoedov, președintele Sovietului sătesc - I.Gnatiuc, directorul casei de cultură - Andrei, șeful Direcției raionale Cultură, Lazovsc - Ciobanu Vladimir.

Fiind crescută și educată în

sat, într-o familie dispusă pentru a comunica din plin cu oamenii, în Prepelița îmi era ușor să găsesc limbă comună cu oricine dintre săteni - învățători, funcționari, colhoznici de rând și conducători. În cei 3 ani de zile ai mei, petrecuți în acel frumos și primitiv sat, ani plini de activitate, dar și de satisfacție artistică, venită în urma bunelor rezultate pe care le aveam, am reușit să fondez, să pregătesc și să prezint publicului 3 cercuri artistice de amatori: Cercul dramatic cu piesa lui Gheorghe Malarciuc „Dragă consăteanule!”; ansamblul vocal (participante erau mulgătoarele din colhoz), cu care am ieșit la Televiziunea de Stat a RSSM(!) Chișinău, cu cântecul „Izvoraș cu apă rece”; cercul de dansuri, care participa la toate sărbătorile satului, la festivaluri și concursuri. Am muncit firește cu uitare de sine, pentru a penetra indiferența și neîncrederea iniți-

ală a localnicilor față de intențiile artistice „grandioase” ale unei copile entuziasmate care eram, și a le dovedi că eu sunt anume acel talentat artist și bun organizator, drept care mă dădeam. Rezultatele muncii mele și a artiștilor mei amatori, m-au bucurat mult, dar încă mai mult m-a bucurat bucuria și mândria sinceră a satului și conducerii lui, pentru reușitele noastre artistice. Plecarea mea din Prepelița în 1970, nu a fost deloc dorită, conducerea încercând să mă convingă să mai rămân să lucrez, dar Providența mă chema să-mi continui drumul prescris și în vara aceluiași an 1970, am devenit studentă la facultatea de Regie și Actorie a Institutului de Arte „G.Muzicescu” din Chișinău.

A.: Studentă la Institutul de Arte „G.Muzicescu”, Chișinău

T.Gr.: Având cei 3 ani de activitate artistică în cadrul casei de cultură Prepelița, unde printr-o bună experiență practică, mi-am consolidat cunoștințele acumulate la Școala „E.Sârbu” din Soroca, examenele de admitere la Institut le-am susținut cu ușurință. Mai mult ca atât, eu fiind deja, în urma activității la Prepelița, o persoană cunoscută în sfera activității artistice rurale de amatori, am fost primită „cu brațele deschise”. La facultate studiam cu plăcere și râvnă multă, având la specialitate niște profesori deosebiți, piloni ai artei teatrale din RSSM - Victor Gherlac (docent, șef Catedră, Artist al Poporului) și Boris Șevciuc. Aș menționa că în acea perioadă a anilor 1970, nu doar eu, ci întregul nostru curs, întregul contingent de stu-

Studentă la ISA „G.Muzicescu”. Chișinău, 1971

Împreună cu fratele Valeriu. Soroca, 2015

Tamara Grițenco - director CAS „Nicolae Botgros”. 2015

Colectivul Colegiului de Arte din Soroca la jubileul de 70 de ani (în centru, T.Grițenco). 2011

denți al Institutului de Arte, studiau la modul cel mai serios, așa încât concurența artistică și profesională în cadrul specialităților era considerabilă. Spectacolul de diplomă „Copiii și merele”, o comedie amară de Constantin Condrea, l-am realizat cu brio la Bender, în Casa de Cultură a fabricii „Șelcovic”. Către examenele de absolvire a Institutului am pregătit și o lucrare științifică în sociologie, conducător științific fiindu-mi profesorul meu Andrei Costea. Deci, în 1974 am absolvit Institutul de Arte cu Diplomă Roșie(cu Mențiune), fiind invitată să rămân la Catedră, sau să plec la studii la Moscova la Aspirantura Institutului de Cultură, dar din diferite considerente serioase pentru mine, am refuzat, alegând Școala de Iluminare Culturală „E. Sîrbu” din Soroca.

A.: Șef de catedră la Școala de Iluminare Culturală „E.Sîrbu”

T.Gr.: În baza Diplomei Roșii pe care o dețineam, mi se permitea libera alegere a locului repartizării la muncă și eu am ales Școala de Iluminare Culturală din Soroca, școala unde mi-am început calea pe tărâmul cultu-

rii. Pentru a rămâne profesor la Catedra facultății pe care tocmai o absolvisem, nu-mi ajunse îndrăzneală, iar la Aspirantura de la Moscova, se putea face studii prin corespondență, lucru pe care mi-l planificasem deja. La 1 august 1974 m-am prezentat directorului Școlii „E. Sîrbu” Semion Dmitrievici Popa, care a salutat alegerea mea de a veni la Soroca, întrucât instituția ducea lipsă acută de cadre naționale pedagogice cu studii superioare la toate specialitățile, inclusiv „Regia și Arta actorului”. Așa cum în acele vremuri studenții și elevii instituțiilor de învățământ din RSSM și toată URSS, erau organizați în fiecare vară și toamnă, pentru a ajuta gospodăriile agricole la strânsul roadei, chiar a doua zi, la 2 august, am mers la lucru, în fruntea unei grupe de studenți a anului I, proaspăt înmatriculați, în sovhozul „Ovoșcevod” (Legumicultorul) în satul Egoreni sub Soroca, la strâns varza. La 1 septembrie am plecat dinou la lucru, având în responsabilitate o altă grupă din 30 de elevi de-ai noștri, într-un colhoz din raionul Dubăsari. De obicei, aceste deplasări anuale ale elevilor și studenților la lucru de ajutorare, se încheiau

în luna octombrie, după care se serba, în cadrul instituției de învățământ, cu invitarea conducătorilor gospodăriilor ajutate, „Sărbătorea Roadei”, cu înmânări de cadouri și Diplome celor mai harnici, atât din partea instituției de învățământ, cât și din partea gospodăriilor vizate. De la bunul început al activității mele pedagogice, am fost numită în funcția de șef al catedrei „Clubologie” în cadrul căreia activau profesori cu experiență - Vera Ungureanu, Vera Dobrovolschi, Octavian Munteanu, Ludmila Sorochina, Alexandru Sorocopud. Pot să remarc cu plăcere, că atât colectivul de atunci (anii 1970-1980), care era destul de numeros (peste 100 de profesori) comparativ cu corpul didactic actual al colegiului (46 profesori de bază), cât și conducerea Școlii (director Semion Dmitrievici Popa, șef de studii Piotr Iosifovici Macovschii), m-au primit bucuroși, acordându-mi toată încrederea și sprijinul de care are nevoie de obicei, un tânăr specialist. Deci m-am inclus, după cum îmi este firea, serios în munca pedagogică, dar și în cea creativă artistică a Catedrei și Colegiului. La începutul anului de studii am

Administrația actuală a Colegiului de Arte „Nicolae Botgros”.

De la stânga: Leonid Cârlig, director adjunct pentru gospodărie; Tatiana Rusnac, director adjunct pentru instruire; Tamara Grițenco, directorul colegiului; Vasile Sulima, director adjunct pentru practica elevilor. 2015

trimis la Aspirantura Institutului de Cultură din Moscova (asta cereau condițiile de înmatriculare), lucrarea mea științifică de Diplomă, și am rămas să aștept invitația la examenul de admitere, plecând cu studenții la lucru în colhoz. Între timp, invitația veni la Școală, dar din păcate, nimeni nu avu grijă să mă anunțe. Am dat peste acea scrisoare pierdută prin școală absolut întâmplător, după vreo două luni, când era deja târziu să mă mai prezint la examene....Astfel am ratat studiile la Moscova, până la urmă liniștindu-mă cu gândul și încrederea, că cele mai mari și prestigioase Aspiranturi și Academii omul și le face singur, prin munca și dragostea sa pentru ceea ce-și dorește și face zi de zi.

A.: Director al Școlii de Iluminare Culturală „E.Sîrbu”

T.Gr.: Am continuat să fiu perseverentă și insistentă în munca mea an după an, realizându-mi cu succes obligațiunile de șef de catedră și de profesor, așa încât în 1987, am fost numită în funcția de director al Școlii noastre, pe care o absolvisem, exact 20 de ani mai devreme, în 1967. Perioada sfârșitului anilor 1980, începutul anilor 1990, a fost una deosebit de furtunoasă și dificilă pentru republică, dar și pentru toate structurile ei, inclusiv cele

de învățământ, experimentându-se pe dibuite ca la orice început de cale nouă, deseori greșindu-se amarnic, în consecință suferind procesul de avansare-dezvoltare în toate domeniile. Drept exemplu elocvent, în cazul nostru, poate servi următorul fapt. Pe parcursul perioadei în care dețineam funcția de director (1987-1988), am reușit elaborarea unui proiect de construire a unui superb complex modern pentru Școala de Iluminare în cartierul Soroca Nouă, vizavi de actualele cămine ale Colegiului nostru, dar odată cu perturbațiile sociale politice din URSS și RSSM, proiectul a fost suspendat și nu s-a mai realizat nici până astăzi. Schimbările se țineau lanț, așa încât în 1989, în legătură cu numirea unui nou director al Școlii, am devenit pentru un an (1989-1990) director adjunct pentru educație, având ore pedagogice și dirigenție la catedra Clubologie, iar între 1991-2003, am ocupat funcția de șef al acestei catedre, rămânând în continuare cu ore de specialitate și dirigenție. Pe lângă munca pedagogică, între anii 1997-2003, m-am implicat plenar și cu toată inima și în lucrul obștesc, fiind aleasă președinte al Sindicatului Școlii. Activitatea profesională, combinată cu cea obștească, m-au ținut într-o permanentă formă bună,

așa încât numirea mea repetată în funcția de director al Școlii în 2003, s-a dovedit a fi, ca de obicei, pe timpul tare, adică eu fiind în plină energie pentru a activa rezultativ în fruntea unui colectiv de muncă.

A.: Actuala conducere a Colegiului „N.Botgros”

T.Gr.: Actuala direcție a colegiului, subsemnata Tamara Grițenco (director), Tatiana Rusnac (șef de studii), Vasile Sulima (adjunct pentru practica de producere), Leonid Cârlig (adjunct pentru gospodărie) - a reușit, în condițiile crizei social-economice acute din RM, să obțină o finanțare satisfăcătoare din partea statului, în baza căreia s-a reparat capital blocul de bază al Colegiului, s-a instalat sistemul de încălzire, s-a reparat capital unul dintre cele două cămine studentești ale instituției (Soroca-Nouă), s-au procurat unele seturi de instrumente muzicale, echipament artistic, aparataj performant de amplificare, aparataj electronic. În 2009 s-a reușit elaborarea unui nou proiect modern de construcție a Colegiului, în sumă de 20 mln. lei, dar din lipsă de finanțe, și acesta a fost respins. Trăim și activăm totuși pe tărâmul pedagogic, pregătind noi generații de specialiști pentru cultura noastră națională.

„Sunt gata să acționez în cel mai eficient mod, pentru binele tuturor sorocenilor!”

Mihai Mătu

Președinte al raionului Soroca

Născut la 3 mai 1965 în satul Zastânca, Soroca.

Medic chirurg; ecografist categorie superioară; specialist de categorie superioară în management sanitar; consilier în Consiliul orășenesc (2007-2011) și Consiliul raional (2011-2012), Soroca.

Fișier biografic:

1972 – 1982 - Elev, școala medie nr.1, or. Soroca.

1982 – 1988 - Student, Institutul de Stat de Medicină din Chișinău, facultatea Curativă.

1988 – 1989 - Medic chirurg, stagiul, Spitalul orășenesc, Bălți.

1989 – 1990 - Medic chirurg, expert în Consiliul de Expertiză Medicală a Vitalității, Dubăsari.

1990 – 2001 - Medic chirurg, expert în Consiliul de Expertiză Medicală a Vitalității, Soroca.

1990 – 1994 - Medic chirurg, Secția chirurgie, Spitalul raional Soroca.

1994 – 2015 - Medic ecografist, Spitalul raional Soroca.

2001 – 2012 - Președinte al Consiliului de Expertiză Medicală a Vitalității Soroca.

2012 – 2015 - Director, Spitalul raional Soroca.

Din 2015 – până în prezent - Președinte al raionului Soroca.

Almanah: Satul, buneii, părinții și frații

Mihai Mătu: Sunt originar din satul Zastânca, menționat pentru prima oară documentar la 15 mai 1666, denumirea venindu-i probabil de la faptul că este așezat „după” (în slavonă „za”) Stânca (Dealul) lui Bechir. Privită de pe înălțimile Voloavelor și Ocolinei, Zastânca reprezintă un minunat peisaj, așezat pe coastele de vest ale podișului Soroca, sat de oameni gospodari, încă de pe timpuri buni grijitori

de vii și livezi. Copilăria mea a fost marcată de frumoasele împrejurimi ale satului unele din păcate demult dispărute, cum ar fi biserița „Nașterea Maicii Domnului”, construită din lemn în 1715 și distrusă prin ani 80 ai sec. trecut. Am regăsit doar ruinele fundamentului, cât și primul cimitir al satului, cu câteva cruci de piatră înnegrite de vreme. Am simțit un îndemn al sufletului și am decis să dau din nou viață acestui loc sfânt. Unele planuri în acest sens deja s-au realizat,

Părinții Nicolae și Tamara Mătu. Anii 1960

Bunica Elizaveta cu Nicolae și Tamara Mîtu. 1970

altele urmează să se întâmple.

Tatăl meu Nicolae Mîtu, de profesie lemnar, cu 4 clase românești, acum pensionat, a lucrat mulți ani tâmplar la Școala de Iluminare Culturală „E.Sârbu” din Soroca. **S-a născut la 24 mai 1930 în satul Zastânca**, în familia lui Andrei și Elizaveta Mîtu, fiind al doilea copil din cei 4 frați. O perioadă,

pe timpurile României Mari, **bunelul Andrei (n.1889)** a fost angajat la Filiala Soroca a Băncii Naționale Române, fiind și un bun gospodar, împroprietărit cu circa 8 ha de pământ. În 1940 a fost arestat de ocupanții sovietici și surghiunit la 8 ani de lagăre în Siberia, unde a și murit la Vladivostok la 7 decembrie 1941. **Bunica Elizaveta (n.1902)** fiind

singură, după arestarea și condamnarea bunelului, a reușit, în pofida tuturor greutăților extraordinare ale timpurilor (războiul, foametea, sărăcia totală), să crească și să educe 4 copii mici cu care a rămas, cel mai mare având doar 14 ani. Ulterior, bunica a locuit împreună cu familia noastră, având grijă și de noi, nepoții săi. Fiind o femeie cu carte, care cunoștea și limba rusă, ne învăța de mici să citim, așa încât eu, un puști de vârstă preșcolară, citeam cu ușurință diferite texte din principalele gazete de atunci ale URSS - „Pravda” și „Izvestia”. **Mama mea, Tamara (Calaraș) Mîtu s-a născut la 24 iulie 1937 în satul Zastânca** în familia lui Ion (n.1912) și Elizaveta (n.1916), ambii zastânceni. **Bunelul Ion** a fost luat în 1944 la război (asemeni multor basarabeni), unde a și căzut în Letonia la 28 decembrie 1944. Am avut emoții deosebite atunci când am regăsit după zeci de ani, mormântul bunelului în orașul Aizputes, unde își doarme somnul veșnic alături de alți 237 ostași. Deci, **bunica noastră de pe mamă Elizaveta**, (n.1916), a avut și ea o soartă crudă, rămân-

Părinții Nicolae și Tamara Mîtu. 2015

Mihăiță (în centru) cu frații Pavel și Nicolai. 1970

nând cu 3 copii mici (mama mea fiind cea mai mare), pe care a reușit, să-i crească și să-i educe oameni demni. Mama, acum pensionată, a lucrat de asemenea la Școala de Iluminare Culturală din Soroca în calitate de ușieră. Am crescut alături de **doi frați**, Pavel și Nicolae, actualmente stabiliți la Soroca și Chișinău.

A.: Copilăria și școala

M.M.: Copilăria a fost dinamică și tumultuoasă, în care m-am jucat și alergat împreună cu băieții din mahala prin împrejurimi, am bătut cu îndârjire mingea pe toloacă, fotbalul rămânând o pasiune pe parcursul întregii vieți, la fel ca și apicultura, deprinsă de la vârsta de 14 ani. Am crescut cu toate cele necesare pe lângă casă – grădină, animale domestice, păsări, etc., toate având nevoie de permanentă îngrijire. Într-o familie bună, copiii nu rămân niciodată în afara grijilor părintești, ei fiind de bun ajutor, în măsura vârstei, dar și a accesibilității „treburilor” de făcut. Eram întotdeauna gata să accept orice mi se încredința - fie să învăț a citi, împreună cu bunica, fie să merg la cosit iarbă pentru iepuri, fie altceva ce îmi era în putere. Împreună cu frații mei, am fost educați, prin exemplu, dar și prin cuvânt înțelept de la părinți și bunici, în spiritul dragostei de muncă, înțelegând, odată cu trecerea timpului, că omul nu-și

poate realiza nici una din tendințele și aspirațiile sale, fără o muncă asiduă. În 1972, la vârsta de 7 ani, am mers la școală. Părinții au hotărât să mă înscrie la școala nr.1 din orașul Soroca, situată atunci în clădirea principală a actualului Colegiu Pedagogic „M. Eminescu”, care era deosebit de prestigioasă. Prima învățătoare mi-a fost dna Eudochia Celan, un om plin de bunătate, dar și de severitate pedagogică, îmbinarea cărora stimula mult reușita mea școlară. Așa am ajuns să fiu la toate obiectele un elev exemplar. În clasele mari (V-X), conducător de clasă am avut-o pe Eugenia Andrieș, de asemenea un minunat pedagog. Școala nr. 1 din Soroca avea un corp

didactic puternic, alcătuit din pedagogi de factură veche, excelenți cunoscători a domeniului predat, printre care: Serghei Spinei, director, profesor de istorie; Isac Komarov, profesor de limba și literatura moldovenească, cum îi ziceam atunci; Gheorghe Hangan, profesor de geografie; Naum Rabinovici, profesor de fizică Vitalie Talmaci, director (după S.Spinei) și profesor de fizică ș.a. După absolvirea școlii am suținut cu succes examenele de admitere, devenind astfel student la Institutul de Stat de Medicină din orașul Chișinău, facultatea Curativă.

A.: Student la Institutul de Medicină din Chișinău

M.M.: Anii de studenție (1982-1988) au fost plini de insistență în studii, eu fiind la admitere un băiat de 17 ani, curios și setos de toate. Pe parcursul acestor ani am avut parte de conducători, învățători și mentori, cărora le sunt până astăzi recunoscător: Anestiadi Vasili, rectorul Institutului (peste o perioadă-Leonid Cobâleanșchi); dna Serbina - curatorul grupei; profesorii: dl Nicolae Sava, care era prodecan, farmacist; dl Gonțov Ivan, conducător de grupă chirurgie; dl Ghidirim Gh., șef catedră chirurgie; dnii Ștefan Ț M și Lupașcu T., profesori de anatomie și alții. Mulți dintre ei, din păcate, nu mai sunt în viață, alții sunt la odihnă binemeritată. Am

Mihai Mițu (primul din stânga) student la anul IV, grupa de specialitate chirurgie (în centru, rectorul L.Cobâleanșchi). Chișinău, 1986

Bunicii Nicolai și Tamara Mițu cu nepoții Aliona și Alexandru. 1997

locuit în cămin, știind a pregăti și bucate, a spăla rufe și a-mi purta de grijă. Fiind săraci material, am muncit în toți anii de studenție, fiind pe rând măturător, paznic, hamal etc. La vârsta de doar 18 ani, în detașamentul studențesc în Kazahstan, am câștigat într-o singură vară peste 1000 de ruble, bani enormi pe acele timpuri (cu care de fapt și mi-am făcut nunta). Către anul 1988, anul absolvirii, eram deja un tânăr specialist destul de bine versat în profesie, fiind gata de a mă încadra cu toată ardoarea în etapa de stagiere.

A.: Stagier la Spitalul orășenesc, Bălți, apoi Dubăsari

M.M.: La absolvirea Institutului de Medicină, așa după cum era regula în acele timpuri, Comisia de repartizare m-a trimis la Spitalul orășenesc din Bălți, fapt care m-a bucurat, întrucât în acest spital mare aveam posibilitatea de a acumula mai multă

experiență în practica medicală. La spitalul din Bălți am avut norocul să activez într-un colectiv foarte prietenos, alcătuit din specialiști excelenți, binevoitori și onești. De la ei am avut ocazia să acumulez multă experiență în

medicina curativă, atât practic cât și teoretic, de care are mare nevoie un tânăr specialist. Șef al Secției Chirurgie, în cadrul căreia am trecut stagiul, era Fiodor Grumeza, curator medical mi-a fost Dumitru Vasiliev, iar

Părinții soției Gheorghe și Elizaveta Blajin. 1970

Familia Mîtu. De la stînga: fiul Alexandru, soția Maia, fiica Alina, Mihai Mîtu. 2015

Alexandru Barbăroșie, un medic extraordinar, a fost cel care mă ajuta în permanență. Aici în Secția chirurgie, ne-am întâlnit pentru prima dată cu viitoarea mea soție, Maia. În august 1989, imediat după încheierea termenului de stagiere la spitalul orășenesc Bălți, am trecut pentru câteva luni (august 1989-aprilie 1990) în calitate de medic chirurg expert în Consiliul de Expertiză Medicală a Vitalității, la Spitalul Raional din orașul Dubăsari, iar în luna aprilie 1990, m-am transferat la Spitalul Raional Soroca.

A.: Soția și copiii

M.M.: M-am căsătorit după absolvirea Institutului, pe când eram la începuturile carierei mele de medic și făceam stagiul la Spitalul orășenesc din Bălți, Secția chirurgie. Aici, după cum am menționat mai sus, ne-am întâlnit pentru prima dată cu viitoarea mea soție Maia, căsătoria înregistrând-o pe 1 iulie 1989,

iar nunta celebrând-o la Zastânca, la 2 septembrie 1989. Soția, Maia, născută la 12 mai 1967 în satul Pererâta, Briceni, activează de asemenea în domeniul medicinei, actualmente fiind angajată în calitate de asistentă medicală, la Spitalul raional Soroca. La Soroca ne-am stabilit în 1990, după ce am activat la Spitalul orășenesc Bălți, apoi Dubăsari. Timp de peste 10 ani (1990-2001), am locuit împreună cu soția și copiii, în casa părintească din Zastânca, ulterior schimbând domiciliul în or. Soroca

Am crescut și educat, împreună, cu draga mea soție, doi copii - **fiica Alina, născută la 10 septembrie 1990**, absolventă a Universității de Stat din Moldova, facultatea Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative, care este stabilită la Chișinău, și care activează la Asociația Femeilor Antreprenoare din Moldova în calitate de Director Executiv. **Fiul Alexan-**

dru, născut la 14 iulie 1996, a îmbrățișat asemeni părinților domeniul medicinei și acum își face studiile în anul I la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemițanu” din Chișinău. Suntem o familie armonioasă și unită în care înțelegerea și toleranța reciprocă stau în capul mesei, iar copiii ne bucură mult prin atitudinea lor față de părinți și bune, față de oameni, față de activitățile lor de fiecare zi.

A.: Spitalul Raional Soroca

M.M.: În 1990 am venit tânăr specialist la SRS, un spital bogat în tradiții, cu un colectiv de specialiști experimentați, de renume, având o oarecare „temere” de responsabilitatea personală, deoarece venisem la muncă acasă, unde mă cunoștea fiecare. Am avut prilejul de a acumula experiență profesională și de viață, alături de personalități în lumea medicală: Nicolae Dumitraș, Dimitrie Cazacu, Vladimir

Directorul SRS M.Mițu (în centru) împreună cu colectivul de medici. 2014

Clobuțchi, Simion Zisman, Nicolae Tanfărev, Fiodor Slabfi etc. Este greu de a-i enumera pe toți, dar este cert, că toți acei colegi care au fost în perioada dată alături de mine, și-au lăsat amprenta în formarea profesională, dar și a personalității mele. În anul 1994 soarta m-a determinat să fac cursuri speciale la Chișinău, însușind specialitatea de endoscopie și ecografie - specializare primară. La 13 iunie 1994 am făcut prima ecografie în orașul Soroca. A fost și este cea mai sigură metodă de diagnostică prin veridicitate și solicitare. Făceam pe acele timpuri câte 70-80 de investigații pe zi. Fiind unicul

specialist-ecografist în raionul Soroca, iar solicitările abundente, am avut 6 ani de lucru, fără concediu. Deci, până în 2012 am activat concomitent în calitate de medic chirurg, medic ecografist și președinte al CEMV Soroca. Medicina soroceană a ocupat întotdeauna un loc de frunte în republică, statele de personal ale SRS fiind ocupate în mare parte de băștinași. Actualmente, dotarea cu specialiști a Spitalului Raional Soroca este satisfăcătoare, dar există totuși problema cadrelor tinere, întrucât peste 30% dintre medici sunt pensionari. În timpul de față, în pofida faptului că toate secțiile spitalului sunt

dotate cu aparatură performantă, tinerii specialiști nu vin și nu se stabilesc în provincie, având tendința să rămână în capitală sau să plece după hotare, unde munca de medic este prestigioasă și se plătește foarte bine. Acest fapt regretabil provoacă lipsa concurenței în activitatea profesională a medicilor noștri or, după cum se știe, concurența este chezașia succesului și creșterii profesionale, inclusiv în medicină.

Din cele mai vechi timpuri, pretutindeni în lume, autoritatea medicilor a fost incontestabilă și tradițional respectată, inclusiv la noi în țară, dar acum, în situația precară a statului și societății,

Directorul SRS M.Mițu (în centru) împreună cu administrația instituției

Echipa de fotbal a SRS, din nou campioană!

această autoritate (inclusiv a învățătorilor și altor reprezentanți ai intelectualității, este deseori devalorizată. Profesia de medic și-a pierdut mult din prestigiul și atracția de altădată, pentru tineretul de astăzi, poate și din motivul, că munca deloc ușoară, a medicului este foarte slab remunerată.

A.: Director la Spitalul Raional Soroca

M.M.: În 3 ani de activitate în calitate de director al Spitalului Raional Soroca (2012-2015), am avut parte de o testare serioasă a capacităților mele manageriale, de bucuria reușitelor, dar și de regrete, atunci când lucrurile nu merg așa cum dorești. Axându-mă pe renovarea bazei tehnico-materială, mobilizând colegii și toate abilitățile comune am avut posibilitatea de a atrage 4 proiecte importante, prin care s-au construit acoperișurile blocurilor chirurgicale și al maternității; au fost reconstruite Secția Reanimare și Secția Internare; a fost dotată cu utilaj operațional secția Traumatologie. Prin Proiectul KUSANONE (Japonia), spitalul a fost dotat cu tehnică performantă ecografică, endoscopică și de laborator. O altă realizare a fost construcția și dotarea unui cabinet de radiografie digitală.

În paralel, în mai multe Secții au fost schimbate geamurile, amenajat și renovat teritoriul spitalului și intrările. A fost reparată

Sala de festivități.

La fel, a fost modernizat aspectul mai multor blocuri, conform cerințelor actuale.

Dacă e să vorbim despre inovații, pentru prima oară în istoria spitalului din Soroca, au fost efectuate operații endoscopice, datorită dotării spitalului cu tehnică celioscopică performantă. Acest lucru a însemnat un pas semnificativ în modernizarea medicinei de la Soroca.

În pofida situației precare financiare a instituției, nu m-am descurajat și am accesat proiecte străine și fonduri, am mobilizat resursele umane și astfel, am reușit să avem mai multe rezultate de care pacienții și medicii spitalului se vor bucura și vor beneficia încă mulți ani înainte.

A.: Președinte al Raionului Soroca

M.M.: În alegerile locale din iunie 2015, am fost ales consilier în Consiliul Raional Soroca, apoi în funcția de președinte al raionului.

Anul 2015 a fost pentru Republica Moldova, cât și pentru raionul nostru, unul deosebit de problematic, atât din punct de vedere social-politic, cât și economic. Atunci când ești axat pe rezolvarea problemelor actuale, sigur că este dificil să elaborezi și unele strategii de dezvoltare pentru viitor. Și totuși, chiar la început de mandat, în comun cu o echipă bine motivată, am elab-

borat Strategiile locale de dezvoltare social-economică a raionului Soroca, pentru perioada anilor 2016 – 2020, cu obiective, soluții și termeni clar definiți.

Înțeleg foarte bine că în actuala stare precară de existență a cetățenilor noștri, este greu să vezi și să conștientizezi că de fapt, se fac multe lucruri bune pentru raion. Pe de altă parte, în condiții de deficiență a milioane de lei în bugetul raionului, nu ne putem permite realizarea tuturor proiectelor pe care ni le dorim ca echipă și eu personal, în calitate de președinte al raionului. Nu avem posibilitatea să satisfacem doleanțele tuturor cetățenilor raionului, să realizăm la nivel local reforme și acțiuni majore, cu rezultate imediate. Dar nu stăm pe loc și mergem înainte cu pași mici și siguri. Pot să vă spun că în acest an de mandat au fost reparate, sau renovate, grădinițe și școli, reconstruite și dotate secții spitalicești și centre de sănătate, construite drumuri și restaurate unele monumente istorice, etc.

În ceea ce ține de viitor, sunt gata să acționez în cel mai eficient mod posibil, pentru rezolvarea pozitivă a multiplelor probleme ale raionului, pentru binele tuturor sorocenilor. Știu că avem multe greutăți, dar rămân optimist și cred, că dacă fiecare dintre noi va contribui cu ceva pozitiv la schimbarea spre bine și dezvoltarea societății noastre, atunci vom reuși.

La deschiderea solemnă a Festivalului Național al Mărului ediția a V-a. Soroca, 2015

Parlamentul Republicii Moldova — forgerie de clovni

continuare din pag.143

cova a lui Renato Usatîi are și o mare doză de suspiciune. A patra declarație, care nu poate fi trecută cu vederea, este negarea lui Igor Dodon în ceea ce privește orice fel de alianțe, atât cu comuniștii, cât și cu democrații. Dacă e să credem liderului socialist, pe aceștia îi interesează un singur lucru — alegerile parlamentare anticipate. Pe de altă parte, aceste alegeri, conform datelor ultimului sondaj sociologic, ar însemna o „moarte sigură” pentru eventualii „parteneri”. Acest lucru înseamnă, mai degrabă, că mingea se află nu în terenul socialiștilor (chiar dacă aceștia au mai multe mandate), dar în terenul democraților care, conform aceluiași Dodon, ar controla cel puțin 55-60 de mandate în parlament.

Și încă ceva. Liderii unor partide de stânga și de centru-stânga, care au luat la ultimele scrutine nu mai mult de 0,1-0,9 la sută din sufragii și care nu trec pragul electoral cum nu-mi văd eu ceafa fără oglindă, au ieșit și ei la rampă și au bâiguit ceva despre crearea unei coaliții largi de stânga. De parcă puține partide și coaliții avem în această republică. Ce-i drept, prestația lor mi s-a părut extrem de jalnică și fără „chițibușul” care ar putea stârni interesul societății și din această cauză am tras concluzia că și în acest caz nu este vorba de apărarea intereselor cetățenilor, dar de o contrabalantă la ceea ce se numește crearea unui partid de centru-dreapta, care urmează să se nască din Platforma Civică „Dreptate și Adevăr”...

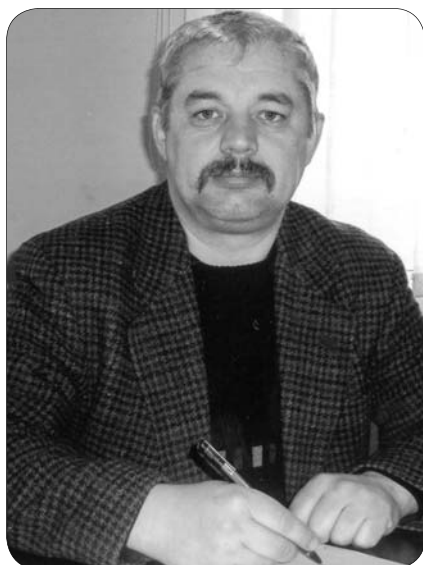
Au murit oameni, s-au dat naibii aeroporturi, au fost scăpați ca printre degete condamnați la dubă, s-au furat miliarde și... din nou muzică!

A telefonat la redacție un cetățean supărat și m-a întrebat de ce în ultima vreme se vorbește atât de mult în termeni negativi despre justiție — de parcă, zice omul, numai judecătorii și procurorii sunt de vină că trăim ca pe timpurile lui „Papură Vodă”. Chipurile, nu stăm bine nici în ceea ce privește situația din alte ramuri, dar am găsit țapul ispășitor numai în organele de forță. Nu știu dacă cititorul nostru este din justiție sau are tangență cu această ocupație, dar îmi dau bine seama că nimeni nu are ceva special cu acești meseriași, „pur și simplu” reprezentanții acestei profesii au călcat mai des pe greblă, pe unde mai pui că și Uniunea Europeană mai mereu este cu ochii pe acei care trebuie să pună în aplicare legile (care, afirmă specialiștii, sunt dintre cele mai bune și nu rămâne decât să le respectăm). De altfel, are dreptate cititorul nostru — nu stăm bine nici în alte domenii, dar câine-câinește ne ținem pe plutire. Bunăoară, agricultura, oricât ar fi de înapoiată și bătută de fel de fel de embargouri, ne hrănește — când doar cu pâine, când și cu unt, iar în cazuri mai norocoase și cu salam; educația este într-o evidentă revigorare după ce frâiele au fost luate de Maia Sandu și sunt șanse reale ca și pe la noi să se facă adevărată carte; și cultura va avea de pierdut dacă Monica Babiuc devine primar general al capitalei; și sportul, care este doar o „cenușăreasă”, ne mai bucură cu unele performanțe care sunt peste condițiile de pregătire (vezi evoluția foarte bună a lui Radu Albot la Paris). Deja tradițional stăm rău cu medicina, care prin reprezentanții ei de la centru s-a înglodat în scandaluri de corupție, și mai cu seamă cu sistemul bancar care a stabilit câteva „recorduri mondiale” greu de repetat, darămite de bătut. Și dacă toate acestea se întâmplă, de vină sunt (și) organele de drept, care au scăpat situația de sub control și care, în goană după peștiișorii mici, au scăpat din vedere rechinii ce au luat-o razna cu totul. Ce-i drept, în ultima vreme tot mai des suntem martorii intentării unor procese „de răsunet”, iar „mascații” efectuează razii pe unde ani în șir n-a călcat picior de „controlor”, dar nu trebuie să ne facem iluzii — se creează impresia că și acestor acțiuni li se poate atribui calificativul „valuri într-un lighean cu apă”. Măsurile întreprinse par a fi, mai degrabă, o imitare a acțiunilor efectuate de DNA-ul de la București, numai că la Chișinău se mai ține cont de

apartenența politică. Nu vreau să supere pe cineva astfel de afirmații, dar realitatea este crudă și nu-mi permite să mint sau să preamăresc lucrurile. De exemplu, cât de răsunător a fost cazul „Pădurea Domnească”, cât s-a scris și s-a vorbit la această temă, câtă lume s-a dat cu părerea și câte comisii parlamentare și extraparlamentare au muncit pe acest caz, dar care a fost efectul? Zero sau aproape zero — s-au mimat ceva acțiuni, a (fost) plecat din funcție procurorul general, s-a intentat parcă un dosar penal, dar... vorba ceea, am constatat în urma acelei vânători moartea unui om și... din nou muzică! La fel s-a procedat și cu inculpații în dosarul „7 aprilie”, doi dintre care au fost condamnați, cică!, la ani buni de închisoare. De condamnat au fost condamnați, dar cine mai crede că vinovații își vor ispăși pedeapsa și cine știe când vor ajunge aceștia la locul de destinație? Ba mai mult, îi caută cineva pe cei doi fugari sau am transformat legile statului într-un fel de joc de-a mijatca? Despre furtul de miliarde din trei bănci nici nu face să-mi bat degetele, or, în loc ca vinovații să fie scoți la iveală, figurantul numărul unu acum „riscă” nu pușcăria, dar funcția de primar al unui important oraș din republică, iar complicii lui (sau, cum afirmă unii, stăpânii din urmă și delapidatorii principali) nu au mâncat usturoi și nu le miroase urât gura. Adică, mereu suntem în așteptarea unei „șotii” făcute de cei aflați la putere, care sunt atât de multe și atât de grave și care ne sustrag mereu atenția, fiindcă foarte multă lume a înțeles un lucru — cu astfel de justiție „unde merge mîia, merge și suta”.

De altfel, acum cei puși pe șotii s-au mai cumințit, or, suntem în plină campanie electorală și ar fi prea din cale-afară să iasă din nou în evidență (sau, cum mai zic moldovenii, ca păduchele în frunte). Acum toată lumea de la conducere și-a adus aminte subit de cei care i-a delegat în fotoliile moi și este plecată, unii pe jos, iar alții în autocare luxoase, „în mase”, pentru a pune pe urechile oamenilor o nouă porție de macaroane și pentru a turna zoi în capul concurenților, dar, fîți siguri, vor trece și aceste alegeri și societatea va reveni în albia ei (a)normală. Dacă, bineînțeles, organele de drept nu-și vor lua inima în dinți și vor crea un precedent care să demonstreze că justiția nu poate fi la cheremul unui om sau al unui grup de persoane.

„Sunt gata să muncesc și să jertvesc, pentru bunăstarea satului și oamenilor lui!”

Victor Mutruc

Născut la 29 martie 1962 în satul

Egoreni, Soroca

Primar al satului Egoreni, profesor de istorie și drept, medic veterinar.

Fișier biografic

1969 – 1977 - Elev, școala de 8 ani Egoreni.

1977 – 1979 - Elev, școala medie nr.1, Soroca.

1979 – 1980 - Muncitor, Uzina de Utilaj Tehnologic, Soroca.

1980 – 1985 - Student, Institutul Agricol „M.Frunze”, f-tatea de medic veterinar, Chișinău.

1989 – 1994 - Student(secția ff), USM, f-tatea istorie, Chișinău.

1985 – 1997 - Medic veterinar, apoi șef secție cadre, gospodăria agricolă „Ovoșcevod”, Egoreni.

1997 – 1999 - Profesor de istorie și drept, școala profesională, Soroca.

1999 – 2003 - Specialist principal, Prefectura județului Soroca, Direcția Servicii publice desconcentrate, Soroca.

Din 2003 – până în prezent - Primar al comunei Egoreni.

Almanah: Părinți, bunei și străbunei

Victor Mutruc: Satul Egoreni (de la Egor (Gheorghe Cerchez)-numele proprietarului moșiei la 1836), este situat pe malul drept al râului Nistru, la o distanță de 5 km mai sus de orașul Soroca. În componența satului intră și cătunul Lunci, situat pe aceeași parte a Nistrului, la o distanță de 3 km de sat, spre Soroca.

Familia **străbunelului nostru Foma Mutruc**, născut prin anii 1860 a fost una dintre cele de bază a satului Egoreni, care a fost atestat documentar, con-

form documentelor istorice, în luna februarie anul 1852, cu denumirea de Slobozia Egorovca. Denumirea satului provine de la numele proprietarului din acea perioadă a acestei moșii, unul dintre fiii boierului Nicolae Cerchez, ultimul proprietar privat al moșiei Soroca, Gheorghe Cerchez, care slujind căpitan în armata rusă la Moscova, și-a luat numele Egor. **Bunelul nostru Ion Mutruc** (1886-1961), fiul lui Foma, a fost un om deosebit, care a reușit să se manifeste în diferite domenii ale vieții, lucrând o perioadă vatman (con-

Părinții Grigore și Elena Mutruc împreună cu fiii Victor și Arcadie 1964

ducător) pe tramvai la Chișinău și Odesa, apoi fiind angajat în Poliția țaristă. S-a reântors acasă la Egoreni în 1923, când în țară (România Mare) se implementa Reforma Agrară, primind atunci destul de mult pământ, ca să poată deveni un gospodar de frunte al satului, avut și prosper. **Bunica (mâca) Ileana (Oriol) Murtuc** (1896-1993), s-a născut la Techinovca, sat de peste Nistru în preajma Sorociei, unde avem și astăzi niște rude îndepărtate. A fost gospodină în casă și a crescut și educat 5 copii. Grigore, tatăl meu, fiind mezinul, a rămas în gospodăria părintească, ridicând casă și familie într-o ogradă cu ei. **Tatăl meu Grigore, născut la 20 februarie 1936**, absolvent a 10 clase în școala sovietică, acum fiind pensionar, a lucrat în sovhozul „Ovoșcevod” Egoreni, deținând în diferite perioade, diferite funcții - șofer, șef de garaj, șef de gospodărie, șef al stației de alimentare cu petrol. **Mama mea, Elena (Zagorodniuc) Murtuc, născută la 7 ianuarie 1941 în Egoreni**, a lucrat o perioadă în sovhoz, apoi în cadrul Asociației „Obșcepit” (Alimentația publică) Soroca, vânzătoare în cafeneaua „Pescăruș” din Egoreni, de unde s-a și pensionat. **Bunelul Pavel Zagorodniuc (1903-1944)** cu 4

Frații Arcadie, Victor și Valeriu împreună cu mama Elena și bunica Ileana. 1969

clase românești, fost, la vremea lui, țăran liber și bun gospodar la Egoreni, a murit (primit „izveșcenie” că s-a pierdut fără veste) pe front în Königsberg (acum Kaliningrad, Rusia). **Bunica Ecaterina (Tâmcuic) Zagorodniuc (1909-1984)**, devenită după 1944 colhoznică, ne povestea deseori cu nostalgie, cât de bine a fost la român, când țăranii harnici țineau pământ pe care îl prelucrau și aveau de toate, putând să ajute și pe cei săraci. Venirea bolșevicilor, spu-

nea ea, a ruinat și distrus oamenii gospodari. Tatăl bunicii Ecaterina, **străbunelul nostru Fiodor**, a fost un mare gospodar- legumar cu mult pământ la Egoreni, Trifăuți și în alte părți ale ținutului. În anii interbelici Fiodor a fost delegatul (reprezentantul) Primăriei comunei Cosăuți (Egoreni erau parte a comunei Cosăuți) la Egoreni. În 1940, când au venit rușii, cineva l-a prevenit că este în lista celor ce vor fi ridicați și duși în Siberia și el (așa cereau noile

Bunelul Ion și mâca Ileana. 1921

Bunica Ileana cu nepoții Victor, Arcadie, Valeriu. 1969

Frații Victor și Valeriu. 1970

Frații Victor și Valeriu împreună cu părinții și bunicile Ecaterina și Ileana. 1978

legi), reuși în aceeași noapte să-și însoare feciorii, astfel scăpând de Siberia. Un frate de-a bunicii Ecaterina (Grișa), a luptat în Armata Română asaltând Odesa, dar după ce au fost înfrânși de sovietici în 1944, a venit acasă la Egoreni, unde a stat ascuns, scăpând astfel de Armata Roșie.

A.: Frații Arcadie și Valeriu V.M.: Am crescut și m-am maturizat alături de cei doi frați ai mei – Arcadie și Valeriu. **Arcadie, fratele mai mare, născut la 9 octombrie 1960**, a absolvit Institutul Agricol, facultatea de Medic veterinar și în timpul de față este angajat la Agenția Națională pentru Siguranța Alimen-

telor (ANSA), fiind stabilit la Chișinău. **Fratele mai mic Valeriu (8.11.1966 -10.05.2010)**, a fost un om extraordinar, pe care, spre marea noastră durere, Dumnezeu ni l-a luat mult prea devreme! Valeriu a absolvit facultatea de Istorie a USM, devenind în scurt timp Doctor în istorie și stabilindu-se la Berlin, unde a decedat din cauza unei boli incurabile, la vârsta de doar 43 de ani. După absolvirea USM Valeriu a activat la Academia de Științe a RM, făcând doctorantura la Universitatea „A.I. Cuza” din Iași, conducător științific fiindu-i G. Platon. Ulterior a câștigat o bursă în Germania pentru orașele Mannheim și Berlin, el alegând Berlinul, unde s-a stabilit în 1996 cu toată familia. Soția lui Valeriu Angela, este de asemenea istoric, angajată la Ambasada RM la Berlin, iar fiul Dragoș a absolvit Universitatea din Berlin, f-tatea Chimia farmaceutică, absolvind de asemenea, masteratul și doctorantura în domeniu. Valeriu a fost, din fragedă tinerețe, un mare patriot al Tării, fiind în anii de studenție,

Mirii Valeriu și Angela Mutruc, împreună cu nănașii Victor și Iulia. La stânga, colegul lui Valeriu Anatol Șalaru. Chișinău, 1988

președinte al Ligii Studenților din RM, unul dintre cei 10 organizatori, la sfârșitul anilor 1980, a Cenaclului „A.Mateevici” din Chișinău, împreună cu patriotul Anatol Șalaru, actualul ministru al Apărării al RM. Valeriu a fost primul comandant de detașamente de construcții studențești din RSSM, plecate în vacanțele de vară, la lucru în Germania Democrată de atunci.

A.: Copilăria, școala

V.M.: Am crescut într-o ogradă cu buneii de pe tata, iar cu cei de pe mama am fost gard în gard. Copil fiind, bunica (mâca) Ileana mă trimitea adesea la magazin după „rachi bun cu schic” și se întâmpla câteodată, să mă servească câte un piculeț și pe mine, eu gustându-l cu plăcere! Nistru fiindu-ne sub coastă, duceam găștele pe malul apei, iar noi, toți copiii mahalalei, ne bălăceam în râu toată ziua. Pe atunci Nistru era curat și limpede ca lacrima, plin de pești și diferite scoici vii. Deseori mâca Ileana, care ne iubea foarte mult, ne aducea în poala pestelcii de mâncare la Nistru - plăcinte, turte coapte pe vatră sau prăjite în tigaie, alte bucate foarte gustoase, ea fiind îngrijorată să nu ne lihnim de foame de atâta scăldat. Venind la mal striga: „Victor, Arcadii- haideti la mâncare!” Într-o vreme părinții m-au dat la grădiniță, dar nu mi-a plăcut deloc disciplina de acolo și aveam deseori obiceiul să fug acasă. Am fost buni zbânțuiți și în anii de școală. Odată, pe când eram prin clasa II-a, am mers vre-o 5 băieți, printre care frații Valeriu și Arcadie, „la harbuji” la harbuzăria de sub sat și pentru că erau încă mici și verzi, am început să căutam unii mai copti stricându-i cu picioarele. Am stricat astfel complet, fără să ne dăm binișor seama de sălbăticia faptului, o bună parte din acea harbuzărie! Când a apărut cineva care venea să ne prindă, ne-am ascuns în lanul cu floarea soarelui de peste râpă. Apoi am mers „la mere”, unde paznicul nenea („gheaghea”) Costea era pe cale să ne prindă, dar am reușit să ne

urcăm pe acoperișul grădiniței, unde eram în afara pericolului. Seara, împreună cu fratele Arcadie, simțind vina și pedeapsa ce ne aștepta de la tata, ne-am apucat demonstrativ să măturăm prin ogradă, apoi, parcă nu s-ar fi întâmplat nimic, ne-am apucat să jucăm șaste cu mama. Tata, aflând prin sat de isprăvile noastre, venit acasă, era gata să ne pedepsească și porni după o nuia, dar negăsind - o, rupse o șipcă groasă din ambalajul unei servante nou cumpărate, ce se afla în calea lui, dar, ca prin minune, într-un moment (cred că i-au șoptit îngerii noștri păzitori ceva!) s-a răzgândit și ne-a iertat... A doua zi la 5 dimineața ne-a ridicat la lucru la zmulș buruiene din plantația noastră de pătlăgele, noi ca și multe alte familii din Egoreni, ocupându-ne cu crescutul tomatelor pentru vânzare pe loc și în Rusia. Deci am scăpat atunci ușor, luând în seamă marea stricăciune ce am făcut, stricând aproape 1 hectar de harbuji!

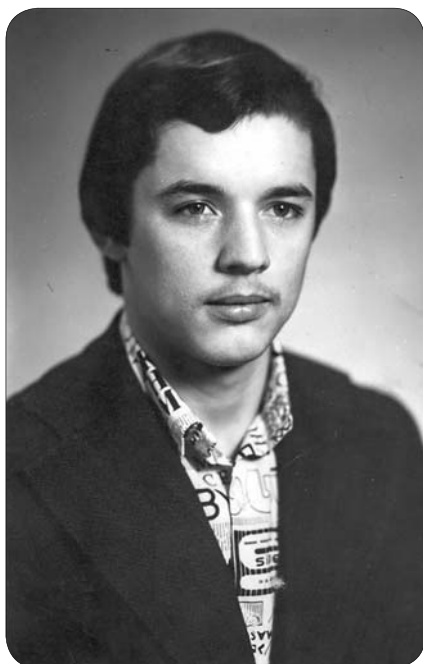
Iernile în anii copilăriei noastre erau geroase și Nistrul fiind înghețat puternic, jucam hochei pe gheața lui, organizând deseori întreceri cu copiii din satul ucrainean de peste Nistru, vizavi de Egoreni - Incolovo(Ivajovo).

Primul învățător în clasele primare mi-a fost Gavril Profirovici Bugai, un învățător de factură veche, care ne bătea la palmă cu o nuia pe care o aducea din grădina școlii, fiind trimis de el, chiar vinovatul. Uneori mă trimitea acasă la el, să-i aduc pachete cu plăcinte de zacuscă, pregătite de soția sa și cu toate că ea mă servea cu câte una, mergând înapoi spre școală, mai înfulecam vreo câteva! Diriginte în clasele IV-VIII-a mi-a fost Vovc Mihail Gavrilovici, învățător de geografie, biologie și chimie. Mereșovschii Ivan Petrovici mi-a predat istoria și muzica, Mazur Larisa Ivanovna - matematica. Cântam în Ansamblul vocal de băieți „Malcișchi”(Băieții), cu care am concertat la Râbnîța și Bălți, unde ne-am plasat pe locul I, cu cântecul patriotic rusesc „Comisar”. Îmi plăcea mult

sportul, jucând fotbal și volei, iar în școala nr.1, în clasele IX-X, m-am antrenat la lupte greco-romane. Am învățat întotdeauna foarte bine, figurând în permanență (clasele I-VIII-a) pe tabla de onoare a școlii, dar purtarea mă da de sminteală, căci eram plin de energie și iubitor de felurite peripeții! La absolvirea a 8 clase am încercat să intru la Școala de Bază de Medicină din Chișinău, dar nu am trecut concursul și am revenit acasă continuând clasele IX-X-a la școala nr.1 din Soroca. Dirigintă mi-a fost Știrbu Agripina Vasilevna, alături de care m-au învățat profesori, cărora le sunt și astăzi recunoscător: Spinei Serghei Stepanovici (director)-istoria; Lerner Runea Iacovlevna-istoria, științele sociale; Comarov Isac Iosifovici- I.moldovenească; Colcher Liubovi Aronovna-I.franceză; Catan Ivan Gheorghievici-matematika. În 1979 am absolvit cu succes școala nr. 1 și am plecat la Chișinău la Institutul de Stat de Medicină, dar din păcate dinnou nu am trecut concursul. Am revenit acasă și m-am angajat la Uzina de Utilaj Tehnologic (ZTO) din Soroca, ca ucenic (3 luni), devenind astfel strungar de categoria II-a.

A.: Student la Institutul Agricol „M.Frunze” din Chișinău

V.M.: În vara următoare am plecat la Institutul Agricol „M.Frunze” din Chișinău, unde am susținut bine examenele și am fost admis la facultatea de Medicină Veterinară, cu toate că eram vreo 300 de abiturienți dar trebuiau să fie înmatriculați doar 75! Curator de grupă mi-a fost Stratan Nicolai Mihailovici, apoi Dumitraș Grigorii Ivanovici; decan - Zgardan Evghenii Sofronovici-medic veterinar, doctor în științe(parazitolog); șef Catedră Terapie –Golban Dmitrii Maximovici-doctor în științe veterinare, el fiindu-mi ulterior conducător științific la lucrarea mea de Diplomă. În anii 1980 în RSSM luase amploare mișcarea ilegală de eliberare națională, mai ales printre studenți și KGB-ul, din

Victor, student, anul I, la IA „M.Frunze”. Chișinău, 1980

cauza asta era foarte încrâncenat și agresiv uneori până la ridicol. Odată în 1982, când se desfășura Campionatul mondial la fotbal, noi, câțiva studenți, am închiriat un televizor instalându-l în coridorul căminului la primul etaj și privind toate meciurile. La meciul URSS – România, în care România a câștigat 2-0

(goluri marcate de M.Lăcătuș), doar 4 băieți am ținut cu România și ne-am bucurat furtunos. A doua zi am fost chemați la KGB, unde ne-au ținut închiși 4 zile, doar pentru că am ținut cu România în meciul cu Rusia! Am avut noroc de Zgardan Evghenii Sofronovici, decanul nostru, care ne-a luat apărarea, că altfel ne exmatriculau din Institut! În grupa de studii eram 25 studenți de 6 naționalități, printre care 8 negrii. Locuiam la căminul Institutului din centrul orașului, pe Bulevardul Tineretului Comsomolist (astăzi „G.Vieru”). Studiam la modul cel mai serios, pășându-mi de toate, inclusiv de limba maternă. În anul I de studii m-am revoltat de faptul că eu, cel care am absolvit școala moldovenească, trebuie să susțin examenele sesiunii de iarnă în limba rusă, cerând să mi se dea traducător și mi-au dat! Traducătorul traducea în română întrebările examinatorului, apoi răspunsurile mele în rusește, faptul fiind cu atât mai stupid și ridicol, dat fiind că toți cunoșteam perfect limba română! Așa erau timpurile! În timpul studenției am continuat să mă antrenez la

lupte greco-romane (antrenor maestrul în sport I. Castravet), luând parte la diferite întreceri și plasându-mă pe locuri premiante. Mergeam la stadionul central la toate meciurile de fotbal ale echipei „Nistru”, la Teatrul dramatic „A.Pușchin” dispunând de abonamente. Prima piesă privită la teatru, unde am plecat organizat, cu o grupă de studenți, a fost „Tata” de Dm.Matcovschi, care mi-a plăcut mult și din acel moment am început să frecventez teatrul sistematic. Am vizitat și Teatrul de Operă, prima operă privită fiind „S.Lazo”, care de asemenea mi-a plăcut, mergând apoi mai des la Operă.

A.: Soția, copii

V.M.: Căsătoria ne-am înregistrat-o pe 18 iunie 1988 la Egoreni, în aceeași zi celebrându-ne și nunta. Draga și buna mea soție **Iulia (Ciumac) Mutruc s-a născut la 21 iulie 1964 în Egoreni**, în familia lui Constantin și Ana Ciumac, gospodari de frunte ai satului, strămoșii cărora se trag din Ucraina și au fost printre întemeietorii satului Egoreni. Iulia este pedagog, absolventă a Universității de Stat din Moldova,

Victor și Iulia Mutruc - miri. Egoreni, 1988

Părinții Iuliei – Constantin și Ana Ciumac, împreună cu nepoțiii: Liliana, Radu, Petrică și Alexandru. 1996

f-tatea Biologie și Pedologie. O perioadă de timp a lucrat ca învățătoare la școala satească Egoreni, apoi, între anii 1994-2003, profesoară la Școala Profesională din Soroca. Actualmente Iulia activează de asemenea pe tărâmul pedagogic, deținând funcția de șef la grădinița „Poienița veselă” din satul nostru. Ne bucură mult cei doi fii ai noștri. **Fiul mai mare Radu, născut la 1 noiembrie 1989**, absolvent al facultății Economie și a masteratului la ULIM, a fost un timp angajat la Inspectoratul General Fiscal, iar acum lucrează la Moldova

Gaz. **Nora Maria**, născută la 8 februarie 1989, a absolvit USM f-tatea psihologie. Bucuria cea mare ne este **nepoțica Adelina, născută la 24 martie 2015. Fiul mai mic Petru, s-a născut la 13 iulie 1991** și a absolvit facultatea de Istorie și Filozofie, inclusiv masteratul, la USM. Acum face masteratul la Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele RM și este angajat la Ministerul Tineretului și Sportului al RM, Chișinău.

A.: Sovhozul „Ovoșcevod”, profesor la Școala profesiona-

lă, specialist principal la Prefectura Soroca

V.M.: După absolvirea institutului în 1985, am revenit la Egoreni angajându-mă în calitate de medic veterinar - șef în sovhozul local „Ovoșcevod” („Legumicultorul”). În acea perioadă sovhozul „Ovoșcevod” era o gospodărie puternică, condusă de Grigor Constantin Stepanovici (primul director a fost Afanasii Ous), încadrată în sistemul republican „Moldplodovoșci-prom”, împreună cu gospodăria din satul Holoșnița și fabrica de conserve din Soroca. După 1991

Cuplul Mutruc împreună cu fiii Radu (pima zi de școală) și Petrică. 1995

Cuplul Victor și Iulia Mutruc, împreună cu fiii în Berlin, Germania

Fiul Petru împreună cu prietena sa Angela. 2015

Soții Radu și Maria Mutruc, cu noul-născută fiică Adelina. 2015

gospodăria agricolă a fost redenumită „Egoreni”, eu activând ca șef al secției de cadre apoi, în urma reformelor în agricultură și distribuirii cotelor de pământ țăranilor, gospodăria „Egoreni” și-a încheiat existența. Dat fiind că între anii 1989 -1994 am făcut studii la facultatea de Istorie a Universității de Stat din Moldova (secția ff) din Chișinău, în 1997 m-am angajat și am activat ca profesor de istorie și drept, la Școala profesională din orașul Soroca (director C.Cernitu). În 1999, când în urma reformei administrativ-teritoriale a RM, au apărut județele, am fost invitat de către prefectul județului Soroca, doamna Ana Bejan, să activez la Prefectura județeană în calitate de specialist principal în cadrul Direcției Servicii publice desconcentrate, Soroca. Venirea în 2001 a comuniștilor la putere, s-a soldat cu torpilarea sistemului administrativ-teritorial de județe, așa încât în perioada 2002-2003 județele au fost lichidate, fiind înstitute din nou raioanele. Funcționarii fostelor prefecturi din RM, au rămas astfel absolviți de locurile de muncă, eu numărându-mă printre ei. Providența însă îmi pregătise o încercare serioasă pentru a-mi continua activitatea pe tărâmul social-politic dar și gospodăresc – alegerile locale din 2003.

A.: Primar al satului Egoreni din 2003 până în prezent

V.M.: Așa a vrut bunul Dumnezeu să câștig alegerile locale din 2003 și să devin primar al satului natal, pe care îl iubesc cu adevărat și pentru care am fost întotdeauna gata să muncesc și să jertvesc, așa încât să pot contribui cât mai mult și mai eficace pentru bunăstarea localității și oamenilor ei, consătenilor mei. Cred că am reușit, într-o oarecare măsură, să câștig încrederea oamenilor, dat fiind că am câștigat și alegerile locale următoare din anii 2007, 2011 și din acest an 2015.

A.: Există priorități pentru primarul unei localități aflate foarte aproape de oraș, față de primarii satelor de la periferiile raionului?

V.V.: În linii mari, nu cred că este o mare diferență – peste tot trebuie să muncești cu responsabilitate și respect față de cei care te-au ales, pentru că dacă nu faci aceste lucruri, pe cât de simple pe atât de dificile, nu mai are însemnătate așezarea geografică. Am spus odată într-un interviu, cu cea mai sinceră bunăvoință pentru săteni, că oamenii noștri din sat, par a fi, sau chiar sunt (de ce nu?) niște favoriți răsfățați ai vieții rurale, întrucât ziua profită din plin de oportunitățile pe care le oferă orașul Soroca, inclusiv locuri de muncă, iar seara se retrag, ca aristocrații, la țară la Egoreni, la aer curat. Exact așa, cum se întâmplă în lumea

civilizată, unde este prestigios să locuiești în suburbie, mai aproape de sânul naturii, locul de muncă fiindu-ți în oraș. O altă favoare a apropierei orașului e că nu avem șomeri - cei care doresc să câștige bani mai mulți, vreo 60 de săteni, au plecat în alte țări, în special în Federația Rusă, iar restul își câștigă bucata de pâine lucrând în Soroca, sau la cele patru cariere ce activează pe teritoriul primăriei. Deci salariile satisfăcătoare, de câteva mii de lei lunar, plus pământul de lângă case și cotele de proprietari, le permit acestor oameni să rămână în sat, aproape de familie.

Pe de altă parte, această amplasare în coasta orașului ne face și unele probleme. De exemplu, datorită faptului că suntem aproape de oraș, unde activează câteva licee, gimnaziul din satul nostru a fost închis.

A.: Cum se rezolvă la Egoreni problemele de bază ale unei localități rurale moderne în RM – gazificarea, aprovizionarea cu apă potabilă, grădinița pentru copii, școala satească ?

V.M.: Dacă rezolvarea acestor probleme este criteriul forte de evaluare a activității administrației publice locale, apoi la Egoreni lucrurile stau bine. **Satul este gazificat în totalitate**, inclusiv gimnaziul (care, repet, a fost închis după ce au fost investiți circa 2.000.000 lei) și grădinița de copii, fiind instalate 37 de panouri de distribuție a gazului. Astfel, circa 20 la sută din cele 300 de gospodării din sat, au gaze naturale ca la oraș. Adică, primăria și-a făcut datoria așa cum a trebuit, dar mai departe depinde de voința și posibilitatea fiecărui gospodar în parte... **La fel, toată lumea din sat are apă potabilă**, problema fiind rezolvată în cadrul unui proiect care include cinci localități din raion. Vreau să accentuez aici, că problema a fost rezolvată și grație unei colaborări foarte bune cu o firmă din Iași, România. **Grădinița de copii a fost redeschisă după 17 ani**, în care activitatea ei a fost suspendată, acum beneficiind de cele mai bune condiții, fiind

Prefectura Soroca, 2001

De la stânga: I. V.Mutruc, I.Țurcan (subprefect, Florești), A.Bejan (prefect), I.Spatari, M.Grosu, V.Sarmaniuc; II. C.Ciurmac, I.Manea, I.Loza, L.Morari, N.Cristian, S.Duca, N.Cutorean, A.Ermenco, Iu.Cojocari, I.Rotari.

amplasată într-o aripă a fostului gimnaziu. Instituția este frecventată de 23 de copii, în curând intenționăm să mai deschidem o grupă de 16 copii. Aceasta, după cum se înțelege, înseamnă că satul nostru are viitor.

A.: Cele mai importante realizări ale primăriei Egoreni între anii 2003-2015

V.V.: În această perioadă de peste 10 ani, care firește pare a fi destul de lungă, în care s-ar putea de construit și de schimbat multe lucruri, noi am reușit să realizăm, cu mari eforturi, reieșind din situația social-politică și economică din țară, raion și sat, doar cele mai necesare și stringente lucruri, care ameliorează și dezvoltă condițiile de viață ale sătenilor noștri. Iată câteva realizări, după părerea mea foarte importante:

Construcția cazangeriei și reparația sistemului de încălzire la sediul gimnaziului local; lucrări de reparație la sediul gimnaziu-

lui Egoreni; reparația curentă a birourilor din sediul primăriei și schimbarea ferestrelor; reparația curentă a bibliotecii sătești și a sălii de club; reparația drumurilor din localitate; schimbarea acoperișului la grădinița de copii; construcția gazoductului – I etapă și gazificarea gimnaziului; construcția cazangeriei noi și a sistemului de încălzire pe gaz natural la gimnaziu; edificarea monumentului „Intrarea în sat” și a „Răstignirii”; procurarea mobilierului la primărie; schimbarea ușilor și ferestrelor din termopan la clădirea gimnaziului; construcția parțială a sistemului de încălzire la grădinița de copii; lucrări de reparații interioare în sala de club, inclusiv cu instalarea teracotei; construcția gazoductului, etapa II și gazificarea grădiniței de copii (sediul vechi); schimbarea ușilor și a ferestrelor din termopan la sediul primăriei, inclusiv la club, oficiu poștal, bibliotecă; reparația capitală a drumurilor

*locale; construcția apeductului în satul Egoreni; lucrări de reparație a oficiilor din sediul primăriei; schimbarea acoperișului la sediul primăriei; reparația grădiniței de copii; modernizarea bibliotecii sătești; procurarea mobilierului la grădinița de copii; amenajarea unui teren de joacă la grădinița de copii; lucrări de reparație la grădinița de copii, inclusiv: reconstrucția blocului sanitar, a bucătăriei, schimbarea podelelor din teracotă; lucrări anuale de salubritate și amenajare a localității. În timpul apropiat avem de dus la bun sfârșit **renovarea sediului primăriei**, o atenție deosebită vom acorda **dezvoltării culturii și sportului**. Pe viitor avem mare speranță în **descentralizarea puterii**, care pentru fiecare dintre noi, egoreni, ar însemna o adevărată gură de oxigen, cu atât mai mult, că în satul nostru activează, după cum am menționat mai sus, patru cariere.*

„Dacă fiecare nu ar fi indiferent de soarta sa și a vecinilor, am trăi într-o țară prosperă!”

Vadim Sîrghii

Născut la 10 aprilie 1972 în or. Soroca.

Doctor în tehnică, funcționar public, locotenent colonel în rezervă activă. Actualmente Șeful Secției de Evidență și Documentare a Populației, Soroca, consilier în Consiliul orășenesc Soroca.

Nelea (Cealic) Sîrghii

Născută la 26 iunie 1972 în orașul Soroca.

Pedagog, lucrător în domeniul culturii, actualmente colaborator la Secția EDP, Soroca.

Fișier biografic – Vadim Sîrghii

1979-1987 - Elev, școala primară Ruslanovca, școala medie Vasilcău, Soroca.

01.09.1987 – 30.06.1991 - Student, Sovhozul-tehnicum MEGS Soroca, specialitatea „Tehnic-mecanic”.

01.09.1991 – 01.07.1996 - Student, Universitatea Agrară de Stat din Moldova, f-tea de Mecanică, specialitatea „Inginer mecanic”, Chișinău.

01.09.1996 – 30.06.1999 - UASM f-tatea Mecanizarea agriculturii, Chișinău.

01.08.1996 – 12.06.1997 - UASM, asistent universitar, Chișinău.

06.06.1997 – 11.01.2002 - Ministerul Afacerilor Interne, Chișinău.

01.09.2001 – 08.07.2005 - Student(ff), Universitatea de Stat din Moldova, f-tea Drept, Chișinău.

2003 – 2007 - Student, Academia de Administrație Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova, licențiat în Drept, Chișinău.

Din 10.05.2000 – până în prezent - Șeful Secției de Evidență și Documentare a Populației, Soroca.

Fișier biografic – Nelea (Cealic) Sîrghii

1979 – 1987 - Elevă, școala nr.1, Soroca.

1987 – 1990 - Studentă, Școala pedagogică „B.Glavan” (Colegiul pedagogic „M.Eminescu”), Dirijat coral, Soroca.

1991 – 1995 - Studentă, Institutul de Stat al Artelor „G.Muzicescu”, f-tatea Dirijat coral, Chișinău.

1995 – 1997 - Profesor de muzică, școala nr.32, Chișinău.

1997 – 2000 - Lucrător muzical, grădinița nr.17, Soroca.

2001 – 2003 - Conducător artistic, Ansamblul folcloric „Floare de nu mă uita”, Palatul culturii, Soroca.

Din 2003 – până în prezent - Inspector superior, SEDP, Soroca.

Almanah: Părinții Andrei și Maria Sîrghii

Vadim Sîrghii: M-am născut la 10 aprilie 1972, a doua zi de Paști, o zi caldă și frumoasă de primăvară, la maternitatea din orașul Soroca, în familia lui Andrei și Maria Sîrghii. Tatăl meu (10.10.41-26.05.2014), născut la Inundeni, Soroca, într-o familie de oameni gospodari a lui Vladimir și Elizaveta Sîrghii, care au crescut și educat 10 copii, a lucrat șofer în sovhozul „Miciurin”, Vasilcău.

Mama mea Maria Sîrghii, născută la 21 aprilie 1948 în Vasilcău, Soroca, unicul copil al cuplului Vasile și Alexandra Sîr-

ghii, a activat în domeniul medicinei și educației, fiind o perioadă șefă de grădiniță la Ruslanovca, acum este pensionată. O cunoaște toată lumea din împrejurimi, ca fiind un minunat cunoscător al medicinei populare tradiționale, care a lecut și salvat din ghearele bolii multă lume. Ambii părinți ai mei, trecuți prin greutăți și uniți de Dumnezeu, au fost niște oameni foarte muncitori. Unde puneau ei mâna, puneau și Domnul. De când mă țin minte, au tot construit și renovat câte ceva în gospodăria lor, totdeauna îngrijită și bine așezată. Printre primele impresii-amintiri din copilărie, persistă dinamica con-

Vadim la vârsta de 4 ani, împreună cu părinții Andrei și Maria Sîrghii. Soroca, 1976

strucției casei noastre părintești-nisip, piatră, lut, lucrări... Această pasiune de veșnică construcție și renovare, fiind trecută prin ani, a devenit tradițională și a rămas în familia noastră și astăzi, eu preluând-o cu plăcere.

O altă trăsătură deosebită a părinților și bunelor mele, preluată de asemenea de noi, urmașii fideli ai lor, a fost și este dorința de a ajuta oamenii, de a face bine celor din jur, această calitate în viață, purtând de obicei un caracter reciproc... Mulțumesc Domnului că m-am născut în așa familie!

A.: Familia Cealic

Nelea(Cealic) Sîrghii.: Tatăl meu Vasile Cealic, s-a născut la 4 aprilie 1940 în satul Cremenciug, Soroca, în familia lui Dumitru și Maria Cealic, țărani colhoznici, ambii originari ai satului. După căsătorie, în anul 1970, părinții au trecut cu traiul în orașul Soroca, tata angajându-se șofer la Coloana auto nr.11, unde a lucrat până la deces la 13 mai 1992.

Mama mea, Lidia(Țușca) Cealic, s-a născut la 3 august 1951 în același sat. Părinții ei, Andrei și Maria Țușca, de asemenea au fost colhoznici, originari din Cremenciug. La Soroca, mama a lucrat bucătăreasă la grădinițele de copii nr. 12, apoi la nr. 17, acum fiind pensionată. În familie am crescut alături de mul-

tregretata soră mai mare Elena, născută la 29 martie 1969, decedată la 17 mai 1997 la vârsta de doar 27 de ani, în urma unei boli incurabile. De Elena mă leagă cele mai calde și pline de dragoste amintiri. Părinții plecau în fiecare dimineață la serviciu și atunci ea, fiind doar cu trei ani mai mare ca mine, avea în toate grijă de mine, întocmai ca o bună și inimoasă mămică. Când urma să mă conducă la școală, îmi împletea frumos cosița, asta fiind pentru noi ca un ritual deosebit de bună înțelegere și prietenie... Elena mi-a legat și prima cravată pionierească, eveniment de mare importanță pentru copiii acelor

ani! Pentru mine Elena nu va muri niciodată, o am și astăzi vie în sufletul meu.

A.: Povestea bunelor Sîrghii

V.S.: Bunelii mei, atât de pe tată, cât și de pe mamă, pe care am avut fericirea săi cunosc și să le simt harul, întrucât am crescut mângâiat și îndrumat de ei, au fost și ei bineînțelese niște oameni și niște gospodari vrednici de admirație.

Bunelul Vladimir (1903-1985), născut în satul Vasilcău, mutat apoi cu traiul în satul Inundeni, participant la cel de-al doilea Război Mondial, toată viața sa a activat în funcție de greiderist în sovhozul „Miciurin”. În orice timp a anului, de la 4-5 dimineața, avea grijă de drumurile din împrejurimi (Volovița, Trifăuți, Ruslanovca, Vasilcău), ca să fie accesibile. Era un bărbat înalt și spătos, cu o mustață neagră deosebită, bine aranjată și pieptănată, în cizmele lustruite ale căruia, puteai să te privești în oglindă! Nu ridica niciodată glasul, fiind calm și liniștit întotdeauna, ca orice bărbat mare și voinic. Către mine bunelul (nu prea era el cu dezmierdatul!), avea o adresare specifică, bărbătească – „Bre Vadime!”

Bunica Elizaveta(1911-1980), s-a născut în sătucul Poiana- Trifăuți de pe malul Nistrului. După ce casa le-a fost

Părinții Nelei, Lidia și Vasile Cealic. Soroca, 1985

distrusă de una din desele inundații provocate de revărsările Nistrului, s-au retras cu toată familia în dealul pădurii, unde și-au ridicat casă, fiind printre primii fondatori ai satului Inundeni. Bunica, fiind o femeie serioasă, cu un caracter „milităros”, a avut toată viața grijă de gospodărie și familie - probabil așa și trebuia să fie, mai ales când cei zece copii ai lor se apucau de șotii! Era o fire care putea asculta și da sfaturi bune nu numai copiilor săi, dar și vecinilor, sau altor oameni din sat.

Spre exemplu, un băiat din sat se căsătorise cu o fată din Velikaa Kisnița, Iampol, Ucraina, care nu cunoștea nici un cuvânt în moldovenește, dar nici flăcăul nu cunoștea limba rusă și nici limba ucraineană. Astfel, în toată seara amândoi de mână, veneau la buneii noștri, care vorbeau liber mai multe limbi, fiindu-le traducători și povățuitori. Până și ce mâncare dorea soțul îi traducea, în așa mod contribuind la formarea unei familii puternice, care a trăit în bună pace și fericire, până la adânci bătrânețe, fiind recunoscători povățuitorilor.

Bunica Elizaveta era și o excelentă bucătăreasă, pregătind pentru numeroșii ei copii, variate bucate sățioase și gustoase și deseori, mâncarea preferată a bunelului, pe care, atunci când el avea timp liber, o pregăteau împreună - mămăliguța cu friptură. La sărbători, alături de alte bucate tradiționale moldovenești, se prefera mai ales răcitură și cop-

turile (turtele, plăcintele), pregătite cu multă măiestrie de ea.

Bunelul Vasile Sîrghii (30.12.1917 - 07.03.2002), de asemenea născut în Vasilcău, participant la Marele Război, a fost țaran colhoznic, fiind și un bun meșter-constructor. Era de o statură mijlocie, vânjos și plin de energie, cu un caracter principial pus pentru dreptate, gospodar de frunte, care era primul la semănat, primul la prășit și la strânsul roadei. I-a plăcut mult natura, animalele și păsările, ținând buhai, vaci, oi, păsări, având și o frumoasă livadă de vișini, pe care le usca acasă în lozniță, iar la fereastră casei creșteau gutui frumoase galbene, mari și mirositoare, care mi s-au întipărit pentru totdeauna în memorie și suflet. Bunelul mai era și un bun vinar. În viața de pe malul Nistrului creșteau soiuri rare albe și roșii de struguri, din care făcea (teascu era meșterit din piatră; baza lui stă și astăzi în ogradă!) întotdeauna separat, 2 feluri de vin - alb și roșu. Îi plăcea să fie curat peste tot în gospodărie și putea să măture de 10 ori pe zi toate frunzele care cădeau de pe copaci. Era foarte îngrijit, fiind în permanență bine ras, tuns, asemenea unui ofițer adevărat. Nu i-au plăcut dughelele și oamenii barului și nu și-a permis nici o dată în viață, să intre pe acolo, ca să servească 100 gr de rachiu, dar acasă avea de toate.

Bunica Alexandra (Coțaga) Sîrghii (01.06.1917-

12.04.2004), născută și ea la Vasilcău, a muncit în colhozul satului, dar după un accident rutier (s-a răsturnat mașina colhozului cu toți țărani pe care îi ducea la muncă la câmp), a rămas să fie gospodină în casă. Eu am crescut alături de ea și de bunelul, dat fiind că familia noastră, înainte de a trece cu traiul de la Vasilcău la Inundeni, a locuit împreună cu ei, fapt ce mi-a marcat adânc copilăria.

A.: Copilăria alături de bunici

V.S.:Unul după altul îmi revin în memorie momentele cele mai bine imprimare în timpul copilăriei, necunoscând din păcate, conform cărei legi tainice, anume aceste amintiri s-au înregistrat pentru toată viața în memorie, pentru a se reîntoarce periodic, mai ales în timpul sărbătorilor, când discutăm în familie despre copilăria noastră, comparând-o dragostos cu copilăria copiilor noștri. Deoarece părinții erau angajați în permanentă muncă, eu am crescut mai mult timp cu buneii materni. Îmi amintesc cu claritate momente din fragedă copilărie în anturajul părinților și bunelilor Vasile și Alexandra, în casa noastră de la Vasilcău... Stam pe cuptor la un geam, care se uita în grădină, iar lângă fereastră creștea un copac de gutui... Mirosul și gustul acelor gutui de poveste mai persistă până azi în mine, făcându-mă să le prefer mult și acum. Deci am sădit numaidecât copaci de gu-

Buneii Vladimir și Elizaveta Sîrghii

Buneii Vasile și Alexandra Sîrghii

tui în fața ferestrei la casa unde locuim acum, iar când vine perioada cuvenită, le aducem în casă aranjându-le cu dragoste și pietate pe pervaz. Dar sărbătorile de Crăciun și de Paști erau cele mai așteptate, cu tradiții deja de ani de zile formate, cum ar fi - tăerea porcului și la crăciun și la paște, pregătirea bucatelor, curățenia în casă și ogradă, colindatul, uratul și semănatul - se prefăcuse în tradiții ale familiei pe care ne străduim să le transmitem și copiilor noștri. Încă o obligațiune de a mea, era semănatul păsărilor și animalelor noastre, după ce eram „remunerat” pe deplin pentru această muncă a mea, cea mai mare remunerare pentru mine fiind atmosfera de fericire în familiile noastre – sentimentele de sărbătoare, veselie și bucurie. La Sfintele Paști nu ratam niciodată, joia, vinerea și sâmbăta înaintea paștelui, obiceiul de a aprinde DENII, adică ogrinji de porumb ce rămăneau după ce mânca vaca. În sâmbăta paștelui mai participam și la pregătirea corzinei pentru sfințire, plecând de cu seară cu bunica Alexandra la biserica din Vasilecău. După ce la orele 24 înconjuram cu toți creștinii biserica, mă urcam în strănă, unde stăteam toată noaptea la slujbă. De obicei (așa erau timpurile!), în preajma bisericii supravegheau învățătorii din sat, fiind inpuși să nu permită copiilor să vină la biserică, iar elevii văzuți acolo, după paști erau scoși în fața careului. După

sfințirea păștii, odată cu zorii zilei, ne întorceam acasă, unde ai casei ne așteptau deja să mâncăm sfințit. Această tradiție o păstrăm și astăzi cu sfințenie. Un alt episod din copilărie, memorizat până la mici amănunte, a fost procesul când bunica cocea la cuptor! O dată la una-două săptămâni în familie se cocea pâine. Era o procedură specială, unde bunelul avea atribuția lui de a tăia și despică lemne, iar bunica, de cu seară, pregătea toate cele necesare pentru acel proces de poveste. La noi nu se cocea cu drojdie, dându-se preferință botcalelor din vin alb. Pe la o jumătate de noapte începea lucrul și eu nu mai aveam chef să dorm, atunci când se petrecea așa ceva, asta fiind o sfântă tradiție familială bine pusă la punct. Pe vatra înfierbântată a cuptorului, bunica cocea niște turte (palanițe), acestea fiind foarte gustoase, mai ales mâncate cu o cană de chisăliță! Urma procedura de preparare a plăcintelor (ghitmane) cu cartofi, ceapă, mărar, varză murată, mere, vișine, după care se aranja pâinea în tăvăli apoi, când bunica constata că temperatura este potrivită de copt, se dădea în cuptor: mai întâi pâinea, apoi ghitmanele, asta răspândind un miros dumnezeesc de copturi în toată casa, dar și în toată ograda! Odată, când bunica plămădisese și ieșise să aducă apă de la fântână, eu am hotărât să o ajut cumva și m-am apucat să mai torn făină și apă în lighianul cu plămădea-

lă. Am băgat apoi mâinile acolo ca să „frământ”, așa cum făcea bunica, dar văzând că aluatul nu se desprinde de mâinile mele, m-am speriat de-a binelea și le-am șters repezitor de păretarele din casă. Când apărut bunica, își puse mâinile în cap! După acel caz de primă experiență, an după an, tot mai mult mă implicam în procedura dată. O altă capodoperă a bunicii, în pregătirea bucatelor, era zeama din găină la care, găina după ce fierbea, se prăjea și se dădea la masă cu mămăligă și mujdei.

Extraordinar de gustoase erau gălucile, pregătite de bunica, mici cât un ou de pichiră, preparate în oală și date în cuptor. Dar smântânică de la vacile noastre, pe care le pășteam deseori și eu?!

Bunica Alexandra a fost nu numai o excelentă gospodină, dar și un minunat meșter. Sobe, cuptoare, cuptorușele, ursoaicele, pentru casa noastră, toate le „proiecta” și le construia cu mâinile sale. Până astăzi, în casa părinților s-au păstrat cuptorul și alte lucrări construite de ea, mai fiind încă în stare funcțională!

A.: Copilăria de poveste a Nelei Cealic

N.S.: Părinții fiind zilele în șir la lucru, au fost nevoiți să mă dea la grădiniță de la vârsta de nouă luni, crescând astfel printre mulți alți copii. Poate din această cauză am devenit o fire comunicabilă, fapt care mi-a făcut copilăria frumoasă și plină

Vadimaș împreună cu străbuneii Vasile și Alexandra

Vadimaș împreună cu buneii Andrei și Maria

Surorile Nelea și Elena Cealic

Nelea în cl. III cu sora mai mare Elena

Surorile Nelea și Elena Cealic

de prieteni, cu care ne găseam întotdeauna cele mai plăcute și interesante ocupații. Într-o bună dimineață, având abia 4 anișori, am ieșit la joacă în curtea casei noastre, unde creșteau nenumărate flori de romaniță, dese și înalte. Jucându-mă printre ele, preocupată de petalele lor, rămâneam neobservată și nu mă grăbeam să merg acasă. Se vede că m-am reținut acolo destul de mult, părinții căutându-mă îngrijorați peste tot, nebănuind că eu mă aflu printre flori, alături de casă! Când m-au descoperit totuși, au început să zâmbească fericiți, fără gând de a mă pedepsi. De fapt, în copilărie am avut fericirea, să nu fiu pedepsită fizic de către părinți niciodată, cu toate că am fost o copilă destul de năzbătioasă.

Îmi aduc aminte un alt caz, când într-o zi, la vârsta de 6 ani, am rămas acasă doar cu tata, mama fiind plecată la piață. Tata

porăia prin curte, fără să-mi atragă prea mare atenție și atunci eu, având de mică o fire de mare gospodină, m-am apucat să fac ordine în casă, inclusiv în toate dulapurile familiei! Mama sosită acasă, nu s-a supărat deloc, lăudându-mă chiar, că sunt o fetiță harnică.

În altă zi, tata privea la televizor un meci de fotbal, iar eu, ca de obicei dornică de treabă, am pus fierul de călcat în priză, lăsându-l să se încălzească direct pe podeaua din lemn a dormitorului, căutându-mi apoi de treabă la bucătărie. Firește, peste puțin timp aud cum strigă tata că în dormitor arde ceva și s-a umplut casa cu fum. Am scos repede fierul, i-am zâmbit vinovată lui tata, spunându-i că am avut de călcat o hăinuță. Așa a și rămas podeaua riflată de arsură de fier!

În fiecare vineri după masă, plecam cu părinții în sat la bune și rude, de unde ne întorceam

duminică după masă. În sat îmi plăceau toate anotimpurile. Vara, ajungând în ograda bunicii, salutând-o, alergam drept în capătul grădinii la un merar. Mă urcam pe copac, merele erau mărunte însă așa gust dulce cu aromă, n-am mai întâlnit nicăieri până astăzi. Dar cel mai bine s-au întipărit în memorie perioada cireșelor și cea a sărbătorilor de iarnă, când plecam cu colinda și uratul pe la rude și la săniuș. La sărbători bunica cocea un cuptor de plăcinte și ne aduna pe toți nepoții pe cuptor, servindu-ne cu acele gustoase plăcinte, apoi cu colivă de grâu, cu nuci, cu turte cu mac și cu mere coapte pe plită. O mare atracție pentru mine, în casa bunicii, erau stativele la care se țeseau covoare moldovenești. De acolo am preluat dragostea față de tradițiile moldovenești meșteșugărești de casă, încât și până în ziua de astăzi brodez, cos în biser, împletesc...

Buneii Dumitru și Maria cu nepoții Vasilică, Grigore, Andrei, și o fetiță vecină. 1946

Buneii Dumitru și Maria. 1966

Vadim (al doilea din stânga - sus) în clasa I a școlii Ruslanovca, Soroca, împreună cu primul învățător Ion Panas. 1979

A.: Școala sătească și studiile la Soroca și Chișinău

V.S.: Menționez cu siguranță că copilăria este dulceața vieții omenesti. Cu regret, fiind copii nu întotdeauna conștientizăm acest adevăr scăpându-ne astfel savurarea din plin a unei sublime fericiri datorite de viață... Deseori încercăm să mergem contra sensului cursului vieții, sau să fugim după sensul lui, din motivul aparent, că viața curge prea încet. Dar unde ne grăbim? Astfel adesea, nu observăm cele mai frumoase momente din viață, regretabil fiind faptul, că în momentul când trăim aceste clipe, nu le prețuim, întoarcerea ulterioară la ele fiind imposibilă!

Dar totul e trecător, totul e relativ!

În clasa I am mers în anul 1979 la școala primară de trei clase din satul Ruslanovca, unde director și profesor la toate trei clase era Ivan Fiodorovici Panas, iar Svetlana Iacovlevna Oceclevici, profesoară de limba rusă. Școala avea 2 odăi - în una făceam lec-

țiile cu I. Panas, toate trei clase împreună, iar în cealaltă, lecțiile de limbă rusă. Era vesel, bariera de vârste între clase lipsind. Metodologia pedagogică din acele timpuri avea și avantajele ei. Sărbătorile le petreceam cu toții împreună atât de prietenos și vesel, încât până astăzi mi-au rămas în memorie. Amintindu-mi cum am petrecut primii trei ani de școală, am o plăcere sufletească deosebită. În afară de cunoștințe, cei 3 ani mi-au dat lecții de omenie, m-au învățat să lucrez de sinestătător. Profesorul a fost totdeauna obiectiv cu noi și ce e mai important - nu l-am auzit în întreaga perioadă de trei ani, să strige la cineva, să numească pe cineva cu cuvinte urâte, sau să ne pedepsească. Mergeam la lecțiile d-lui cu plăcere, ceea ce nu pot să afirm despre unii profesori din școala Vasilcău, unde am trecut să învăț din clasa IV-a, sau din Sovhozul tehnicum din Soroca, unde am urmat studiile după absolvirea școlii din Vasilcău. Să mă scuze vizații, dar din vina lor

elevii urăsc unele obiecte, preferând să nu pregătească temele pentru acasă. Spre exemplu, la obiectul „fizică”, care mă atrăgea foarte mult, într-o bună zi profesorul, certat dis-de-dimineață cu cineva, m-a chemat la tablă, unde erau afișate întrebările la fizică pentru toate clasele, care studiau la d-lui. Fără să se clarifice binișor cu care clasă are lecție, mi-a adresat întrebări pentru clasa a X-a, eu fiind în clasă mai mică. Explicațiile mele n-au avut niciun efect și atunci am indicat un răspuns la întâmplare, rezultatul fiind firește nota 1. Peste o perioadă de timp acel profesor a înțeles greșeala admisă, dar nu mi-a cerut scuze, considerând probabil asta înjositor pentru sine. Cu regret în școală se întâmplă și astăzi asemenea incidente.

În școala din Vasilcău diriginte mi-a fost multregretatul profesor de limba franceză Ion Starăș, un pedagog minunat, care mi-a consolidat baza școlară pusă de profesorul din clasele primare.

Cununia mirilor Vadim și Nelea Sîrghii. Nănașii Radu și Elena Covalciuc. 26.01.1992

Pe parcursul a câtorva ani, am avut ocazia să învăț într-o școală din Ucraina, regiunea Odesa, acolo având norocul de niște pedagogi excelenți, care aveau capacitatea să expună materialul atât de clar, încât te îndrăgosteai de obiectul dat. În 1987 am fost admis la studii în Sovhozul Tehnicum de Mecanizare și Electricare a gospodăriei satești din

orașul Soroca (specialitatea mecanizarea gospodăriei satești), pe care l-am absolvit cu diplomă roșie(cu mențiune) în anul 1991.

În 1996 am absolvit cu succes Universitatea Agrară de Stat din Moldova, facultatea de Mecanizare și Automatizare în Agricultură.

În toamna aceluiași an am fost înscris la doctorantură, rezultatul

fiind prezentat în 2007 și apreciat de către Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare, cu conferirea gradului științific de Doctor în Tehnică. În 2005 am absolvit și Universitatea de Stat din Moldova, obținând titlul de „Licențiat în Drept” cu profilul- jurisprudență, specialitatea – drept, specializarea – drept penal.

*Soții Vadim și Nelea –studenți,cu fiul Vadim.
1993*

*Soții Vadim și Nelea cu fiul Vadim și fiica Vladlena.
2001*

A.: Actuala familie Sîrghii

N.S.: Ne-am cunoscut la Soroca, pe când eram studenți. La 16 noiembrie 1991 ne-am înregistrat căsătoria în primăria Vasilescu, nunta celebrând-o pe 25 ianuarie 1992 la Soroca, în sala încăpătoare a fostei Uzine de Utilaj Tehnologic.

Am avut o nuntă frumoasă în stil tradițional moldovenesc, cu mulți oaspeți, cu socri și nănași vrednici, cu lăutari, cu vornice și druște, așa cum ne-am dorit-o noi și părinții noștri.

La 6 martie 1993 a apărut pe lume primul nostru copil- **fiul Vadim**.

După absolvirea Liceului Teoretic „C. Stere” din Soroca, Vadim a fost admis și a absolvit cu succes Liceul de Cadeti al MAI al RM, acum fiind absolvent al Academiei de Poliție „Ștefan cel Mare”, Chișinău. Iubește mult sportul, în special luptele marțiale, este un pasionat al vitezei și al mașinilor.

Apoi, la 23 martie 2000, s-a născut al doilea nostru copil- fiica **Vladlena**, acum elevă în clasa IX-a la LT „C. Stere”, Soroca. Și ea iubește sportul, fiind membră a echipei orașenești de baschet, antrenată de Serghei Crudu –Lucrător Emerit în cultură fizică și sport. În anul 2015 Vladlena s-a învrednicit de frumosul titlu- Vice Miss Soroca, iar pe parcursul primei jumătăți de an 2016, a fost menționată cu 9 diplome, ocupând locuri de frunte la spartachiade și olimpiade raionale și republicane. Atât fiului cât și fiicei, le plac desenul și fotografia artistică, în domeniul practic al cărora, au rezultate bune. Copiii noștri ne-au bucurat întotdeauna

cu comportamentul și succesele lor, cu atitudinea față de părinți și bune, față de colegi și de prieteni.

A.: Doamna Nelea, sunteți o persoană cu studii superioare și o carieră de 10 ani, în domeniul pedagogic și artistic...

N. S.: În familia noastră s-a iubit cântecul moldovenesc, tata fiind și un mare pasionat de colinde, pe care le cânta cu multă dragoste. Probabil din acest motiv și am fost înscrisă la școala muzicală la vioară, pe care am absolvit-o cu succes în anul 1986. La vârsta de 5 ani am pășit cu mare bucurie pragul Casei pionierești din or. Soroca, înscriindu-mă la cercul de dans, cu care concertam la toate sărbătorile. Eram cea mai micuță, însă cu ajutorul surorii mele mai mari Elena, mă descurcam perfect. Deci a fost absolut firesc, ca după absolvirea clasei a VIII-a a școlii nr. 1 în 1987, având susținerea părinților, să intru la Școala Pedagogică „B. Glavan” (astăzi Colegiul „M. Eminescu”) din Soroca, la specialitatea dirijat coral. Am studiat cu multă plăcere, la specialitate având profesorii Lidia Cojoc și Alexandru Lupu, pedagogi și oameni minunați. Ei au reușit să-mi dezvolte aptitudinile mele muzicale și să mă instruiască foarte bine în domeniul dirijat coral, așa încât după absolvirea Școlii Pedagogice, mi-am continuat studiile la Institutul de Stat al Artelor „G. Muzicescu” din Chișinău, la aceeași specialitate. La institut am avut norocul să studiez la dirijorul și compozitorul Teodor Zgureanu.

Cariera pedagogică am înce-

Nelea-studentă la Școala pedagogică. Soroca, 1988

put-o, încă pe când eram studentă în 1993, ca profesor de muzică la școala medie nr.32 din Chișinău și am continuat-o din 1995, imediat după absolvirea Institutului de Arte, în aceeași calitate, la aceeași școală. În 1997 ne-am stabilit la Soroca, unde până în anul 2000 am continuat munca pedagogică angajându-mă lucrător muzical la grădinița nr. 17 din oraș. Apoi din 2001 până în 2003, am condus Ansamblul folcloric „Floare de nu mă uita” în cadrul Palatului Culturii din Soroca. În concluzie pot să afirm cu satisfacție că 10 ani, poate cei mai frumoși, i-am consacrat pedagogiei muzicale, domeniul spre care am râvnit și în care am reușit să mă manifest destul de plener. Dovadă este reușita muzicală a elevilor mei, a copiilor grădiniței și de asemenea, succesele Ansamblului folcloric pe

Cuplul Vadim și Nelea nănași:

Liliana și Cornel

Daniela și Victor

Maria și Valerian

*Vadim, nepoata Arina, nep. Alexandra, Nelea, fiul
Vadim. Înainte fiica Vladlena*

Vadim, Vladlena, mama Maria, Nelea, Fiul Vadim

care l-am condus timp de 3 ani de zile.

A.: Inspector superior la SEDP, Soroca

N.S.: Situația social-economică din republică, când lucrătorii în domeniul culturii sunt una din categoriile cele mai slab, dacă nu cea mai slab remunerată pentru munca lor deloc ușoară, dar și necesitățile financiare ale familiei crescând odată cu creșterea copiilor, m-au impus să-mi schimb domeniul de activitate, angajându-mă la SEDP, Soroca. Aici, în cei peste 12 ani de activitate, m-am acomodat, am acumulat suficientă experiență în domeniul serviciilor prestate de instituție, colectivul fiind unit și prietenos, care dispune spre o activitate rezultativă, benefică pentru cetățenii orașului și raionului nostru.

A.: Experiența profesională, șef al SEDP, Soroca

V.S.: Experiența profesională mi-am început-o prin angajarea

în 1996, imediat după absolvirea Universității Agrare de Stat, în calitate de lector la catedra Rezistența materialelor, a a celeiași universități, citind obiectul „Bazele cercetărilor științifice”. Apoi, din 1997 până în 2002, am activat în organele afacerilor interne ale MAI, iar din anul 2000 și până în prezent, activez în funcția de șef al Secției de Evidență și Documentare a Populației, Soroca (SEDP). Responsabilitățile mele în calitate de șef al instituției, sunt multiple și absolut serioase, întrucât este vorba de informație strictă de stat și de securitatea ei.

A.: Activitatea social-politică, consilier în Consiliul orașenesc Soroca

V.S.: Un fapt straniu. Când privești un lucru din afară, el pare atrăgător și interesant, formându-ți impresia ca despre o realitate ideală, spre care ai putea să tinzi. Dar din păcate deseori, când începi a te adânci în esența lui, asta se dovedește a fi doar o

aparență și atunci, cu mare regret, te dezamăgești în obiectul impresiilor tale... Mă refer la funcționalitatea corectă și rezultativă a diverse structuri sociale din RM – instituții, organizații, servicii, etc.. În anul 2015, după multe discuții cu liderii locali ai Partidului Democrat, membru al căruia sunt, am căzut de acord că e timpul de a efectua schimbări în toate domeniile, în care administrația publică locală trebuie să muncească mai mult, pentru bunăstarea poporului. Din motivul ca să pot schimba ceva spre binele sorocenilor și orașului, am dat consimțământul să fiu înaintat la funcția de primar de Soroca, din partea PD. S-a întâmplat însă că nu am reușit, dar peste puțin timp, cetățenii vor afla adevărul despre acest fapt. O altă problemă este Consiliul orașenesc Soroca, membru al căruia am devenit după alegerile locale 2015, când am candidat la funcția de primar de Soroca. Deci, participând activ la ședințele Consiliului și înțelegând ce se petrece și

*V. Sîrghii lector la UASM.
Chișinău, 1996*

*Depunerea jurământului țării.
Vadim și Vladlena. 2011*

V. Sîrghii cu fiica Vladlena. 2015

se hotărăște în cadrul lor, îți vine să fugi pe lume, ca să nu fii părtaș la toate nedreptățile de acolo! Fiecare grup sau persoană, se străduie să-și rezolve problemele lor, rare fiind chestiunile rezolvate, care țin de binele poporului. Chiar dacă și se discută ceva pentru popor, ei o întorc în favoarea sa. Pentru a ameliora în viitor situația stupidă din conducere, am propus oficial ca:

-persoanele care doresc să candideze la funcția de primar sau consilier, sunt obligate să treacă un ciclu(citit de specialiștii de la Academia de Administrare Publică) de familiarizare cu noțiunile – „primărie”, „proiect”, „budget”, „state de personal”, „fond de susținere” „ atragerea investițiilor”, „conflictologia”, „metodica soluționării problemelor în lipsă de finanțe”, „lucrul la calculator”, etc.

Dar ce se întâmplă cu bisericile noastre, când, din păcate, slujitorii Domnului au ajuns să împartă populația după partide și după bani (iese preotul în ușa altarului și indică credincioșilor pe

cine să voteze). Gândiți-vă acum cu toții, unde a ajuns societatea noastră și ce ne așteaptă în viitor, dacă nu ne vom schimba mentalitatea?

A.: Cum vedeți situația noastră în viitor?

V.S.:O mare importanță pentru prosperarea economică a orașului o are susținerea activă și promovarea oamenilor de afaceri locali și a produsului autohton. Nu mai puțin importantă este atragerea investițiilor străine, pentru crearea noilor locuri de muncă, stopând astfel plecarea masivă a sorocenilor la munci peste hotare. Soroca are nevoie de potențial uman și deci pentru atragerea tinerilor specialiști în diferite domenii ale vieții social-economice a urbei, este necesar de a soluționa problema spațiului locativ pentru familii tinere. În Soroca trebuie restabilită ordinea și curățenia exemplară de altădată, de restabilit sau reparat obiectivele care prezintă o valoare istorică și deci turistică, pentru a transforma So-

roca într-un oraș al turismului internațional. O necesitate stringentă este și deschiderea unor noi grupe în grădinițele orașului, grija pentru odihna și sănătatea copiilor și adolescenților, susținerea și promovarea tineretului. De asemenea, trebuie susținute persoanele în etate, cele singurate, familiile social vulnerabile, invalizii, alte categorii de nevoiași.

Ar fi bine și util pentru soroceni să fie restabilit sportul de canotaj pe r. Nistru, să fie finisat complexul „Badea Mior”, să fie determinat terenul pentru noul cimitir, să fie construită stația de epurare, să fie create condiții pentru investitorii străini. Pentru asta, toate forțele din Consiliul orașenesc, trebuie să se consolideze pentru orașeni, și nu pentru buzunar.

Conștientizez un adevăr - dacă cetățeanul nu ar fi indiferent de soarta sa și a vecinilor săi, și l-ar durea sufletul pentru vecin ca pentru sine, atunci, vă asigur, totul s-ar schimba spre bine și am trăi ideal, într-o țară prosperă!

Familia Sîrghii. Soroca, 2015

„Am amintiri plăcute despre soroceni și Soroca, care mi-a devenit natală!”

Ion Șincari

Născut la 2 ianuarie 1932 în satul Sofia, Drochia
Președinte al Comitetului Executiv orășenesc Soroca(1963-1969);
deputat în Sovietul orășenesc Soroca(1963-1975); secretar II al CR al PCM, Soroca(1969-1975);
șef, Sala de audiență a Prezidiului Sovietului Suprem al RSSM, Chișinău(1975-1989); șef, Secretariatul Comisiei Electorale Centrale, Chișinău (1989-1994);
consultant, Comisia Electorală Centrală, Chișinău(1994-2002), actualmente pensionat, stabilit la Chișinău.

Fișier biografic

1939 – 1944 - Elev, școala începătoare de 4 clase, Sofia, Bălți.
1944 – 1950 -Elev, școala medie Sofia, Bălți.
1950 – 1954 - Student, Institutul Pedagogic, Chișinău.
1954 – 1955 - Învățător de limba și literatura moldovenească, secretar al Organizației comsomoliste satești, școala medie Mărăndeni, Bălți.
1955 – 1959 - Secretar II al Comitetului raional al comsomolului, Bălți.
1959 – 1960 - Secretar al Organizației de partid a colhozului „Drujba”, Pârlița, Bălți.
1960 – 1962 - Vicepreședinte al CE raional, Bălți.
1962 – 1963 - Director, școala medie, Bălți.
1963 – 1969 - Președinte al Comitetului Executiv orășenesc, Soroca.
1969 – 1975 - Secretar II al Comitetului Raional al Partidului Comunist din Moldova, Soroca.
1975 – 1989 - Șef, Sala de audiență a Prezidiului Sovietului Suprem al RSSM, Chișinău.
1989 – 1994 - Șef, Secretariatul Comisiei Electorale Centrale, Chișinău.
1994 – 2002 - Consultant, Comisia Electorală Centrală, Chișinău.

Almanah: Părinți, frați și surori

Ion Șincari: Tatăl meu Sevastian (1892-1968), s-a născut în satul Sofia județul (uezd) Soroca, azi raionul Drochia, în familia lui Ion și Paraschiva Șincari, țărani săraci, născuți de asemenea în Sofia. Șincarii se trag din Sângera, județul Hotin, Ucraina (șincari în limba

ucraineană înseamnă **crășmar**). Pentru vremurile în care a trăit, Sevastian era om cu carte, având 2 clase de școală(ucilișce), făcute pe timpul țarului rus Nicolai. A participat, fiind soldat în Armata țaristă, în primul Război Mondial, unde a fost luat prizonier de către nemți și dus la muncă în Germania. Timp de 4 ani, cât a stat și a muncit acolo

Părinții Sevastian și Maria Șincari. 1925

printre germani, a învățat limba germană, a înțeles că știința de carte este adevărata cultură a unui popor. În anii interbelici, împreună cu alți gospodari ai satului, au creat o cooperativă agricolă, el fiind printre fruntașii ei. În aceeași perioadă a procurat un motor puternic pentru diferite lucrări agricole, din care cauză, la anexarea Basarabiei în 1940, a avut probleme cu puterea sovietică, fiind înscris în listele celor mai avuți gospodari din sat, așa numiții kulaci sau chiaburi, care urmau să fie ridicați și duși în Siberia. Tata a avut însă marele noroc să scape de deportare. În timpurile RSSM, URSS, a lucrat șef al depozitului de cereale la gara Sofia, apoi șef la poșta satească Sofia. Tatăl a fost întotdeauna un om onest și respectat în sat.

Mama mea, Maria(Schițco) Șincari (1901-1983), născută în familia lui Semion și Irina Schițco, țărani ucraineni ce se trăgeau, asemenea familiei Șincari, din Sângera, județul Hotin, Ucraina, a fost o femeie deosebită. Puternică fizic, așa încât ridica de una singură sacii grei cu păpușoi în podul casei (odată a căzut nefericit de pe scară, rămânând invalidă pentru toată viața), cu un caracter de fier, gospodină care le știa pe toate, toată gospodăria casei era pe umerii ei. Dacă tata ne-a alțoit mai mult dragostea de carte, mama, prin propriul ei exemplu, ne-a învățat să fim muncitori, insistenți în ceia ce facem și rezistenți la greu. În familie am crescut 6 copii: **Grigore (1920-1969) - lucrător la calea ferată, Sofia; Eudochia Nedelcu (1923-2008) - croitoreasă; Ana Grosu(1925-2005)-gospodină în casă; Elena Babără (1928-2012) - învățătoare de limba moldovenească, Deputat în Sovietul Suprem al RSSM, membru al Prezidiului Sovietului Suprem al RSSM; Olga Enache (1929-2012) - învățătoare de geografie.** Aici aș dori să spun câteva cuvinte de adânc respect și considerațiune despre nepoata noastră de la sora Olga, una dintre cei 15 nepoți ai noștri - **Tatiana (Enache) Cușnir, născută la**

Fișier biografic – Lidia (Babără) Șincari

1945 – 1956 - Elevă, școala medie de 11 ani, Sofia.

1956 – 1961 - Studentă, facultatea Matematică, Institutul Pedagogic „I.Creangă”, apoi transferată la USM, aceeași f-te, Chișinău.

1.09.1961 – 20.10.1961 - Profesoară, școala satească, Pogrebeni, Orhei.

20.11.1961 – 30.12.1963 - Profesoară, Institutul Pedagogic „A.Russo”, Bălți.

1963 – 1976 - Profesoară, Școala Pedagogică „B.Glavan”, Soroca.

1976 – 2001 - Profesoară, Colegiul Financiar Bancar, Chișinău.

Din 2001 - pensionată.

22.07.1955 la Sofia, care ne este astăzi la vârsta noastră înaintată, ca o fiică grijulie și iubitoare. Tatiana, absolventă a USM f-tatea Economie, este o femeie plină de energie cu calități organizatorice deosebite, un excelent manager, unul dintre primii întreprinzători prosperi din Chișinău. Aceste valoroase calități, care o caracterizează ca om de afaceri, sunt completate armonios cu calități de adâncă omenie, ea fiind un cunoscut și apreciat promotor al carității sociale, fapt cu care noi, rudele și apropiații ei, ne mândrim foarte mult.

A.: Doamna Lidia (Babără) Șincari

Lidia Șincari: Am cunoscut, pe când eram încă o copilă, zilele Războiului al II Mondial, apoi foametea anului 1946, fiind astfel martor ocular al acestor tragice, pentru părinții și bunicii noștri, evenimente istorice. În pofida tuturor greutăților, am reușit totuși să absolvesc în 1956 școala de 11 ani din Sofia și în același an am fost admisă la facultatea de matematică a Institutului Pedagogic „I. Creangă” de unde, peste un timp, m-am transferat la aceeași facultate a Universității de Stat din Chișinău, pe care am absolvit-o în 1961, fiind trimisă la lucru ca învățătoare de matematică, la școala din satul Pogrebeni, raionul Orhei. Acolo am lucrat doar o lună și jumătate, după care, la 22 octombrie 1961, datorită lui Ion, viitorul meu soț, care la acea vreme avea funcția de vicepreședinte al raionului Bălți,

Lidia (Babără) Șincari

Născută la 11 mai 1938 în satul Sofia, raionul Bălți (Drochia).

am revenit la Sofia. Peste puțin timp, la data de 5 noiembrie ne-am căsătorit, apoi, către sfârșitul aceleiași luni, am fost angajată în calitate de profesoară la Institutul Pedagogic „A.Russo” din Bălți, unde am activat până în 1963(anul în care soțul a fost numit în funcția de președinte al CE orășenesc Soroca), când împreună cu toată familia, am trecut cu viața și lucrul în orașul Soroca. Acolo, timp de 13 ani, am lucrat ca profesor de matematică la Școala Pedagogică „B.Glavan” până în 1976, când am trecut cu traiul la Chișinău, unde a fost transferat, în funcție responsabilă la Prezidiul Sovietului Suprem al RSSM, soțul. În capitală mi-am continuat cariera pedagogică, angajându-mă profesoară la Colegiul Financiar-Bancar, unde am activat timp de

Bunelul Lidiei, Ion Dumitru Babă micuț, pe brațe la mătușa Anița. Sofia, 1915

26 de ani, după care am plecat la odihna binemeritată-pensia.

A.: Copilăria și școala sătească

I.Ș.: Am avut o copilărie tumultuoasă, plină de evenimente familiale, locale, dar și istorice globale, dat fiind că am văzut și simțit, fiind copil de școală, Războiul și Foametea, instalarea în sat a unei noi orânduiri – sovietice - colhoznice, evoluția familiei noastre, destul de numeroase. Am văzut din sat, cum avioanele nemțești bombardau Bălțul în 1941. La retragere rușii speriați au împlut satul, apoi au plecat. Aveam mare frică de bombardamente !

Prima mea ieșire din gău-acea familiei, încă pe vremea autorităților Române, a fost frecventarea grădiniței de copii din sat, plasată într-o casă particulară zisă „la Ivan Nedelcu”. Eram vreo 20 de copii din sat, sub egida educatoarei Olga Cobăneanu, care ne învăța lucruri bune și utile: modelam din plastilină, învățam și cântam cântece, dansam, învățam și re-

citam poezii. O mică și nostimă poezioară o mai am în memorie și astăzi:

*„Un-te duci tu răcușor?
Mă duc broască să m-ânsor!
I-amă răcușor pe mine, că cu mine ți-a fi bine!
Eu broscuță ti-aș lua, dacă mama m-ar lăsa,
Că n-ai trup de cingătoare, nici picior pentru papuc!
La ce naiba să mă-ncurc!”*

În 1939 am mers în clasa I la școala românească din sat, primul învățător fiindu-mi d-ul Alexandru Docu, iar când în vara lui 1940 au venit rușii, am mers din nou în clasa I, la școala devenită sovietică. Peste un an, în 1941, s-au întors din nou autoritățile Române și iarăși am mers la școala românească, pe care am absolvit-o în 1944. În același an, însă deja la școala sovietică, am susținut în regim extern examenul pentru clasa IV și am trecut în școala medie Sofia, pe care am absolvit-o în 1950. Am fost un elev silitor, dornic de carte, reușita școlară fiindu-mi întotdeauna

bună. Dintre învățătorii mei de la școala medie Sofia, care au fost buni cu mine, sunt foarte recunoscători lui Alexei Fiodorovici Stepanov, un pedagog foarte cult, filolog, care îmi era ca un părinte și datorită căruia, am ales să-mi continui studiile la filologie.

Pe când mai eram elev la școala medie, între anii 1946-47, am luat parte activă la construcția Iazului din mijlocul satului, cărând cu căruța și calul nostru pământul scos din albia iazului. Mihail Korostovschi, săteanul nostru care încărcă căruța, mă lăuda mereu, amintindu-și de isprava noastră mult timp după aceea! Odată, pe când mă scăldam în acest iaz, era cât pe ce să mă înec, exact în locul de unde căram pământul săpat! M-au salvat niște oameni, care treceau spre fericirea mea pe alături, iazul fiind chiar în centrul satului. Iazul avea și pește de pescuit, fapt de unde mi-a rămas pasiunea de pescar până în ziua de astăzi. Vânătoarea, adică uciderea animalelor nu mi-a plăcut niciodată (așa fiindu-mi caracterul!), n-am tăiat în viața mea nici măcar o găină!

A.: Student la Institutul Pedagogic din Chișinău

I.Ș.: După absolvirea școlii medii din Sofia am plecat la Chișinău, intrând cu ușurință, întrucât aveam o bună pregătire, la Institutul Pedagogic, facultatea Filologie. Timp de 1 an am locuit la cămin, apoi am trecut la gazdă. Aveam o bursă lunară de 30 ruble și puteam să-mi permit să iau masa într-o „stolovă” (ospătărie) ieftină din piața Centrală. Clădirea Institutului nostru se găsea pe locul de după Casa actuală a Guvernului, chiar în centrul orașului. De mâncare pregăteam și singuri, împreună cu colegii, acolo unde locuiam, din produsele venite de acasă (brânză de oi, giumere, miere de albine, etc.). După cum am fost educat la Sofia, acasă și la școală, m-am străduit să fac studii la modul cel mai serios, fiind în toate un student bun, alături de cei mai buni colegi: Juc Grigore, Serghei Manikovschi, Raisa Nacu (viitoarea soție a po-

etului G.Vieru). În vacanțele de vară mergeam la Sofia și ajutam părinții în munca lor, iubind mai ales, să merg la cosit! În timpul liber priveam la clubul din sat filme rusești „despre război”, s-au făceam sport (volei, baschet). Sportul pentru mine a fost întotdeauna sfânt, alergând și astăzi și făcând gimnastică în parcul de lângă actuala noastră casă. Fiind student am participat în selecționata facultății la volei, dar am iubit mult și fotbalul! Eram întotdeauna prezent la meciurile de fotbal de pe stadionul din Chișinău. În acea perioadă am luat parte la construirea Lacului Comsomolist, azi Valea Morilor. La toate sărbătorile în timpul cărora aveam vacanță, mergeam cu trenul la Sofia!

A.: La Mărândeni

I.Ș.: După absolvirea Institutului toți doream, așa fiind vremurile de atunci, spre deosebire de realitățile de astăzi când tineretul dorește să plece

după hotare, să fim repartizați mai aproape de casa părintească. Eu am avut „îndreptare” la școala medie din satul Mărândeni, Bălți, învățător de limba moldovenească. În școală eram vreo 20 de învățători, printre ei și Stâncă Eugen, învățător la clasele primare, care mi-a devenit un bun prieten. Locuiam la gazdă, plătind câte 300 ruble lunar, lea-fa fiindu-mi de 1.200 ruble. Fiind un tânăr bine versat în toate și plin de energie, în curând am fost ales secretar al organizației comsomoliste a școlii și satului, apucându-mă și în acest domeniu, după cum îmi era deprinderea, să activez la modul cel mai serios.

În acea perioadă, în funcția de prim secretar al Organizației Comsomolului raional Bălți era Schițco Ivan, pământeanul meu din Sofia, care a observat că sunt activ în ale comsomolului și tineretului și m-a invitat la Comitetul raional al Comsomolului Bălți, la lucru comsomolist. A

venit la Mărândeni după mine cu o „Pobedă” (autovehicul sovietic de după război) în octombrie 1955, m-a luat la raicom și m-a convins să devin secretar al doilea (II) al Comsomolului raional Bălți. Mai întâi m-au cercetat pe loc, apoi am plecat la CC AL PCM la Chișinău, unde după o discuție bună, am fost acceptat în funcția de secretar II al Comsomolului raional Bălți. Am lucrat în această funcție, alături de Schițco, care era prim secretar, 4 ani de zile. Locuiam la gazdă la „tiotea” Irina, unde stase cândva, fiind studentă, una din surorile mele. Lucrul meu, în calitate de secretar II, era organizațional în satele de pe teritoriul raionului, unde petreceam diferite adunări, convorbiri, alegeri în structurile comsomoliste primare, diferite întreceri comsomoliste în cadrul colhozurilor. Raicomul nostru dispunea de o singură mașină, noi fiind vreo 7 persoane angajate. În 1959 am intrat în PCUS și în același an am stăruit să fiu

Cuplul Ion și Lidia Șincari, cu fiica Lilia. Odesa, 1970

eliberat din organele comsomolului. Fiind eliberat, m-au trimis director la școala medie Pârlița, raionul Bălți, după care în același an, la unirea a 2 colhozuri – „Pârlița” și „Reuțel” în kolhozul „Drujba”, am fost numit (ales) secretar al organizației colhoznice de partid și vicepreședinte al colhozului, iar în luna decembrie 1960, am fost numit vicepreședinte al Comitetului Executiv Raional Bălți, revenind cu traiul în oraș. Președinte al Executivului raional Bălți era Fetisov Nicolai Filipovici. Fiind în funcția de vicepreședinte al raionului, eram responsabil de viața socială, cultură, sănătate, etc. Peste 2 ani, în 1962, a fost lichidat raionul Bălți, eu fiind numit responsabil pentru procedura de lichidare a instituției Executivului Raional, apoi transferat director al unei școli medii din Bălți.

A.: Căsătoria, copiii și nepoții

I.Ș.: Prin luna aprilie 1961 Lidia, consăteanca mea, o fată foarte frumoasă, proaspătă absolventă a Universității de Stat din Chișinău, a venit la mine la birou, eu fiind vicepreședinte al CE raional Bălți, să o ajut să-și găsească de lucru în raion, mai aproape de casa părintească din Sofia, ea urmând să fie repartizată, imediat după absolvire, la școala satească din Pogrebeni, Orhei, unde la acel timp își petrecea practica pedagogică. Ne-am revăzut apoi de câteva ori și relațiile dintre noi s-au dezvoltat într-un stâns legământ de dra-

Fiicile Lilia și Angelica. Soroca, 1970

goste, care într-un scurt timp, ne-a unit pentru toată viața. La 1 septembrie 1961 Lidia și-a început cariera pedagogică la școala din Pogrebeni, dar eu aveam cu totul alte planuri referitor la relațiile noastre de mai departe. Pe la mijlocul lui octombrie, luând mașina propusă de prim secretarul raional Bălți al PCM Culiuc Leonid Fiodorovici (viitorul ministru al culturii din RSSM), cu care aveam relații foarte bune și care știa cât de mult îmi plăcea Lidia, am mers la Pogrebeni, am luat-o direct de la lecții și am dus-o la Sofia. La 5.11.1961 ne-am înregistrat căsătoria, nunta celebrând-o la Sofia, împreună cu tot satul, cu toți șefii mei de la Bălți, cu fanfara vestitului lăutar Cojoc de la Pelenia! Fiind tineri însurăței, ne-au dat un apartament cu 1 odaie la etajul II a unui bloc de pe strada Leningradsca-

ia, chiar în centrul orașului Bălți, lângă catedrală, în care am locuit, împreună cu primul nostru copil, care s-a născut în 1962, până la începutul anului 1963, când am fost transferat la Soroca.

Am cescut și educat două minunate flori ale noastre – **fiicile iubite Lilia (28.09.1962-19.11.1980) și Angela**. Din păcate viața ne-a hărăzit să suferim o mare durere. La vârsta de doar 18 ani, în 1980, am pierdut fiica mai mare Lilia, care a trecut în neființă în urma unei boli crude, incurabile. Domnul ne-a luat-o prea devreme! **A doua fiică Angela, născută la 2 aprilie 1967, a absolvit Universitatea de Stat din Moldova, facultatea Economie**. În 1997, din cauza sărăciei ce ne-a cuprins țara, a plecat și s-a stabilit împreună cu familia în Canada. **Ginerele nostru Victor Melnic, absol-**

Adeverința de președinte al CE orășenesc Soroca. 1966

Mirii Angela și Victor. Stau: Ion și Lidia Șincari, cuscarii Valentina și Nicolai Melnic. 1989

vent al Institutului Politehnic din Leningrad, f-tatea Utilaj Medical, apoi a facultății Economie și Finanțe a Universității din Toronto, este angajat în sistemul bancar Toronto. Ne bucurăm mult de **multiubiții** noștri nepoți – **Olga**, născută la **10 februarie 1990**, absolventă a facultății Psihologie a Universității din Toronto, angajată deja în serviciu și **Alex**, născut la **14 decembrie 1997**, student al aceleiași universități, f-tatea Biologie și Chimie.

A.: Președinte al Comitetului Executiv orășenesc Soroca

I.Ș.: La școala medie din Bălți nu am activat prea mult, căci peste scurt timp, în ianuarie 1963, am fost chemat la CC al PCM la Chișinău, la Leonid Culiuc, șeful Secției organizatorice, care mi-a spus că voi fi trimis la Soroca, devenită municipiu. Am mai avut convorbiri cu Gleb Grigorievici Dâgai și cu al II-lea secretar al CC al PCM Nicolai A. Melnikov (primul era Ivan Bodiuc), după care m-au accep-

tat conducător pentru noul municipiu Soroca. **La 5 februarie 1963** a avut loc **prima Sesiune a Sovietului orășenesc Soroca**, unde am fost ales, la propunerea organelor corespunzătoare ale CC al PCM, în funcția de Președinte al Comitetului Executiv Orășenesc Soroca. În martie, același an, la alegerile locale, am fost ales deputat în Sovietul orășenesc Soroca. Prim secretar al Comitetului Orășenesc (GORCOM) al PCM la Soroca, a fost numit Mala-

Comemorarea eroilor căzuți în al II Război Mondial. Soroca, 1964

I.Șincari, cu o grupă de militari și funcționari sovietici. 1965

I.Șincari cu delegația raionului Iampol, Ucraina, la Soroca. 1966

*Cuplul Ion și Lidia Șincari la odihnă.
Soci, 1970*

*Soții Șincari împreună cu surorile Olga și Elena.
Sofia, 1997*

hov Boris Mihailovici, care mai devreme lucrase cu L.Brejnev la Chișinău, iar secretar II era Dvoreaninov Ivan Mihailovici. Odată cu formarea municipiului Soroca în 1963, satul Bujărauca deveni parte componentă a orașului.

A.: Soroca anilor 1960

I.Ș.: Eram cu totul nou în oraș, pentru că până atunci nu mai fusesem niciodată la Soroca! Localitatea mi-a plăcut prin patriarhalitatea ei aproape medievală, cu căsuțe mici înșirate de-a lungul Nistrului și în jurul Cetății. Era iarnă și zăpada fiind foarte mare, îngropa acele căsuțe aproape cu totul! În orașel domina sărăcia, întunericul, drumurile fiind oribile, (caldarâm sfârâmat). Din Deal, în timpul ploilor, curgeau șuvoaie mari de apă cu nămol și prundiș, iar țiganii erau cu totul săraci,

flămânzi și zdrențăroși. Nici semn de case pompoase, care se văd astăzi! Țiganii nu se prea coborau de vale (ei ziceau- ”să nu ne-necăm!”), pentru că orașul era deseori, de câteva ori pe an, inundat de apele Nistrului, care pe atunci era mare și destul de curat, iar pe apele lui circulau diferite vapoare mici de pasageri (de la Otaci în jos și în sus), șlepuri cu nisip, etc. Am făcut cunoștință cu baronul țiganilor din Soroca – Ciurari. Țiganii, care erau foarte gălăgioși și comunicabili, mi se adresau „tovarăș Gorsovet”. Clădirea Sovietului orașenesc (Gorsovetul), se găsea într-o mică casă de pe actuala stradă M.Eminescu. Dintre colegii de lucru de atunci pot menționa pe **Vozicov Piotr Ivanovici**-șeful Direcției orașenești de Învățământ (GORONO); **Pavlov Ivan Sergheevici**-loctiitorul meu (din Țechinovca); **Dubini-**

na Nina Alexeevna-secretarul CE; **Prilipco Vera**-șefa Direcției Finanțe; **Chirtoacă Nicolai**-șef Direcția comerț; **Gătlan Nicolai Ivanovici**-șef Secție Culturală; **Petler Grigorii Mihailovici**-inspector comerț; **Dubinchina Rufina Alexandrovna**-arhitect șef; **Eftodii Arnold Ivanovici**-șef Gospodăria comunală; **Cojocari Vasilii Ignatievici**-șef „Remstroiupravlenie” (Direcția reparații și construcții); **Zghibartă Eugen** - medic-șef- Spitalul orașenesc; **Popovschii Faina**-șef Policlinică; **Benu Victor**-șef Sanepid; **Spatari Ivan Fomici** -președinte al Comitetului controlului norodnic; **Murzac Mihail** -director, Școala de Iluminare culturală; **Starâș Evghenia** -director, f-ca de confecții.

În oraș funcționa doar biserica din Deal. În 1965 Comitetul orașenesc al PCM (GORCO-MUL) a fost desființat, fiind cre-

Activiștii de partid (PCUS) și de stat din Soroca. 9 mai 1972

În centru M.I.Tuzlov I secretar al CR Soroca. 1974

La deschiderea noului bloc al fabricii de confecții. Soroca 1975

Nepotul Gheorghe Grosu cu soția Maria

at Comitetul Raional Soroca al PCM(RAICOM). **Prim secretar** a venit **Morgunov Vladimir Vasilievici** (mutat de la Edineț), **secretar II** a rămas **Dvoreaninov Ivan Mihailovici**, iar **președinte** al **CE Raional (Raispolcom)**, a fost numit **Danici Semion Antonovici**.

A.: Soroca - oraș natal

I.Ș.: Am locuit, împreună cu familia, într-o casă cu 2 apartamente de pe malul Nistrului, pe str. Gorchii. De 2 ori am fost inundați capital de apele râului, după care, am trecut într-o casă cu 2 etaje, cu mai multe apartamente. Acum acea casă nu mai este.

Am amintiri plăcute despre Soroca, care mi-a devenit natală și prin oamenii ei care mă iubeau, cu care am avut relații bune și i-am respectat! Actualmente în Soroca locuiesc și activează doi multstimati nepoți ai noștri - **Gheorghe Grosu** - **fiu al sorei mele Ana** - filolog, ziarist, absolvent al Universității de Stat din Moldova, director al Taberei sorocene de odihnă pentru copii „La Dumbravă” și **Igor Grosu**, **fiu al Tamarei Babără**, **soră a soției mele Lidia**, absolvent al Colegiului Auto și Drumuri și Universității Tehnice din Moldova, Chișinău, angajat la Uzina Skoda din Cehia. Ambii sunt oameni care prețuiesc și păstrează

cu sfințenie memoria părinților și strămoșilor și care, nu uită nici de noi contactându-ne la telefon, sau vizitându-ne periodic.

A.: Realizări obținute în dezvoltarea și prosperarea municipiului și raionului Soroca

I.Ș.: Inundațiile Nistrului fiind foarte dese și distrugătoare pentru oraș, trebuia de întreprins ceva în mod fundamental, pentru a salva sorocenii de aceste nenorociri. **Astfel, în 1963 am început construcția Cheiului râului Nistru**, de la Spitalul raional în 2 direcții - spre Cetate și spre Podul lui Bechir, fără a avea o finanțare de la Guvern. Piatra o aduceam de la cariera Cosăuți, iar la lucru am angajat deținuți de la penitenciarul Soroca (șef M.G. Șeverdov), printre ei fiind buni ingineri și zidari, care au clădit prima porțiune de chei - de la intrarea în oraș dinspre podul lui Bechir, până la Cetate. De treaba asta se ocupa nemijlocit Combinatul gospodăriei comunale orășenești, transportul fiind asigurat de Autocoloana nr.11 (ATB-11), situată în raza orașului. Tot în această perioadă am reușit să realizez:

- **a început construcția Palatului Culturii**, dar din lipsă de finanțe, am fost nevoiți să conservăm construcția;
- **a început betonarea serpanținului**- drumului ce leagă centrul orașului cu Dealul Sorocii;
- **a fost asfaltată strada principală a orașului „Lenin”** (astăzi **Independenței**). Pentru producerea asfaltului, am construit o mini - fabrică de asfalt, lângă pădurea Mălăciuni. Bitumul îl aduceam de la gara Florești.
- **Soroca s-a plasat pe primul loc (1967)**, ca cel mai exemplar orașel din RSSM;
- **a fost construită rețeaua orășenească de canalizare**. Până atunci, în Soroca nu exista canalizare;
- **a fost construită stația de epurare pe celălalt mal al Nistrului**, mai la vale de Țechinauca;

Nepotul Igor Grosu cu bunelul Ion Babără. Sofia, 1998

Igor Grosu, muncitor la uzina Škoda. Cehia, 2009

De la stânga: nepoatele Olga și Tania, Lidia și Ion Șincari, strănepoții Victor și Olguța, în ziua nunții lor. 18.07.2015

- am reușit să conectăm orașul la rețeaua republicană (LAP), instalând lumină stradală în centrul orașului, cu becuri speciale mari și stâlpi de beton. Până atunci, în Soroca nu era lumină stradală, pentru că electricitatea în oraș o producea doar un singur motor-generator german „MAN”, care nu putea asigura toate necesitățile localității.

Am mai construit:

- clădirea restaurantului „La Cetatea Veche”, în parcul de lângă Cetate;
- complexul Școlii Cooperatiste din Dealul Sorocii;
- prima grădiniță pentru copii din Dealul Sorocii, pentru copiii de țigani;
- Uzina de Articole din Metal („Zavod Metalizdelii”), pentru a asigura locuri de muncă țăganilor-fierari;
- 2 cămine cu 5 etaje pentru Școala Pedagogică;
- clădirea școlii ruse nr. 7;
- clădirea modernă a Sovie-

tului orășenesc (1967-1969) (primăria, consiliul raional);

- blocul principal al fabricii de confecții (viitoarea fabrică „Dana”).

În aceeași perioadă:

- am comandat proiectele blocurilor de locuit cu 5 etaje din centrul orașului;
- au fost construite fabricile de vițe și de porcine la Iorj-nița;
- s-a pregătit proiectul pentru clădirea școlii nr. 1, la Bujărăuca (actuala clădire a LT „P. Rareș”);
- s-au adus și instalat în gospodăria uscătorii de tutun tehnologizate;
- s-au făcut eforturi pentru construcția căii ferate Soroca;

După 6 ani și 4 luni de activitate în funcția de președinte al CE orășenesc Soroca (5.02.1963-5.07.1969), am fost numit secretar al doilea la Comitetul Raional Soroca al PCM (prim secretar - Dolgoșei

G.A., apoi Tuzlov M.I.), funcție pe care am deținut-o până în 1975, când am fost transferat la Chișinău. Colegi-subalterni la CR mi-au fost: Cudelina Tatiana-orgotdel (secția organizatorică); Trofimov Ion-instructor; Olișanschi V.; Vapirovscaia M. În perioada de 12 ani, cât am activat la Soroca (1963-1975), economia orașului și raionului s-a ridicat considerabil, fiind în plan unional (URSS) pe primul loc la creșterea și predarea către stat a culturilor de tutun și păpușoi. Pe parcursul anilor am colaborat cu primii secretari raionali de partid - Morgunov Vladimir Vasilievici (1965-1967); Dolgoșei Gavril Artiomovici (1967-1972); Tuzlov Mihail Ivanovici (1972-1976), cu alți conducători raionali și orășenești - Crigănuța Leonid Nicolaevici, Popov Nicolai Dmitrievici, Prisacari Mihail, Bogovschii Grigorii Ivanovici, Arnaut Dmitrii Nicolaevici.

Politica moldovenească: mincinoasă, ipocrită, cinică și oportunistă!

Faptul că politicienii noștri (cu unele excepții, bineînțeles) sunt mai mincinoși decât toți pescarii și vânătorii luați la un loc este incontestabil, iar pentru a aduce exemple concrete „nu trebuie multă minte”. Este de-ajuns să tragi cu ochiul peste programele lor de partid sau să faci o mică incursiune asupra ceea ce se numește „promisiuni electorale” ca să înțelegi că Ion Creangă este un „copil mic” în ale scrisului de povești pentru adormit copiii. Pe lângă aceasta unii din ei mai sunt și niște optimiști ipocriți și cinici incurabili, iar dacă am organiza un campionat printre acei care sunt cu capul în nori și mereu visează mălai, atunci democrații, în speță Marian Lupu și Adrian Candu, ar fi în afara oricărei concurențe. Or, după ce au măturat pe jos cu PLDM-iștii, după ce s-au lansat în niște critici și amenințări fără precedent, după ce au ars toate podurile și după ce au scos la iveală fel de fel de filmulețe interzise minorilor și bătrânilor, având în roluri principale personaje exponenți din rândurile „colegilor de alianță”, aceștia ne-au dat asigurări că în cel mult 15 zile (deja au mai rămas vreo 7-8) vom avea o nouă majoritate parlamentară și, implicit, un nou guvern, la fel de democrat și la fel de pro-european ca până acum. Ba mai mult, și Lupu, și Candu (probabil, împuterniciți de colegii lor de partid) au declarat sus și tare că rămân ferm pe pozițiile integrării în Uniunea Europeană și că este exclusă orice alianță cu partidele de stânga, care vor să schimbe vectorul nostru extern. Oare, domnilor democrați? Chiar credeți că anume așa, prin metode aproape masochiste, când se taie firava crenguță de sub picioarele (fostei) AIE-3 și prin utilizarea metodelor de înjosire de dragul umilinței se poate construi ceva trainic și de durată? Chiar credeți că toți acei care au avut nenorocul să fie în alt partid decât al vostru merită să fie astăzi puși la stâlpul infamiei, iar mâine... chemați la masa de negocieri? Nu de alta, dar cu excepția celor care se fac vinovați de furturi, delapidări, trădare și dezmăț (și care, cu siguranță, nu s-au aciuat doar în PLDM și care, cu siguranță!, își vor primi pedeapsa pe care o merită dacă nu aici, pe Pământ, atunci în alte „instanțe”), chiar considerați că toți trebuie să fie răstigniți fără a avea vreo vină? Chiar nu vă tremură mâna și glasul când cineva vă spune despre ceea ce se numește „prezumția nevinovăției”? Sau, poate, stați rău cu aritmetica și nu înțelegeți că fără PLDM nu poate fi încropită o altă AIE? (Și pentru

a fi înțeles corect și a nu fi învinuit de mare dragoste față de liberal-democrați, vă rog să mă credeți pe cuvânt că niciodată și pentru nimic în lume nu mi se va ridica mâna pentru a vota actuala garnitură a PLDM!). Și trebuie să vă mai mire că Streleț și K au declarat că nu mai doresc alianță cu democrații și vor merge în opoziție? Sau, poate, este vorba doar de o mimare a ceea ce se numește „alianță pro-europeană” și cineva mare și tare a decis că lucrurile pot merge și în altă direcție?

În fine, când liberalii și „grupul Leancă” așteptau, democrații urzeau niște planuri (diabolice), iar liberal-democrații se mai gândeau, eu mi-am desenat patru scenarii posibile, unul dintre care s-a dovedit a fi adevărat. Primul, logic: PLDM păstrează funcția de prim-ministru. Al doilea, încă posibil: fracțiunea PLDM se destramă și, cel puțin opt-nouă deputați din această formațiune aderă la PL (dar nu la PD, fiindcă ar fi din cale-afară), ori se alătură „grupului Leancă”. Al treilea scenariu, lipsit de logică, dar (după cum s-a adevărat) posibil or, comuniști peste noapte au devenit, of Doamne!, pro-europeni. Adică, după plecarea din partid a aripei radicale, formate din Iurie Muntean, Grigore Petrenco, Mark Tcaciuc și Alexandru Petcov, care niciodată nu și-au ascuns ura față de Partidul Democrat, lui Voronin i s-au dezlegat mâinile și această „libertate de exprimare” se poate solda cu o alianță mai mult decât odioasă. Ce-i drept, din punct de vedere matematic acest lucru nu poate fi posibil, fiindcă 40 de mandate, cât au comuniștii și democrații, este puțin. Iar liberalii și „grupul Leancă” au declarat mereu că nu vor face alianțe cu acei, care au luat în derâdere vectorul european, dar... Mai știi ce se poate întâmpla sub paravanul „grijii față de popor”?... Pe de altă parte, nu-mi imaginez cu cine PLDM va încropi o alianță de dreapta, fiindcă și Ghimpu, și Pavlicenco nu prea agreează această formațiune. Rămâne doar partidul, care se va naște din Platforma DA. Al patrulea scenariu, fatal: toate „părțile beligerante” rămân pe poziții și se anunță alegeri parlamentare anticipate, socialiștii și Usatâi își freacă palmele, iar cel care iese ultimul din republică stinge lumina...

P.S. Apropos, cineva mi-a explicat de ce președintele, primul-ministru și spicherul nu pleacă în concediu în același timp. Simplu de tot: aceștia trei nu pleacă la odihnă în același timp, pentru ca poporul să nu sesizeze că există viață și fără dâșii...

„În activitatea noastră zi de zi, trebuie să fim dârji și să nu dăm nicicând înapoi!”

Victor Vîsoțchi

Născut la 1 iulie 1963 în satul Zastânca, Soroca
 Șef, Oficiul Cadastral Teritorial(Întreprinderea de Stat „Cadastru”) Soroca, inginer-energetician, consilier în Consiliul raional Soroca(2015-2019).

Fișier biografic

1970 – 1980 - Elev, școala de 8 ani Zastânca, școala nr.1 Soroca.

1980 – 1985 - Student, Sovhozul-tehnicum MEGS, specialitatea „Electrificarea agriculturii”, Soroca.

1981 – 1983 - Serviciul în Armata Sovietică, Volgograd, Ivano-Francovsc.

1985 – 1991 - Student, Institutul Politehnic „S.Lazo”(secția ff), f-tea Energetica, specialitatea inginer-electric, Chișinău.

1986 – 1987 - Maistru, întreprinderea de construcții „Stroitrest”, Donețk, Ucraina.

1987 – 1988 - Șef, coloana auto nr.3, Baza Transport Auto nr. 11, Soroca.

1988 – 2000 - inginer-electric; din 1992 – inginer – energetic; din 1999 - inginer-șef – energetician, f-ca de confecții „Dana”, Soroca.

2000 – 2010 - Întreprinzător, fondator al SRL „Nocturn”, Soroca.

2006 – 2011 - Student(secția ff), Institutul Nistean de Economie și Drept, fa-tea Drept, Bălți.

Din 2014 – Student, Academia de Administrare Publică pe lângă Președintele RM, f-tea Administrare Publică, Chișinău.

Din 2010 – până în prezent - Șef, Oficiul Cadastral Teritorial(Întreprinderea de Stat „Cadastru”), Soroca.

Almanah: Părinți și bunei

Victor Vîsoțchi: Tatăl meu, Ivan Petrovici Vîsoțchi (13.01.1941 - 1.10.2013) născut în Zastânca, a lucrat în ultima perioadă a vieții sale, până la pensionare, muncitor pe un scuter - furgon de aprovizionare a

unităților de alimentație publică a orașului cu produse de panificație, în cadrul Trustului de Alimentație Publică din Soroca. Anterior, în anii 1960 - 1970, a fost angajat timp de vreo 20 de ani, la penitenciarul Soroca. A fost un om harnic și gospodăros,

Părinții Ivan și Zinaida Vîsoțchi - miri. 1960

Soții Ivan și Zinaida Vîsoțchi cu feciorii Pavel și Victor. 1970

după cum a fost educat de părinții săi, țărani înstăriți, îndrăgostiți și muncă și de glie. Îmi amintesc cu mare dragoste și pietate de **bunelul Petru (Pogor)**, de origine poloneză, înalt de aproape 2 metri (1,9 m.), veteran de război și de **bunica Ana** – țărăncă din Iorjnița, la care mergeam des și întotdeauna cu mare plăcere.

Mama mea, Zinaida Mihailovna (Turcan) Vîsoțchi, născută la 25 noiembrie 1941 de asemenea în satul Zastânca, acum pensionară, a fost angajată la aceeași întreprindere în care a muncit tatăl - Trustul de

Alimentație Publică din Soroca. **Bunelul Mihail Turcan** a căzut pe front în 1944, iar **bunica Catinka** a trăit 85 de ani și chipul ei mi-a rămas cu claritate în memorie. Era o fire deosebită, având în sine ceva aristocratic, se purta îmbrăcată foarte strict și curat, fiind întotdeauna pentru noi un exemplu de verticalitate și destoinicie sufletească. Nu i-au lipsit însă și calitățile tradiționale ale unei bunici iubitoare – ne învăța și ne povățuia să fim cuminiți, harnici și ascultători, cocea și ne servea cu plăcinte cu brânză de capră, cu borș tra-

dițional moldovenesc, pregătit în oală la focul cuptorului din ogradă, care era atât de gustos de-mi înghițeam limba când îl sorbeam cu lingura din strachină, iar laptele cu tocmagi, făcuți din făină morărită la Zastânca, era nemăsurat de dulce. Pentru ochii sufletului meu de copil, căruia bunicii și gospodăria lor le erau niște pagini de poveste, și cei 2 copaci de cireș, din ograda lor, pe care deseori mă cățăram ca să gust din roadele lor, păreau a fi deosebiți... O personalitate deosebită, un gospodar cunoscut și respectat de

Zinaida cu sora sa Ileana Turcan. 1957

Ivan și Zinaida Vîsoțchi - nuni mari. 2000

Ivan Vîsoțchi la locul de muncă. 1988

zastânceni, dar și de oamenii din împrejurimi, a fost **străbunelul** Țurcanu **Ion din Zastânca**. Om bogat(la timpul lui!) cu mult pământ, cu cai, boi, cu multe podgorii pe care creșteau niște soiuri de poamă deosebit de prețioase și gustoase, un vestit vinificator, străbunelul Ion a trăit 93 de ani. În familie am crescut alături de **fratele mai mare Pavel, născut la 11 august 1961**, șofer profesionist, angajat în deservirea rutei orașenești de transport public nr.1. Soroca.

A.: Copilăria, școala

V.V.: Copilăria mi-a fost una clasică, băiețească, ca la mulți, mulți alți copii din generația noastră, care din fericire nu a simțit și nu a trecut prin nevoile, durerile și neajunsurile care au marcat anii de copilărie a părinților. Noi, copiii anilor 1960, datorită eforturilor părinților dar și a bunelor noastre, nu am cunoscut firește luxurile jucăriilor fantastice de astăzi, dar nu am dus lipsă de nimic, avându-le, în mare parte, pe toate câte le doream - de la jucării și biciclete, până la dragostea și mângâierea dulce a părinților și mai ales a bunicilor, fapt la care m-am referit mai sus. În toamna lui 1970 am mers în clasa I a școlii din sat, fiind plin de curiozitate pentru noua etapă a copilăriei mele - viața de elev, cu învățători și colegi, cu noi și necunoscute până atunci griji și responsabilități. Școala primară, care se găsea în actuala clădire a gimnaziului Zastânca, unde am învățat în clasele I - IV, era foarte aglomerată dat fiind că satul nostru pe atunci era plin de copii și majoritatea claselor școlii, se dublau sau triplau - „A” - „B” - „C”. Prima învățătoare, pe care evident nu voi uita-o niciodată, mi-a fost Maria Cuzminicina Cuznețova o femeie blândă dar foarte exigentă și un minunat pedagog, care reușea ca prin minune, în timpul majorității lecțiilor sale, să ne trezească un adevărat interes, poate chiar dragoste, către obiectele citite de ea. Director al școlii era Mihail Vasilevici Sandu - istoric, un om sever, dar înțelegător și comu-

Victor-elev în clasa IV-a. 1973

nicabil, după câte înțelegeam eu atunci. În clasele mari am rămas să fiu un elev bun, învățând doar pe note de 4 și 5, care în sistemul sovietic de apreciere a reușitei școlare erau cele mai înalte. Altă situație era la capitolul „purta-re”, unde notele mele nu întotdeauna erau suficient de înalte, întrucât fiind un băiat destul de energic și ambițios, de multe ori intram în diferite conflicte cu alți băieți nu mai puțin ambițioși, lucruri care se terminau deseori cu câte o încăierare băiețească. După școala de 8 ani Zastânca, am mers la școala medie nr.1 din Soroca, pe care am absolvit-o cu succes în anul 1980. Am bune amintiri de recunoștință pentru toți învățătorii mei din școala Zastânca printre care: Elena Sârbu-limba și literatura moldovenească; Nicolai Cornea - matematică; Ada Cornea - științele naturii, dar și din școala nr.1: Serghei Spinei-director, istoric; Donara Bleahman - dirigintă de clasă, l.rusă; Elizaveta Alexandrovna - limba și literatura moldovenească (o femeie deosebit de înțeleaptă și cumsecade); Lucreția Grama - algebra, geometria. La începutul anilor 1980, atunci când aveam deja 16-17 ani, mă distram firește, mergând în orele libere împreună cu alți băieți, să dansăm la discotecile pentru tineret care erau pe atunci în mare vogă și

se petreceau periodic la „Ped” - Școala Pedagogică”Boris Glavan”(astăzi Colegiul Pedagogic „M.Eminescu”), sau la „Coop”- Școala Cooperatistă din Dealul Sorociei. Deseori mergeam la cinema la cinematograful „Moldova”(după 1991„Dacia”, azi distrus și pustiu), care în acea perioadă mai funcționa încă, unde rula diferite filme sovietice și străine(dublate în rusește), iar sala era plină cu spectatori. Un moment distinct al timpurilor sovietice de atunci, care mi s-a întipărit în memorie, era și faptul că în Soroca(ca la Chișinău și în alte orașe ale RSSM și URSS) se circula cu niște autobuze ungurești „Icarus” de culoare galbenă, mari și încăpătoare pe rutele nr.1(Soroca Nouă-Autogara); nr.4(Autogara-Dealul Sorociei,drumul spre Ocolina); nr.3(Autogara -Dealul Sorociei,drumul spre Rublenița).

A.: Student la Tehnicumul Agricol, Armata Sovietică

V.V.: Absolvind 10 clase în primăvara lui 1980, în vara aceluiași an am susținut examenele de admitere la Sovhoz-Tehnicumul de Mecanizare și Electrificare a Gospodăriei Sătești (Astăzi Colegiul Agricol) din Soroca, fiind înmatriculat la specialitatea „Electrificarea agriculturii”(director - Corabliov A.I., diriginte de grupă-Drobușenco

Mirii Victor și Svetlana împreună cu părinții Nicolai și Eudochia Celac. 1986

Alexei Romanovici). Noua mea ipostază de student a unei instituții în care învățau peste 1000 de băieți și fete, noile obiecte de specialitate, noii colegi, dar și noii profesori, toate m-au absorbit schimbându-mi considerabil comportamentul și atitudinile, transformându-mă practic dintr-un copil mare, într-un adolescent capabil să înțeleg dar și să privesc cu alți ochi lumea înconjurătoare.

După 1 an de studii, în 1981, am fost recrutat, pentru o perioadă de 2 ani, în rândurile Armatei Sovietice, apoi după demobilizare, m-am reîntors și mi-am continuat studiile la Sovhoz- Tehnicumul din Soroca până în 1985, când am devenit student la Institutul Politehnic „S.Lazo”, secția fără frecvență, f-tea Energetica, specialitatea inginer-electric, din orașul Chișinău.

A.: Căsătoria, soția și copiii

V.V.: Cu Svetlana, buna și iubita mea soție, ne-am cunoscut în 1981 la Zastânca, la petrecerea organizată de părinții mei cu ocazia plecării mele la serviciu în Armata Sovietică. Eram ambii foarte tineri – eu, un tânăr de 18 ani, student al anului I la Sovhoz-Tehnicumul din Soroca, recrut în AS, ea - elevă în cl. X-a la școala rusă nr. 7 din Soroca. Simțămintele noastre

Svetlana studentă la US din Doneț. 1985

Soții Victor și Svetlana cu fiul Dumitru

Fiica Sănduța. 2004.

Cuplul Victor și Svetlana Visotchi. 1990

reciproce apărute atunci, s-au dezvoltat ulterior într-o dragoste adevărată, care peste o perioadă de timp ne-a unit pentru totdeauna într-un cuplu familial. **Ne-am căsătorit la 4 octombrie 1986**, nunta celebrând-o în frumosul restaurant „La Dumbravă”, care funcționa atunci la intrarea în orașul Soroca dinspre Chișinău, vizavi de satul Volovița. **Svetlana s-a născută la 1 aprilie 1965, în orașul Soroca, în familia lui Nicolai (șef al Secției Transport la Uzina de Utilaj Tehnologic(fostul „ZTO”) și Eudochia (angajată, Trustul orașenesc Soroca al Alimentației Publice) Celac, actualmente pensionați.** În anul 1987 a absolvit Universitatea de Stat din Donețk, f-tea Finanțe și Drept, acum activând în funcția de director al SRL „Nocturn”, Soroca. Svetlana întrupește toate calitățile unui bun conducător de întreprindere fiind o femeie bine dotată, principială și exigentă, dar în același timp liniștită, bună cu subalternii și oamenii care o înconjoară. Împreună am reușit să fondăm și să dezvoltăm SRL „Nocturn”, să ne construim o frumoasă casă la Bujărauca, dar cea mai mare realizare și bogăție a noastră, sunt cei doi iubiți copii ai noștri! **Fiul Dumitru, născut la 24 septembrie 1987, medic- stomatolog, absolvent al Universității de Medicină și Farmaceutică**

„N.Testemițanu”, este angajat la Policlinica stomatologică republicană din Chișinău. În toamna acestui an Dumitru s-a căsătorit cu Elena Soficiuc, soroceancă, studentă la facultatea de Drept a Universității de Studii Europene din Moldova, nunta fiindu-le pe 12 septembrie 2015 în restaurantul „La Cetatea Veche”. **O mare și dulce bucurie ne este nepoțica Andreea, născută la 13 iulie 2016. Fiica Alexandra, născută la 6 mai 1999, elevă în clasa XI-a la LT „C.Stere” din Soroca, este o fire activă, tumultuoasă și plină de energie, așa cum se cere să fie un bun reprezentant al tineretului actual modern.** În acest an 2015, fiind în pragul absolvirii liceului, Alexandra dorește să-și continue studiile la aceeași universitate „N.Testemițanu”, pentru a deveni un excelent medic-stomatolog, asemeni fratelui său!

A.: Maistru la Donețk, Baza Auto nr. 11, fabrica „Dana”, Soroca

V.V.: Timpul mișca înainte, dăruindu-mi clipe cu adevărat fericite în viața personală și iată că în toamna anului **1986**, după o perioadă de aproape 5 ani de când ne cunoscusem, am oficializat relațiile noastre de dragoste cu Svetlana, căsătorindu-ne. Întrucât Svetlana mai avea încă 1 an de studii la f-tea Finanțe și

Drept a Universității din Donețk, am plecat încolo împreună cu ea, angajându-mă maistru, la întreprinderea de construcții „Stroïtrest”, unde am lucrat până în 1987, când Svetlana a absolvit facultatea, noi revenind acasă. Sosit la Soroca m-am angajat la Baza Auto nr. 11, o întreprindere mare de transport auto cu vreo 200 - 300 de diferite camioane, care deservea la comandă toate șantierele de construcții, întreprinderile de producție, alte unități funcționale de stat, dar și populația privată din orașul și raionul Soroca, cu mijloace corespunzătoare de transport. Baza era o unitate economică importantă și prestigioasă în oraș și raion (șef-Țîrîlnic Vladimir Petrovici), în cadrul căreia munceau peste 500 de oameni. Inițial am activat mecanic de linie, apoi am fost numit șef al coloanei auto nr.3, având în subordine 25 de camioane de tonaj mare autobasculante ZIL-130. Peste 1 an, în 1988, am depus cerere de eliberare din funcție, angajându-mă la fabrica de confecții din Soroca(ulterior „Dana”) în calitate de inginer-electric, dând prioritate astfel profesiei mele de bază, în domeniul căreia studiam la secția fără frecvență a Institutului Politehnic „S.Lazo”, f-tea Energetica, specialitatea inginer-electric, din Chișinău. În anii 1980, începutul anilor 1990, fabrica de confecții din Soroca mai era încă o întreprindere puternică și prosperă, bine înzestrată tehnologic pentru acele timpuri, în cadrul căreia lucrau vreo 2000 de muncitori, în mare majoritate cusătorese, care confecționau un asortiment larg de îmbrăcăminte pentru bărbați, femei și copii, producție realizată în toată Uniunea Sovietică. După câțiva ani în 1992, am fost numit în funcția de inginer-energetician, iar din 1999 –inginer-energetician – șef al fabricii „Dana”. Țin să menționez aici câțiva dintre colegii mei specialiști-electricieni excelenți: V.Cereuhov, A.Max, Iurie Chirița, Ion Dodonu, ș.a. În perioada

De la stânga: Nicolai și Eudochia Celac, Zinaida Visoțchi, Victor cu fiul Dumitru, nănașa Emilia, Svetlana, nănașul Leonid cu fiica Oxana. 1988

când m-am angajat, director era Sinița Vladimir Ivanovici, el fiind ultimul conducător al fabricii din vechea nomenclatură sovietică, după care, în urma distrămării URSS și RSSM, în fruntea colectivului, prin 1991, a venit Tatiana Curtasov apoi, peste câțiva ani, Isac Medviner. Odată cu înrăutățirea situației economice a republicii noastre, devenită independentă, se înrăutățeau și condițiile de lucru în fabrică - lipseau materiile prime, comenzile mari de producere, piețele de desfacere, partenerii autohtoni și străini, toate acestea ducând la scăderea salariilor angajaților, iar de multe ori și la lipsa lui totală. Deci treptat fabrica se distrugea, lucrurile mergând din ce în ce mai rău, așa încât muncitorii o abandonau căutându-și alte locuri de muncă, unde se putea câștiga mai bine și mai sigur. În anul 2000, întrucât situația la fabrică devenise deosebit de șubredă, am scris cerere de eliberare, hotărându-mă să inițiez, așa cum proceda multă lume bună atunci, un mic business.

A.: SRL „Nocturn”

V.V.: La 1 februarie 2000, împreună cu prietenul meu Iurie Cecan, am deschis Societatea cu Răspundere Limitată „Nocturn” - firmă universală de Producere și Comerț, de felul căreia în oraș și raion erau destule, și ne-am apucat energic de lucru. Ca la orice început de afacere liberă, luând în considerație condițiile slabe de susținere și dezvoltare ale micului business din acea perioadă în republică, oraș și raion, concurența pe piața locală de afaceri în domeniu, dificultățile se iscau una după alta, provocând diferite probleme în dubla noastră (cu Iurie) conducere, așa încât peste 2 luni am hotărât prietenește să ne despărțim. Un aport deosebit, poate cel mai valoros și decisiv în dezvoltarea de mai departe a firmei, în creșterea și consolidarea ei, a fost cel al soției mele Svetlana, care a reușit, grație capacităților, dar și studiilor sale în domeniul finanțelor și dreptului, să treacă peste toate obstacolele, firma activând cu succes și astăzi sub conducerea ei.

A.: Șef, Oficiul Cadastral Teritorial (Întreprinderea de Stat „Cadastru”), Soroca

V.V.: În 2010 am fost nevoit să-mi suspendez activitatea în businessul familial, în legătură cu numirea mea în funcția de șef al Oficiului Cadastral Teritorial Soroca, al Agenției Relații Funciare și Cadastru a RM. **Cadastrul** este un sistem unitar și obligatoriu de evidență și inventariere sistematică a tuturor bunurilor imobile de pe teritoriul țării din punct de vedere cantitativ, calitativ și juridic, indiferent în posesia cui se află bunurile, precum și reprezentarea acestora pe planurile cadastrale și în documentele cadastrale. **Importanța** cadastrului constă în faptul că acesta furnizează date reale privitoare la bunurile imobile (poziție, mărime, folosința, proprietar), necesare în toate ramurile economiei naționale. În zilele noastre, când bunurile imobile sunt utilizate activ în calitate de catalizator a relațiilor de piață între diferiți agenți economici, cadastrului îi revine sarcina unui instrument deosebit

Fiul Dumitru. 2015

Fiica Alexandra. 2015

de important pentru economia de piață, pentru că furnizează documentele dând siguranță tranzacțiilor care au loc pe piața bunurilor imobile. De asemenea, importanta lucrărilor de cadastru este de prim ordin pentru întocmirea sistemelor informaționale ale teritoriului, capabilă să furnizeze rapid date reale tuturor organismelor de gestionare și planificare a bunurilor imobile din diverse sectoare ale economiei naționale.

Instituția care o conduc se ocupă cu prestarea unei largi game de servicii în domeniu, cum ar fi: **înregistrarea bunurilor imobile** (terenuri, clădiri și construcții, apartamente, alte încăperi izolate, porțiuni de subsol, obiecte acvatice separate), drepturilor de creanță, faptelor sau rapoartelor juridice aferente;

- **lucrări cadastrale și inventariere tehnică, formarea bunurilor imobile;**

- **furnizarea informației din Cadastru persoanelor fizice și juridice** (despre bunurile imobile și drepturile asupra lor).

- **evaluarea individuală** prin metode de evaluare stabilite

de legislația națională și standardele internaționale de evaluare. Totodată Întreprinderea realizează programul de stat de evaluare masivă și reevaluarea periodică a tuturor tipurilor de bunuri imobile în scopul impozitării. Rezultatele evaluării masive pot fi utilizate nu numai în scopuri fiscale, ci și drept informație pentru ipotecare sau alte tranzacții. Colectivul de muncă al Oficiului, care este unul profesionist și bine versat în domeniul serviciilor prestate, își îndeplinește cu succes misiunea, deservind la un nivel înalt calitativ populația orașului și raionului Soroca.

A.: Religia, politica, hobby

V.V.: Sunt botezat creștin pravoslavnic, merg periodic la bisericile din oraș – bisericile române „Sf. Martiri Brâncoveni”, „Sf. Parascheva”, biserica „Sf. Dumitru” de la Bujărauca. Referitor la apartenența mea politică, în principiu am fost întotdeauna un adept al democrației și pledez, în calitate de consilier în Consiliul raional Soroca din partea Partidului Liberal Democrat din Mol-

dova, în măsura posibilităților, pentru o bună stare de lucruri în tânăra noastră republică, în raion și oraș. Anul 2015 a fost pentru RM unul foarte dificil din punct de vedere politic, mai ales în ceea ce ține de evenimentele dureroase legate de PLDM și conducerea lui, în persoana lui Vlad Filat, dar și în celelalte compartimente politice ale republicii. Sunt convins că în pofida tuturor piedicilor, până la urma democrația adevărată va triumfa și pe plaiurile noastre, trebuie să fim dârji și să nu dăm nicicând înapoi. Sunt un om destul de comunicabil și deci am suficient de mulți prieteni, printre care: D. Zgardan, C. Nesterenco, V. Său, M. Mătu, A. Revenco, A. Leșco... Sunt un vânător împătimit, membru al Asociației Vânătorilor și Pescarilor din raionul Soroca. Dispun de o armă germană veche, dar excelentă, firma „Zuli”, pe care mulți ar dori să o aibă, produsă în 1937, calibru 16, cu care mă mândresc mult. Îmi plac de asemenea mașinile, mai ales „Mițubisi”, iubesc să călătoresc la volan împreună cu familia.

Rusia secolului XXI: de ce tancuri, dar nu spitale?

Parada militară desfășurată cu mare tam-tam și pompă pe Piața Roșie din capitala Federației Ruse a depășit, cu siguranță, orice așteptare. Fastul și amplexarea cu care s-a sărbătorit aniversarea a 70-a de la terminarea celui de-al Doilea Război Mondial au căpătat cote nebănuite și au demonstrat câtă importanță acordă rușii frazei sacramentale „nimeni nu-i uitat și nimic nu se uită”. Și dacă cineva mai avea dubii în ceea ce privește forța financiară și posibilitățile de organizare a unor manifestări de-a dreptul cosmice ale actualei elite politice de la Kremlin, acum are motive să-și toarne cenușă pe cap: nimeni și niciodată, în această lume răzlețită și sfâșiată de atâtea și atâtea probleme, nu putea să-și permită, poate cu excepția regimului din Coreea de Nord, să unească într-un întreg atâtea lume și să-și demonstreze mușchii într-o astfel de manieră. Nu știu cât de tare le-au tremurat genunchii americanilor și cât de mult li s-a umflat buza europenilor, precum nu cunosc cât de importantă, în realitate, dar nu în declarații, a fost participarea la paradă a delegațiilor Indiei sau Kârgâstanului, dar fața celor care au avut fericirea să vadă acea paradă militară pe viu (or, se spune că nu toată lumea, mai cu seamă cei din opoziție, a avut acces pe Piața Roșie) vorbea despre faptul cât de fericiți sunt ei sub comanda lui Putin și cât de mult se bucură, știind că are cine și cu ce îi apăra. Astfel, fie și pentru câteva ore, cetățenii Federației Ruse și adoratorii lui Putin de peste mări și țări au avut posibilitatea să uite de grijile cotidiene, de criză și de toate celelalte rele și să-și încarce bateriile până la noi întâlniri sub zingățul armelor și scârțâitul șenilelor tancurilor... Nu-i dați, chiar vă rog, acestei constatări un iz de sarcasm sau ironie, fiindcă lucrurile sunt mult mai grave decât pare la prima vedere și faptul că cineva, în secolul XXI, mai pune accentul pe forță, dar nu pe bunul-simț trebuie să ne pună în gardă și să ne facă să ne punem întrebări. Să zicem, ce-ar fi fost, dacă în locul celor 200 de tancuri de ultimă generație (cine nu înțelege că toate aceste tancuri au fost făcute nu doar pentru a participa la parade?), zise „armada”, care au defilat în centru Moscovei, în satele și orașele din tundră sau din taiga, se construia câte un spital (apropo, specialiștii afirmă că prețul unui tanc „armada” este de circa 8.000.000 \$!!!)? Ce-ar fi fost dacă și Federația Rusă, și SUA ar mai lăsa din orgolii și din interese și împre-

ună ar sufleca mânicile nu pentru a se întrece cine-i mai mare și mai tare, dar pentru a lupta împreună împotriva RĂULUI, care nu a fost stârpit nici pe una din părțile Oceanului? Cu regret, orbiți de intrigi, mai-marii lumii s-au învățat să schimbe accentele și să demonstreze că tot RĂUL e spre bine și invers. Judecați și singuri: 40 la sută din bugetul Federației Ruse este îndreptat spre instituțiile de forță, iar cheltuielile pentru apărare constituie 3.28 trilioane de ruble (aș fi vrut să scriu această sumă de bani cu zerourile corespunzătoare — pentru a fi mai explicit, dar, recunosc cu mare rușine, că nu știu cum se scrie această cifră)! Oare de așa ceva are nevoie o țară care, la câteva sute de kilometri de Moscova și Sanct-Petersburg, se confruntă cu probleme grave pe toate domeniile? Sau să vă aduc alte două cifre, care nu lasă loc pentru mai multe comentarii: în corespundere cu politica de stat a FR în domeniul apărării se preconizează a cheltui, în anul 2020, 705.000.000.000 \$, iar 75 la sută din tehnica militară urmează să fie renovată, către acea dată, din „rădăcină”! Ce înseamnă aceasta în bani chiar nu-mi dau seama, dar ce mai contează când mai multă lume trăiește cu trecutul și nu dă nici o ceapă degerată pentru a construi un viitor destoinic, fără clănțănitul armelor. Or, o fi Rusia bogată, dar nici într-atât încât să-și permită luxul de a sfida bunul-simț și de a pune interesele generalilor în fața intereselor țăranilor și muncitorilor.

În fine, nu este treaba mea să comentez despre ceea ce nu am habar — probabil, este bine ce fac mai-marii lumii și astfel de parade nu înseamnă altceva decât o normalitate și un îndemn la... pace, de aceea considerați aceste rânduri drept o băiguială a unuia care nu dorește să privească mai departe de propriul nas. Mai cu seamă, ce drept aș avea eu, un muritor de rând dintr-o Moldovă săracă rău și furată ca în codru, să comentez acțiunile unui astfel de colos, cum este Federația Rusă. Ba mai mult, unii ar putea să mă învinuiască nu doar în rea-voință, dar și să-mi pună în cârcă invidia, unul dintre cele mai grele păcate, — chipurile, nu poți privi indiferent la tancurile rusești, știind că țara ta are două tancuri, unul dintre care este în reparație, și trei avioane care nu se pot ridica de la sol. Aș vrea însă să-mi liniștesc criticii — niciodată nu i-am invadat pe acei care pun forța pumnului înaintea argumentului rațiunii.

PLANȘE
COLOR